

Učíme vidět víc

Obsah

Obsah

Učíme vidět víc	1
1 Identifikační údaje	4
1.1 Název ŠVP	4
1.2 Údaje o škole	4
1.3 Zřizovatel	4
1.4 Platnost dokumentu	4
2 Charakteristika školy	5
2.1 Historie školy	5
2.2 Úplnost a velikost školy	5
2.3 Charakteristika pedagogického sboru	5
2.4 Charakteristika žáků.....	5
2.5 Školní družina.....	5
2.6 Dlouhodobé projekty.....	5
2.6.1 Dalton.....	6
2.6.2 Ekoškola	6
2.6.3 Školní sportovní klub (ŠSK).....	6
2.7 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty.....	7
3 Charakteristika ŠVP	8
3.1 Zaměření školy	8
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie	8
3.2.1 Kompetence k učení.....	8
3.2.2 Kompetence komunikativní	9
3.2.3 Kompetence sociální a personální:	9
3.2.4 Kompetence k řešení problémů:.....	9
3.2.5 Kompetence občanské:.....	9
3.2.6 Kompetence pracovní:	10
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	10
3.3.1 Zajištění vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními	11
3.3.2 Předměty speciálně pedagogické péče	13
Percepční dovednosti.....	13
Jazyková výchova	14
Sociální kompetence	16
3.3.3 Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných	17
3.4 Začlenění průřezových témat	18
3.4.1 1. stupeň	20
3.4.2 2. stupeň	22
4 Učební plán	25
4.1 Učební plán ročníkový	25
4.1.1 1. stupeň	25
4.1.2 2. Stupeň	26
4.2 Celkový učební plán	27
4.3 Doplnující vzdělávací obory	29
4.4 Povinně volitelné předměty.....	29

5	Učební osnovy	30
5.1	Jazyk a jazyková komunikace	30
	Vzdělávací obor Český jazyk a literatura	32
5.1.1	Český jazyk a literatura	32
	Vzdělávací obor Cizí jazyk	65
5.1.2	Anglický jazyk	65
	Vzdělávací obor Další cizí jazyk	93
5.1.3.	Německý jazyk.....	93
5.1.4	Ruský jazyk	111
5.2	Matematika a její aplikace	124
5.2.1	Matematika	125
5.3	Informatika	155
5.3.1	Informatika.....	156
5.4	Člověk a jeho svět	166
5.4.1	Prvouka	168
5.4.2	Přírodověda.....	179
5.4.3	Vlastivěda.....	185
5.5	Člověk a společnost	191
5.5.1	Dějepis.....	193
5.5.2	Občanská výchova.....	207
5.6	Člověk a příroda	217
5.6.1	Fyzika.....	219
5.6.2	Chemie	229
5.6.3	Přírodopis.....	238
5.6.4	Zeměpis.....	254
5.7	Umění a kultura	266
5.7.1	Hudební výchova.....	268
5.7.2	Výtvarná výchova	293
5.8	Člověk a zdraví	316
5.8.1	Výchova ke zdraví.....	318
5.8.2	Tělesná výchova	326
5.9	Člověk a svět práce	376
5.9.1	Člověk a svět práce	378
5.10	Volitelné předměty	413
5.10.1	Cvičení z českého jazyka.....	413
5.10.2	Cvičení z matematiky	417
5.10.3	Informatika.....	421
5.10.4	Konverzace v anglickém jazyce	432
5.10.5	Sportovní hry.....	438
6	Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	441
6.1	Pravidla pro hodnocení žáků	441

1 Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP

Učíme vidět víc - školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

- č.j.: ...

1.2 Údaje o škole

- název školy: Základní škola Nové Město na Moravě, Leandra Čecha 860, okres Žďár nad Sázavou
- adresa: Leandra Čecha 860
592 31 Nové Město na Moravě
- ředitel: Mgr. Tomáš Augustýn, Ph.D.
- kontakty: IČO: 60574674
RED-IZO: 600 130 193
telefon: 566 598 601
email: info@zs2nmnm.cz
www: http://zs2.nmnm.cz
- koordinátor: Mgr. Jana Dvořáková

1.3 Zřizovatel

- název: Město Nové Město na Moravě
- adresa: Vratislavovo nám. č. 103
592 31, Nové Město na Moravě
- kontakty: IČO: 00294900
Mgr. Lenka Klapáčová
telefon: 566 598 420
email: lenka.klapacova@meu.nmnm.cz

1.4 Platnost dokumentu

Od 1. 9. 2022

.....
ředitel

2 Charakteristika školy

2.1 Historie školy

Naše škola byla slavnostně otevřena 28. června 1969, výuka byla zahájena 1. září téhož roku. Prvním ředitelem se stal František Bradáč. Od počátku se škola orientovala na sportovně nadané žáky. Od školního roku 1973/1974 byly zřízeny sportovní třídy se zaměřením na lyžování, v letech 1991 až 1996 byly zrušeny, poté znovu obnoveny. Rozšířilo se zaměření - lyžování, kopaná, atletika. Od 1. srpna 1974 je do funkce ředitelky jmenována Božena Zvěřinová. Ve školním roce 1988/1989 je otevřena učebna výpočetní techniky. 1. dubna 1992 se ředitelem školy stal Bohumil Havlík. V roce 1994 byla zřízena speciální třída pro děti s vývojovými poruchami učení, vybavená speciálními pomůckami. o rok později vznikla nová jazyková učebna, vybavená nejmodernější technikou. 1. ledna 1999 se škola stala příspěvkovou organizací. V roce 2000 prošla jídelna rozsáhlou rekonstrukcí, v roce 2004 se rekonstruovala školní budova. Téhož roku jsou do výuky na 1. stupni zařazovány daltonské prvky. Od roku 2005 jsou odborné učebny vybavovány interaktivními tabulemi. Ve školním roce 2006/2007 škola rozšiřuje pro zájemce výuku cizích jazyků. Od 1. července 2010 se novým ředitelem školy stal Mgr. Jan Krakovič, od 1. srpna 2020 jej ve funkci nahradil Mgr. Tomáš Augustýn, Ph.D.

2.2 Úplnost a velikost školy

Naše škola (s celkovou kapacitou 800 žáků) je úplnou školou s devíti postupnými ročníky, zpravidla po dvou paralelních třídách. Kromě hlavního pracoviště na ulici Leandra Čecha ke škole patří ještě málotřídní pracoviště v Pohledci.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří ředitel, zástupce ředitele pro 1. a 2. stupeň, přibližně 30 učitelů 1. a 2. stupně (včetně výchovných poradkyň pro 1. a 2. stupeň, metodika prevence patologických jevů a metodika ICT) a 3 vychovatelky školní družiny. Vyučující jsou kvalifikovaní. Pedagogický sbor je smíšený, věkově nadprůměrný, s většinou převahou žen. Učitelé se průběžně vzdělávají v rámci vyučovaných předmětů prostřednictvím různých školení a seminářů, zdokonalují se v práci na počítačích a interaktivních tabulích.

2.4 Charakteristika žáků

V současné době navštěvuje školu cca 500 žáků, z nichž asi 100 dojíždí z okolních vesnic. Pro integrované žáky se SPU vypracovávají učitelé individuální vzdělávací plány. Třídní kolektivy (od 3. třídy) volí své zástupce do školního parlamentu, kde mohou prezentovat své návrhy a připomínky. Ve škole existuje schránka důvěry, kam mohou žáci napsat své připomínky a návrhy. Žáci se také aktivně podílejí na tvorbě školního časopisu.

2.5 Školní družina

Před lety byla přesunuta z odloučeného pracoviště do budovy školy, kapacita školní družiny je 142 žáků, 4 oddělení jsou ve školní budově, 1 oddělení na pracovišti v Pohledci – bez vlastních prostor.

2.6 Dlouhodobé projekty

Od roku 2005 zařazují učitelé na 1. stupni při vyučování daltonskou výuku. Podařilo se jim získat členství v Asociaci českých daltonských škol.

Škola se zapojila do programu Ekoškola a opakovaně se snaží členství obhajovat.

Škola spolupracuje s okolními subjekty jako jsou Sociální služby Nové Město na Moravě (kulturní vystoupení, tvůrčí dílny...), střední školy, mateřská škola, Tělovýchovná jednota apod.

V rámci programu Erasmus+ jsou předkládány žádosti o podporu, v rámci které se učitelé a v budoucnu i žáci, účastní mezinárodních projektů mobility.

2.6.1 Dalton

Charakteristika

Metodu představila světu Helena Parkhurstová ve 20 letech 20. Století. Daltonská výuka vychází ze tří základních principů – **svoboda** (dnes nahrazeno slovem **zodpovědnost**), **samostatnost** a **spolupráce**, které umožňují žákovi aktivně se účastnit vzdělávání.

V hodinách učitel ustupuje do pozadí a přebírá roli pomocníka, průvodce ve vzdělávacím procesu. Pomocí vhodně volitelných aktivit tak odbourává stres a současně umožňuje žákovi, aby si postupně budovat základní pracovní návyky, jako je samostatné a nezávislé myšlení,

schopnost kreativně řešit úkoly v týmu, efektivní organizace času a také tolerance k odlišnostem mezi lidmi.

Dalton na naší škole

Na prvním stupni jsou stanoveny dle možností dané třídy tzv. daltonské bloky, ve kterých žáci plní různé úkoly v pracovních listech, encyklopediích, učebnicích apod. Pomocí „hodnotících tabulí“ má každý žák přehled o své práci. Po dokončení daltonských bloků dochází k hodnocení, při němž má každý žák možnost vyjádřit své pocity a spokojenost, případně nespokojenost se svou prací.

Práce v daltonských blocích je doplňkem tzv. klasické výuky, ve které dochází k výkladu nového učiva. v žádném případě dalton tuto výuku nenahrazuje.

Na druhém stupni má daltonská výuka svá specifika. Žáci mají tzv. portfolia s úkolovými listy. i na druhém stupni jde především o rozvoj organizačních schopností, sebehodnocení vypracovaných úkolů, které žáci formulují ve spolupráci s učiteli. Úkolové listy, projekty apod. jsou opět zařazovány na probrání daného učebního bloku.

Naše škola je od roku 1994 členem Asociace českých daltonských škol.

Od roku 2008 jsme držiteli certifikátu „**Česká daltonská škola**“

Daltonský plán jsme zařadili do výuky proto, že otázka proměny vyučujícího je stále aktuální. Daltonský plán klade důraz na způsob vyučování, ale také na samotné vyučující zcela jiné nároky, než běžný vzdělávací systém. Uspořádání je zcela odlišné, didaktika vyžaduje celkovou proměnu myšlení, jiný je i vztah k žákům.

2.6.2 Ekoškola

Naše škola se v posledních letech výrazně profiluje v oblasti ekologie. v roce 2011 jsme získali titul Ekoškola, který budeme v roce 2013 obhajovat. Naším cílem je, aby žáci porozuměli vybraným problémům životního prostředí v oblastech vody, odpadů, prostředí školy a energie. Snažíme se, aby žáci snižovali ekologický dopad školy a svého jednání na životní prostředí a zlepšili prostředí ve škole a jejím okolí. Systematicky se věnujeme enviromentální výchově. Ekologické aspekty jsou uplatňovány v jednotlivých vyučovacích předmětech. Ekologická témata jsou zařazována do předmětů i formou projektů.

2.6.3 Školní sportovní klub (ŠSK)

ŠSK se dělí na 1. stupni na 1. – 3. ročník a 4. – 5. ročník. Členem ŠSK se může stát každý žák, který zaplatí stanovený roční členský příspěvek. Klub má přes 100 aktivních účastníků.

Sportování dětí ve ŠSK je zaměřeno na **všestrannost**: děti se naučí základy atletiky, běžek, gymnastiky, snowboardu, florbalu, squashe, kopané, bruslení,, hrají různé hry (rozvoj rychlosti, obratnosti a síly), míčové hry, dle zájmu zvládnou základy lezení, jízdy na kole, atd. Děti trénují 2x týdně.

Účastníci ŠSK mohou být současně i členy jiných sportovních klubů, kde pravidelně trénují a specializují se na jednotlivé sporty (např. lyžování, kopanou, biatlon, atletiku, volejbal, stolní tenis atd.)

Školní sportovní klub na druhém stupni (6. - 9. ročník) přepokládá, že většina žáků už navštěvuje pravidelně nějaký sportovní klub v N. M. N. M. nebo v blízkém okolí a tito žáci se tam zaměřují na výkonnostní sport (žáci pravidelně lyžují, dělají atletiku, biatlon, florbal, kopanou, gymnastiku, volejbal, stolní tenis...)

Žáci, kteří netrénují v jiných sportovních klubech a **chtějí ve ŠSK klubu zůstat i nadále**, pokračují ve sportovní všestranné přípravě na škole. Četnost jejich tréninků se odvíjí od jejich časových možností.

Dvakrát do roka se žáci ŠSK účastní soustředění, které se dělí na zimní a letní. Na zimním soustředění se zdokonalují na běžkách, sjezdovkách a snowboardu, letní soustředění je zaměřené na kola, atletiku, plavání, míčové hry atd.

Vybraní žáci mají možnost dalších soustředění dle potřeby trenérů a dle školního prospěchu žáka. Nejlepší sportovci mohou požádat o individuální studijní plán.

Činnost dětí v ŠSK podporuje finančně zřizovatel.

Žáci naší školy dosahují skvělých výsledků v různých sportech v rámci celé České republiky.

2.7 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

O dění ve škole se rodiče dozvídají prostřednictvím čtvrtletních informací o prospěchu a chování. Aktuální informace mohou získat na webových stránkách školy. Ve škole pracuje Spolek rodičů. Škola pořádá různé kulturní i sportovní akce i pro veřejnost. Úspěšně navázala na tradici sportovních tříd založením školního sportovního klubu a ve spolupráci se sportovními oddíly v regionu se jí daří obnovit zájem mládeže o sport, vyhledávat talenty a vhodně vyplňovat mimoškolní činnost dětí. Důkazem toho jsou umístění našich žáků v soutěžích a stoupající počet zájemců o činnost v klubu.

3 Charakteristika ŠVP

Školský zákon definuje **cíle základního vzdělávání** takto: Základní vzdělávání vede k tomu, aby si žáci osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení, aby se učili tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své fyzické i duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění.

3.1 Zaměření školy

Cílem naší školy je poskytnout žákům kvalitní základní vzdělání. Naučit je číst, psát, počítat, pracovat s informacemi, ovládat počítač, porozumět jednoduchým přírodním jevům a základním společenským vztahům.

Jelikož jsme škola zaměřená na sportovní činnost, je našim dalším cílem budovat a rozvíjet kladný vztah dětí ke sportu a ve spolupráci se sportovními kluby a oddíly se podílet na výkonnostním růstu mladých sportovců a vyhledávání sportovních talentů.

Kromě výše uvedených priorit vytváříme prostor a podmínky pro:

- zájem o poznávání regionu
- posílení environmentální výchovy a zodpovědného vztahu žáků k životnímu prostředí
- osobnostní a sociální rozvoj žáků
- činnosti, které směřují k uplatnění žáků v praktickém životě
- udržování tradic
- myšlení v evropských souvislostech

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie představují společně uplatňované postupy, metody a formy práce, příležitosti, aktivity, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě

3.2.1 Kompetence k učení

- Rozvíjíme u žáků samostatnost a tvořivost při práci.
- Učíme žáky „učit se“.
- Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle.
- Pěstujeme návyk sebekontroly, vlastního hodnocení a kritického přístupu k výsledkům práce.
- Pomocí vhodných příkladů žáky motivujeme, vysvětlujeme jim smysl a cíl učení a posilujeme jejich pozitivní vztah k učení.
- Podporujeme schopnost žáků dávat si získané vědomosti do souvislostí.
- Učíme žáky plánovat a organizovat vlastní činnosti.
- Učíme žáky získávat a zpracovávat informace z různých zdrojů (literatura, internet apod.).
- Ve vyučovacích předmětech podporujeme používání výpočetní techniky.
- Umožňujeme žákům pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry.
- Uplatňujeme individuální přístup k žákům.
- Vedeme žáky k účasti na různých soutěžích a olympiádách.
- Žáky učíme trpělivosti, povzbuzujeme je, při hodnocení používáme převážně prvky pozitivní motivace.

3.2.2 Kompetence komunikativní

- Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu a umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel.
- Učíme žáky vyjadřovat se bez agresivních, hrubých, vulgárních a nezdvořilých projevů.
- Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií.
- Jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace učíme žáky naslouchat druhým.
- Přípravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.
- Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky.
- Klademe důraz na týmovou práci a kooperativní vyučování.
- Žáci mají možnost samostatné ústní i písemné prezentace (samostatná práce, projekty, referáty, řízené diskuse).
- Umožňujeme žákům podílet se na přípravě rozhlasových relací a vytvořit si školní časopis.
- Vedeme žáky k využívání informačních technologií pro získávání informací i tvorbu výstupů (časopis, webová stránka, prezentace, ...).
- Při výuce uplatňujeme metody prožitkového vyučování.

3.2.3 Kompetence sociální a personální:

- Podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování.
- Od prvního ročníku zařazujeme do výuky práci v týmu, učíme žáky vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce, kriticky hodnotit práci týmu, svoji práci i práci ostatních členů týmu.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
- Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů.
- Průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině.
- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.
- Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli, učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky (mezi žáky a učiteli).
- Ve třídách funguje žákovská samospráva, žáci mají možnost vznášet připomínky přes žákovský parlament.
- Do výuky pravidelně zařazujeme projekty, projektové dny, kooperativní vyučování.
- Ve výuce jsou využívány hry, na jejichž tvorbě se podílejí sami žáci.
- V rámci spolupráce s různými věkovými skupinami se žáci podílí na organizaci akcí pro mladší spolužáky, rodiče i širší veřejnost.

3.2.4 Kompetence k řešení problémů:

- Vytváříme pro žáky praktické problémové úlohy a situace, které vyžadují propojení znalostí z různých vyučovacích předmětů.
- Učíme žáky vyhledávat informace využitelné pro řešení konkrétního problému a volit vhodné způsoby řešení.
- Nabízíme žákům k řešení úkoly, které vyžadují využití praktických dovedností z různých oblastí lidské činnosti, a tudíž i více přístupů k řešení.
- Vedeme žáky k tomu, aby po vyřešení úkolu dokázali vysvětlit a obhájit postupy použité při řešení problému.

3.2.5 Kompetence občanské:

- V rámci exkurzí se žáci seznamují s tradicemi, kulturním a historickým dědictvím a učí se je ocenit.
- Škola pořádá akce připomínající lidové tradice (Vánoční den, Velikonoční den).
- Společně se žáky se podílíme na různých projektech (Příběhy bezpráví, Adopce na dálku, Česko proti chudobě apod.), které učí žáky vcítit se do situací ostatních lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení.

- Začleňováním řízených diskusí do výuky přibližujeme žákům základní principy demokratické společnosti.
- Umožňujeme žákům zapojovat se do sportovních, vědomostních a výtvarných soutěží pořádaných školou a jinými subjekty.
- Ve spolupráci s SDH, ČČK vytváříme modelové situace, ve kterých se žáci učí poskytovat dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v situacích ohrožujících život a zdraví člověka.
- Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu a umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel.
- Od prvního ročníku se žáci spolupodílejí na vytváření pravidel vlastní třídy.
- Ve třídách funguje žákovská samospráva, žáci mají možnost vznášet připomínky přes žákovský parlament.
- Na ekologických projektech se žáci učí zodpovědnému přístupu k životnímu prostředí.

3.2.6 Kompetence pracovní:

- Podněcujeme u žáků zájmovou činnost a smysluplné využití volného času.
- Dodržováním řádů odborných učeben a dílen si žáci osvojují základní pravidla bezpečnosti při práci a ochrany zdraví.
- Vyžadujeme od žáků objektivní zhodnocení vlastní práce a práce spolužáků, návrhy možných zlepšení.
- S ohledem na věkové zvláštnosti ujasňujeme žákům jejich předpoklady pro volbu budoucího povolání, seznamujeme je s přehledem různých profesí (Festival vzdělávání, exkurze a jiné) a zdůrazňujeme nezbytnost celoživotního vzdělávání.
- Zadáváním různých činností a rolí ve skupině rozvíjíme u žáků schopnost reagovat na změněné pracovní podmínky.
- Při všech činnostech vedeme žáky k zodpovědnému vztahu k životnímu prostředí.
- Umožňujeme žákům prezentovat výsledky své práce formou výstav, propagačních materiálů a podílem na výzdobě školy.
- Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Patří mezi ně např.:

- žáci tělesně, zrakově či sluchově postižení, žáci s mentálním postižením, žáci s kombinovanými vadami a žáci se zdravotním oslabením, dlouhodobou nemocí či lehčími zdravotními poruchami vedoucím k poruchám učení,
- žáci s vadami řeči,
- žáci se specifickými poruchami učení, pozornosti a chování,
- žáci z odlišných kulturních a životních podmínek,
- žáci, jejichž mateřským jazykem není čeština,
- žáci nadaní a mimořádně nadaní, pokud mají přidružené speciální vzdělávací potřeby

Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování **podpůrných opatření** z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka. Patří mezi ně například:

- poradenské pomoci školy a školského poradenského zařízení,
- úprava organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb, včetně zabezpečení výuky předmětů speciálně pedagogické péče,
- použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek,
- úprava očekávaných výstupů vzdělávání,
- vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu,
- využití asistenta pedagoga atd.

Podpůrná opatření (PO) se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení dle § 16 školského zákona do pěti stupňů:

- 1. stupeň PO** - slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka, jako jsou např. pomalejší tempo práce, drobné obtíže ve čtení, psaní, počítání, problémy se zapomínáním, drobné obtíže v koncentraci pozornosti atd., u nichž je možné prostřednictvím mírných úprav v režimu školní výuky a domácí přípravy dosáhnout zlepšení,
- 2. stupeň PO** - slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka, jako jsou např. vliv aktuálního zdravotního stavu žáka, opožděný vývoj, odlišné kulturní prostředí, jiné životní podmínky žáka, problémy v počáteční schopnosti učit se a připravovat se na školní práci, nadání, specifické poruchy učení a chování, oslabení sluchových nebo zrakových funkcí, řečové vady, poruchy autistického spektra s mírnými obtížemi, nedostatečná znalost vyučovacího jazyka atd.
- 3. stupeň PO** - slouží ke kompenzaci závažných obtíží ve vzdělávání žáka jako jsou např. závažné specifické poruchy učení, odlišné kulturní prostředí a jiné životní podmínky žáka, poruchy chování, těžká porucha řeči (dorozumívacích schopností), poruchy autistického spektra, lehké mentální postižení, zrakové a sluchové postižení (slabozrakost, nedoslýchavost), tělesné postižení, neznalost vyučovacího jazyka atd.,
- 4. stupeň PO** - slouží ke kompenzaci závažných obtíží ve vzdělávání žáka jako jsou např. závažné poruchy chování, středně těžké a těžké mentální postižení (včetně komorbidit), těžké zrakové nebo sluchové postižení, závažné vady řeči, poruchy autistického spektra, závažné tělesné postižení atd.,
- 5. stupeň PO** - je určen výhradně žákům s nejtěžšími stupni zdravotních postižení, zpravidla souběžným postižením více vadami, vyžadujících vysokou úroveň podpory.

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

3.3.1 Zajištění vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje příslušný právní předpis (příslušné aktuální znění vyhlášky o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných).

Žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními jsou vzděláváni v běžných třídách. Jsou vytvářeny podmínky pro jejich úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních potřeb. Využívají se modifikované metody používané ve vzdělání běžných žáků, speciálně pedagogické postupy a alternativní metody. Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků je potřebné zabezpečit individualizaci a diferenciaci výuky v běžné třídě, spolupráci se zákonnými zástupci žáka a odbornými pracovníky, vhodné je využití formativního hodnocení v průběhu vyučovacího procesu a je potřebné zabezpečit stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáka.

Podpůrná opatření 1. stupně jsou realizována vyučujícími v rámci předmětu, kde je podpora zapotřebí. Poskytování podpůrných opatření je průběžně vyhodnocováno, nejpozději 3 měsíce od zahájení poskytování podpory je vyhodnoceno, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. V případě, že u žáka nenastalo očekávané zlepšení přesto, že byla podpora realizována, je zákonnému zástupci doporučeno kontaktovat ŠPZ, které provede diagnostiku žáka, a stanoví další postup ve vzdělávání, navrhne podpůrná opatření v rozsahu 2. až 5. stupně. V rámci podpůrných opatření 1. stupně je využívána pedagogická intervence, která je realizována nejčastěji jako skupinová intervence nad rámec časové dotace a je realizována na základě **plánu pedagogické**

podpory (PLPP). PLPP zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory, podobu domácí přípravy a podílu žáka i zákonných zástupců na dosažení stanovených cílů. K vypracování PLPP není třeba vyjádření ŠPZ. Na vypracování a realizaci PLPP se podílí vyučující daného předmětu, třídní učitel, pracovník školního poradenského pracoviště (výchovný poradce, školní speciální pedagog), případně zákonný zástupce a schvaluje jej ředitel školy. PLPP je realizován se souhlasem zákonného zástupce. V případě, že u žáka nenastalo očekávané zlepšení proto, že nebyla nabízená podpora využita nebo nebyla realizována domácí příprava dle PLPP, škola podporu ukončí.

V souladu s doporučením ŠPZ jim může být v rámci podpůrných opatření 2. a vyššího stupně poskytnuta podpora prostřednictvím **předmětu speciálně pedagogické péče**. V případě doporučení předmětu speciálně pedagogické péče bude k jeho začlenění do učebního plánu žáka využita disponibilní časová dotace. V naší škole jsou zařazeny podle doporučení ŠPZ a přiznaného minimálně 2. stupně podpory předměty speciálně pedagogické péče s danými obsahy a výstupy v ŠVP - **Percepční dovednosti** pro žáky s oslabenými percepčními dovednostmi a narušenou komunikační schopností, **Jazyková výchova** pro žáky s osvobozením z druhého cizího jazyka a **Sociální kompetence** pro žáky s ADHD. Dále poskytujeme žákům podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného minimálně 2. stupně podpory předmět speciálně pedagogické péče bez úprav obsahů a výstupů v ŠVP formou **reedukační skupiny** pro žáky s oslabením percepčních dovedností a rozvinutou poruchou učení.

Podpůrná opatření 2. – 5. stupně realizuje škola na základě doporučení ŠPZ a se souhlasem zákonného zástupce, tato podpůrná opatření jsou poskytována v souladu s příslušným právním předpisem. Škola ve spolupráci se školským poradenským zařízením, žákem a zákonným zástupcem žáka průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrného opatření. Je-li doporučeno vzdělávání dle **individuálního vzdělávacího plánu (IVP)**, vypracuje škola IVP na základě žádosti zákonného zástupce žáka a na základě vyjádření ŠPZ. IVP zahrnuje zejména výčet doporučených podpůrných opatření, informace o úpravách obsahu a výstupů vzdělávání žáka, časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka, využití pomůcek, stanovení cílů podpory, podobu domácí přípravy a podílu žáka i zákonných zástupců na dosažení stanovených cílů. Na vypracování a realizaci IVP se podílí vyučující předmětů, třídní učitel, asistent pedagoga, pracovník školního poradenského pracoviště (výchovný poradce, školní speciální pedagog), ŠPZ, případně zákonný zástupce a schvaluje jej ředitel školy. IVP je realizován se souhlasem zákonného zástupce a vychází ze ŠVP. Na úrovni IVP na základě doporučení ŠPZ lze upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně i upravit vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáka (pouze u žáků, kterým je toto doporučeno ŠPZ). K úpravám očekávaných výstupů dochází u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními za podmínek stanovených školským zákonem a s příslušným právním předpisem/vyhláškou č. 27/2016 Sb..

V případě podpůrného opatření spočívajícího v **úpravě očekávaných výstupů** bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů pouze pro žáky s LMP od třetího stupně podpory. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě doporučení ŠPZ rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Výstupy, upravené v IVP žáků s lehkým mentálním postižením na základě minimální doporučené úrovně v rámci podpůrných opatření, budou na vyšší úrovni než očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodická podpora na Metodickém portálu RVP.CZ. Pro žáky s jiným než mentálním postižením uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona bude možné v IVP upravit očekávané výstupy nebo nahradit vzdělávací obsah, jehož realizaci objektivně neumožňuje jejich znevýhodnění, jiným vzdělávacím obsahem, pokud to vyžadují speciální vzdělávací potřeby žáků, a to pouze tehdy, pokud to vyplývá z doporučení ŠPZ.

Školní poradenské služby zajišťuje Školní poradenské pracoviště (ŠPP) při základní škole, ve kterém pracuje školní speciální pedagog, výchovný poradce pro 1. stupeň ZŠ, výchovný poradce pro 2. stupeň ZŠ a metodik prevence. Spolupracují s vedením školy, třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky školy. Pracovníci ŠPP při ZŠ realizují konzultační hodiny pro žáky, rodiče a pedagogické pracovníky. Spolupracují s příslušnými školskými poradenskými zařízeními, jako jsou pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogická centra, dalšími odbornými pracovišti,

neziskovými organizacemi a dalšími školami. Koordinátorem péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je školní speciální pedagog.

Pro vzdělávání žáků se speciálními potřebami je zapotřebí i odbornou připravenost pedagogických pracovníků, proto učitelé využívají nabízených odborných seminářů a školení k prohloubení dovedností při výuce těchto žáků. Metodickou podporu pedagogických pracovníků zajišťuje ŠPP a ŠPZ.

3.3.2 Předměty speciálně pedagogické péče

Percepční dovednosti

Charakteristika předmětu

Předmět speciálně pedagogické péče Percepční dovednosti je určen pro žáky s oslabenými percepčními dovednostmi, grafomotorikou a narušenou komunikační schopností. Předmět rozvíjí dílčí funkce nezbytné pro nácvik čtení, psaní a počítání a osvojování učiva všech dalších vzdělávacích oblastí. Obsah učiva je zaměřen na rozvoj sluchové a zrakové percepce, prostorové a pravolevé orientace, rozvoj sekvenování a chápání posloupností, rozvoj koncentrace pozornosti a sluchové, zrakové a kinestetické paměti. Dále je předmět určen pro žáky s narušenými komunikačními dovednostmi především v oblasti dyslálií, dysfázií aj., kdy je vyvozována a upevňována správná výslovnost, ale pozornost je věnována také obsahové stránce řeči. Další oblastí je rozvíjení předmatematických a matematických představ, grafomotoriky a vizuomotoriky.

Organizační a časové vymezení

Podmínkou pro vzdělávání v předmětu Percepční dovednosti je platné Doporučení ŠPZ, které vymezuje časovou dotaci předmětu speciálně pedagogické péče zpravidla v rozmezí 1 – 2 hodiny/týdně. Žák má v rozvrhu zařazen tento předmět v době disponibilních hodin (primárně čtení). ŠPZ v rámci doporučení zpřesňuje obsahové zaměření předmětu v rámci obsahů ŠVP dle individuálních potřeb dítěte. Vždy je stanovena minimální úroveň jednotlivých dílčích funkcí bez ohledu na věk a ročník dítěte, cílem následné reedukace je rozvíjení dané oblasti či snížení deficitu. Výuka probíhá v pracovně ŠPP nebo ve třídách kmenových či odborných. Využíváno je individuální či skupinové práce, doplňkově samostatné práce. V hodinách jsou využívány učebnice, pracovní sešity a listy, výukové programy na PC, jazykové příručky, manipulační a reedukační pomůcky. Vhodným vybavením pracovny je tabule, žákovská lavice s výškově nastavitelnou židlí, PC a interaktivní tabule. Předmět speciálně pedagogické péče Percepční dovednosti je vyučován speciálním pedagogem a je realizován v souladu s příslušným právním předpisem.

Vzdělávací výstupy a obsah

Percepční dovednosti	
Očekávané výstupy	Učivo
Sluchová percepce • užívá sluchovou analýzu a syntézu řeči • rozlišuje měkké a tvrdé slabiky • rozlišuje krátké a dlouhé slabiky Zraková percepce • rozlišuje figuru a pozadí • rozlišuje inverzní obrazce Prostorová orientace • orientuje se v prostoru Sekvence a posloupnost • respektuje uspořádání pořadí • identifikuje jednotlivé jednotky v řadě • dodrží posloupnost prvků, operací,	• rozlišování slov ve větě • rozlišování slabik • rozlišování hlásek – první, poslední, všech hlásek • spojování hlásek do slabik, slov jednoslabičných, vícetabičných, se souhláskovými shluky • měkké, tvrdé slabiky • krátké a dlouhé samohlásky • krátké a dlouhé slabiky • obrazce zastíněné šrafováním, překryté obrazce, překryté číslice, písmena, slova • inverze podle vertikální a horizontální osy

činností Koncentrace pozornosti • zlepšuje koncentraci pozornosti a přesnost provádění úkolu Paměť • rozvíjí paměťové funkce Vyjadřovací schopnosti • vyjadřuje se srozumitelně, správně vyslovuje hlásky, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost, rozvíjí obratnost vyjadřování • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • rozvíjí slovní zásobu Předmatické představy • porovnává a chápe pojmy a vztahy • třídí do skupin • řadí a pojmenuje prvky podle velikosti • počítá předměty v dané skupině • pojmenuje tvary Grafomotorika, vizuomotorika • rozvíjí motorické funkce • propojuje zrakové vjemy s pohybem horní končetiny	v obrazcích, písmenech • nahoře, dole, vlevo, vpravo, uprostřed, vepředu, vzadu • před, za, hned před, hned za • vzájemné vztahy předmětů v prostoru • orientace v tělesném schématu • pravolevá orientace • geometrické tvary • řada čísel, předmětů, obrázků, symbolů • dny v týdnu, měsíce v roce • početní řada, desítky, násobky • plánování činností, dodržení instrukcí, denní režim • přesnost provádění úkolu, pečlivost • soustředěnost, délka koncentrace • vyhledávání obrázků, spojování bodů, čtvercová síť • zraková paměť, sluchová paměť, kinestetická paměť • dechová a artikulační cvičení • nácvik výslovnosti, upevnění správné výslovnosti • rozšiřování slovní zásoby, slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, slova příbuzná • vyprávění podle obrázků – popis, děj • malý-velký, hodně-málo, menší-větší apod. • třídění podle druhu, barvy, velikosti, tvaru apod. • nejmenší-největší apod. • počítání a postřehování množství • tvary - kruh, čtverec, trojúhelník, obdélník • početní řady, desítková soustava, násobky • obtahování, vykreslování, opis • stříhání, obstříhávání • přípravná cvičení pro nácvik vázaného písma • nácvik kombinovaného písma • nácvik psaní na klávesnici (u těžkých poruch motoriky) • uvolňovací a grafomotorická cvičení

Jazyková výchova

Charakteristika předmětu

Předmět speciálně pedagogické péče Jazyková výchova je určen pro žáky s osvobozením z druhého cizího jazyka doporučeného ŠPZ. Vzdělávací obsah druhého cizího jazyka je tedy plně nahrazen vzdělávacím obsahem Jazykové výchovy, který podporuje rozvoj komunikačních kompetencí žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vyžadující vyšší stupeň podpory. Předmět rozvíjí dílčí funkce potřebné pro správné osvojování a aplikování poznatků nejen v českém a anglickém jazyce, ale ve všech oblastech vzdělávání. Vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat ve formě ústní i písemné, umět pracovat s textem.

Organizační a časové vymezení

Podmínkou pro vzdělávání v předmětu Jazyková výchova je platné Doporučení ŠPZ, které vymezuje časovou dotaci předmětu speciálně pedagogické péče zpravidla v rozmezí 1 – 2 hodiny/týdně. Žák má v rozvrhu zařazen tento předmět v době, kdy probíhá výuka druhého cizího jazyka kmenové třídy. ŠPZ v rámci doporučení zpřesňuje obsahové zaměření předmětu v rámci obsahů ŠVP dle individuálních potřeb dítěte. Výuka probíhá v pracovních ŠPP nebo ve třídách kmenových či odborných. Využíváno je individuální či skupinové práce, doplňkově samostatné práce. V hodinách jsou využívány učebnice, pracovní sešity a listy, výukové programy na PC, jazykové příručky, manipulační a reedukační pomůcky. Vhodným vybavením pracovní je tabule, žákovská lavice s výškově nastavitelnou židlí, PC a interaktivní tabule. Předmět speciálně pedagogické péče Jazyková výchova je vyučován speciálním pedagogem a je realizován v souladu s příslušným právním předpisem.

Vzdělávací výstupy a obsah

Jazyková výchova	
Očekávané výstupy	Učivo
- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova - porovnává významy slov, třídí slova - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary, slovní druhy - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy - rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího - odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě; velká písmena na začátku věty a u vlastních jmen - plynule čte s porozuměním texty potichu i nahlas, porozumí písemným pokynům - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává - volně reprodukuje text podle svých schopností, ověřuje fakta - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát - porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti, respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci, zapojuje se do diskuse - píše správné tvary písmen a číslic, správně	- člení slova na hlásky, dlouhé a krátké samohlásky, slabiky a víceslabičná slova - opis, přepis, diktát - slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, slova příbuzná - slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost - slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová - tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves, slovní druhy - věta jednoduchá, souvětí, základní skladební dvojice - věta oznamovací, tázací, přací, rozkazovací - souhlásky měkké, tvrdé, obojetné - psaní dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - velká písmena - techniky čtení (plynulé slabikování, čtení s okénkem, dublované aj.) - čtení s porozuměním - práce s klíčovými slovy - čtení praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové - slovní zásoba, využívání verbálních a neverbálních prostředků v mluvním projevu - naslouchání praktické, věcné, kritické, zážitkové - grafomotorika (hrubá a jemná motorika), vizuomotorika, správný úchop psacího náčiní - psací a kombinované písmo, tiskací písmo

spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	

Sociální kompetence

Charakteristika předmětu

Předmět speciálně pedagogické péče Sociální kompetence je určen pro žáky se specifickou poruchou chování (ADHD). Předmět rozvíjí sociální kompetence nezbytné ke způsobilosti žáka kontrolovat průběh sociální situace v souladu s vlastními cíli a rozvíjí schopnost koncentrace pozornosti. Žák se učí zvládnout takové sociální techniky komunikace, které jsou nekonfliktní a podporují kohezi kolektivu, ve kterém se žák vzdělává. Důležitý je rozvoj sociální percepce, psychologické poznávání druhé zúčastněné osoby nebo osob na základě empatie a pozorování. Významnou součástí je snižování projevů ADHD jako je míra impulzivity a rozvíjení schopnosti koncentrace pozornosti. Získané nebo rozvíjené sociální dovednosti podněťují a zefektivňují proces učení ve všech oblastech vzdělávání.

Organizační a časové vymezení

Podmínkou pro vzdělávání v předmětu Sociální kompetence je platné Doporučení ŠPZ, které vymezuje časovou dotaci předmětu speciálně pedagogické péče zpravidla v rozmezí 1 – 2 hodiny/týdně. Žák má v rozvrhu zařazen tento předmět v době disponibilních hodin (primárně čtení, pracovní činnosti) nebo je zařazen po vyučování (u starších žáků). ŠPZ v rámci doporučení zpřesňuje obsahové zaměření předmětu v rámci obsahu ŠVP dle individuálních potřeb dítěte. Vždy je stanovena minimální úroveň jednotlivých funkcí a schopností bez ohledu na věk a ročník dítěte, cílem následné práce je rozvíjení dané oblasti či snížení deficitu. Výuka probíhá v pracovních ŠPP nebo ve třídách kmenových či odborných. Využíváno je individuální či skupinové práce, doplňkově samostatné práce. V hodinách jsou využívány pracovní listy, výukové programy na PC, manipulační, relaxační a reedukační pomůcky. Vhodným vybavením pracovny je tabule, žákovská lavice s výškově nastavitelnou židlí, PC a relaxační pomůcky. Předmět speciálně pedagogické péče Sociální kompetence je vyučován speciálním pedagogem a je realizován v souladu s příslušným právním předpisem.

Vzdělávací výstupy a obsah

Sociální kompetence	
Očekávané výstupy	Učivo
Sociální dovednosti - vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách - promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností, vyhledané informace - objevuje různé varianty řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému - samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení - osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů	- práce s náhledem na vlastní jednání - pozorování reakcí vlastních i druhých osob - empatické vnímání - nácvik vhodných řešení a postupů v problémové situaci - odlišení asertivního a agresivního postoje - model tří kroků v rizikové situaci - modifikace chování (pozitivní posilování) - práce s pravidly (osobní, třídní, školní) - sebehodnocení, práce s chybou, opakování osvědčených postupů - komunikační dovednosti ve skupině, ve dvojici – neskákat do řeči, přijmout odlišný názor, vyjádřit svůj názor kultivovaným způsobem - požádat o pomoc, poděkovat, poprosit, pozdravit

• kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí • naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje • využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi • účinně spolupracuje ve skupině, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce • podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá • přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, • vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty Koncentrace pozornosti • zlepšuje koncentraci pozornosti a přesnost provádění úkolu • snižuje a učí se kontrolovat míru impulzivity	• přátelská, suportivní komunikace • techniky zpětné vazby • principy práce ve dvojici, skupině • diskuse, spolupráce apod. • pomoc, podpora druhého, schopnost požádat o pomoc vhodným způsobem • zvyšování sebepečetí, sebehodnoty, trénink sebeovládání, respektování pravidel • přesnost provádění úkolu, pečlivost • soustředěnost, délka koncentrace • vyhledávání obrazců, spojování bodů, čtvercová síť • trénink odložení splnění aktuální potřeby, uvážlivosti, vhodných komunikačních stereotypů, plynulosti činnosti aj.

3.3.3 Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s příslušným právním předpisem, považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí ŠPZ ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává, případně s odborníkem v příslušném oboru činnosti.

Zajištění výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je vytváření podmínek k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. Mimořádně nadaní žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na které je nutno reagovat. Na identifikaci vzdělávacích potřeb se podílí učitelé svým pozorováním žáka, rozбором výsledků jeho prací, hodnocením testů a úlohou,

rozhovory s žákem a jeho zákonnými zástupci. Škola si všímá všech projevů žáka, které naznačují jeho mimořádný talent, jako např.:

- žáci přesahující svými znalostmi stanovené požadavky,
- žáci s vyspělejším způsobem komunikace s učiteli, s vrstevníky,
- žáci s vlastním pracovním tempem,
- žáci vytvářející vlastní pravidla a postupy řešení,
- žáci s rychlou orientací v problematice, dobrou pamětí,
- žáci se zálibou v řešení problémových úloh

Výuka žáků probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. K tomuto škola vytváří podmínky například pomocí:

- realizací školních kol žákovských soutěží a předmětových olympiád,
- přípravou a podporou účasti ve vyšších kolech vědomostních a talentových soutěží,
- rozšířenou výukou anglického jazyka,
- realizací projektů, exkurzí, stáží, pobytových aktivit, kurzů, klubů,
- činností Školního sportovního klubu při ZŠ

U žáků s mimořádným nadáním je možné provést úpravy jeho výuky v rámci **plánu pedagogické podpory** nebo v rámci **individuálního vzdělávacího plánu**. V nich se stanoví podpůrná opatření prvního až čtvrtého stupně a úpravy vzdělávacího procesu jakými jsou například:

- prohloubení učiva, obohacení vzdělávacího obsahu,
- zadávání specifických úloh,
- zapojení do projektů a rozsáhlejších prací,
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních kol,
- možnost účastnit se výuky některých předmětů se staršími žáky (akcelerace výuky),
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, zájmových aktivit

Tvorba PLPP a IVP podléhá stejným pravidlům jako u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Koordinátorem péče o mimořádně nadané žáky je výchovný poradce, který spolupracuje se zákonnými zástupci, třídním učitelem a vyučujícími předmětů, v nichž žák vyniká. Škola dále spolupracuje se středními školami, základními uměleckými školami a sportovními kluby v regionu tak, že případně doporučí a zprostředkuje komunikaci takového zařízení s nadaným nebo mimořádně nadaným žákem, případně umožní zařízení spoluúčast při vyhledávání takových žáků.

3.4 Začlenění průřezových témat

Do výuky jsou začleněna tato průřezová témata a jejich tematické okruhy:

1. Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- Rozvoj schopností poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace
- Psychohygiena
- Kreativita

Sociální rozvoj

- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Komunikace
- Kooperace a kompetice

Morální rozvoj

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Hodnoty, postoje, praktická etika

2. Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát
- Formy participace občanů v politickém životě
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

4. Multikulturní výchova

- Kulturní difference
- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Multikulturalita
- Princip sociálního smíru a solidarity

5. Environmentální výchova

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

6. Mediální výchova

Receptivní činnosti

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Stavba mediálních sdělení
- Vnímání autora mediálních sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti

Produktivní činnosti

- Tvorba mediálního sdělení
- Práce v realizačním týmu

Konkrétní začlenění průřezových témat do předmětů na 1. a 2. stupni a celkové pokrytí všech tématických okruhů je zahrnuto v následujících tabulkách.

3.4.1 1. stupeň

Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj				
Rozvoj schopností poznávání	Sebepoznání a sebepojetí	Seberegulace a sebeorganizace	Psychohygiena	Kreativita
Čj 1.-5. ročník	Čj 1.-5. ročník	Čj 1.-5. ročník	Čj 1.,4.,5. ročník	Čj 1.-5. ročník
Aj 3.-5. ročník	Aj 3. ročník	Aj 3.-5. ročník	M 4.,5. ročník	M 4.,5. ročník
M 1.-5. ročník	Prv 1.-3. ročník	M 1.-5. ročník	Prv 1.,3. ročník	Hv 1.-5. ročník
Prv 1.-2. ročník	Př 4.,5. ročník	Př 4.,5. ročník	Př 4.,5. ročník	Vv 1.-5. ročník
Př 4.-5. ročník	Vv 2.-4. ročník	Inf 4.,5. ročník	Tv 1.-5. ročník	Tv 1.-5. ročník
VI 4. ročník	Tv 1.-5. ročník		ČaSP 1.,4.,5. ročník	ČaSP 1.-5. ročník
Hv 1.-5. ročník				Inf 5. ročník
Vv 1.-5. ročník				
Tv 1.-5. ročník				
ČaSP 1.-5. ročník				

Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj			
Poznávání lidí	Mezilidské vztahy	Komunikace	Kooperace a kompetice
Čj 1.-5. ročník	Čj 1.-5. ročník	Čj 1.-5. ročník	Čj 1.,4.,5. ročník
Aj 3.-5. ročník	Aj 3.-5. ročník	Aj 3.-5. ročník	
Prv 1.-3. ročník	Prv 1.-3. ročník	Hv 1.-5. ročník	
Př 5. ročník	Př 5. ročník	Vv 1.-5. ročník	
Tv 1.-5. ročník	VI 4. ročník	Tv 1.-5. ročník	
ČaSP 1.,3.,4. ročník	Vv 4. ročník	ČaSP 1.-5. ročník	
	Tv 1.-5. ročník		
	ČaSP 1.-5. ročník		

Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj	
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Hodnoty, postoje, praktická etika
Čj 1.-5. ročník	Čj 1.-5. ročník
M 1.-5. ročník	Př 5. ročník
Prv 1.-3. ročník	VI 4. ročník
VI 4. ročník	
Tv 1.-5. ročník	
ČaSP 1.-5. ročník	

Výchova demokratického občana			
Občanská společnost a škola	Občan, občanská společnost a stát	Formy participace občanů v politickém životě	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
VI 5. ročník	VI 4.,5. ročník	VI. 5. ročník	VI 5. ročník

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		
Evropa a svět nás zajímá	Objevujeme Evropu a svět	Jsme Evropané
Čj 3.,5. ročník	Čj 3. ročník	VI 5. ročník
Aj 3.-5. ročník	Aj 4.,5. ročník	
VI 5. ročník	Př 5. ročník	
	VI 5. ročník	

Multikulturní výchova				
Kulturní difference	Lidské vztahy	Etnický původ	Multikulturalita	Princip sociálního

				smíru a solidarity
Hv 1.-5. ročník	Čj 1.-5. ročník	Prv 3. ročník	Aj 3.-5. ročník	VI 5. ročník
Vv 1.-5. ročník	Prv 1.,3. ročník			
	Vv 2.,3. ročník			
	ČaSP 3. ročník			

Environmentální výchova			
Ekosystémy	Základní podmínky života	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Vztah člověka k prostředí
Aj 4. ročník	Čj 1. ročník	Čj 1. ročník	Čj 1. ročník
Prv 3. ročník	M 4.,5. ročník	Prv 3. ročník	Aj 4.,5. ročník
Př 4.,5. ročník	Prv 1.-3. ročník	Př. 4.-5 roč.	Prv 1.-3. ročník
	Př 4.,5. ročník	ČaSP 1.-5. ročník	Př 4.,5. ročník
	ČaSP 2. ročník		Vv 1.-5. ročník
			ČaSP 1.-5. ročník

Mediální výchova – receptivní činnosti				
Kritické čtení a vnímání med. sdělení	Interpretace vztahu med. sdělení a reality	Stavba med. sdělení	Vnímání autora med. sdělení	Fungování a vliv médií ve společnosti
M 4.,5. ročník	Čj 5. ročník	Čj 5. ročník	Hv 4.,5. ročník	Čj 5. ročník
Čj 5. ročník			Čj 5. ročník	

Mediální výchova – produktivní činnosti	
Tvorba mediálního sdělení	Práce v realizačním týmu
Čj 5. ročník	Čj 5. ročník

3.4.2 2. stupeň

Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj				
Rozvoj schopností poznávání	Sebepoznání a sebezpojetí	Seberegulace a sebeorganizace	Psychohygienu	Kreativita
Čj 6.-9. ročník	Nj 7.-9. ročník	M 6.-9. ročník	Př 6.,8. ročník	Hv 6.-9. ročník
Nj 7.-9. ročník	M 6. ročník	Ov 6. ročník	Hv 6.-9. ročník	Vv 6.-9. ročník
M 6.-9. ročník	D 6. ročník	Vv 8. ročník	Vz 6.,8. ročník	Tv 6.-9. ročník
D 6.-9. ročník	Ov 6.,8. ročník	Vz 8. ročník	Tv 8.,9. ročník	ČaSP 6.-9. ročník
Ov 8. ročník	Hv 7.-9. ročník	Tv 6.-9. ročník	ČaSP 6.-8. ročník	Inf 6.-9. ročník
F 6.-9. ročník	Vv 8.,9. ročník	Inf 6.-9. ročník		
Ch 8.,9. ročník	Vz 6.,8. ročník			
Př 6.-9. ročník	Tv 6.-9. ročník			
Z 6.-9. ročník	ČaSP 6.-9. ročník			
Hv 6.-9. ročník				
Vz 6.,8. ročník				
Tv 6.-9. ročník				
ČaSP 6.-9. ročník				

Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj			
Poznávání lidí	Mezilidské vztahy	Komunikace	Kooperace a kompetice
Čj 6.-9. ročník	Čj 8. ročník	Čj 6.-9. ročník	M 6. ročník
Aj 6.,7. ročník	Aj 7. ročník	Nj 7.-9. ročník	Ov 7.,9. ročník
Nj 7.-9. ročník	Nj 7.-9. ročník	Rj 7.-9. ročník	Hv 8. ročník
D 6.-9. ročník	D 6.-9. ročník	M 7.-9. ročník	Vv 6.-9. ročník
Ov 6. ročník	Ov 7. ročník	D 6.-9. ročník	Tv 8.,9. ročník
Hv 7.-9. ročník	Hv 6.-9. ročník	Ov 7. ročník	ČaSP 8. ročník
Vz 6.,8. ročník	Vz 6.,8. ročník	Ch 8.,9. ročník	
Tv 7.-9. ročník	Tv 6.-9. ročník	Hv 6.-9. ročník	
ČaSP 8. ročník	ČaSP 6.-8. ročník	Vv 6.-9. ročník	
		Vz 6.,8. ročník	
		Tv 6.-9. ročník	
		ČaSP 6.-9. ročník	

Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj	
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Hodnoty, postoje, praktická etika
M 6.-9. ročník	Čj 9. ročník
Ov 9. ročník	Ov 6.-9. ročník
F 6.-9. ročník	Hv 8.,9. ročník
Ch 8.-9. ročník	Vz 6.,8. ročník
Hv 6.-9. ročník	Tv 6.-9. ročník
Vz 6.,8. ročník	ČaSP 7.-9. ročník
Tv 6.-9. ročník	
ČaSP 6.-9. ročník	
Inf 6.-9. ročník	

Výchova demokratického občana			
Občanská společnost a škola	Občan, občanská společnost a stát	Formy participace občanů v politickém životě	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
D 6.,8. ročník	D 8.,9. ročník	D 6.,8.,9. ročník	D 6.,8.,9. ročník
Hv 7.,9. ročník	Ov 6.-9. ročník	Ov 7.,8. ročník	Ov 8.,9. ročník

ČaSP 7.,8. ročník	Z 9. ročník	Z 9. ročník	ČaSP 8. ročník
	Hv 9. ročník		
	ČaSP 7.,8. ročník		

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá	Objevujeme Evropu a svět	Jsme Evropané
Čj 6.-9. ročník	Čj 8.,9. ročník	Nj 7.-9. ročník
Aj 6.-9. ročník	Aj 7.-9. ročník	Rj 7.-9. ročník
Nj 7.-9. ročník	Nj 7.-9. ročník	D 8.,9. ročník
Rj 7.-9. ročník	Rj 7.-9. ročník	Ov 9. ročník
D 6.-9. ročník	D 7.,8. ročník	Z 8.,9. ročník
Př 6.-9. ročník	Ov 9. ročník	Hv 7.,8. ročník
Z 8. ročník	Z 8.,9. ročník	ČaSP 7. ročník
Hv 8. ročník	Hv 7.,8. ročník	
Vv 6.-9. ročník	Vv 6. ročník	
ČaSP 6.-8. ročník	ČaSP 7. ročník	

Multikulturní výchova

Kulturní difference	Lidské vztahy	Etnický původ	Multikulturalita	Princip sociálního smíru a solidarity
Aj 7. ročník	Čj 8. ročník	Čj 6. ročník	Čj 7. ročník	Př 8. ročník
Nj 7.-9. ročník	Aj 6.,9. ročník	Aj 7. ročník	Nj 7.-9. ročník	Z 7.-9. ročník
Rj 7.-9. ročník	Nj 7.-9. ročník	Nj 7. ročník	Rj 7.-9. ročník	ČaSP 6.-8. ročník
D 6.-9. ročník	Rj 7.-9. ročník	Rj 7.-9. ročník	D 6.-9. ročník	
Hv 6.-9. ročník	D 6.-9. ročník	D 6.-8. ročník	Ov 9. ročník	
Vv 6.-9. ročník	Př 8. ročník	Př 8. ročník	Z 7. ročník	
	Z 6.-8. ročník	Z 6.-9. ročník	Vv 6.-9. ročník	
	Hv 7.,8. ročník	Hv 7.,8. ročník		
	Vz 8. ročník			
	ČaSP 8. ročník			

Environmentální výchova

Ekosystémy	Základní podmínky života	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Vztah člověka k prostředí
F 9. ročník	F 8.,9. ročník	Čj 8. ročník	Aj 8. ročník
Ch 8.,9. ročník	Ch 8.,9. ročník	Aj 6.,8.,9. ročník	D 9. ročník
Př 6.-9. ročník	Př 6.-9. ročník	D 9. ročník	Ov 9. ročník
Z 6.-8. ročník	Z 6.,7. ročník	Ov 7.,9. ročník	F 6.,8.,9. ročník
ČaSP 6. ročník	ČaSP 6.,7. ročník	F 8.,9. ročník	Ch 8.,9. ročník
		Ch 8.,9. ročník	Př 6.-9. ročník
		Př 6.,7. ročník	Z 6.-9. ročník
		Z 6.-9. ročník	Vv 6. ročník
		Vv 6.,9. ročník	Vz 6. ročník
		Vz 6. ročník	Tv 6.-9. ročník
		Tv 6.-9. ročník	ČaSP 6.,8.,9. ročník
		ČaSP 6.-8. ročník	

Mediální výchova – receptivní činnosti

Kritické čtení a vnímání med. sdělení	Interpretace vztahu med. sdělení a reality	Stavba med. sdělení	Vnímání autora med. sdělení	Fungování a vliv médií ve společnosti
Čj 6.,9. ročník	Čj 9. ročník	Čj 9. ročník	Čj 9. ročník	Čj 9. ročník

Aj 8. ročník	Z 6. ročník		D 6.-9. ročník	M 8.,9. ročník
M 7.-9. ročník				Ch 9. ročník
Z 7.,8.,9. ročník				Př 6.-9. ročník
Tv 7.-9. ročník				Tv 6. ročník
				ČaSP 8. ročník

Mediální výchova – produktivní činnosti	
Tvorba mediálního sdělení	Práce v realizačním týmu
Čj 6.,9. ročník	Ch 8.,9. ročník
Aj 8. ročník	Tv 8.,9. ročník
D 6.-9. ročník	ČaSP 9. ročník
Ch 9. ročník	Inf 6.-9. ročník

4 Učební plán

4.1 Učební plán ročníkový

4.1.1 1. stupeň

Povinné předměty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem
Český jazyk a literatura	8+2	8+2	7+3 (RVJ-1) *	5+2 (RVJ-1) *	5+1	33+10
Anglický jazyk	-	-	3 (RVJ+1) *	3 (RVJ+1) *	3+1	9+1
Matematika	4	4+1	4	4+1	4+1	20+3
Informační a komunikační technologie	-	-	-	1	1	2
Prvouka	2	2	2	-	-	6
Přírodověda	-	-	-	1	2	3
Vlastivěda	-	-	-	1+1	1+1	2+2
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Člověk a svět práce	1	1	1	1	1	5
Celkem základní dotace	19	19	21	21	22	102
Celkem disponibilní dotace	+2	+3	+3	+4	+4	+16
Celkem v ročníku	21	22	24	25	26	118

* ve 3. a 4. ročníku jazykové skupiny

4.1.2 2. Stupeň

Povinné předměty	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Celkem
Český jazyk a literatura	4	4	4	3+1	15+1
Anglický jazyk	3	3	3	3	12
Další cizí jazyk	-	2	2	2	6
Matematika	4	4	4	3+1	15+1
Informatika	1	1	1	1	4
Dějepis	2	2	1+1	1+1	6+2
Občanská výchova	1	1	1	1	4
Fyzika	1+1	1	2	1+1	5+2
Chemie	-	-	1+1	2	3+1
Přírodopis	2	1+1	1+1	2	6+2
Zeměpis	1+1	2	1	2	6+1
Hudební výchova	1	1	0+1	1	3+1
Výtvarná výchova	2	2	1	1	6
Výchova ke zdraví	1	-	1	-	2
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Člověk a svět práce	1+1	1+1	1	0+1	3+3
Etická výchova	-	-	-	0	0
Volitelné předměty	-	0+1	0+1	0+2	0+4
Celkem základní dotace	26	27	26	25	104
Celkem disponibilní dotace	+3	+3	+5	+7	+18
Celkem v ročníku	29	30	31	32	122

4.2 Celkový učební plán

RVP	1. stupeň	2. stupeň	sum	ŠVP	1. stupeň	2. stupeň	sum
Jazyk a jazyková komunikace	42	33	75		42+11	33+1	75+12
	33	15	48	Český jazyk a literatura	33+10	15+1	48+11
	9	12	21	Anglický jazyk	9+1	12	21+1
	-	6	6	Další cizí jazyk	0	6	6
Matematika a její aplikace	20	15	35		20+3	15+1	35+4
				Matematika	20+3	15+1	35+4
Informatika	2	4	6		2	4	6
				Informační a komunikační technologie	2	4	6
Člověk a jeho svět	11	0	11		11+2	0	11+2
				Prvouka	6	0	6
				Přírodověda	3	0	3
				Vlastivěda	2+2	0	2+2
Člověk a společnost	0	10	10		0	10+2	10+2
				Dějepis	0	6+2	6+2
				Občanská výchova	0	4	4
Člověk a příroda	0	20	20		0	20+6	20+6
				Fyzika	0	5+2	5+2
				Chemie	0	3+1	3+1
				Přírodopis	0	6+2	6+2
				Zeměpis	0	6+1	6+1
Umění a kultura	12	9	21		12	9+1	21+1
				Hudební výchova	5	3+1	8+1
				Výtvarná výchova	7	6	13
Člověk a zdraví	10	10	20		10	10	20
				Výchova ke zdraví	0	2	2
				Tělesná výchova	10	8	18

Člověk a svět práce	5	3	8		5	3+3	8+3
				Člověk a svět práce	5	3+3	8+3
Doplňující vzdělávací obory				*povinně volitelné předměty	0	+4	+4
				Sportovní hry	0	+2	+2
				Informatika	0	+4	+4
				Technické práce	0	+2	+2
				Cvičení z českého jazyka	0	+2	+2
				Cvičení z matematiky	0	+2	+2
				Konverzace v anglickém jazyce	0	+2	+2
Disponibilní	+16	+18	+34		+16	+18	+34
Celkem	118	122	240		102 +16	104+18	206+34

*Hodinový rozsah dle ročníku – 7. a 8. ročník 1 hodinu týdně, 9. ročník 2 hodiny týdně

4.3 Doplnující vzdělávací obory

- Dramatická výchova
- Etická výchova
- Taneční a pohybová výchova

Jednotlivé doplňující vzdělávací obory byly zakomponovány do učiva ostatních vzdělávacích oborů.

4.4 Povinně volitelné předměty

Žák si volí v ročníku pouze jeden předmět z výběru.

7. ročník

Sportovní hry	1
Informatika	1
Technické práce	1

8. ročník

Sportovní hry	1
Informatika	1
Technické práce	1

9. ročník

Cvičení z českého jazyka	2
Cvičení z matematiky	2
Informatika	2
Konverzace v anglickém jazyce	2

5 Učební osnovy

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve vzdělávacím procesu, neboť dobré jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat a prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje v oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve výuce Českého jazyka a literatury jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Osvojení a užívání českého jazyka jako jazyka mateřského v jeho mluvené i písemné podobě otevírá cestu k poznání a pochopení přírodních i společenských skutečností a duchovního bohatství minulosti i dneška. Vytváří se tak předpoklady k úspěšnému dorozumívání s lidmi tím, že učí interpretovat jejich vyjádření a reagovat na ně, učí však také porozumět sám sobě, své roli v různých komunikačních situacích, nalézt vlastní místo mezi vrstevníky i ve společnosti. Vede k formování hodnotové orientace a k citlivému a esteticky účinnému vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se vzájemně prolínají.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit a rozhodovat se na základě přečteného i vnímaného textu. Žáci se učí výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, rozumět různým typům textů, jež se vztahují k nejrůznějším situacím ve škole i mimo ni, analyzovat je a kriticky posuzovat jejich obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat a hodnotit také formální stránku textů a jejich výstavbu.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka a k poznávání a rozlišování jeho dalších forem. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvíjení potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy a jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora i formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Verbální i neverbální komunikace se vhodně rozvíjí i prostřednictvím Dramatické výchovy, zařazené jako doplňující obor vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Cizí jazyk a Další cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá ke zvýšení mobility jednotlivců v osobním i profesním životě. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka, v tomto období je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu pro další osvojování jazyka. Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v Další cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1.

Úroveň A2: Žák rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají (např. základní informace o něm a jeho rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Komunikuje prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Popíše jednoduchým způsobem svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho nejnaléhavějších potřeb.

Úroveň A1: Žák rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a tyto výrazy a fráze používá. Představí sebe a ostatní a klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky odpovídá. Jednoduchým způsobem se domluví, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu pomoci.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a k rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebevědomí při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Vzdělávací obor Český jazyk a literatura

5.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět. Vzdělávací obsah je rozdělen do tří složek (Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova a Literární výchova), které se ve výuce vzájemně prolínají.

- Komunikační a slohová výchova: žáci se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit, učí se výstižně formulovat své myšlenky a prožitky, učí se přečtené texty analyzovat a kriticky je rozebrat.
- Jazyková výchova: žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka.
- Literární výchova: žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, získávají kladný vztah k četbě, pomocí literatury dospívají k poznatkům a prožitkům, které mohou ovlivnit jejich životní postoje, obohatit jejich duchovní život.

Žáci se mohou zúčastnit těchto akcí a soutěží:

- Recitační soutěž (1. – 9. ročník)
- Olympiáda v českém jazyce (8. – 9. ročník)
- Literární soutěže, do kterých se zapojí škola (1. – 9. ročník)
- Exkurze

Organizační vymezení

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách nebo v učebně s interaktivní tabulí, někdy v učebně informatiky. Vyučovací hodiny zahrnují výklad, samostatnou i skupinovou žákovskou práci, probíhají různé soutěže. Na 1. stupni jsou zařazeny do vyučování prvky daltonské výuky a dramatické výchovy. V hodinách jsou využívány učebnice, pracovní sešity a listy, výukové programy na PC a jazykové příručky.

Časové vymezení

- 1. ročník (10 hodin týdně)
- 2. ročník (10 hodin týdně)
- 3. ročník (10 hodin týdně)
- 4. ročník (7 hodin týdně)
- 5. ročník (7 hodin týdně)
- 6. – 9. ročník (4 hodiny týdně)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- klademe důraz na čtení s porozuměním a práci s textem
- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací, pracujeme s různými zdroji
- učíme žáky vyjádřit vlastními slovy své myšlenky a názory

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení

Kompetence komunikativní

- učíme žáky výstižně, kultivovaně a logicky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory
- učíme žáky naslouchat a vhodně reagovat na promluvy druhých

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k vzájemné spolupráci a zodpovědnosti za svoji práci
- rozvíjíme u žáků základní společenské návyky a dobré mezilidské vztahy

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s kulturním a společenským děním
- pěstujeme v žácích kladný vztah ke kulturnímu i historickému dědictví
- učíme žáky respektovat přesvědčení druhých lidí

Kompetence pracovní

- motivujeme žáky k pečlivé a systematické práci
- učíme žáky zodpovědnosti a samostatnosti při plnění jejich povinností

Do předmětu na 1. stupni byly zařazeny tyto výstupy z doplňujícího oboru Etická výchova:

- osvojí si oslovování křestními jmény, dodržování jednoduchých pravidel komunikace ve třídě, poděkování, omluvu
- zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělí se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky
- eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku
- uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří si své pozitivní sebehodnocení

Do předmětu na 2. stupni byly zařazeny tyto výstupy z doplňujícího vzdělávacího oboru Dramatická výchova:

- uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla (Slohová výchova, 6. – 9. ročník)
- rozpozná ve vlastní dramatické práci i v dramatickém díle základní prvky dramatu, pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky, kriticky hodnotí dramatická díla i současnou mediální tvorbu (Literární výchova, 6. – 9. ročník)

Do předmětu na 2. stupni byly zařazeny tyto výstupy z doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova:

- komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí (Slohová výchova, 6. – 9. ročník)
- rozlišuje manipulační působení médií (Slohová výchova, 9. ročník) a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory (Literární výchova, 6. – 9. ročník)

1. ročník

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • převádí slova z mluvené podoby do psané formy • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev • recituje kratší báseň • orientuje se v textu pro děti (Slabikář) • sděluje krátké zprávy • volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • rozlišuje větu, slovo, slabiku, hlásku, písmeno • na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace • rozliší ve slyšené ukázce spisovnou	Čtení • základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) hlasité a tiché čtení; článek, nadpis, řádek, odstavec • praktické čtení (technika čtení, pozorné čtení, plynulé) • věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) • naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem), věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – reagovat otázkami) • mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) • komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového

a nespisovnou výslovnost (sme, dyž vo tom apod.) • zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním • pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost • porozumí písemným a mluveným pokynům přiměřené složitosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh • v krátkých mluvených projevech správně dýchá • vhodně se představí ostatním dětem, dospělému	materiálu • základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) • mimojazykové prostředky (mimika, gesta) Psaní • přípravné cviky pro uvolňování ruky k psaní, kresebné cviky velkých tvarů • základní hygienické návyky: sezení, držení tužky, umístění sešitu a jeho sklon • rozlišení věty, slova, slabiky z hlediska potřeb psaní • poznávání písmen abecedy z hlediska jim odpovídajících hlásek • zvládnutí základních hygienických návyků: sezení, držení tužky, umístění sešitu a jeho sklon • psaní jednotlivých prvků písmen a číslic (čáry, oblouky, kličky, vlnovky, ovály) • psaní a osvojování písmen, slabik, slov, jednoduché věty • orientace v liniatuře opisy podle předlohy, přepisy, diktát, autodiktát • psaní věcně i formálně správných jednoduchých sdělení Sloh • sdělování krátkých zpráv • krátké mluvené projevy (prosba, poděkování, omluva, blahopřání) • respektování základních pravidel rozhovoru
Komentář	
• kostky s hláskami • obrázky se slabikami • čtecí karty	
Průřezová témata	Přesahy do předmětu
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Kooperace a kompetice • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Hodnoty, postoje, praktická etika Environmentální výchova • Základní podmínky života • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí	Prvouka • 1. ročník • Místo, kde žijeme • Lidé kolem nás

Jazyková výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - píše interpunkci a znaménka - píše a spojuje písmena, slabiky a slova - dodržuje pořadí písmen a úplnost slov - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souhrnná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojovacími výrazy - rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové prostředky	- písmeno malé, velké, tištěné, psané - velké písmeno na začátku věty a u vlastních jmen - znaménko za větou - umísťování diakritických znamének - vyjadřování ústní a písemné - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - zvládá základní hygienické návyky při psaní - porozumí pokynům přiměřené složitosti
Komentář	
- názorné tabule - výukové programy na PC, IT	
Průřezová témata	Přesahy do předmětu
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Kooperace a kompetice	Prvouka 1. ročník - Místo, kde žijeme - Lidé kolem nás

Literární výchova a čtení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - čte s porozuměním přiměřeně náročný text - recituje kratší báseň - orientuje se v textu pro děti (Slabikář)	- přípravná cvičení zraková a sluchová - správné čtení slabik - uvědomělé čtení snadných slov a krátkých vět - hlasité čtení, plynule číst jednoduchý text s porozuměním - orientace v textu Slabikáře a jiném přiměřeném textu pro děti - recitace kratších básnických textů - zvládání základních hygienických návyků při čtení
Komentář	
časopisy pro děti	
Průřezová témata	Přesahy do předmětu
Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání	Prvouka 1. ročník - Místo, kde žijeme

• Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace	• Lidé kolem nás

Dramatická výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • zvládá základy správného dýchání, intonace řeči, artikulace a správného držení těla • snaží se hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých • rozlišuje herní a reálnou situaci, přijímá pravidla hry • vstupuje do jednoduchých rolí a snaží se v nich přirozeně jednat • zvládá základy společenského chování a sociálních dovedností • snaží se řešit jednoduché etické problémy • reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla	Dramatické hry a cvičení • rozvíjení řečových a pohybových dovedností, rytmického cítění, uvolnění a soustředění, smyslového vnímání, paměti, představivosti a fantazie • rozvíjení cítění prostoru (orientace v prostoru, respektování spoluhráče) • osvojování a dodržování pravidel, navázání kontaktu s druhými, uvědomování si důležitosti spolupráce • vyjádření vlastního zážitku nebo názoru, respektování názorů druhých a jejich naslouchání Dramatické improvizace • v hromadných jednoduchých improvizacích poznávání specifických prostředí a přiblížení situací, které se zde mohou odehrát • osvojování základů společenského chování a sociálních dovedností • uvědomování si a řešení etických problémů, s nimiž se žáci mohou setkat v běžném životě Cesta k dramatickému umění • sledování divadelních a filmových představení, přiměřené vyjádření svého zážitku
Komentář	
Prvky dramatické výchovy učitel zařazuje do výuky individuálně podle svého uvážení.	
Průřezová témata	Přesahy do předmětu
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace Multikulturní výchova • Lidské vztahy	Prvouka • 1. ročník • Lidé kolem nás • Místo, kde žijeme • Lidé a čas Hudební výchova • 1. ročník • Instrumentální činnosti • Hudebně pohybové činnosti Český jazyk a literatura • 1. ročník • Komunikační a slohová výchova • Literární výchova a čtení

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas • recituje báseň • domýšlí jednoduché příběhy • volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma • vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku • vybere z nabídky vhodný nadpis • posoudí na základě přečteného textu pravdivost/nepřavdivost tvrzení • posuzuje úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení • všímá si spojitosti textu s ilustrací • píše písmena a číslice podle normy v přirozené velikosti a liniatuře, dodržuje sklon písma • správně používá velká písmena ve slovech i větě • dodržuje požadavky na čitelnost a úhlednost • umí napsat adresu, přání • správně používá oslovení, pozdrav, poděkování • dodržuje dějové posloupnosti na základě pozorování • pojmenovává předměty a jejich vlastnosti • dodržuje pořádek slov ve větě • rozeznává věty dle postoje mluvčího • správně vyslovuje a píše skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě • rozlišuje obecná a vlastní jména • učí se respektovat základní formy společenského styku, cvičí se ve schopnosti vypravovat a popisovat • píše jednoduchý text • umísťuje diakritická znaménka (tečka, čárka, středník, dvojtečka, otazník, vykřičník, pomlčka, uvozovky) • aplikační cvičení - umí napsat adresu, dopis • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • porovnává a třídí slova podle zobecněného významu • spojuje věty do jednodušších souvětí • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	Čtení • plynulé čtení jednoduchých vět • užívání správného slovního přízvuku, přirozená intonace • hlasité a tiché čtení s porozuměním přiměřeně náročnému textu • recitace básně • orientace v textu Psaní • psát písmena a číslice podle normy psaní- velikost, liniatura, sklon písma • psát jednoduchý text • umísťování diakritických znamének, tečka, čárka, středník, dvojtečka, otazník, vykřičník, pomlčka, uvozovky • aplikační cvičení - psaní adres, dopisu Sloh • věta jako jednotka jazykového (řečového projevu) - vyjadřování ústní a písemné • krátké souvislé projevy • pořádek vět • základní formy společenského styku - oslovení, pozdrav, poděkování • dodržování posloupnosti dějů na základě pozorování • jednoduchý popis předmětů a jejich vlastností
Komentář	

• mimočítanková četba • recitační soutěž • časopisy pro děti	
Průřezová témata	Přesahy do předmětu
Osobnostní a sociální výchova • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace Multikulturní výchova • Lidské vztahy	Prvouka • 2. ročník • Místo, kde žijeme • Lidé kolem nás

Jazyková výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • správně používá velká písmena ve slovech i větě • rozeznává věty dle postoje mluvčího • orientuje se v rozdělení hlásek, tvoření slabik (dělení slov jednoduchých) • správně vyslovuje a píše skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě • poznává podstatná jména a slovesa • rozlišuje obecná a vlastní jména • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného a přídavného jména a slovesa a nahradí ho tvarem spisovným • umísťuje diakritická znaménka (tečka, čárka, středník, dvojtečka, otazník, vykřičník, pomlčka, uvozovky) • porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová • vybere z nabídky slovo, které má významem nejbližší k zadanému slovu • nahradí v textu slovo slovem významem protikladným, významem stejným nebo podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným • vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy • rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku (pro opozita) • odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí • rozliší větu jednoduchou a souvětí • rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje • nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován • spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu	• vyjadřování ústní a písemné • rozlišení české věty od jiných jazyků • odlišování druhů vět • výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek • výslovnost a psaní souhlásek na konci a uvnitř slova • výslovnost a psaní slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě • slovní význam - slovo nadřazené, podřazené, souřadné • slovo, slabika, hláska, písmeno • samohlásky, souhlásky, dvojhlásky • souhlásky znělé a neznělé • slabikotvorné r, l • písmeno ě • seznámení s názvy slovních druhů • poznávání podstatných jmen, sloves a předložek v textu • rozlišování hlásek, psaní i/y po měkkých a tvrdých souhláskách • psaní slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě • dělení slov na konci řádku • rozlišování obecných a vlastních jmen • procvičování pravopisu jmen místní • abeceda

Komentář	
- názorné tabule - výukové programy na PC, IT	
Průřezová témata	Přesahy do předmětu
Osobnostní a sociální výchova - Mezilidské vztahy - Komunikace	Prvouka 2. ročník - Místo, kde žijeme - Lidé kolem nás

Literární výchova a čtení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - recituje básně - volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma - orientuje se v textu čítanky a jiném textu pro děti - všimá si spojitosti textu s ilustrací - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - zpracuje stručně sdělení o přečtené knize, prezentuje ho spolužákům, zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku - řekne, jak na něj vylechnutá/přečtená ukázka působí - volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma - přednese a volně reprodukuje text - vytvoří vlastní text na dané téma	- plynulé čtení s porozuměním (hlasité i tiché) - uplatnění přirozené intonace - užívání správného slovního přízvuku - převyprávění příběhu - pojmy: vyprávění, vypravěč, příběh, děj - dramatizace pohádky nebo povídky (jeviště, herec, divák, maňásky, loutky) - ilustrace, ilustrátor - recitace básně - pojmy-báseň, verš, rytmus, přízvuk - seznamuje se s knihami o přírodě a věcech - encyklopedie

Komentář	
- soutěž v recitaci (Klubíčko) - mimočítanková četba	
Průřezová témata	Přesahy do předmětu
Osobnostní a sociální výchova - Sebepoznání a sebepojetí - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace	Prvouka 2. ročník - Místo, kde žijeme - Lidé kolem nás

Dramatická výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - zvládá základy správného dýchání, intonace řeči, artikulace a správného držení těla - snaží se hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých	Dramatické hry a cvičení - rozvíjení řečových a pohybových dovedností, rytmického citění, uvolnění a soustředění, smyslového vnímání, paměti, představivosti a fantazie - rozvíjení citění prostoru (orientace v prostoru,

- rozlišuje herní a reálnou situaci, přijímá pravidla hry - vstupuje do jednoduchých rolí a snaží se v nich přirozeně jednat - zkoumá témata a konflikty na základě vlastního prožitku a jednání - zvládá základy společenského chování a sociálních dovedností - snaží se řešit jednoduché etické problémy - reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla	respektování spoluhráče) - osvojování a dodržování pravidel, navázání kontaktu s druhými, uvědomování si důležitosti spolupráce - vyjádření vlastního zážitku nebo názoru, respektování názorů druhých a jejich naslouchání Jednoduché improvizace - v hromadných improvizacích poznávání specifických prostředí a přiblížení situací, které se zde mohou odehrát - osvojování základů společenského chování a sociálních dovedností - uvědomění si a řešení etických problémů, s nimiž se žáci mohou setkat v běžném životě Cesta k dramatickému umění - sledování divadelních a filmových představení, přiměřené vyjádření svého zážitku
Komentář	
Prvky dramatické výchovy učitel zařazuje do výuky individuálně podle svého uvážení.	
Průřezová témata	Přesahy do předmětu
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace Multikulturní výchova - Lidské vztahy	Prvouka 2. ročník - Lidé kolem nás - Místo, kde žijeme - Lidé a čas - Člověk a jeho zdraví Hudební výchova 2. ročník - Instrumentální činnosti - Hudebně pohybové činnosti Český jazyk a literatura 2. ročník - Komunikační a slohová výchova - Literární výchova a čtení

3. ročník

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - domýšlí příběhy - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - souvisle se vyjadřuje a klade otázky - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti - popisuje jednoduché předměty a jejich činnosti - sestaví jednoduchý slohový útvar (adresa, zpráva, vzkaz, oznámení, pozvánka) - posoudí, zda náležitosti daného slohového útvaru jsou úplné, či zda něco chybí - reprodukuje obsah přiměřeně složitého	Čtení - plynule číst věty a souvětí, zvládnout hlasité a tiché čtení - porozumět čtenému textu - chápat četbu jako zdroj informací o světě a o sobě Psaní - zvládnout hygienické návyky psaní - ovládat psaní správných tvarů písmen a číslic, napojování písmen a slabik - kontrolovat vlastní písemný projev - napsat věcně a formálně správně jednoduchá sdělení, napsat krátký dopis - úprava písemnosti – nadpis, odstavec

sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta • vyslechne sdělení a reprodukuje /napíše jeho obsah/smysl • vyslechne vzkaz a reprodukuje ho další osobě • v krátkých mluvených projevech správně dýchá • na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev • zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním • posoudí, zda daná informace vyplývá/nevyplývá z textu • vystihne hlavní myšlenku textu • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává • vypíše požadovanou informaci z textu • reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta • k zadanému textu přiměřené délky vytvoří jeho osnovu • zařadí do přečtené ukázky vyprávění nabízený text na vhodné místo •	Sloh • souvisle se vyjadřovat a klást otázky • vypravovat podle pomůcek a na základě vlastních prožitků • domýšlet příběhy • popisovat předměty, jednoduché činnosti • respektovat základní formy společenského styku

Komentář

• názorné tabule • daltonské listy

Průřezová témata	Přesahy do předmětu
Osobnostní a sociální výchova • Sebepoznání a sebepojetí • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Hodnoty, postoje, praktická etika Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímají Multikulturní výchova • Lidské vztahy	Prvouka • 3. ročník • Místo, kde žijeme • Lidé kolem nás

Jazyková výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • píše správně i/y po obojetných souhláskách • rozlišuje slovní druhy kromě zájmen a příslovce • skloňuje podstatná jména • správně píše obvyklá vlastní jména • rozlišuje slova ohebná a neohebná • umí graficky znázornit podobu věty a souvětí • zná spojky a jejich funkce • rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku • určí kořen slova, část příponovou,	• sluchově odlišit hlásky • správně vyslovovat krátké a dlouhé samohlásky, souhlásky a skupiny hlásek • v mluveném projevu používat přiměřené tempo, správnou intonaci a přízvuk • třídit slova podle významem podobná, protikladná, souznačná, mnohoznačná, příbuzná (stavba slova, kořen) • rozlišovat slabiky a hlásky • zvládnout dělení slov na konci řádku • rozlišovat slovní druhy (kromě zájmen a příslovce)

ředponovou - rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova - rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem a která ne - k danému slovu uvede slova příbuzná - píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách - správně píše/doplní i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných	- skloňovat podstatná jména - časovat slovesa - rozlišovat slova ohebná a neohebná - odlišit větu jednoduchou od souvětí - poznat základní skladebnou dvojici - určit počet vět v souvětí - spojovat věty jednoduché do souvětí - spojky a jejich funkce - grafická podoba věty a souvětí - pamětně zvládnout vyjmenovaná slova, jejich používání v praxi - zvládnout psaní i/y po obojetných souhláskách - správně psát obvyklá vlastní jména
Komentář	
- výukové programy na IT, PC (PON, diktáty) - názorné tabule	
Průřezová témata	Přesahy do předmětu
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Seberegulace a sebeorganizace - Poznávání lidí - Komunikace	Prvouka 3. ročník - Místo, kde žijeme - Lidé kolem nás

Literární výchova a čtení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - využívá získaných čtenářských návyků a dovedností při četbě jednoduchých textů - recituje básnický text - orientuje se v textu knih určených dětem - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - chápe četbu jako zdroj informací o světě a o sobě - rozeznává různé typy vyjadřování autorů písňících pro děti	Próza - zvládnout správnou techniku čtení (viz. Komunikační a slohová výchova) - umět pracovat s literárním textem - rozlišovat pojmy: pohádka, povídka, pověst,(regionální a místní), bajka, autor, ilustrátor, nadpis, kapitola, odstavec, dramatizace, dějství, herec Poezie - zvládnout správnou techniku čtení (viz. Komunikační a slohová výchova) - umět pracovat s literárním textem - rozlišovat pojmy: pohádka, povídka, pověst, (regionální a místní), bajka, autor, ilustrátor, nadpis, kapitola, odstavec, dramatizace, dějství, herec Naučná literatura - rozlišit literaturu uměleckou a věcnou - vyhledávat informace - pracovat s textem
Komentář	
- knihy pro mimočítankovou četbu - divadelní představení - práce s encyklopediemi (vyhledávání informací)	
Průřezová témata	Přesahy do předmětu
Osobnostní a sociální výchova Sebepoznání a sebepojetí	Prvouka 3. ročník

• Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Objevujeme Evropu a svět	• Místo, kde žijeme • Lidé kolem nás

Dramatická výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • zvládá základy správného dýchání, intonace řeči, artikulace a správného držení těla • snaží se hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých • rozlišuje herní a reálnou situaci, přijímá pravidla hry • vstupuje do jednoduchých rolí a snaží se v nich přirozeně jednat • zkoumá témata a konflikty na základě vlastního prožitku a jednání • zvládá základy společenského chování a sociálních dovedností • snaží se řešit jednoduché etické problémy • spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace, prezentuje ji před spolužáky, sleduje prezentace ostatních • reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla	Dramatické hry a cvičení • rozvoj řečových a pohybových dovedností, rytmického cítění, uvolnění a soustředění, smyslového vnímání, paměti, představivosti a fantazie • rozvíjení cítění prostoru (orientace v prostoru, respektování spoluhráče) • osvojování a dodržování pravidel, uvědomování si důležitosti spolupráce, navázání kontaktu s druhými • vyjádření vlastního zážitku nebo názoru, respektování názorů druhých a jejich naslouchání Jednoduché improvizace • v hromadných improvizacích poznávání specifických prostředí a přiblížení situací, které se zde mohou odehrát • položení základů schopnosti vcítění přes vlastní prožitek v určité situaci a roli • osvojování základů společenského chování a sociálních dovedností • uvědomění si a řešení etických problémů, s nimiž se žáci mohou setkat v běžném životě Cesta k dramatickému umění • sledování divadelních a filmových představení, přiměřené vyjádření svého zážitku
Komentář	
Prvky dramatické výchovy učitel zařazuje do výuky individuálně podle svého uvážení.	
Průřezová témata	Přesahy do předmětu
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Seberegulace a sebeorganizace • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Multikulturní výchova • Lidské vztahy	Prvouka • 3. ročník • Lidé kolem nás • Člověk a jeho zdraví Hudební výchova • 3. ročník • Instrumentální činnosti • Hudebně pohybové činnosti Český jazyk a literatura • 3. ročník • Komunikační a slohová výchova • Literární výchova a čtení

4. ročník

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • sestavuje osnovu projevu, člení text na odstavce • sestaví z vět (či krátkých odstavců) na základě časové a příčinné souvislosti příběh, sdělení • sestaví popis předmětu(zvířete/osoby) a popis pracovního postupu • napíše soukromý dopis se všemi náležitostmi • v ukázce dopisu doplní, co chybí • vybere z nabídky větu, která je vhodná jako závěr k dané ukázce • zná různé druhy popisů • umí sestavit text telegramu • vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku • posoudí, zda v uvedené ukázce, telefonickém rozhovoru nebo vzkazu na záznamníku něco chybí nebo zda je úplná • změní dialog na vzkaz • napíše dopis s vhodným oslovením a správnou adresou • vypravuje s využitím plnovýznamových sloves a využívá vhodné spojky • vyjadřuje se také pomocí souvětí • posuzuje úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení • rozhodne, které informace v textu jsou nepodstatné pro smysl textu • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru • při veřejné komunikační situaci využívá spisovnou výslovnost • píše správně po stránce obsahové i formální vyprávění • píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech • zvládá základní příklady syntaktického pravopisu • při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	Čtení • zdokonalování se ve čtení • správné a plynulé čtení uměleckých a populárně naučných textů • používání poznatků z četby v dalších školních činnostech • vyjádření svých pocitů z četby, z představení, z poslechu pořadu • vyhledávání informací Psaní • písemné formy společenského styku – adresa, pohlednice, blahopřání, korespondenční lístek • psaní dopisů s jednoduchým obsahem • vyplňování tiskopisů • jednoduchá objednávka, přihláška Sloh • stylizace a kompozice • osnova, nadpis, členění projevu • vypravování – dějové složky • popis rostlin, zvířat, věcí • sestavování telegramu, telefonování, psaní dopisů
Komentář	
• beseda v knihovně	
Průřezová témata	Přesahy do předmětu
Osobnostní a sociální výchova • Sebepoznání a sebepojetí • Seberegulace a sebeorganizace • Kreativita • Poznávání lidí	• Přírodověda

• Mezilidské vztahy • Komunikace • Hodnoty, postoje, praktická etika Multikulturní výchova • Lidské vztahy	

Jazyková výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • porovnává význam slov, všímá si spisovné podoby slov a porovnává ji s užívanými nespisovnými slovy • zná stavbu slov • uvědoměle používá i/y po obojetných souhláskách • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech • určí slovní druh vyznačeného slova ve větě (kromě částic) • vybere z krátkého textu větu, která obsahuje/neobsahuje určený slovní druh • určí u podstatného jména rod, číslo, pád a vzor a na základě této znalosti používá podstatná jména ve správném tvaru v mluveném i psaném projevu • umí skloňovat podstatná jména, časovat slovesa, respektuje shodu podmětu s přísudkem • vyhledá základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty • vyhledá ve větě určovací skladební dvojice (bez terminologie) • rozlišuje větu jednoduchou a souvětí, pracuje s větou holou • užívá vhodných spojovacích výrazů a podle potřeby je obměňuje • doplní zadaný tvar podstatného jména do věty tak, aby to bylo mluvnicky a pravopisně správně (1. a 4. pád rod mužský životný) • píše správně z hlediska pravopisu lexikálního a morfologického • zvládá základní příklady syntaktického pravopisu •	• rozlišování slov dle významů • různé podoby slova • slova spisovná a nespisovná • slova citově zabarvená • slova jednoznačná a mnohoznačná • stavba slov – kořen, přípona, předpona • rozlišování předpon a předložek • určování slovních druhů • skloňování podstatných jmen - vzory • infinitiv sloves • určité slovesné tvary – osoba, číslo, čas u sloves • slovesné způsoby – určování v textu • časování sloves oznamovacího způsobu • podmět a přísudek- určování (bez nevyjádřeného podmětu a přísudku) • rozlišování věty jednoduché a souvětí • přímá řeč a věta uvozovací • uvědomělé používání i/y po obojetných souhláskách u vyjmenovaných slov i slov příbuzných
Komentář	
• výukové programy na IT, PC (Terrasoft) • názorné tabule	
Průřezová témata	Přesahy do předmětu
Osobnostní a sociální výchova • Mezilidské vztahy • Komunikace • Kooperace a kompetice • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Literární výchova a čtení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • čte plynule a správně • využívá poznatků z textu při dalších činnostech • vyjadřuje své pocity z četby, poslechu, z divadelního či jiného představení • při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy • rozhodne, zda ukázka je pohádka, pověst nebo bajka • rozhodne, zda ukázka je poezie nebo próza • vyhledává informace v učebnicích, encyklopediích • rozumí literárním pojmům (přirovnání, zosobnění, bajka, dramatizace, próza, poezie, encyklopedie) při praktických činnostech • volně reprodukuje text, podle svých schopností tvoří vlastní literární text na dané téma • při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	Próza • správné a plynulé čtení uměleckých i populárně- naučných textů – přirozená intonace, správné frázování • uvědomělé a dostatečně rychlé tiché čtení • reprodukce obsahu textu • hodnocení postav literárního díla a určení jejich vzájemného vztahu • motivy činů literárních postav • různá vydání knih • návštěva divadelního představení • pověst, povídka, bajka, hlavní a vedlejší postavy • různé druhy filmů Poezie • recitace • odlišení verše od prózy • lyrika (píseň), epika, jednoduché pojmenování, rytmus básní Naučná literatura • vyhledávání informací v učebnicích a encyklopediích při praktické činnosti.
Komentář	
• mimočítanková četba • divadelní představení • filmové představení • recitační soutěž	
Průřezová témata	Přesahy do předmětu
Osobnostní a sociální výchova • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Hodnoty, postoje, praktická etika	

Dramatická výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla • pracuje s pravidly hry a jejich variacemi • dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat • rozpoznává témata a konflikty v situacích a příbězích, nahlíží na ně z pozic různých postav, zabývá se důsledky jednání postav • pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru a využívá přitom různých výrazových prostředků • prezentuje inscenační tvar před spolužáky,	Dramatické hry a cvičení • prohlubování sebezpoznaní i poznání druhých, schopnosti spolupráce • vědomé uvolnění a soustředění i za ztížených podmínek • rozvíjení smyslového vnímání, probouzení smyslové paměti a představivosti • zvládání prostoru a zapojování prostorové představivosti • další rozvíjení rytmického cítění a smyslu pro gradaci • prohlubování schopnosti partnerského i skupinového kontaktu, souhry, citlivosti a důvěry

sleduje a snaží se hodnotit prezentace svých spolužáků reflektuje svůj zážitek z dramatického díla, rozlišuje základní divadelní druhy	- obohacování slovní zásoby, rozvíjení plynulosti a barvitosti vyjadřování a slovní komunikace, využívání možností mimoslovní komunikace - získání sebedůvěry, přesvědčivé vyložení svých myšlenek Dramatické improvizace - soustředěné, přirozené a pravdivé jednání při hře v roli a stimulované situaci - rozvíjení schopnosti vcítění a pochopení prostřednictvím hry v roli a výměnou rolí - seznámení se s náročnějšími způsoby společenského chování a sociálních dovedností - zkoumání a řešení dalších etických problémů - jednoduchá stavba dramatické etudy tak, aby byl čitelný význam, který v sobě nese - užití různých materiálů a předmětů v dramatické akci Cesty k dramatickému umění - seznámení se se základními divadelními druhy a jejich výrazovými prostředky (činohra, zpěvohra, pohybové a taneční divadlo, loutkové divadlo) - příprava třídního nebo školního vystoupení
Komentář	
Prvky dramatické výchovy učitel zařazuje do výuky individuálně podle svého uvážení.	
Průřezová témata	Přesahy do předmětu
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Kooperace a kompetice - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Hodnoty, postoje, praktická etika Multikulturní výchova - Lidské vztahy	Hudební výchova 4. ročník - Instrumentální činnosti - Hudebně pohybové činnosti Český jazyk a literatura 4. ročník - Komunikační a slohová výchova - Literární výchova a čtení

5. ročník

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • využívá jazyka jako nástroje k ústnímu i písemnému dorozumívání • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru • na základě zadání předvede s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči různá sdělení – oznámení, příkaz, omluvu – a respektuje při tom rozdílného adresáta • užívá průběžně spisovnou výslovnost a pravopis • využívá přídavná jména při stylistickém projevu ústním i písemným • poradí si v běžném společenském styku • zvládá vyplňování běžných tiskopisů • vypravuje, popisuje, rozšiřuje si slovní zásobu • užívá průběžně spisovnou výslovnost a pravopis • rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích, zejména v reklamě • rozlišuje různé druhy uměleckých a neuměleckých textů • vybere z předložených ukázek tu, která výrazně ovlivňuje rozhodování člověka • vybere z nabídky možností, čeho chtěla reklama dosáhnout	Čtení • zdokonalování čtení a práce s textem • ilustrace a ilustrátoři • televizní inscenace • různé typy divadelních představení (loutky, maňásky, herci) • kulturní život regionu Psaní • kultura písemného vyjadřování- stručné zápisy z učebního textu, čitelnost • zápisy do sešitů, poznámky • výpisy údajů ze slovníku • dodržování základních hygienických a pracovních návyků • uplatňování osobitého rukopisu při dodržení úhlednosti, čitelnosti a plynulosti písemného projevu • kontrola napsaného textu Sloh • reprodukce jednoduchých textů • osnova textů-sestavování • odlišování tvrzení od mínění • vypravování • popis předmětu, děje, pracovního postupu • dopis, telegram • tiskopisy – poštovní poukázka, průvodka, podací lístek
Komentář	
• mimočítanková četba • divadelní představení	
Průřezová témata	Přesahy do předmětu
Osobnostní a sociální výchova • Sebepoznání a sebepojetí • Seberegulace a sebeorganizace • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Hodnoty, postoje, praktická etika Multikulturní výchova • Lidské vztahy Mediální výchova – produktivní činnosti • Tvorba mediálního sdělení • Práce v realizačním týmu	

Jazyková výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • užívá průběžně spisovnou výslovnost a pravopis	• národní jazyk (mateřský jazyk) nejdůležitější prostředek dorozumívání • osvojování spisovné výslovnosti

• nezaměňuje kategorie podstatných jmen a sloves • rozliší přídavné jméno tvrdé a měkké, ve spojení přídavného a podstatného jména určí u přídavného jména jeho pád, číslo, rod a na základě této znalosti používá přídavná jména ve správném tvaru v mluveném i psaném projevu • určí osobu, číslo, způsob(u způsobu oznamovací čas) u slovesa, užívá slovesa ve správných tvarech v mluveném i psaném projevu • rozliší, zda věta je/není napsaná gramaticky správně • pracuje s různými typy souvětí • zná základní pravidla interpunkce a umí jich využít v praxi • vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný) • pracuje s Pravidly českého pravopisu • na základě znalosti shody přísudku s podmětem používá správné tvary přídavných minulého činného v mluveném i psaném projevu • doplní správně čárky do zadaného textu (oslovení, několikanásobný větný člen)	souhláskových skupin • rozlišování řeči přímé a věty uvozovací • vyznačování slovních základů, jak byla slova odvozena • kořen - společný pro všechna příbuzná slova - užití správných koncovek • souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene • slovní druhy • druhy přídavných jmen • slovesa - mluvnické kategorie, podmiňovací způsob • zájmena - seznámení s jejich druhy • zájmena osobní • číslovky - druhy číslovek • základní větné členy • podmět vyjádřený i nevyjádřený • několikanásobný podmět • přísudek slovesný • shoda přísudku s podmětem • interpunkce u řeči přímé • předpony s, z, vz • předložky s, z- používání • skupiny bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně • shoda podmětu s přísudkem

Komentář

• výukové programy (Terrasoft) na PC, IT • názorné tabule • daltonské plány	
Průřezová témata	Přesahy do předmětu
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Kooperace a kompetice • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Literární výchova a čtení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • hovoří souvisle o přečteném textu • vyjadřuje své názory a pocity • odlišuje vyprávění literární od faktického • vyhledává informace ve slovnících a encyklopediích • orientuje se v nabídce dětské literatury • napíše pohádku, bajku • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů • rozhodne, z kterého druhu / žánru je úryvek – řešení v nabídce (úryvek z poezie, komiksu,	Próza • výrazné čtení uměleckých textů • studijní čtení naučných textů • předčítání • reprodukce textu - odlišení podstatného od méně podstatného • hlavní idea literárního díla nebo ukázky • postoje literárních postav • základy literatury - čas a prostředí děje povídky, hlavní a vedlejší postavy, řeč autora, řeč postav • divadlo - konflikt a jeho řešení - komické,

z naučného textu – encyklopedie, z návodu k použití, z pohádky)	tragické • film: loutkový, kreslený, hraný • televizní inscenace- scénář • kulturní instituce • zaznamenávání zajímavých myšlenek Poezie • recitace • veršovaná poezie, poetická próza • základy literatury- poezie: lyriky, epika (bajka), přenášení významu, přirovnání, básnický přívlastek, zosobnění Naučná literatura • vyhledávat informace ve slovnících, encyklopediích, na internetu nebo v dalších různých textech.

Komentář

• mimočítanková četba • divadelní představení • vhodné filmy na DVD • recitační soutěž • vyhledávání informací v naučné literatuře	
Průřezová témata	Přesahy do předmětu
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Hodnoty, postoje, praktická etika Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímají Multikulturní výchova • Lidské vztahy Mediální výchova – receptivní činnosti • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • Interpretace vztahu med. Sdělení a reality • Stavba mediálních sdělení • Vnímání autora mediálních sdělení • Fungování a vliv médií ve společnosti	

Dramatická výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla • pracuje s pravidly hry a jejich variacemi • dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat • rozpoznává témata a konflikty v situacích a příbězích, nahlíží na ně z pozic různých postav, zabývá se důsledky jednání postav • pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru a využívá přitom různých	Dramatické hry a cvičení • prohlubování sebepoznání i poznání druhých, schopnosti spolupráce • vědomé uvolnění a soustředění i za ztížených podmínek • rozvíjení smyslového vnímání, probouzení smyslové paměti a představivosti • zvládání prostoru a zapojování prostorové představivosti • další rozvíjení rytmického cítění a smyslu pro gradaci • prohlubování schopnosti partnerského

výrazových prostředků • prezentuje inscenační tvar před spolužáky, sleduje a snaží se hodnotit prezentace svých spolužáků • reflektuje svůj zážitek z dramatického díla, rozlišuje základní divadelní druhy	i skupinového kontaktu, souhry, citlivosti a důvěry • obohacování slovní zásoby, rozvíjení plynulosti a barvitosti vyjadřování a slovní komunikace, využívání možností mimoslovní komunikace • získání sebedůvěry, přesvědčivé vyložení svých myšlenek Dramatické improvizace • soustředěné, přirozené a pravdivé jednání při hře v roli a stimulované situaci • rozvíjení schopnosti vcítění a pochopení prostřednictvím hry v roli a výměnou rolí • seznámení se s náročnějšími způsoby společenského chování a sociálních dovedností • zkoumání a řešení dalších etických problémů • jednoduchá stavba dramatické etudy tak, aby byl čitelný význam, který v sobě nese • užití různých materiálů a předmětů v dramatické akci Cesty k dramatickému umění • seznámení se se základními divadelními druhy a jejich výrazovými prostředky (čínohra, zpěvohra, pohybové a taneční divadlo, loutkové divadlo) • příprava třídního nebo školního vystoupení
Komentář	
Prvky dramatické výchovy učitel zařazuje do výuky individuálně podle svého uvážení.	
Průřezová témata	Přesahy do předmětu
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Kooperace a kompetice • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Hodnoty, postoje, praktická etika Multikulturní výchova • Kulturní difference • Lidské vztahy Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímají	Hudební výchova • 5. ročník • Instrumentální činnosti • Hudebně pohybové činnosti Český jazyk a literatura • 5. ročník • Komunikační a slohová výchova • Literární výchova a čtení

6. ročník

Jazyk a nauka o jazyce

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu - orientuje se v jazykovědných disciplínách - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	- útvary národního jazyka - jazykověda a její složky - jazykové příručky
Komentář	
jazykové příručky - Stručná mluvnice česká, Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání	Občanská výchova 6. ročník - Má vlast

Zvuková stránka jazyka

Očekávané výstupy	Učivo
žák: spisovně vyslovuje slova	- hláskosloví - spisovná výslovnost - slovní přízvuk - zvuková stránka věty
Komentář	
nahrávky řečových projevů	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání	

Pravopis

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu	- zdvojené souhlásky - skupiny bě, bje, vě, vje, pě, mě, mně - předpony s-/se-, z-/ze-, vz-/vze- - i/y po obojetných souhláskách - vlastní jména
Komentář	
- gramatické přehledy - jazykové příručky - Pravidla českého pravopisu - výukové programy na PC	

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání	

Tvarosloví

Očekávané výstupy	Učivo
žák: správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	- slovní druhy - podstatná jména - přídavná jména - zájmena - číslovky - slovesa
Komentář	
- nástěnné tabule slovních druhů - výukové programy na PC	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání	

Skladba

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě - v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický	- podmět a přísudek - shoda přísudku s podmětem - přívlastek - přísllovečné určení - předmět - věta jednoduchá a souvětí - interpunkce v souvětí
Komentář	
- nástěnné tabule větných členů - výukové programy na PC	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání	

Slohová výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu - aplikuje při tvorbě vlastního jazykového	- vypravování - popis - popis postavy - popis budovy - popis místnosti - popis krajiny - popis pracovního postupu - zpráva, oznámení, objednávka, inzerát, vzkaz, SMS zpráva - vyplňování jednoduchých tiskopisů (poštovní poukázky, podací lístek)

projevu zásady českého pravopisu a spisovné výslovnosti • využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu	• dopis • výpisky • výtah
Komentář	
• jazykové příručky - Slovník spisovné češtiny, Pravidla českého pravopisu • doplňkové texty - knihy, denní tisk, časopisy • obrazové materiály	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Kreativita • Poznávání lidí • Komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá Mediální výchova • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • Tvorba mediálního sdělení	

Literární výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • uceleně reprodukuje přečtený text • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele • vyhledává informace z různých zdrojů	• můj domov • mýty, báje, pohádky, pověsti • příběhy odvahy a dobrodružství • svět lidí a svět zvířat • úsměvy a šibalství
Komentář	
• doporučená četba • referáty • literatura určená dětem • zvukové nahrávky • filmové nahrávky	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Poznávání lidí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá Multikulturní výchova • Etnický původ	Dějepis • 6. ročník • Starověké Řecko • 7. ročník • Vrcholný středověk • Třicetiletá válka • 8. ročník • České země 2. pol. 19. stol. Občanská výchova • 6. ročník • Z historie

7. ročník

Tvarosloví

Očekávané výstupy	Učivo
žák: správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	- opakování ohebných druhů slov - slovesný rod - příslovce - předložky - spojky - částice - citoslovce
Komentář	
- nástěnné tabule slovních druhů - programy na PC	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání	

Pravopis

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický i syntaktický - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu	- pravopis související se stavbou slova - procvičování pravopisu i/y
Komentář	
- gramatické přehledy - jazykové příručky - Pravidla českého pravopisu - programy na PC	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání	

Význam slov

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - určuje věcné významy slov - samostatně pracuje se Slovníkem spisovné češtiny - nahrazuje ve větách slova jinými vhodnými slovy	- slovo, věcný význam slov, sousloví, rčení - slova jednoznačná a mnohoznačná - synonyma, homonyma, antonyma - odborné názvy
Komentář	
jazykové příručky - Slovník spisovné češtiny, Slovník cizích slov	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání	

Slovní zásoba a tvoření slov

Očekávané výstupy	Učivo

žák:	rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazéměch	- slovní zásoba - způsoby jejího obohacování - stavba slova - odvozování slov - skládání slov - zkratky a zkratková slova
Komentář		
- jazykové příručky - Slovník spisovné češtiny - nástěnné tabule - vlastní materiály (noviny, časopisy)		
Průřezová témata		Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání		

Skladba

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický	- druhy vět podle postoje mluvčího - věta dvojčlenná, jednočlenná, větný ekvivalent - podmět a přísudek - rozvíjející větné členy - druhy vedlejších vět
Komentář	
- nástěnné tabule - větné členy, souvětí - výukové programy na PC	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání	

Slohová výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu	- vypravování - popis (popis uměleckých děl, subjektivně zabarvený popis, popis pracovního postupu) - charakteristika - životopis - žádost - výtah
Komentář	
- jazykové příručky - Slovník spisovné češtiny - doplňkové texty - knihy, denní tisk, časopisy - obrazové materiály	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita	Občanská výchova 7. ročník - Život mezi lidmi

• Poznávání lidí • Komunikace	• Člověk a kultura Člověk a svět práce • 7. ročník • Příprava pokrmů

Literární výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • uceleně reprodukuje přečtený text • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele • vyhledává informace z různých zdrojů	• pohádky, báje, pověsti • balady • bajky • příběhy odvahy a dobrodružství • úsměvy a šibalství
Komentář	
• doporučená četba • referáty • literatura určená dětem • zvukové nahrávky • filmové nahrávky	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Poznávání lidí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá	

8. ročník

Obecné výklady o jazyce

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití • uvědomuje si důležitost jazykové kultury	• čeština jako jeden ze slovanských jazyků • útvary českého jazyka • jazyková kultura
Komentář	
• ukázky z knih, novin a časopisů	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Objevujeme Evropu a svět	

Slovní zásoba a tvoření slov

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve	• slovní zásoba a tvoření slov • pravopis související se stavbou slova a s tvořením slov • psaní a výslovnost přejatých slov

frazémeh • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální a slovtvorný • spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	
Komentář	
• jazykové příručky - Slovník spisovné češtiny, Pravidla českého pravopisu, Slovník cizích slov	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání	

Tvarosloví

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - v písemném projevu zvládá pravopis morfologický i syntaktický	- skloňování obecných i vlastních jmen přejatých - procvičování učiva o slovních druzích - pravopis koncovek jmen a sloves - slovesný vid
Komentář	
- nástěnné tabule slovních druhů - jazykové příručky - Pravidla českého pravopisu, Slovník cizích slov - výukové programy na PC	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá	

Skladba

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - dokáže se orientovat ve složitějších souvětích - v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	- věta dvojčlenná, jednočlenná, větný ekvivalent - základní a rozvíjející větné členy - souvětí souřadné a podřadné - významové poměry mezi větami hlavními - druhy vedlejších vět - složitější souvětí - interpunkce v souvětí
Komentář	
- nástěnné tabule - větné členy, souvětí - výukové programy na PC	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání	

Slohová výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák:	funkční styly

- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	- charakteristika literární postavy - subjektivně zabarvený popis - výklad - výtah - úvaha
Komentář	
- jazykové příručky - Slovník spisovné češtiny, Pravidla českého pravopisu - doplňkové texty - knihy, denní tisk, časopisy - obrazové materiály	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace Výchova demokratického občana - Občanská společnost a škola Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá Multikulturní výchova - Lidské vztahy Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Občanská výchova 8. ročník - Osobnost

Literární výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	- české literární památky od dob nejstarších až do 19. století - nejdůležitější díla světové literatury od dob nejstarších do 19. století - humor v literatuře - základy vědeckofantastické literatury

- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	
Komentář	
- doporučená četba, referáty - literatura určená dětem - zvukové nahrávky - filmové nahrávky - výukové programy na PC	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopnosti poznávání - Poznávání lidí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá	Dějepis 7. ročník - Raný středověk - Vrcholný středověk - Husitství a vrcholný středověk - Renesance a humanismus - Třicetiletá válka 8. ročník - Národní obrození - České země 2. pol. 19. stol.

9. ročník

Jazyky slovanské a obecné výklady o českém jazyce

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - orientuje se v rozdělení slovanských jazyků a v nejdůležitějších etapách vývoje českého jazyka - orientuje se v jazykovědných disciplínách - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	- jazyky slovanské - vývoj českého jazyka - jazykověda a její disciplíny - útvary národního jazyka
Komentář	
- jazykové příručky - Slovník spisovné češtiny - ukázky z knih, novin a časopisů	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Objevujeme Evropu a svět	

Zvuková stránka jazyka

Očekávané výstupy	Učivo
žák: aplikuje při tvorbě vlastního jazykového projevu zásady českého pravopisu a spisovné	- hláskosloví - spisovná výslovnost - zvuková stránka věty

výslovnosti • spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	• psaní a výslovnost slov přejatých
Komentář	
• nahrávky řečových projevů • jazykové příručky - Slovník cizích slov	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání	

Slovní zásoba, tvoření slov a význam slova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	• slovní zásoba • stavba slova, tvoření slov • pravopis související se stavbou slova a s tvořením slov • význam slova • slova jednoznačná a mnohoznačná • synonyma, homonyma, antonyma • odborné názvy
Komentář	
• jazykové příručky - Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny • výukové programy na PC	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání	

Tvarosloví

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • v písemném projevu zvládá pravopis morfologický i syntaktický	• slovní druhy • podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa (třídy, vzory) • příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce • skloňování obecných i vlastních jmen přejatých • pravopis koncovek jmen a sloves
Komentář	
• nástěnné tabule slovních druhů • jazykové příručky - Pravidla českého pravopisu, Slovník cizích slov • výukové programy na PC	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá	

Skladba

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí - dokáže se orientovat ve složitých souvětích - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slohotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	- základní a rozvíjející větné členy - věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent - souvětí podřadné a souřadné - významové poměry mezi větami hlavními - druhy vedlejších vět - souřadně spojené vedlejší věty - složitá souvětí - samostatný větný člen, oslovení, vsuvka, věta neúplná - interpunkce ve větě jednoduché, v souvětí
Komentář	
- nástěnné tabule - větné členy, souvětí - výukové programy na PC	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání	

Slohová výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů - v mluveném projevu připraveném	- funkční styly - vypravování - popis - životopis - žádost - výtah - úvaha - proslov - diskuse - publicistické útvary

i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	
Komentář	
• jazykové příručky - Slovník spisovné češtiny, Pravidla českého pravopisu • doplňkové texty - knihy, denní tisk, časopisy • obrazové materiály • odborné publikace	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Kreativita • Poznávání lidí • Komunikace • Hodnoty, postoje, praktická etika Mediální výchova • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality • Stavba mediálních sdělení • Vnímání autora mediálních sdělení • Fungování a vliv médií ve společnosti • Tvorba mediálního sdělení	Člověk a svět práce • 8. ročník • Volba povolání

Literární výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele • uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře • uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty • vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích • porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	• česká próza a poezie ve 20. století • výběr z děl světové literatury 20. století • vývoj českého divadla
Komentář	
• doporučená četba	

• referáty • zvukové nahrávky • filmové nahrávky	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Poznávání lidí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá	Dějepis • 9. ročník • Mezi dvěma válkami • Evropa a svět po roce 1945 • Rozdělené světy

Vzdělávací obor Cizí jazyk

5.1.2 Anglický jazyk

Charakteristika předmětu

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve vzdělávacím procesu, neboť dobré jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykové vyučování vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat a prosazovat výsledky svého poznávání.

Cizí jazyky přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Naše škola vychází vstříc zájmu rodičů o vzdělávání dětí v anglickém jazyce. Prvky anglického jazyka jsou průběžně zařazovány do výuky všech předmětů v 1. a 2. ročníku (M – čísla, VV – barvy, HV – písničky...). Uvědomujeme si, že žáci v tomto věku nasávají jazyk přirozeněji, a proto je naším cílem umožnit jim toto seznámení s anglickým jazykem nenásilnou formou. Žáci si osvojují jazyk komunikativní cestou – prostřednictvím her, poslechem a následnou deklamací jednoduchých říkanek, zpěvem písní.

Anglický jazyk jako samostatný předmět je zařazen do rozvrhu od 3. ročníku a zároveň je žákům nabídnuta možnost vzdělávání ve skupině s rozšířenou hodinovou dotací. Na 1. stupni je hlavní důraz kladen na komunikativní funkci jazyka. Pozornost je v hodinách zaměřena na porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové a psané podoby angličtiny v oblastech týkajících se osobního života dětí a jejich zájmů. Spolu s tím dbáme i na užívání základních gramatických pravidel. Žáci pracují s metodicky dobře zpracovanými učebnicemi a pracovními sešity, které nabízí rozmanitý obrazový materiál pro výklad a následné procvičování učiva. Nezbytnou pomůckou jsou i audio nahrávky, kde mají žáci možnost naslouchat přiměřeně náročným textům v podání rodilých mluvčích. Do výuky jsou zařazovány říkanky, písně, rozhovory, dramatizace komiksových textů a práce s časopisy. Žáci jsou také seznamováni s reáliemi anglicky mluvících zemí – zvyky, tradicemi a způsobem života.

Metody a formy práce vychází z podstaty jazyka, jehož hlavním smyslem je komunikace. Proto je kromě výkladu, společného poslechu a četby kladen důraz na konverzaci žáků (návěť dialogů, komunikační situace zaměřené na získání určitých informací). Žáci se také učí samostatnosti (práce se slovníkem, individuální četba). Součástí výuky jsou také hry, soutěže a olympiády, práce s ICT (interaktivní tabule), návštěvy divadelních představení.

Podle zájmu žáků organizuje škola ve spolupráci s cestovní kanceláří zahraniční jazykové zájezdy do anglicky mluvících zemí. Pro zkvalitnění a zpestření výuky se škola snaží příležitostně zařazovat výukové programy pod vedením rodilých mluvčích (např. jazykové školy, MŠMT,...).

Do předmětu byly zařazeny tyto výstupy z doplňujícího vzdělávacího oboru Dramatická výchova:

- rozlišuje herní a reálnou situaci; přijímá pravidla hry; vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná – prolíná celým učivem.

Do předmětu byly zařazeny tyto výstupy z doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova:

- osvojí si oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě – prolíná celým učivem.

- uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení – prolíná celým učivem.
- dokáže se těšit z radosti a úspěchu jiných, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách, iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky – prolíná celým učivem.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.

Úroveň A2: Rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho/jí bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho/její rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Dokáže komunikovat prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Umí jednoduchým způsobem popsat svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho/jejích nejnáléhavějších potřeb.

Úroveň A1: Rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci.

Organizační vymezení

Výuka anglického jazyka probíhá buď v kmenových třídách, v učebně jazyků, informatiky, nebo v učebnách s interaktivní tabulí.

Výuka probíhá formou výkladu, konverzační skupinové práce, poslechů rodilých mluvčích pomocí CD a DVD. Vyučovací hodina je doplňována samostatnou prací, prací s výukovými programy na PC a interaktivní tabulí.

Časové vymezení

- 3. ročník – 3 hodiny týdně
- 4. ročník – 3 hodiny týdně
- 5. ročník – 4 hodiny týdně
- 6. - 9. ročník - 3 hodiny týdně

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení - žáci jsou vedeni:

- k vyhledávání a třídění informací a k jejich efektivnímu využívání v procesu učení a v praktickém životě.
- k uvádění věci do souvislostí, využívání poznatků z různých vzdělávacích oblastí, fixování vědomostí pomocí vizualizace.
- k chápání smyslu a cílů učení, k provádění hodnocení výsledků učení.

Kompetence k řešení problémů - žáci jsou vedeni:

- k rozpoznání problémových situací, k naplňování způsobu řešení problému.
- k samostatnému stanovení priority, k nalezení vhodné metody, k práci s chybou.

Kompetence komunikativní - žáci jsou vedeni:

- ke schopnosti reagovat na běžné situace každodenního života
- k automatickému využívání naučených frází v komunikačním procesu v rozmanitých situacích
- k využívání Internetu při navazování kontaktů s rodilými mluvčími

Kompetence sociální a personální - žáci jsou vedeni:

- k týmové spolupráci, přispívání k úspěchu celé skupiny.
- k chápání potřeby efektivně spolupracovat při řešení úkolu, oceňovat přínosy druhých lidí při řešení problému.

- ke korigování svého chování a názorů s ohledem na potřeby týmu.

Kompetence občanské - žáci jsou vedeni:

- k chápání základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy.
- k uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo školu.
- k respektování přesvědčení druhých lidí, ke schopnosti vcítit se do situace ostatních.
- k odmítání útlatu a hrubého zacházení, uvědomění si povinnosti postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.

Kompetence pracovní - žáci jsou vedeni:

- k bezpečnému používání pomůcek a vybavení, dodržování stanovených pravidel a plnění svých povinností.
- k využívání získaných znalostí a zkušeností v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na další vzdělávání.

3. ročník

Řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal • rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu • píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy • pochopí obsah jednoduché konverzace v rozsahu osvojené slovní zásoby • přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	Tematické okruhy • Oslovení, pozdrav, poděkování, ano, ne. • Pokyny pro práci ve třídě (Stand up, sit down, open, close, listen, read, write...) • Čísla 1 - 20 • Názvy předmětů, se kterými se dítě setkává v blízkém okolí (domov, třída) a věcí, ke kterým má blízký vztah (guitar, computer, TV) • Zvířata • Lidské tělo • Členové rodiny - představí členy své rodiny, sdělí jejich věk, popíše stručně vzhled • Oblečení • Jídlo • Přídavná jména: barvy; pocity, stavy (hungry, sad, happy, fine, angry); velikost (big, small, little), přivlastňovací (Nick's jeans) • Dny, měsíce • Svátky - Vánoce, Velikonoce ve Velké Británii a u nás GRAMATIKA • Neurčitý člen a / an • Množné číslo podstatných jmen - pravidelné tvary (přidáním "s") • Sloveso TO BE • vazby I am ..., He/She is..., It is.... • otázka Are you ...? Is it...? • reakce na otázku, vyjádření záporu: Yes, I am. / No, I'm not.; Yes, it is. / No, it isn't. • Sloveso TO HAVE GOT • vazby I have got..., He/She has got, It has got • otázka Have you got...? • reakce na otázku, vyjádření záporu: Yes, I have. / No, I haven't.; Yes, it has. / No, it hasn't.

	- otázka na počet: How many...have you got? - Přítomný čas prostý - sloveso LIKE - vyjádření I like / I don't like - otázka Do you like...? - reakce na otázku: Yes, I do./No, I don't. - otázky začínající slovy What (What is your favourite... colour, animal, number, day, months?; What do you like?), Who (Who is this?), Whose (Whose bag is this?)
Komentář	
Pomůcky - obrazový materiál, interaktivní materiály, internetové zdroje, audionahrávky, učebnice, pracovní sešit	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá Multikulturní výchova - Multikulturalita	Český jazyk a literatura 3. ročník - Jazyková výchova - Komunikační a slohová výchova Prvouka 3. ročník - Člověk a jeho zdraví - Lidé a čas - Lidé kolem nás Výtvarná výchova 3. ročník - Uplatnění subjektivity Hudební výchova 3. ročník - Vokální činnosti - Hudebně pohybové činnosti

4. ročník

Poslech s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	Tematické okruhy - Domov (místnosti, místo, kde žiji) - Rodina - Bydliště (názvy budov ve městě) - Škola (názvy předmětů) - Volný čas - názvy sportovních činností - swim, skate, play football a dalších volnočasových aktivit. - Přídavná jména - popis osob, zvířat. - Číslo 20 - 100 - Počasí - Roční období - Příroda - Povolání - Předložky – místa - Vyjádření času (celá, půl) - Vánoce, novoroční zvyky Gramatika - Modální sloveso CAN

	- vazba I can.../ I can't... - otázka Can you...? Can she/he...? - reakce na otázku: Yes, I can. / No, I can't.; Yes, he/she can. / No, he/she can't. - Otázka začínající Where....? (Where is ...?), When (When have we got English?) - Vazba THERE IS / THERE ARE - otázka Is there...?/ Are there...? - reakce na otázku: Yes there is./No, there isn't.; Yes, there are./No, there aren't. - Přítomný čas průběhový - slova tvořená pomocí "ing" - věta oznamovací, otázka (Are you..., Is she/he...?) - otázka začínající Who, Where, What (Who is writing? Where is he sitting? What is he doing?) - Vyjádření času - otázka What time is it? - odpověď It's 7 o'clock. It's half past 7. It's seven twenty-five. - předložka at, on (at 6 o'clock, on Friday) - Přítomný čas prostý 1. a 3. osoba přítomného času - otázka Do you ..? / Does it...? - otázka začínající Where, What (Where does the whale live? What does it eat? What do you do on Sundays?) - Zákazy a příkazy (Eat fruit x Don't eat chips, Turn right/ left)

Komentář

Pomůcky: obrazový materiál, papírové hodiny pro nácvik času, kalendář přírody pro záznam počasí, interaktivní materiály, internetové zdroje

- audionahrávky, učebnice, pracovní sešit

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Poznávání lidí Environmentální výchova - Ekosystémy	Matematika 4. ročník - Čísla a početní operace Přírodověda 4. ročník - Rozmanitost přírody - Člověk a jeho zdraví

Mluvení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Tematické okruhy - Domov (místnosti, místo, kde žiji) - Rodina - Bydliště (názvy budov ve městě) - Škola (názvy předmětů) - Volný čas - názvy sportovních činností - swim,

• odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	skate, play football a dalších volnočasových aktivit. • Přídavná jména - popis osob, zvířat. • Číslo 20 - 100 • Počasí • Roční období • Příroda • Povolání • Předložky – místa • Vyjádření času (celá, půl) • Vánoce, novoroční zvyky Gramatika • Modální sloveso CAN • vazba I can.../ I can't... • otázka Can you...? Can she/he...? • reakce na otázku: Yes, I can. / No, I can't.; Yes, he/she can. / No, he/she can't. • Otázka začínající Where....? (Where is ...?), When (When have we got English?) • Vazba THERE IS / THERE ARE • otázka Is there...?/ Are there...? • reakce na otázku: Yes there is./No, there isn't.; Yes, there are./No, there aren't. • Přítomný čas průběhový • slova tvořená pomocí "ing" • věta oznamovací, otázka (Are you..., Is she/he...?) • otázka začínající Who, Where, What (Who is writing? Where is he sitting? What is he doing?) • Vyjádření času • otázka What time is it? • odpověď It's 7 o'clock. It's half past 7. It's seven twenty-five. • předložka at, on (at 6 o'clock, on Friday) • Přítomný čas prostý • 1. a 3. osoba přítomného času • otázka Do you ..? / Does it...? • otázka začínající Where, What (Where does the whale live? What does it eat? What do you do on Sundays?) • Zákazy a příkazy (Eat fruit x Don't eat chips, Turn right/ left)
Komentář Slovní zásoba - žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem. Při procvičování výslovnosti využíváme především nahrávek rodilých mluvčích, k výuce je možné použít PC pracovní, jazykovou učebnu, videonahrávky, interaktivní tabule a internetové zdroje. Mluvnice – žák si osvojí si základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění). Při nácviku komunikačních dovedností jsou využívány nejrůznější formy práce - rozhovor, telefonování,	

forma dotazníkového zjišťování informací. Důraz je kladen na odstranění zábran v mluveném projevu a zároveň na kulturu sdělení.

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Seberegulace a sebeorganizace - Mezilidské vztahy - Komunikace Environmentální výchova - Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura 4. ročník - Jazyková výchova

Čtení s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Tematické okruhy - Domov (místnosti, místo, kde žiji) - Rodina - Bydliště (názvy budov ve městě) - Škola (názvy předmětů) - Volný čas - názvy sportovních činností - swim, skate, play football a dalších volnočasových aktivit. - Přídavná jména - popis osob, zvířat. - Číslo 20 - 100 - Počasí - Roční období - Příroda - Povolání - Předložky – místa - Vyjádření času (celá, půl) - Vánoce, novoroční zvyky Gramatika - Modální sloveso CAN - vazba I can.../ I can't... - otázka Can you...? Can she/he...? - reakce na otázku: Yes, I can. / No, I can't.; Yes, he/she can. / No, he/she can't. - Otázka začínající Where....? (Where is ...?), When (When have we got English?) - Vazba THERE IS / THERE ARE - otázka Is there...?/ Are there...? - reakce na otázku: Yes there is./No, there isn't.; Yes, there are./No, there aren't. - Přítomný čas průběhový - slova tvořená pomocí "ing" - věta oznamovací, otázka (Are you..., Is she/he...?) - otázka začínající Who, Where, What (Who is writing? Where is he sitting? What is he doing?) - Vyjádření času - otázka What time is it? - odpověď It's 7 o'clock. It's half past 7. It's seven twenty-five. - předložka at, on (at 6 o'clock, on

	Friday) • Přítomný čas prostý • 1. a 3. osoba přítomného času • otázka Do you ..? / Does it...? • otázka začínající Where, What (Where does the whale live? What does it eat? What do you do on Sundays?) • Zákazy a příkazy (Eat fruit x Don't eat chips, Turn right/ left)
Komentář	
Materiály - žáci pracují s texty podpořenými obrázky, komiksovými příběhy.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá • Objevujeme Evropu a svět Multikulturní výchova • Multikulturalita	Vlastivěda • 4. ročník • Lidé a čas Přírodověda • 4. ročník • Člověk a jeho zdraví

Psaní

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života • vyplní osobní údaje od formuláře	Tematické okruhy • Domov (místnosti, místo, kde žiji) • Rodina • Bydliště (názvy budov ve městě) • Škola (názvy předmětů) • Volný čas - názvy sportovních činností - swim, skate, play football a dalších volnočasových aktivit. • Přídavná jména - popis osob, zvířat. • Číslo 20 - 100 • Počasí • Roční období • Příroda • Povolání • Předložky – místa • Vyjádření času (celá, půl) • Vánoce, novoroční zvyky Gramatika • Modální sloveso CAN • vazba I can.../ I can't... • otázka Can you...? Can she/he...? • reakce na otázku: Yes, I can. / No, I can't.; Yes, he/she can. / No, he/she can't. • Otázka začínající Where....? (Where is ...?), When (When have we got English?) • Vazba THERE IS / THERE ARE • otázka Is there...?/ Are there...? • reakce na otázku: Yes there is./No, there isn't.; Yes, there are./No, there aren't.

	• Přítomný čas průběhový • slova tvořená pomocí "ing" • věta oznamovací, otázka (Are you..., Is she/he...?) • otázka začínající Who, Where, What (Who is writing? Where is he sitting? What is he doing?) • Vyjádření času • otázka What time is it? • odpověď It's 7 o'clock. It's half past 7. It's seven twenty-five. • předložka at, on (at 6 o'clock, on Friday) • Přítomný čas prostý • 1. a 3. osoba přítomného času • otázka Do you ..? / Does it...? • otázka začínající Where, What (Where does the whale live? What does it eat? What do you do on Sundays?) • Zákazy a příkazy (Eat fruit x Don't eat chips, Turn right/ left)
Komentář	
Žák si osvojí a umí používat slovní zásobu z daných tematických okruhů a základní gramatické struktury.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Poznávání lidí • Komunikace	Přírodověda • 4. ročník • Rozmanitost přírody Vlastivěda • 4. ročník • Místo, kde žijeme

5. ročník

Poslech s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností • žák porozumí krátkým a jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost) • rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat (rodina, škola, volný čas), zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje	Tematické okruhy • Domov (místo, kde žiji) • Rodina • Bydliště (budovy ve městě) • Škola (názvy předmětů) • Volný čas - oblíbené a neoblíbené činnosti • Pravidelné každodenní aktivity • Oblečení • Určování času • Nákupy • Dopravní prostředky • Číselné údaje v oboru 0 - 100 (množství, čísla ulic, ...). • Země - anglické názvy nejznámějších anglicky mluvících zemí • Přídavná jména - nejčastěji používaná, synonyma a opozita. • Seznámení s nepravidelně tvořenými

k osvojovaným tématům - žák porozumí významu slov, slovních spojení, smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu - žák zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu - žák porozumí tématu velmi krátkého a jednoduchého poslechového textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	množnými tvary některých podstatných jmen (women, men, people, children) Gramatika - Přivlastňovací přídavná jména - Zájmena přivlastňovací (my, your, his, her, its, our, their) - Sloveso TO BE - Sloveso TO HAVE GOT - Přítomný čas prostý - věta oznamovací, zápor, otázka - Přítomný čas průběhový - věta oznamovací, zápor, otázka - There is/are - Can, Can't - Předložky místa a času
Komentář	
pomůcky: obrazový materiál, papírové hodiny pro nácvik času, interaktivní materiály, videa, mapy, internetové zdroje, slovníky audionahrávky, učebnice, pracovní sešit, interaktivní materiál (nakladatelství Oxford University Press) Slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích; práce se slovníkem Mluvnice – žák si osvojí základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění).	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Poznávání lidí	Český jazyk a literatura 5. ročník - Jazyková výchova

Mluvení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - žák použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech - žák se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech, nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení	Tematické okruhy - Domov (místo, kde žiji) - Rodina - Bydliště (budovy ve městě) - Škola (názvy předmětů) - Volný čas - oblíbené a neoblíbené činnosti - Pravidelné každodenní aktivity, režim dne - Oblečení - Určování času - Nákupy - Dopravní prostředky Gramatika - Přivlastňovací přídavná jména

a otázek • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • žák se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad za použití jednoduchých slovních spojení a vět • žák sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradí) za použití jednoduchých slovních spojení a vět • žák popíše skutečnosti, se kterými se běžně setkává (např. předměty, zvířata, činnosti), za použití jednoduchých slovních spojení a vět • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá • žák reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) • žák odpoví a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět • žák se zeptá na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět.	• Zájmena přivlastňovací • Sloveso TO BE, TO HAVE GOT • Přítomný čas prostý • věta oznamovací, zápor, otázka • Přítomný čas průběhový • věta oznamovací, zápor, otázka • There is/are • Can, Can't • Předložky místa a času

Komentář

Slovní zásoba - žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem.

Gramatika – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění).

Při nácviku komunikačních dovedností jsou využívány nejrůznější formy práce - rozhovor, telefonování, forma dotazníkového zjišťování informací. Důraz je kladen na odstranění zábran v mluveném projevu a zároveň na kulturu sdělení.

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Seberegulace a sebeorganizace • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace Environmentální výchova • Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura • 5. ročník • Jazyková výchova

Čtení s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém	Tematické okruhy • Domov (místo, kde žiji)

textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - žák najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života - žák porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) - žák porozumí tématu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z běžného života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu). - rozumí krátkým pokynům v učebnici	- Rodina - Bydliště (budovy ve městě) - Škola (názvy předmětů) - Volný čas - oblíbené a neoblíbené činnosti - Pravidelné každodenní aktivity - Oblečení - Určování času - Nákupy - Dopravní prostředky - Velká Británie (vzdělávací systém, bydlení ve Velké Británii) Gramatika - Přivlastňovací přídavná jména - Zájmena přivlastňovací - Sloveso TO BE - Sloveso TO HAVE GOT - Přítomný čas prostý - věta oznamovací, zápor, otázka - Přítomný čas průběhový - věta oznamovací, zápor, otázka - There is/are - Can, Can't - Předložky místa a času
Komentář	
Materiály - žáci pracují s texty podpořenými obrázky, komiksovými příběhy. Učitel může zařazovat jednodušší texty z časopisů – pohádky, krátké příběhy, vtipy.	
Průřezová témata	Přesahy do
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět Multikulturní výchova - Multikulturalita	

Psaní

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - napíše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad - napíše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých představí členy své rodiny, kamarády a spolužáky, uvede jejich věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradí - sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz či vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informace nebo se na ně zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá,	Tematické okruhy - Domov (místo, kde žiji) - Rodina - Bydliště (budovy ve městě) - Škola – předměty - Volný čas - oblíbené a neoblíbené činnosti - Pravidelné každodenní aktivity, režim dne - Oblečení - Nákupy - zvuková a grafická podoba jazyka: vztah mezi zvukovou grafickou podobou slov Gramatika - Přivlastňovací přídavná jména - Zájmena přivlastňovací - Sloveso TO BE

vlastní a umí, zda souhlasí, či nesouhlasí) za použití základních zdvořilostních obrátů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) • vyplní osobní údaje od formuláře: doplní informace číselné i nečíselné povahy (např. číslice, slova, slovní spojení), které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	• Sloveso TO HAVE GOT • Přítomný čas prostý • věta oznamovací, zápor, otázka • Přítomný čas průběhový • věta oznamovací, zápor, otázka • There is/are • Can, Can't • Předložky místa a času
Komentář	
Žák si osvojí a umí používat slovní zásobu z daných tematických okruhů a základní gramatické struktury.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání	Český jazyk a literatura • 5. ročník • Komunikační a slohová výchova

6. ročník

Poslech s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat • porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně • pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům • (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma • nebo obsah daného textu)	Tematické okruhy: • Datum, dny, měsíce roku • Domácí práce • Zvířata • Dovolená, problémové situace • Země • Dopravní prostředky • Jídlo • Svátky ve Velké Británii • Typická zvířata ve Velké Británii • Typická dovolená ve Velké Británii • Jídlo ve Velké Británii Gramatika • Sloveso TO BE • Sloveso TO HAVE • Modální slovesa- CAN, MUST • Určitý, neurčitý člen, neurčitá zájmena • Přítomný čas- prostý, průběhový • Frekvenční příslovce • Tázací zájmena (what, who, how, where, how much/many) • Málo/několik • Předložky • Řadové číslovky • Předmětná zájmena • Minulý čas pravidelných/nepřavidelných sloves • Počítatelná/nepočítatelná podstatná jména
Komentář	
Pomůcky: nástěnné mapy, obrazový materiál, interaktivní materiály, videa a audionahrávky, internetové zdroje, slovníky Zvuková podoba jazyka: rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonaci	

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Kreativita	Český jazyk a literatura 6. ročník - Pravopis - Tvarosloví - Skladba

Mluvení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje a na podobné výpovědi reaguje - žák poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si co koupit a kolik co stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézají) za použití slovních spojení a vět - mluví o své rodině, kamarádech, škole volném čase a dalších osvojovaných tématech - žák krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální podporou) - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - žák popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života za použití jednoduchých vět - žák vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom,	Tematické okruhy: - Datum, dny, měsíce roku - Domácí práce - Zvířata- popis oblíbeného zvířete - Moje dovolená, problémové situace - Země - Dopravní prostředky - Jídlo - Pozdravy a představení se - Vyjádření osobních údajů - Obvyklé denní aktivity běžného života - Volný čas - Nakupování - Popis jednoduchého receptu - Svátky ve Velké Británii - Typická zvířata ve Velké Británii - Typická dovolená ve Velké Británii - Jídlo ve Velké Británii Gramatika: - Sloveso TO BE - Sloveso TO HAVE - Modální slovesa- CAN, MUST - Určitý, neurčitý člen, neurčitá zájmena - Přítomný čas- prostý, průběhový - Frekvenční příslovce - Tázací zájmena (what, who, how, where, how much/many) - Málo/několik - Předložky - Řadové číslovky - Předmětná zájmena - Minulý čas pravidelných/nepřavidelných sloves - Počitatelná/nepočitatelná podstatná jména Výslovnost: - Výslovnost hlásek „th“ - Intonace otázek „ano/ne“ a otázek „Wh-“ - Intonace přízvučných a nepřízvučných slabik - Intonace kladných a záporných vět - Výslovnost koncovky „-ed“ v minulém čase - Výslovnost kladných a záporných tvarů modálních sloves - Aspirace - „p, t, k, h“ - Výslovnost /tʃ/, /dʒ/

nakonec žák popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec	
Komentář	
Pomůcky: různorodé tištěné a interaktivní materiály podporující komunikativní dovednosti, výslovnostní tabulky (Oxford University Press) Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem. Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění). Zvuková podoba jazyka- rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti. Při nábviku komunikačních dovedností jsou využívány nejrozumnější formy práce - rozhovor, telefonování, forma dotazníkového zjišťování informací. Důraz je kladen na odstranění zábran v mluveném projevu a zároveň na kulturu sdělení.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Poznávání lidí Multikulturní výchova - Lidské vztahy Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Přírodopis 6. ročník - Bezobratlí Fyzika 6. ročník - Veličiny a jejich měření Dějepis 7. ročník - Zámořské objevy Zeměpis 7. ročník - Regionální zeměpis světadílů

Čtení s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - žák najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - žák porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu) - žák odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu - žák porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu,	Tematické okruhy: - Datum, dny, měsíce roku - Domácí práce - Zvířata - Dovolená, problémové situace - Země - Dopravní prostředky - Jídlo - Svátky ve Velké Británii - Typická zvířata ve Velké Británii - Typická dovolená ve Velké Británii - Jídlo ve Velké Británii Gramatika: - Sloveso TO BE - Sloveso TO HAVE - Modální slovesa- CAN, MUST - Určitý, neurčitý člen, neurčitá zájmena - Přítomný čas- prostý, průběhový - Frekvenční příslovce - Tázací zájmena (what, who, how, where, how much/many) - Málo/několik - Předložky

časových údajů	• Řadové číslovky • Předmětná zájmena • Minulý čas pravidelných/nepravidelných sloves • Počítatelná/nepočítatelná podstatná jména
Komentář	
Pomůcky - žáci pracují s texty (tištěnými nebo zobrazenými na interaktivní tabuli) podpořenými obrázky; komiksovými příběhy, jednoduššími autentickými texty z časopisů, pohádkami, krátkými příběhy, vtipy. Žák umí použít tištěný slovník i slovník internetový.	
Průřezová témata	Přesahy do
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá	Zeměpis • 6. ročník • Mapy a mapování Výchova ke zdraví • 6. ročník • Zdravý způsob života a péče o zdraví

Psaní

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • žák zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • žák sestaví/napíše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí za použití vět propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec • žák napíše jednoduchý text (např. dopis, e-mail, vzkaz) vyjadřující např. poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu za použití jednoduchých vět • žák napíše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec • žák popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec • žák popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec • reaguje na jednoduché písemné sdělení • žák odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného,	Tematické okruhy: • Datum, dny, měsíce roku • Domácí práce • Zvířata- popis oblíbeného zvířete • Moje dovolená, problémové situace • Země • Dopravní prostředky • Jídlo • Pozdravy a představení se • Vyjádření osobních údajů • Obvyklé denní aktivity běžného života • Volný čas • Nakupování • Popis jednoduchého receptu • Svátky ve Velké Británii • Typická zvířata ve Velké Británii • Typická dovolená ve Velké Británii • Jídlo ve Velké Británii Gramatika: • Sloveso TO BE • Sloveso TO HAVE • Modální slovesa- CAN, MUST • Určitý, neurčitý člen, neurčitá zájmena • Přítomný čas- prostý, průběhový • Frekvenční příslovce • Tázací zájmena (what, who, how, where, how much/many) • Málo/několik • Předložky • Řadové číslovky • Předmětná zájmena • Minulý čas pravidelných/nepravidelných sloves • Počítatelná/nepočítatelná podstatná jména

dalších osob, prostředí v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života	
Komentář	
Pomůcky: různorodé tištěné či interaktivní materiály, pohlednice, dopisy, formuláře, dotazníky, které jsou vhodné k nácviku psaní.	
Průřezová témata	Přesahy do
	Informační a komunikační technologie • 6. ročník • Prezentace

7. ročník

Poslech s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • žák zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat • žák porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	Tematické okruhy: • Zeměpisné názvy • Počasí • Typy televizních programů a televizních filmů • Přírodní katastrofy • Fáze života • Moje rodina • Vesmír • Dům a popis domu • Předpovědi do budoucna Gramatika: • Stupňování přídavných jmen • Vazba „as...as“ • Budoucí čas- „will“ a vazba „going to“ • Přídavná jména a příslovce • Have to • Vyjádření návrhu, vyjádření rozhodnutí + „will“ • Minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves • Přítomný prostý, průběhový čas • Minulý čas prostý vs minulý čas průběhový
Komentář	
Pomůcky: nástěnné mapy, obrazový materiál, interaktivní materiály, videa a audionahrávky, internetové zdroje, slovníky. Zvuková podoba jazyka: rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonaci.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy Multikulturní výchova • Multikulturalita	Zeměpis • 6. ročník • Vesmír, sluneční soustava • Časová pásma Zeměpis • 8. ročník • Podnebí, počasí Evropy Člověk a svět práce • 8. ročník • Volba povolání

	Hudební výchova • 7. ročník • Výrazové prostředky

Mluvení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci • žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje • žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje • žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje a na podobné výpovědi reaguje • žák poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si co koupit a kolik co stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézá) za použití slovních spojení a vět • mluví o své rodině, kamarádech, škole volném čase a dalších osvojovaných tématech • žák krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou) • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • žák popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života za použití jednoduchých vět • žák vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec • žák popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec • žák popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a,	Tematické okruhy: • Zeměpisné názvy • Počasí • Typy televizních programů a televizních filmů • Přírodní katastrofy • Fáze života • Moje rodina • Vesmír • Dům a popis domu • Předpovědi do budoucna • Vyjádření plánovaných aktivit • Rozhovor na téma „plánování naší společné akce“ • Vyprávění o oblíbených a neoblíbených aktivitách • Vyprávění o životě významných lidí • USA- základní informace o zemi • Britská kinematografie • Typická rodina ve Velké Británii • Typy domů • Doprava ve velké Británii Gramatika: • Stupňování přídavných jmen • Vazba „as...as“ • Budoucí čas- „will“ a vazba „going to“ • Přídavná jména a příslovce • Have to • Vyjádření návrhu, vyjádření rozhodnutí + „will“ • Minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves • Přítomný prostý, průběhový čas • Minulý čas prostý vs minulý čas průběhový Výslovnost: • Rytmus vět • Výslovnost /ɔ:/, /3/, /r/ • Přízvučné slabiky • Větný přízvuk • Různé způsoby výslovnosti písmene „a“ • Výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek • Dvojhlasý • Výslovnost souhlásek • Nevyslovovaná písmena

ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec	
Komentář	
Pomůcky: různorodé tištěné a interaktivní materiály podporující komunikativní dovednosti, výslovnostní tabulky (Oxford University Press) Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem. Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění). Zvuková podoba jazyka- rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti. Při nácviku komunikačních dovedností jsou využívány nejrůznější formy práce - rozhovor, telefonování, forma dotazníkového zjišťování informací. Důraz je kladen na odstranění zábran v mluveném projevu a zároveň na kulturu sdělení.	
Průřezová témata	Přesahy do
	Český jazyk a literatura • 7. ročník • Tvarosloví

Čtení s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • žák najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace • žák porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu) • žák odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu • žák porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů	Tematické okruhy: • Zeměpisné názvy • Počasí • Typy televizních programů a televizních filmů • Přírodní katastrofy • Fáze života • Moje rodina • Vesmír • Dům a popis domu • Předpovědi do budoucna • Užitečné výrazy pro každodenní situace • USA- základní informace o zemi • Britská kinematografie • Typická rodina ve Velké Británii • Typy domů • Doprava ve velké Británii Gramatika: • Stupňování přídavných jmen • Vazba „as...as“ • Budoucí čas- „will“ a vazba „going to“ • Přídavná jména a příslovce • Have to • Vyjádření návrhu, vyjádření rozhodnutí + „will“ • Minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves • Přítomný prostý, průběhový čas • Minulý čas prostý vs minulý čas průběhový
Komentář	
Pomůcky - žáci pracují s texty (tištěnými nebo zobrazenými na interaktivní tabuli) podpořenými obrázky; komiksovými příběhy, jednoduššími autentickými texty z časopisů, pohádkami, krátkými příběhy, vtipy. Žák umí použít tištěný slovník i slovník internetový.	
Průřezová témata	Přesahy do

Multikulturní výchova - Kulturní difference - Etnický původ Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět	Zeměpis 7. ročník - USA Dějepis 6. ročník - Starověké Řecko

Psaní

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - žák запиše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává - napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - žák sestaví/napiše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí za použití vět propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák napíše jednoduchý text (např. dopis, e-mail, vzkaz) vyjadřující např. poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu za použití jednoduchých vět - žák napíše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - reaguje na jednoduché písemné sdělení - žák odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života	Tematické okruhy: - Zeměpisné názvy - Počasí - Typy televizních programů a televizních filmů - Přírodní katastrofy - Fáze života - Moje rodina - Vesmír - Dům a popis domu - Předpovědi do budoucna - Užitečné výrazy pro každodenní situace - USA- základní informace o zemi - Britská kinematografie - Typická rodina ve Velké Británii - Typy domů - Doprava ve velké Británii Gramatika: - Stupňování přídavných jmen - Vazba „as...as“ - Budoucí čas- „will“ a vazba „going to“ - Přídavná jména a příslovce - Have to - Vyjádření návrhu, vyjádření rozhodnutí + „will“ - Minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves - Přítomný prostý, průběhový čas - Minulý čas prostý vs minulý čas průběhový
Komentář	
Pomůcky: různorodé tištěné či interaktivní materiály, pohlednice, dopisy, formuláře, dotazníky, které jsou vhodné k nácviku psaní.	
Průřezová témata	Přesahy do

Poslech s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - žák zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat - žák porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	Tematické okruhy: - Místa ve městě - Zážitky a ambice - Problémy - Pravidla ve škole - Materiály, oblečení - Běžná slovní spojení každodenního života - Kaskadéři ve filmech, celebrity - Počítače - Londýn - New York - Významné osobnosti Británie - Informační značky - Historie Anglie Gramatika: - Určitý člen s názvy míst - Určitý a neurčitý člen - Neurčitá zájmena - Osobní a přivlastňovací zájmena - Předpřítomný čas prostý - Použití „někdy/nikdy“ „právě“ - Slovesa muset, mít, moci a měl bych - Předpřítomný čas s „někdy“ a „nikdy“ a „právě“ „Příliš“ „x“ „ne dost“ - Trpné přičestí slovesa „být“ a „jít“ - Tázací dovětky

Komentář

Pomůcky: nástěnné mapy, obrazový materiál, interaktivní materiály, videa a audionahrávky, internetové zdroje, slovníky.

Zvuková podoba jazyka: rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonaci.

Průřezová témata	Přesahy do
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí Mediální výchova - Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení - Tvorba mediálního sdělení	Výchova ke zdraví 8. ročník - Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví ICT 6. ročník - Počítačová terminologie

Mluvení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	Tematické okruhy: - Místa ve městě - Zážitky a ambice - Problémy

• žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci • žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje • žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje • žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje a na podobné výpovědi reaguje • žák poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si co koupit a kolik co stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézá) za použití slovních spojení a vět • mluví o své rodině, kamarádech, škole volném čase a dalších osvojovaných tématech • žák krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou) • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • žák popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života za použití jednoduchých vět • žák vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec • žák popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec • žák popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec	• Pravidla ve škole • Materiály, oblečení • Dohody a ujednání • Ptání se na cestu, popis cesty • Návrh činnosti ve volném čase • Interview se známou osobou • Rady na řešení problémů • Diskuze o pravidlech ve škole • Reakce na zprávu • Běžné situace každodenního života • Ověřování domněnky • Kaskadéři ve filmech, celebrity • Počítače • Londýn • New York • Významné osobnosti Británie • Informační značky • Historie Anglie Gramatika: • Určitý člen s názvy míst • Určitý a neurčitý člen • Neurčitá zájmena • Osobní a přivlastňovací zájmena • Předpřítomný čas prostý • Použití „někdy/nikdy“ „právě“ • Slovesa muset, mít, moci a měl bych • Předpřítomný čas s „někdy“ a „nikdy“ a „právě“ • „Příliš“ „x“ „ne dost“ • Trpné přičestí slovesa „být“ a „jít“ • Tázací dovětky Výslovnost: • Přízvuk slova • Výslovnost „č,š,s“ • Přízvuk ve větě • Slabé formy sloves • Slabé formy x silné formy stejných slov v různých výrazech • Intonace oznamovacích vět • Intonace otázek „ano/ne“ • Intonace otázek s tázacími zájmeny • Výslovnost „p,b“ • Výslovnost „g“ • Intonace při reakcích • Výslovnost „i/i:“ • Záporné stažené formy sloves • Intonace větných dodatků
Komentář	
Pomůcky: různorodé tištěné a interaktivní materiály podporující komunikativní dovednosti, výslovnostní tabulky (Oxford University Press) Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem. Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění). Zvuková podoba jazyka- rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti.	

Při nábízení komunikačních dovedností jsou využívány nejrůznější formy práce - rozhovor, telefonování, forma dotazníkového zjišťování informací. Důraz je kladen na odstranění zábran v mluveném projevu a zároveň na kulturu sdělení.

Průřezová témata	Přesahy do

Čtení s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - žák najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - žák porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu) - žák odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu - žák porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů	Tematické okruhy: - Místa ve městě - Zážitky a ambice - Problémy - Pravidla ve škole - Materiály, oblečení - Běžná slovní spojení každodenního života - Kaskadéři ve filmech, celebrity - Počítače - Londýn - New York - Významné osobnosti Británie - Informační značky - Historie Anglie Gramatika: - Určitý člen s názvy míst - Určitý a neurčitý člen - Neurčitá zájmena - Osobní a přivlastňovací zájmena - Předpřítomný čas prostý - Použití „někdy/nikdy“ „právě“ - Slovesa muset, mít, moci a měl bych - Předpřítomný čas s „někdy“ a „nikdy“ a „právě“ „Přiliš“ „x“ „ne dost“ - Trpné přičestí slovesa „být“ a „jít“ - Tázací dovětky

Komentář

Pomůcky - žáci pracují s texty (tištěnými nebo zobrazenými na interaktivní tabuli) podpořenými obrázky; komiksovými příběhy, jednoduššími autentickými texty z časopisů, pohádkami, krátkými příběhy, vtipy. Žák umí použít tištěný slovník i slovník internetový.

Průřezová témata	Přesahy do
Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	Dějepis 8. ročník - Průmyslová revoluce

Psaní

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - žák zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává - napíše jednoduché texty týkající se jeho	Tematické okruhy: - Místa ve městě - Zážitky a ambice - Problémy - Pravidla ve škole - Materiály, oblečení - Běžná slovní spojení každodenního života

samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • žák sestaví/napíše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí za použití vět propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec • žák napíše jednoduchý text (např. dopis, e-mail, vzkaz) vyjadřující např. poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu za použití jednoduchých vět • žák napíše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec • žák popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec • žák popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec • reaguje na jednoduché písemné sdělení • žák odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života	• Kaskadéři ve filmech, celebrity • Počítače • Londýn • New York • Významné osobnosti Británie • Historie Anglie Gramatika: • Určitý člen s názvy míst • Určitý a neurčitý člen • Neurčitá zájmena • Osobní a přivlastňovací zájmena • Předpřítomný čas prostý • Použití „někdy/nikdy“ „právě“ • Slovesa muset, mít, moci a měl bych • Předpřítomný čas s „někdy“ a „nikdy“ a „právě“ • „Přilíš“ „x“ „ne dost“ • Trpné přičestí slovesa „být“ a „jít“ • Tázací dovětky
Komentář	
Pomůcky: různorodé tištěné či interaktivní materiály, pohlednice, dopisy, formuláře, dotazníky, které jsou vhodné k nácviku psaní.	
Průřezová témata	Přesahy do
	Hudební výchova • 6. ročník • Výrazové prostředky

9. ročník

Poslech s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • žák zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně	Tematické okruhy: • Části těla • Jídlo, zdravá a nezdravá výživa • U lékaře, zdravotní potíže • Významné sportovní události • Legendy • Klimatické změny • Životní prostředí • Ochrana zvířat a péče o ně • Přátelé, generační rozdíly • Evropská unie

vysovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat žák porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	- Austrálie - Slovní spojení v situacích každodenního života Gramatika: - Podmětné a předmětné vedlejší věty - Vyjádření rady pomocí „měl bys“ - Vyjádření pravděpodobnosti pomocí „mohl bys“ - Sloveso + „ing“ nebo infinitiv - Větná spojení s přítomným příčestím sloves - Trpný rod - Podmínkové souvětí 1. typu - Časové věty - Vyjádření účelu
Komentář	
Pomůcky: nástěnné mapy, obrazový materiál, interaktivní materiály, videa a audionahrávky, internetové zdroje, slovníky. Zvuková podoba jazyka: rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonaci.	
Průřezová témata	Přesahy do
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Přírodopis 8. ročník - Trávicí soustava Výtvarná výchova 8. ročník - Besedy o umění

Mluvení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje a na podobné výpovědi reaguje - žák poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si co koupit a kolik co stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde	Tematické okruhy: - Části těla - Jídlo, zdravá a nezdravá výživa - U lékaře, zdravotní potíže - Významné sportovní události - Legendy - Klimatické změny - Životní prostředí - Ochrana zvířat a péče o ně - Přátelé, generační rozdíly - Evropská unie - Slovní spojení v situacích každodenního života - Sportovní události ve Velké Británii - Význam tradic ve sportu - Slavné postavy historie Velké Británie - Historie a současnost Austrálie - Vyjádření souhlasu či nesouhlasu s návrhem - Objednávání si jídla v restauraci - Žádost o službu, laskavost - Situace navozující obavu Gramatika: - Podmětné a předmětné vedlejší věty - Vyjádření rady pomocí „měl bys“ - Vyjádření pravděpodobnosti pomocí „mohl bys“ - Sloveso + „ing“ nebo infinitiv

se co nalézají) za použití slovních spojení a vět • mluví o své rodině, kamarádech, škole volném čase a dalších osvojovaných tématech • žák krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou) • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • žák popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života za použití jednoduchých vět • žák vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec • žák popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec • žák popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec	Výslovnost: • Výslovnost „th“ • Výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek a dvojhlásek • Přízvuk ve větě při souhlasu • Přízvuk ve slovesech • Stažená slova ve větě • Výslovnost koncového „-ed“ u minulého přítčestí • Přízvuk ve větě s trpným rodem • Intonace vět vyjadřující obavu • Výslovnost „v,w“ • Podobně znějící slova
Komentář	
Pomůcky: různorodé tištěné a interaktivní materiály podporující komunikativní dovednosti, výslovnostní tabulky (Oxford University Press) Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem. Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění). Zvuková podoba jazyka- rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti. Při nácviku komunikačních dovedností jsou využívány nejrůznější formy práce - rozhovor, telefonování, forma dotazníkového zjišťování informací. Důraz je kladen na odstranění zábran v mluveném projevu a zároveň na kulturu sdělení.	
Průřezová témata	Přesahy do
	Český jazyk a literatura • 9. ročník • Skladba

Čtení s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • žák najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě • rozumí krátkým a jednoduchým textům,	Tematické okruhy: • Části těla • Jídlo, zdravá a nezdravá výživa • U lékaře, zdravotní potíže • Významné sportovní události • Legendy • Výtvarné umění • Klimatické změny • Životní prostředí • Ochrana zvířat a péče o ně • Přátelé, generační rozdíly

- vyhledá v nich požadované informace - žák porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu) - žák odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu - žák porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů	- Evropská unie - Slovní spojení v situacích každodenního života - Sportovní události ve Velké Británii - Význam tradic ve sportu - Slavné postavy historie Velké Británie - Historie a současnost Austrálie - Vyjádření souhlasu či nesouhlasu s návrhem - Objednávání si jídla v restauraci - Žádost o službu, laskavost - Situace navozující obavu Gramatika: - Podmětné a předmětné vedlejší věty - Vyjádření rady pomocí „měl bys“ - Vyjádření pravděpodobnosti pomocí „mohl bys“ - Sloveso + „ing“ nebo infinitiv
Komentář	
Pomůcky - žáci pracují s texty (tištěnými nebo zobrazenými na interaktivní tabuli) podpořenými obrázky; komiksovými příběhy, jednoduššími autentickými texty z časopisů, pohádkami, krátkými příběhy, vtipy. Žák umí použít tištěný slovník i slovník internetový.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Psychohygiena	Občanská výchova 9. ročník - Mezinárodní vztahy - Globální svět

Psaní

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - žák zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává - napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - žák sestaví/napiše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí za použití vět propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák napíše jednoduchý text (např. dopis, e-mail, vzkaz) vyjadřující např. poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu za použití jednoduchých vět - žák napíše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom,	Tematické okruhy: - Části těla - Jídlo, zdravá a nezdravá výživa - U lékaře, zdravotní potíže - Významné sportovní události - Legendy - Klimatické změny - Životní prostředí - Ochrana zvířat a péče o ně - Přátelé, generační rozdíly - Evropská unie - Slovní spojení v situacích každodenního života - Sportovní události ve Velké Británii - Význam tradic ve sportu - Slavné postavy historie Velké Británie - Historie a současnost Austrálie - Vyjádření souhlasu či nesouhlasu s návrhem - Objednávání si jídla v restauraci - Žádost o službu, laskavost - Situace navozující obavu Gramatika: - Podmětné a předmětné vedlejší věty - Vyjádření rady pomocí „měl bys“ - Vyjádření pravděpodobnosti pomocí „mohl bys“ - Sloveso + „ing“ nebo infinitiv

nakonec • žák popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec • reaguje na jednoduché písemné sdělení • žák odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života	
Komentář	
Pomůcky: různorodé tištěné či interaktivní materiály, pohlednice, dopisy, formuláře, dotazníky, které jsou vhodné k nácviku psaní.	
Průřezová témata	Přesahy do
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá • Objevujeme Evropu a svět Multikulturní výchova • Lidské vztahy	Zeměpis • 7. ročník • Amerika, přírodní poměry • Austrálie, přírodní poměry

Vzdělávací obor Další cizí jazyk

5.1.3. Německý jazyk

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Německý jazyk se vyučuje jako další cizí jazyk. Výuka je zaměřena na postupné zvládnutí mluvených a psaných projevů a vytváření komplexní komunikační kompetence. Základ naší výuky vychází z rozvoje základních jazykových dovedností – čtení, poslechu, mluvení, psaní a rozšiřování slovní zásoby.

Naší snahou je vhodně motivovat žáky, vysvětlit nutnost studia dalšího cizího jazyka jako prostředku mezilidské komunikace. Vzbudit a udržet pozitivní vztah žáků k učení se cizímu jazyku, přiblížit se jejich individuálním zvláštnostem a předpokladům užitím různých didaktických postupů a forem a dosáhnout takových jazykových znalostí a komunikačních dovedností, které odpovídají minimálně úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Stupeň znalosti A1 stanovuje: Žák rozumí známým každodenním výrazům a základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní, klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a o věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit.

Žáky vedeme k toleranci k jiným národům a kulturám, k samostatnému získávání informací z různých zdrojů, k dovednostem, které jim umožní porozumět se v každodenních životních situacích. Seznamujeme je s realitami německy mluvících zemí, s odlišnými tradicemi či zvyky.

Časové vymezení

Německý jazyk se vyučuje v 7., 8. a 9. ročníku v rozsahu dvou hodin týdně.

Organizační vymezení

Součástí vyučování německému jazyku je nejen vyučovací hodina, ale i příležitostné akce jako olympiády, soutěže, výjezdy do zahraničí, exkurze, projekty apod.

Vyučujeme podle učebnic z nakladatelství Klett – Team Deutsch neu. Výsledky žáků hodnotíme průběžně, a to ústně i písemně. Hodnotíme vypracování jednotlivých úkolů, schopnost číst a správně vyslovovat v cizím jazyce, překládat, využít gramatická pravidla a pravopis, mluvit a komunikovat, porozumět reprodukovatému projevu. Hodnotíme i celkový postoj žáka k danému předmětu, jeho kreativitu a aktivitu, znalost realit německy mluvících zemí či umění pohotově reagovat v daném jazyce.

Vyučovací hodiny jsou různého typu – frontální vyučování (výklad, shrnutí učiva), skupinová práce, partnerská práce, samostatná práce (referáty, projekty, procvičování a opakování učiva, práce se slovníkem a autentickými materiály, práce s počítačovými programy apod.). Formy práce se mění podle potřeb vyučujícího a podle možností dané skupiny - kolektivní práce, skupinová, práce ve dvojicích, dlouhodobé úkoly, referáty, samostatné práce apod.

Výuka je zaměřena především na zvládnutí komunikativních dovedností na úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, proto je kladen velký důraz na dialogy, čtení s porozuměním, poslech s porozuměním, samostatný ústní projev a psaní. Při výuce jsou využívány časopisy, jednoduché autentické texty, audionahrávky, ev. videonahrávky mluveného projevu, žáci jsou aktivizováni hrami, dramatizací, rapy apod.

Výuka probíhá v učebně jazyků a kmenových učebnách, které jsou vybaveny interaktivní tabulí, popř. lze využít i počítačovou učebnu. V hodinách jsou užívány CD přehrávače.

Očekávané výstupy

Receptivní řečové dovednosti – žák vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty se známou slovní zásobou, rozumí známým každodenním výrazům, pokynům a základním frázím a adekvátně na ně reaguje, rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, vyhledá elementární informaci, seznamuje se s prací s dvojjazyčným slovníkem

Produktivní řečové dovednosti – žák sdělí základní údaje o své osobě, rodině a kamarádech, vyplní jednoduchý dotazník, reprodukuje obsah jednoduchého textu (za pomoci obrázkové osnovy), napíše jednoduchá sdělení

Interaktivní řečové dovednosti – žák se zapojí do jednoduché konverzace

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učíme žáka efektivnímu získávání poznatků z nejrůznějších zdrojů (internet, knihy, časopisy ap.)
- učíme žáka při osvojování slovní zásoby: pochopení slov ve vztazích – asociogramy, mind-mapping, protiklady
- motivujeme k potřebě naučit se určité výrazy (projekty, exkurze ap.)
- učíme žáka sebehodnocení – co se naučí pod vedením učitele využít i jinde
- učíme žáka autonomnímu učení – uvědomělost přípravy, protože budu CJ potřebovat
- učíme žáka uvědomit si vlastní pokrok za určitou dobu (nejen ve srovnání s ostatními)
- organizujeme projektové vyučování – plánování práce, rozvržení, rozdělení úkolů, přenesení do praxe
- učíme žáka práci s chybou v NJ – chybu nechápat jako nedostatek, ale jako krok ke zlepšení
- učíme žáka zvládat zdánlivě neřešitelné úkoly – např. poslech: nezpanikařit, když nerozumím, snažit se zareagovat, i když ne všemu zcela rozumím, domyslet si význam, cvičením dosahovat zlepšení
- učíme žáka transfer – schopnost aplikace z jedné situace do druhé (např. podobnost AJ – NJ)
- učíme žáka pochopení systému gramatiky – systematizace, zařazení dalších jevů do systému
- učíme žáka využití a aplikace internacionalismů a anglikanismů
- rozvíjíme jednotlivé dovednosti v NJ (poslech s porozuměním, čtení s porozuměním, ústní projev, ...), využití v dalších jazycích, rozvoj jazykové paměti - cvičením ji zlepšujeme v NJ a tím pomáháme dalším jazykům

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáka k uplatňování získaných dovedností k řešení jakéhokoliv problému, kde je nutná znalost cizího jazyka
- orientujeme žáka v cizím jazykovém prostředí
- učíme žáka zeptat se na cestu a porozumět odpovědi

- učíme žáka vyhledat si dopravní spoj v cizině i doma
- učíme žáka zakoupit jízdenky v automatu
- učíme žáka telefonování
- učíme orientovat se v různém prostředí - hotel, nádraží, divadlo, dovolená, lyžování, ...
- učíme žáka vyjádření souhlasu a nesouhlasu s názorem druhých při kolektivním řešení problémů
- učíme žáka řešit úkoly v učebnici a PS podle zadání
- učíme žáka aplikace různých postupů získaných při jiných činnostech pro řešení problémů v němčině
- vedeme žáka k uplatnění intuice, fantazie, improvizace, kreativity při řešení problémů
- učíme žáka ověřením si teoretických poznatků v praxi a aplikace při dalších činnostech
- organizujeme situační hry, Rollenspiele – reálné i nereálné situace
- učíme žáka zpracování projektů – dlouhodobý úkol, problém – plánování řešení, týmová práce, příprava, využití znalostí reálií, využití médií, obhajoba, prezentace výsledků vlastní práce
- učíme žáka pojmenování, definování problému, stanovení postupu, jak ho řešit, nalezení spolupracovníků, řešení ... volba nejlepšího řešení
- učíme žáka předvídavosti

Kompetence komunikativní

- vedeme žáka k praktickému a efektivnímu využívání všech způsobů komunikace v cizím jazyce (písemná i ústní komunikace)
- učíme žáka formulovat a vyjádřit myšlenku, sdělit ji tak, aby partner rozuměl
- vedeme žáka k rozšiřování slovní zásoby, vytváření systému
- učíme žáka transfer – využití podobnosti AJ – NJ
- učíme žáka nácvik struktury mluvených projevů: vyprávění, diskuze, referát, dialog, ...
- využíváme písemných projevů: e-mail, dopis, vzkaz, přání, jednoduchá žádost, formulář, ...
- učíme žáka schopnost reakce na slyšené i psané – pokyny, povely, úkoly
- učíme žáka porozumění: poslech, čtení – tříbení jazykové paměti, vyhledání základní informace (Globalverstehen)
- učíme žáka dovednosti argumentace, obhájit si stanovisko, umět stručně informovat o určité záležitosti
- učíme žáka jednoduchý srozumitelný popis situace, věci
- učíme žáka nonverbální komunikaci – Mimik, Gestik, Körpersprache
- učíme žáka využití intonace, důrazu, melodie hlasu
- učíme žáka chatování v rámci skupiny i jinde
- učíme žáka komunikovat s lidmi z jiných zemí
- učíme žáka vyjadřovat se adekvátně situaci, vhodně v určitých momentech – takt
- učíme žáka sebevědomému vystupování při komunikaci, odbourávání bariér

- učíme žáka rozlišit soukromý rozhovor od veřejné komunikace
- procvičujeme monologická cvičení – přednáška, popis, opis určitého výrazu, vyjádření názoru ap.
- procvičujeme dialogické situace – cvičné i v reálu
- učíme žáka pomoci partnerovi, který v komunikaci nebo v CJ není tak dobrý
- nacvičujeme reakce, kontaktní situace při různých příležitostech

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k uplatňování individuálních schopností k získávání a prohlubování vědomostí a dovedností v cizím jazyce
- vedeme žáky k týmové spolupráci, práci ve dvojicích, skupinách
- vedeme žáky k rozlišení a respektování rolí – vedoucí, účastník
- vedeme žáky k respektování jiného názoru při týmové práci
- vedeme žáky k prezentování a obhájení vlastních myšlenek při týmové práci
- upevňujeme sociální kontakty při realizaci projektů s žáky z cizích zemí
- pomáháme žákovi při budování sebevědomí
- vedeme žáky k využití CJ jako jazyka komunikace při týmové práci
- vedeme žáky k pozorování jiných zvyků, vztahů v cizích zemích (reálie)
- vedeme žáky k sebehodnocení a hodnocení druhých, hodnocení práce skupiny, srovnání, hledání rezerv
- rozšiřujeme u žáka schopnost uplatnit se v kolektivu
- rozšiřujeme u žáka schopnost předání svých profitů ostatním, využití schopností každého jednotlivce při týmové práci (individuální přístup)
- výměna zkušeností

Kompetence občanské

- zodpovědné plnění zadaných úkolů, zodpovědnost za sebe sama, za skupinu, tým
- tolerance odlišnosti – rasové, náboženské, ...
- vedeme žáky k taktu
- schopnost empatie
- dodržování pravidel – slušné chování, respektování pravidel země, v níž jsem host, respektování tradic jiných národů
- uvědomit si tradice české ve srovnání s jinými
- ochrana rodinných tradic, respekt k tradicím v jiných rodinách, skupinách
- respektování individuálních zájmů, včetně zvýšeného zájmu o studium
- hrdost a vlastenectví
- kulturní chování, oblékání, mluva, zdvořilost
- poznávání společných prvků v dějinách – Rakousko-Uhersko, Karel IV., ...
- společné projekty sousedních zemí – ochrana životního prostředí
- poznávání problémů jiných zemí – rasismus, intolerance, násilí (Turci v SRN)

- rozšiřujeme u žáka vztah k životnímu prostředí jako tématu

Kompetence pracovní

- učíme žáka účelnému využití vědomostí a dovedností získaných v jiných vzdělávacích oblastech pro oblast jazyka a komunikace (počítač ap.)
- ukazujeme CJ jako prostředek komunikace při plnění úkolů
- prohlubujeme zvládnutí práce se slovníkem
- učíme žáka vyhledávat informace, materiály potřebné pro práci v hodinách, na projektu ap.
- vedeme žáka k dodržování řádu učebny, bezpečnostních zásad při používání techniky, médií
- vedeme žáka k formování pracovních návyků – vedení sešitu, psaní slovíček, portfolio, ...
- prohlubujeme u žáka schopnost pracovat ve dvojici, ve skupině, v týmu, na stanovištích, ...
- učíme žáka hospodárně využívat pomůcky, sešit, učebnici, PS
- učíme žáka pracovat s mapou, plánem, grafem, schématem, ...
- vedeme žáka k práci na počítači, s internetem, ...
- ukazujeme žákovi volby různých forem práce podle zadaných úkolů
- učíme žáka prezentace výsledků vlastní práce a práce skupiny
- pomáháme při orientaci v učebnici, najít pomoc při práci
- učíme žáka organizovat dlouhodobé úkoly, plánování práce
- vedeme žáka k hodnocení vlastní práce a práce své skupiny

Do předmětu byly zařazeny tyto výstupy z doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova:

- žák komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci
- žák analyzuje etické aspekty různých životních situací
- žák se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů

Následující výstupy prolínají celým učivem.

7. ročník

Poslech s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se	• pozdravy při setkání a loučení • představování sebe i jiných • hláskování slov, osvojení si německé abecedy • číslovky do 20 • číslovky od 20 • kolik je komu let • měsíce, dny v týdnu • barvy • seznámení se se jmény - německá dívčí, chlapecká a zvířecí jména

každodenních témat	• internacionalizmy - porovnání cizího jazyka nejen s rodným jazykem • školní potřeby a školní předměty, rozvrh hodin, zájmy, vyjádření vlastního názoru pomocí vazby Ich finde • doplňovací otázky ke shromažďování informací • moje rodina – rodinní příslušníci • telefonování • popis přátel • moje koníčky: zájmy, sport • oblékání, popis osob – oblečení a vzhled člověka (oči, vlasy, postava, oblečení) • reálie – základní údaje zemí příslušných jazykových oblastí (hl. města, vlajka, počet obyvatel, měna) • básničky • písničky • poslechová cvičení na větnou intonaci, krátké a dlouhé samohlásky, slovní přízvuk, přízvuk u složených podstatných jmen a rozdíl ve výslovnosti (ie-ei, i-ie)
Komentář	
V rámci poslechu používají žáci různé pomůcky – nahrávky z učebnice, slovníky, internet aj. Slovní zásobu mohou procvičovat pomocí interaktivní tabule či s pomocí obrázkových karet či tematických map. Vyučující používají CD přehrávače či počítače, pro poslech se sluchátky lze využít počítačovou učebnu.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace Multikulturní výchova • Kulturní difference • Lidské vztahy • Multikulturalita • Etnický původ Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá • Objevujeme Evropu a svět • Jsme Evropané	Český jazyk a literatura • 7. ročník • Jazyk a nauka o jazyce • Slovní zásoba a tvoření slov • Slohová výchova Anglický jazyk • 7. ročník • Gramatika - grammar • Slovní zásoba - vocabulary • Výslovnost- pronunciation Zeměpis • 6.ročník • Mapy • 8.ročník • Regionální zeměpis světadílů - Evropa Hudební výchova • 7. ročník • Poslechové činnosti Občanská výchova • 7.ročník • Člověk ve společnosti

Mluvení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	- někoho pozdravit a rozloučit se s ním - představit sebe i jiné - hláskovat slova, osvojit si německou abecedu - počítat do 20 - počítat od 20 - umět se zeptat na věk - vyjmenovat měsíce, dny v týdnu - užívat barvy - seznámení se se jmény - německá dívčí, chlapecká a zvířecí jména - internacionalizmy - porovnání cizího jazyka nejen s rodným jazykem - pojmenovat školní potřeby a školní předměty, mluvit o rozvrhu hodin, o zájmech, umět vyjádřit vlastní názor pomocí vazby Ich finde - použít doplňovací otázky ke shromažďování informací - moje rodina – pojmenovat rodinné příslušníky - telefonovat - popsat své přátele - moje koníčky: zájmy, sport - užít vazbu Ich mag/ užít gern – sehr gern/ Lieblings- (např. Mein Lieblingsfach ist Mathe) - oblékání, popis osob – pojmenovat oblečení a popsat vzhled člověka (oči, vlasy, postava, oblečení) - reálie – uvést základní údaje zemí příslušných jazykových oblastí (hl. města, vlajka, počet obyvatel, měna) - básničky - písničky - větná intonace: věta oznamovací, otázka zjišťovací a doplňovací - krátké a dlouhé samohlásky - slovní přízvuk, přízvuk u složených podstatných jmen - rozdíl ve výslovnosti (ie-ei, i-ie) Gramatika: - osobní zájmena v čísle jednotném i množném - přítomný čas pravidelných sloves - časování slovesa sein - W-Fragen a věta oznamovací - určitý a neurčitý člen, kein/keine - přivlastňovací zájmena mein, meine, dein, deine - sloveso haben 2.pád vlastních jmen - podstatná jména v množném čísle - nepravidelná slovesa v čase přítomném
Komentář	
K procvičování mluvení a výslovnosti lze využít výukové programy, učebnice, interaktivní tabuli, práci na PC	

v učebně informatiky aj. Slovní zásobu mohou procvičovat pomocí interaktivní tabule. Vyučující využívají nejrůznějších forem práce - hry, soutěže, kvízy, rébusy, kde hravou formou zdokonalují znalosti v oblasti jazyka.

Při komunikačních činnostech jsou využívány nejrůznější formy práce - rozhovor, e-mail, telefonování, chatování, popis, vyprávění. Důraz je kladen na odstranění zábran v mluveném projevu a zároveň na kulturu sdělení.

Znalosti reálií německy mluvících zemí jsou zařazovány do celého učiva a prolínají se všemi oblastmi jazyka. Žáci využívají nejrůznějších materiálů k získávání informací - učebnic, časopisů, internetu, videa apod. Dle možností jsou zařazovány i zájezdy do německy mluvících států.

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané Multikulturní výchova - Kulturní difference - Lidské vztahy - Multikulturalita	Český jazyk a literatura 7. ročník - Jazyk a nauka o jazyce - Význam slov - Slohová výchova Anglický jazyk 7. ročník - Gramatika - grammar - Konverzace- conversation Hudební výchova 7. ročník - Vokální činnosti Zeměpis 6.ročník - Mapy 8.ročník - Regionální zeměpis světadílů - Evropa

Čtení s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	- pozdravy a rozloučení - představování sebe a ostatních - kolik je komu let - měsíce, dny v týdnu (kdy má kdo narozeniny) - porozumění internacionalizmům - porovnání cizího jazyka nejen s rodným jazykem - školní prostředí - školní potřeby a školní předměty, rozvrh hodin, o zájmy, vyjádření vlastního názoru pomocí vazby Ich finde - použít doplňovací otázky ke shromažďování informací - moje rodina - telefonování - popis přátel - moje koníčky: zájmy, sport - oblékání, popis osob – oblečení a vzhled člověka (oči, vlasy, postava, oblečení) - reálie – základní údaje zemí příslušných jazykových oblastí (hl. města, vlajka, počet obyvatel, měna) - básničky

	• písničky • větná intonace, krátké a dlouhé samohlásky, slovní přízvuk, přízvuk u složených podstatných jmen a rozdíl ve výslovnosti (ie-ei, i-ie) • hlásky odlišné od češtiny • řečová cvičení • nácvik výslovnosti jednotlivých hlásek • nácvik intonace, přízvuku a rytmu řeči
Komentář	
K procvičování čtení využívají žáci učebnic, pracovních sešitů, pracovních listů, internetových stránek, časopisů apod. Pro pokročilé čtení lze využít tiskovin, které jsou dostupné v německé i české verzi – informační letáky, propagační materiály, reklamní letáky, jednoduché dětské knihy (lepirela) apod.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá • Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané Multikulturní výchova • Kulturní difference • Lidské vztahy • Multikulturalita • Etnický původ	Český jazyk a literatura • 7. ročník • Jazyk a nauka o jazyce • Literární výchova • Slohová výchova Anglický jazyk • 7. ročník • Výslovnost - pronunciation • Gramatika - grammar Zeměpis • 6.ročník • Mapy • 8.ročník • Regionální zeměpis světadílů - Evropa

Psaní

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• nácvik německé abecedy – nácvik znaků odlišných od české abecedy (přehlásky, ostré es) • psaní velkých písmen u podstatných jmen • představení své osoby, vyplnění základního formuláře o sobě • představení osob, vyplnění formuláře o známých osobnostech • základní text o osobě v 1.osobě č.j. • psaní inzerátu na školní nástěnku • rozvrh hodin • chat s kamarády • jednoduchý dopis
Komentář	

Žáci procvičují psaní v pracovním sešitě a podle pracovních listů. Jsou poučeni o možnosti využití německé klávesnice při práci na počítači. Zde lze využít i výuku v počítačové učebně pro vyzkoušení krátkých textů v němčině.	
Průřezová témata	Přesahy do
	Český jazyk a literatura • 7. ročník • Jazyk a nauka o jazyce • Pravopis a skladba • Slohová výchova Anglický jazyk • 7. ročník • Gramatika - grammar

8. ročník

Poslech s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• denní program • hodiny a denní doba • domluvení schůzky s přáteli, pojmenování akce a místa setkání • datum a časové údaje • objednávka v kavárně • práva a povinnosti mladých lidí • formulování návrhů, pozvánka na slavnost, přijetí nebo odmítnutí pozvání • nakupování, rozhovor v obchodě, orientace v obchodním centru, udání ceny zboží, popis předmětů • realie – informace o hlavních městech, jídla a tradiční pokrmy v německy mluvících zemích, osobnosti německy mluvících zemí • básničky • písničky • poslechová cvičení
Komentář	
V rámci poslechu používají žáci různé pomůcky – nahrávky z učebnice, slovníky, internet aj. Slovní zásobu mohou procvičovat pomocí interaktivní tabule či s pomocí obrázkových karet či tematických map. Vyučující používají CD přehrávače či počítače, pro poslech se sluchátky lze využít počítačovou učebnu.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá	Český jazyk a literatura • 8. ročník • Jazyk a nauka o jazyce • Tvarosloví • Slovní zásoba a tvoření slov • Literární výchova • Slohová výchova Zeměpis • 6.ročník • Mapy

• Objevujeme Evropu a svět • Jsme Evropané Multikulturní výchova • Kulturní difference • Lidské vztahy • Multikulturalita	• 8.ročník • Regionální zeměpis světadílů - Evropa Hudební výchova • 8. ročník • Poslechové činnosti Anglický jazyk • 8. ročník • Slovní zásoba - vocabulary Výchova ke zdraví • 8. ročník • Zdravý způsob života a péče o zdraví

Mluvení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • se zapojí do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, denního programu, nakupování či volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, denního programu, nakupování či volného času a podobné otázky pokládá	• denní program, užívání časových údajů • interview ze školního časopisu • popis vysněného týdne • hodiny a denní doba • domluvení schůzky s přáteli, pojmenování akce a místa setkání • objednávka v kavárně, sehrání scénky • práva a povinnosti mladých lidí - diskuse • formulování návrhů, pozvánka na slavnost, přijetí nebo odmítnutí pozvání • sehrání dialogů na party • nakupování, rozhovor v obchodě, orientace v obchodním centru, udání ceny zboží, popis předmětů • reálie – informace o hlavních městech, jídla a tradiční pokrmy v německy mluvících zemích, osobnosti německy mluvících zemí • popsat recept v souvislosti s reáliemi a tradičními jídly • vyprávění jednoduchého příběhu • básničky • písničky • jazykolamy • pořekadla • řečová cvičení • nácvik výslovnosti jednotlivých hlásek - rozdíl au-ei-eu/äu, výslovnost ö a ü, hláska ch (Ich-Laut, Ach-Laut), výslovnost skupin sch/sp a st Gramatika: • slovesa s odlučitelnou předponou v čase přítomném • větný zápor s nicht • ein, eine/kein, keine ve 4.pádě • užití haben a 4.pádu • řadové číslovky • způsobová slovesa müssen, dürfen, möchten, können a wollen • předložky s časovými údaji: um, am, in, von...bis • osobní zájmena ve 4.pádě • rozkazovací způsob

	• der/die/das ve 4.pádě • tázací zájmena Wer? Was? ve 4.pádě • užití: zuerst, dann, danach, zum Schluss • ukazovací zájmena: der, die, das • slovesa s neodlučitelnými předponami • příslovce místa: oben, unten, rechts, links • vazba es gibt • spojky und, aber, oder

Komentář

K procvičování mluvení a výslovnosti lze využít výukové programy, učebnice, interaktivní tabuli, práci na PC v učebně informatiky aj. Vyučující využívají nejrůznějších forem práce - hry, soutěže, kvízy, rébusy, kde hravou formou zdokonalují znalosti v oblasti jazyka.

Při komunikačních činnostech jsou využívány nejrůznější formy práce - rozhovor, e-mail, telefonování, chatování, popis, vyprávění. Důraz je kladen na odstranění zábran v mluveném projevu a zároveň na kulturu sdělení.

Znalosti reálií německy mluvících zemí jsou zařazovány do celého učiva a prolínají se všemi oblastmi jazyka. Žáci využívají nejrůznějších materiálů k získávání informací - učebnic, časopisů, internetu, videa apod. Dle možností jsou zařazovány i zájezdy do německy mluvících států.

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá • Objevujeme Evropu a svět • Jsme Evropané Multikulturní výchova • Kulturní difference • Lidské vztahy • Multikulturalita	Český jazyk a literatura • 8. ročník • Jazyk a nauka o jazyce • Slovní zásoba a tvoření slov • Tvarosloví • Slohová výchova Hudební výchova • 7. ročník • Vokální činnosti Zeměpis • 6.ročník • Mapy • 8.ročník • Regionální zeměpis světadílů - Evropa Anglický jazyk • 8. ročník • Slovní zásoba - vocabulary • Konverzace - conversation Výchova ke zdraví • 8. ročník • Zdravý způsob života a péče o zdraví

Čtení s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• denní program • hodiny a denní doba • domluvení schůzky s přáteli, pojmenování akce a místa setkání • datum a časové údaje • objednávka v kavárně • práva a povinnosti mladých lidí

	• formulování návrhů, pozvánka na slavnost, přijetí nebo odmítnutí pozvání • nakupování, rozhovor v obchodě, orientace v obchodním centru, udání ceny zboží, popis předmětů • Reálie – informace o hlavních městech, jídla a tradiční pokrmy v německy mluvících zemích, osobnosti německy mluvících zemí • básničky • řečová cvičení • písničky • nácvik výslovnosti jednotlivých hlásek - rozdíl au-ei-eu/äu, výslovnost ö a ü, hláska ch (Ich-Laut, Ach-Laut), výslovnost skupin sch/sp a st

Komentář

K procvičování čtení využívají žáci učebnic, pracovních sešitů, pracovních listů, internetových stránek, časopisů apod. Pro pokročilé čtení lze využít tiskovin, které jsou dostupné v německé i české verzi – informační letáky, propagační materiály, reklamní letáky, jednoduché dětské knihy (leporela) apod.

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá • Objevujeme Evropu a svět • Jsme Evropané Multikulturní výchova • Kulturní difference • Lidské vztahy • Multikulturalita	Český jazyk a literatura • 8. ročník • Jazyk a nauka o jazyce • Literární výchova • Slohová výchova Zeměpis • 6.ročník • Mapy • 8.ročník • Regionální zeměpis světadílů - Evropa Anglický jazyk • 8. ročník • Slovní zásoba - vocabulary Výchova ke zdraví • 8. ročník • Zdravý způsob života a péče o zdraví

Psaní

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • napíše jednoduché texty – sms, e-maily, pozvánku, recept, fotopříběh • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, nakupování, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• popis průběhu dne, vyplnění plánovacího kalendáře na jeden týden • popis oblíbených aktivit • krátké SMS • popis vysněného týdne • příběh podle fotek • zápis data a časových údajů • práva a povinnosti mladých lidí – dělat si poznámky k diskusi • písemná pozvánka • jednoduchý e-mail • jednoduchý recept

	• nakupování – napsat nákupní seznam • reálie – informace o hlavních městech, jídla a tradiční pokrmy v německy mluvících zemích - recepty, osobnosti německy mluvících zemí • nácvik pravopisu u nově procvičovaných znaků ve výslovnosti - rozdíl au-ei-eu/äu, ö a ü, psaní skupin sch/sp a st
Komentář	
Žáci procvičují psaní v pracovním sešitě a podle pracovních listů. Jsou poučeni o možnosti využití německé klávesnice při práci na počítači. Zde lze využít i výuku v počítačové učebně pro vyzkoušení krátkých textů v němčině.	
Průřezová témata	Přesahy do
	Český jazyk a literatura • 8. ročník • Pravopis • Skladba • Literární výchova • Slohová výchova Anglický jazyk • 8. ročník • Slovní zásoba - vocabulary

9. ročník

Poslech s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechovéch textech týkajících se každodenních témat	• popis okolí domu • uvedení adresy • popis zařízení bytu a popis vlastního pokoje • otázka na cestu a popis cesty • oblíbené místo • cestování, školní výlet, cestovní deník, zážitky z cest • lidské tělo a zdraví – pojmenování částí těla, zdravotní stav, druhy sportu, stravovací návyky, u lékaře – popsat zdravotní obtíže, fráze Jak se daří? Co tě bolí? • svátky během kalendářního roku - co rád slavím a proč, popis oblíbeného svátku • reálie – známé německé, rakouské a švýcarské firmy a značky, známé hudební osobnosti různých žánrů v německy mluvících zemích, rčení a jejich české ekvivalenty • básničky • písničky • poslechová cvičení
Komentář	
V rámci poslechu používají žáci různé pomůcky – nahrávky z učebnice, slovníky, internet aj. Slovní zásobu mohou procvičovat pomocí interaktivní tabule či s pomocí obrázkových karet či tematických map. Vyučující používají CD přehrávače či počítače, pro poslech se sluchátky lze využít počítačovou učebnu.	

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět - Jsmo Evropané Multikulturní výchova - Kulturní difference - Lidské vztahy - Multikulturalita	Český jazyk a literatura 9. ročník - Jazyk a nauka o jazyce - Zvuková stránka jazyka - Význam slov - Tvoření slov - Tvarosloví - Skladba - Literární výchova - Slohová výchova Zeměpis 6.ročník - Mapy 8.ročník - Regionální zeměpis světadílů - Evropa Hudební výchova 8. ročník - Poslechové činnosti Anglický jazyk 9. ročník - Slovní zásoba - vocabulary Výchova ke zdraví 9. ročník - Zdravý způsob života a péče o zdraví

Mluvení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	- popis okolí domu - uvedení adresy - popis zařízení bytu a popis vlastního pokoje - otázka na cestu a popis cesty - oblíbené místo - cestování, školní výlet, cestovní deník, zážitky z cest - lidské tělo a zdraví – pojmenování částí těla, zdravotní stav, druhy sportu, stravovací návyky, u lékaře – popsat zdravotní obtíže, fráze Jak se daří? Co tě bolí? - svátky během kalendářního roku - co rád slavím a proč, popis oblíbeného svátku - realie – známé německé, rakouské a švýcarské firmy a značky, známé hudební osobnosti různých žánrů v německy mluvících zemích, rčení a jejich české ekvivalenty - básničky - písničky - jazykolamy - rčení - řečová cvičení - nácvik výslovnosti jednotlivých hlásek: samohláska e, neznělé hlásky - výslovnost ng a nk - slovní přízvuk: jednoduchá a složená

	podstatná jména - větný přízvuk Gramatika: - členy ve 3.pádě - předložky se 3.pádem - předložky in, an, auf, unter se 3.pádem - přivlastňovací zájmena sein, seine, ihr, ihre, Ihr, Ihre - předložky ve spojení se zeměpisnými názvy - přivlastňovací zájmena unser, unsere, euer, eure v mn.čísle - préteritum sloves sein a haben - perfektum důležitých sloves - zvrtná slovesa - časové údaje: Wie lange? Wie oft? - způsobová slovesa können, sollen - všeobecný podmět man - vedlejší věty s dass - vedlejší věty s weil - slovesa se 3.pádem - slovesa se 3. a 4 .pádem - osobní zájmena ve 3.pádě - předložky se 3.pádem
Komentář	
K procvičování mluvení a výslovnosti lze využít výukové programy, učebnice, interaktivní tabuli, práci na PC v učebně informatiky aj. Vyučující využívají nejrůznějších forem práce - hry, soutěže, kvízy, rébusy, kde hravou formou zdokonalují znalosti v oblasti jazyka. Při komunikačních činnostech jsou využívány nejrůznější formy práce - rozhovor, e-mail, telefonování, chatování, popis, vyprávění. Důraz je kladen na odstranění zábran v mluveném projevu a zároveň na kulturu sdělení. Znalosti reálií německy mluvících zemí jsou zařazovány do celého učiva a prolínají se všemi oblastmi jazyka. Žáci využívají nejrůznějších materiálů k získávání informací - učebnic, časopisů, internetu, videa apod. Dle možností jsou zařazovány i zájezdy do německy mluvících států.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět - Jsme Evropané Multikulturní výchova - Kulturní difference - Lidské vztahy - Multikulturalita	Český jazyk a literatura 9. ročník - Jazyk a nauka o jazyce - Pravopis - Tvarosloví - Skladba - Význam slov - Literární výchova - Slohová výchova - Zvuková stránka jazyka Anglický jazyk 9. ročník - Slovní zásoba - vocabulary - Konverzace - conversation - Výslovnost - pronunciation Zeměpis 6.ročník

	• Mapy • 8.ročník • Regionální zeměpis světadílů - Evropa

Čtení s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• popis okolí domu • uvedení adresy • popis zařízení bytu a popis vlastního pokoje • otázka na cestu a popis cesty • oblíbené místo • cestování, školní výlet, cestovní deník, zážitky z cest • lidské tělo a zdraví – pojmenování částí těla, zdravotní stav, druhy sportu, stravovací návyky, u lékaře – popsat zdravotní obtíže, fráze Jak se daří? Co tě bolí? • svátky během kalendářního roku - co rád slavím a proč, popis oblíbeného svátku • realie – známé německé, rakouské a švýcarské firmy a značky, známé hudební osobnosti různých žánrů v německy mluvících zemích, rčení a jejich české ekvivalenty • básničky • písničky • řečová cvičení • nácvik výslovnosti jednotlivých hlásek: samohláska e, neznělé hlásky • výslovnost ng a nk • slovní přízvuk: jednoduchá a složená podstatná jména • větný přízvuk

Komentář

K procvičování čtení využívají žáci učebnic, pracovních sešitů, pracovních listů, internetových stránek, časopisů apod. Pro pokročilé čtení lze využít tiskovin, které jsou dostupné v německé i české verzi – informační letáky, propagační materiály, reklamní letáky, jednoduché dětské knihy (leporela) apod.

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá • Objevujeme Evropu a svět • Jsme Evropané Multikulturní výchova • Kulturní difference • Lidské vztahy • Multikulturalita	Český jazyk a literatura • 9. ročník • Zvuková stránka jazyka • Literární výchova • Slohová výchova Zeměpis • 6.ročník • Mapy • 8.ročník • Regionální zeměpis světadílů - Evropa Anglický jazyk • 9. ročník • Slovní zásoba - vocabulary

Psaní

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • popíše své bydliště, svůj pokoj, zážitky z cestování a z prázdnin • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• procvičování pravopisu • popis pokoje • fotodeník • popis vlastních stravovacích návyků • dotazník závěrečného hodnocení • medailonky osobností z německy mluvících zemí • popis oblíbeného místa • článek o slavení svátků
Komentář Žáci procvičují psaní v pracovním sešitě a podle pracovních listů. Jsou poučeni o možnosti využití německé klávesnice při práci na počítači. Zde lze využít i výuku v počítačové učebně pro vyzkoušení krátkých textů v němčině.	
Průřezová témata	Přesahy do
	Český jazyk a literatura • 9. ročník • Tvoření slov • Význam slov • Skladba • Tvarosloví • Pravopis • Literární výchova • Slohová výchova Zeměpis • 6.ročník • Mapy • 8.ročník • Regionální zeměpis světadílů – Evropa Anglický jazyk • 9. ročník • Slovní zásoba - vocabulary

5.1.4 Ruský jazyk

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení:

Ruský jazyk se vyučuje jako další cizí jazyk. Výuka je zaměřena na postupné osvojování si a vnímání jazykových prostředků (tj. zvukové a grafické stránky jazyka, slovní zásoby a mluvnice) a na komplexní využití těchto prostředků v hovoru, čtení, poslechu a písemném projevu.

Žáky vedeme:

- k přípravě na aktivní život v multikulturní společnosti
- k získání jak obecných, tak komunikativních kompetencí k dorozumění v situacích každodenního osobního a pracovního života
- k chápání cizího jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací
- k vyjádření žákových potřeb a prožitků a ke sdělování názorů
- k zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace, seznámení s reáliemi, s odlišnými tradicemi, zvyky a návyky
- k formování vzájemného porozumění, tolerance k jiným národům a kulturám
- k samostatnému získávání informací z různých zdrojů
- k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny, slovníky, časopisy
- k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání (s využitím tisku, beletrie, filmu, divadelního představení, hudební produkce).

Užitím různých didaktických forem a postupů směřujeme výuku k tomu, aby žáci dosáhli takové úrovně komunikativních jazykových kompetencí, která odpovídá minimálně úrovni A1 (Samostatný uživatel) podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, vypracovaného Oddělením moderních jazyků Rady Evropy.

Časové vymezení

- 7., 8., 9. ročník - 2 hodiny týdně

Organizační vymezení

- učebnice - Pojehali I., II. díl

Výuka probíhá v kmenových třídách nebo ve speciální jazykové učebně, která je vybavena interaktivní tabulí a audiotechnikou. Lze dle možností využít i počítačovou učebnu, zejména ke psaní ruskou klávesnicí.

Žáci jsou členěni do skupin (max. 20 žáků), které umožňují zapojení všech žáků do konverzace.

Průřezová témata: základní součástí vzdělávání se stávají okruhy aktuálních problémů světa, které jsou reprezentovány průřezovými tématy (viz tematické plány). Tato témata mají především výchovný charakter, napomáhají vytvářet určité postoje a hodnoty. Propojují a vzájemně doplňují znalosti žáků z různých předmětů. Jsou součástí jednotlivých učebních lekcí a konverzace.

Hodnocení: výsledky vyučovacího a učebního procesu jsou hodnoceny průběžně, a to ústně i písemně. Hodnotíme celkový postoj žáka k danému předmětu, vypracování jednotlivých úkolů, umění číst a správně vyslovovat, překládat, znalost pravopisu, porozumění přímému i reprodukovatému projevu, mluvení a komunikativní dovednosti, znalost ruských reálií, žákovu aktivitu a kreativitu, umění pohotově reagovat.

Cíle předmětu

- komunikovat v cizím jazyce v různých situacích života, v projevech mluvených i psaných, volit adekvátní komunikační a jazykové prostředky
- motivovat k aktivnímu poznávání reálií
- využívat vědomosti a dovednosti získané ve výuce mateřského jazyka při studiu ruského jazyka

- zvládat základní pravidla mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a jejich respektování

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učíme žáka efektivnímu získávání poznatků z nejrůznějších zdrojů (internet, knihy, časopisy ap.)
- učíme žáky, aby při osvojování slovní zásoby pochopili slova ve vztazích – asociogramy, mind-mapping, protiklady
- motivujeme žáky k potřebě naučit se určité výrazy (projekty, exkurze ap.)
- učíme žáka sebehodnocení – naučit se pod vedením učitele, využít i jinde
- vedeme žáka k autonomnímu učení – uvědomělost přípravy, protože budu CJ potřebovat
- učíme žáka uvědomit si vlastní pokrok za určitou dobu (nejen ve srovnání s ostatními)
- organizujeme projektové vyučování – plánování práce, rozvržení, rozdělení úkolů, přenesení do praxe
- učíme žáka pracovat s chybou v RJ – chybu nechápat jako nedostatek, ale jako krok ke zlepšení
- učíme žáka zvládat zdánlivě neřešitelné úkoly – např. poslech: nezpanikařit, když nerozumím, snažit se zareagovat, i když ne všemu zcela rozumím, domyslet si význam, cvičením dosahovat zlepšení
- učíme žáka transfer – schopnost aplikace z jedné situace do druhé (např. podobnost ČJ – RJ)
- vedeme žáka k pochopení systému gramatiky – systematizace, zařazení dalších jevů do systému
- učíme žáka využití a aplikace podobnosti slovanských jazyků
- rozvíjíme jednotlivé dovednosti v RJ (poslech s porozuměním, čtení s porozuměním, ústní projev, ...), využití v dalších jazycích, rozvoj jazykové paměti – cvičením ji zlepšujeme v RJ a tím pomáháme dalším jazykům

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáka uplatňování získaných dovedností k řešení jakéhokoliv problému, kde je nutná znalost cizího jazyka
- učíme žáka orientaci v cizím jazykovém prostředí
- učíme žáka zeptat se na cestu a porozumět odpovědi
- učíme žáka vyhledat si dopravní spoj v cizině i doma
- učíme žáka zakoupit jízdenky v automatu
- učíme žáka telefonování v cizím jazyce
- učíme žáka komunikaci v cizím prostředí - hotel, dovolená, lyžování, ...
- učíme žáka vyjádření souhlasu a nesouhlasu s názorem druhých při kolektivním řešení problémů
- učíme žáka řešit úkoly v učebnici a PS podle zadání
- učíme žáka aplikaci různých postupů získaných při jiných činnostech pro řešení problémů v ruštině
- vedeme žáka k uplatnění intuice, fantazie, improvizace, kreativity při řešení problémů
- vedeme žáka k ověření si teoretických poznatků v praxi a k aplikaci při dalších činnostech
- využíváme situační hry- reálné i nereálné situace
- učíme žáka zpracování projektů – dlouhodobý úkol, problém, plánování řešení, týmová práce, příprava, využití znalostí reálií, využití médií, obhajoba, prezentace výsledků vlastní práce
- učíme žáka pojmenování, definování problému, stanovení postupu, jak ho řešit, nalezení spolupracovníků, řešení ... volba nejlepšího řešení
- učíme žáka předvídavosti

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k praktickému a efektivnímu využívání všech způsobů komunikace v cizím jazyce (písemná i ústní komunikace)
- učíme žáky formulovat a vyjádřit myšlenku, sdělit ji tak, aby partner rozuměl
- vedeme žáky k rozšiřování slovní zásoby, vytváření systému
- učíme žáky transfer – využití podobnosti ČJ – RJ
- nacvičujeme se žáky struktury mluvených projevů: vyprávění, diskuze, referát, dialog, ...
- procvičujeme se žáky písemné projevy: e-mail, dopis, vzkaz, přání, jednoduchá žádost, formulář, ...
- rozšiřujeme u žáků schopnost reakce na slyšené i psané – pokyny, povely, úkoly
- učíme žáky porozumění: poslech, čtení – tříbení jazykové paměti, vyhledání základní informace
- učíme žáky dovednost argumentace, obhájit si stanovisko, umět stručně informovat o určité záležitosti
- učíme žáky jednoduchý srozumitelný popis situace, věci
- učíme žáky nonverbální komunikaci
- učíme žáky využití intonace, důrazu, melodie hlasu
- procvičujeme chatování v rámci skupiny i jinde
- nacvičujeme se žáky komunikaci s lidmi z jiných zemí
- učíme žáky vyjadřovat se adekvátně k situaci, vhodně v určitých momentech – takt
- vedeme žáky k sebevědomému vystupování při komunikaci, odbourávání bariér
- vedeme žáky k rozlišení soukromého rozhovoru a veřejné komunikace
- procvičujeme se žáky monologická cvičení – přednáška, popis, opis určitého výrazu, vyjádření názoru apod.
- procvičujeme se žáky dialogické situace – cvičné i v reálu
- učíme žáky pomoci partnerovi, který v komunikaci nebo v CJ není tak dobrý
- učíme žáky reakce, kontaktní situace při různých příležitostech

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k uplatňování individuálních schopností k získávání a prohlubování vědomostí a dovedností v cizím jazyce
- vedeme žáky k týmové spolupráci, práci ve dvojicích, skupinách
- vedeme žáky k rozlišení a respektování rolí – vedoucí, účastník
- vedeme žáky k respektování jiného názoru při týmové práci
- učíme žáky prezentování a obhájení vlastních myšlenek při týmové práci
- prohlubujeme u žáků sociální kontakty při realizaci projektů s žáky z cizích zemí
- pomáháme žákům při budování sebevědomí
- vedeme žáky k využití CJ jako jazyka komunikace při týmové práci
- vedeme k pozorování jiných zvyků, vztahů v cizích zemích (realie)
- učíme žáky sebehodnocení a hodnocení druhých, hodnocení práce skupiny, srovnání, hledání rezerv
- učíme žáky schopnosti uplatnit se v kolektivu
- učíme žáky schopnosti předání svých profitů ostatním, využití schopností každého jednotlivce při týmové práci (individuální přístup)
- vedeme žáky k výměně zkušeností

Kompetence občanské

- vedeme žáky k zodpovědnému plnění zadaných úkolů, zodpovědnosti za sebe sama, za skupinu, tým
- vedeme žáky k toleranci odlišnosti – rasové, náboženské, ...
- vedeme žáky k taktu
- učíme žáky schopnosti empatie

- vedeme žáky k dodržování pravidel – slušné chování, respektování pravidel země, v níž jsem host, respektování tradic jiných národů
- učíme žáky uvědomit si tradice české ve srovnání s jinými
- vedeme žáky k ochraně rodinných tradic, respekt k tradicím v jiných rodinách, skupinách
- vedeme žáky k respektování individuálních zájmů, včetně zvýšeného zájmu o studium
- vedeme žáky k hrdosti a vlastenectví
- učíme žáky kulturnímu chování, oblékání, mluvě, zdvořilosti
- učíme poznávat společné prvky v dějinách
- učíme žáky poznávat problémy jiných zemí – rasismus, intolerance, násilí
- vedeme žáky ke vztahu k životnímu prostředí jako tématu

Kompetence pracovní

- učíme účelnému využití vědomostí a dovedností získaných v jiných vzdělávacích oblastech pro oblast jazyka a komunikace (počítač ap.)
- ukazujeme žákům CJ jako prostředek komunikace při plnění úkolů
- učíme žáky práci se slovníkem
- učíme žáky vyhledávání informací, materiálů potřebných pro práci v hodinách, na projektu apod.
- vedeme žáky k dodržování řádu učebny, bezpečnostních zásad při používání techniky, médií
- vedeme žáky k formování pracovních návyků – vedení sešitu, psaní slovíček,, ...
- učíme žáky schopnost pracovat ve dvojici, ve skupině, v týmu, na stanovištích, ...
- vedeme žáky k hospodárnému využití pomůcek, sešitů, učebnic, PS
- učíme žáky pracovat s mapou, plánem, grafem, schématem, ...
- učíme žáky pracovat na počítači, s internetem, ...
- učíme žáky využívat volby různých forem práce podle zadaných úkolů
- učíme žáky prezentaci výsledků vlastní práce a práce skupiny
- učíme žáky orientovat se v učebnici, najít pomoc při práci
- učíme žáky organizovat dlouhodobé úkoly, plánování práce
- vedeme žáky k hodnocení vlastní práce a práce své skupiny

Do předmětu na 2. stupni byly zařazeny tyto výstupy z doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova:

- komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci
- respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí (Mluvení, 7. – 9. ročník)

Do předmětu na 2. stupni byly zařazeny tyto výstupy z doplňujícího vzdělávacího oboru Dramatická výchova:

- uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla (Mluvení, 7. – 9. ročník)

7. ročník

Poslech s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých	• dotaz a odpověď: Kdo je tu? • dotaz a odpověď: Kdo je tam? • pozdravy při setkání a loučení • odkud kdo je • představování, seznamování • jak se kdo jmenuje • kolik je členů rodiny • kolik je komu let • kde kdo bydlí

poslechových textech týkajících se každodenních témat	• vyjádření přání, pozdravy, poděkování, komunikace ve třídě, pokyny • představování se, jména, oslovení, zdvořilost • rodina, členové rodiny • zvířata, domácí mazlíčci, chovná zvířata • číslovky 1-20 • města, údaje o bydlišti • škola, školní pomůcky, vybavení třídy • barvy • poslechová cvičení s rozlišením hlásek
Komentář	
Při poslechových cvičeních používají žáci nejrůznější pomůcky – nahrávky k učebnici, slovníky, internet aj. Slovní zásobu mohou procvičovat pomocí interaktivní tabule, k poslechu slouží audiotechnika, pro poslech se sluchátky využívají učebnu informatiky.	
Průřezová témata	Přesahy do
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímají • Objevujeme Evropu a svět • Jsme Evropané Multikulturní výchova • Kulturní difference • Lidské vztahy • Etnický původ • Multikulturalita	Český jazyk a literatura • 7. ročník • Slovní zásoba a tvoření slov • Skladba Občanská výchova • 7. ročník • Člověk ve společnosti

Mluvení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• dotaz a odpověď: Kdo je tu? • dotaz a odpověď: Kdo je tam? • pozdravy při setkání a loučení • odkud kdo je • představování, seznamování • jak se kdo jmenuje • kolik je členů rodiny • kolik je komu let • kde kdo bydlí • vyjádření přání • věty typu Кто тут? - Тут кот. • věty typu Кто это - это ... • 1. pád v oslovení v ruštině • věty typu Откуда они? • zápor ve větě • vazby У меня ... • vazby Сколько тебе лет? • spojení два брата, две сестры • číslovky 1 - 20 • tvary slovesa хотеть, жить • tvoření zdvořilost • ruský a český přízvuk • přízvukové a nepřívukové slabiky • tvrdé a měkké souhlásky, párové souhlásky • hlásky odlišné od češtiny

	- jotovaná písmena, výslovnost na začátku slov, po souhláskách - redukce nepřízvučných samohlásek a, o, e, я - intonace tázacích vět s tázacím zájmenem
Komentář	
Při procvičování mluvení praktikují žáci nejrozličnější formy komunikace – rozhovor, popis, vyprávění. Ke korekci správné výslovnosti lze využít nahrávek na diktafon, audiotechniky v jazykové a počítačové pracovně. Při procvičování konverzace lze využít videonahrávek přístupných na internetu, nahrávek k učebnici i dramatizace v rámci hodin. v případě možnosti - mezinárodní závody konané v našem městě apod. - lze využít i komunikace s rodilým mluvčím.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Komunikace	Český jazyk a literatura 7. ročník - Význam slov - Slovní zásoba a tvoření slov - Skladba

Psaní

Očekávané výstupy	Učivo
žák - vyplní o sobě údaje ve formuláři - napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	- nácvik azbuky а - ш - nácvik jednotlivých znaků odlišných od abecedy - psaní slov, navazování jednotlivých znaků - л, м, я - odlišnosti v grafickém záznamu jazyka češtiny a ruštiny: dvojhlásky, jotované samohlásky, měkký znak
Komentář	
Žáci procvičují psaní azbuky zejména pomocí pracovních sešitů a pracovních listů. Žáci s poruchami učení mohou využívat speciálních pracovních listů k domácímu procvičování učiva. Pro psaní na ruské klávesnici využívají žáci učebnu informatiky.	
Průřezová témata	Přesahy do
	Český jazyk a literatura 7. ročník - Pravopis - Skladba

Čtení s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	- dotaz a odpověď: Kdo je tu? - dotaz a odpověď: Kdo je tam? - pozdravy při setkání a loučení - odkud kdo je - představování, seznamování - jak se kdo jmenuje - kolik je členů rodiny - kolik je komu let - kde kdo bydlí - vyjádření přání - ruský a český přízvuk - přízvučné a nepřízvučné slabiky - tvrdé a měkké souhlásky, párové souhlásky - hlásky odlišné od češtiny

	• jotovaná písmena, výslovnost na začátku slov, po souhláskách • redukce nepřízvučných samohlásek a, o, e, я • intonace tázacích vět s tázacím zájmenem • škola v rusky mluvících zemích • ruská rodina • zvyklosti, tradice, kultura • zeměpis rusky mluvících zemí
Komentář	
K procvičování čtení využívají žáci učebnic, pracovních sešitů, pracovních listů, internetových stránek, časopisů apod. Pro pokročilé čtení lze využít i tiskovin, které jsou dostupné v ruské i české verzi – informační letáčky, propagační materiály apod.	
Průřezová témata	Přesahy do
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá • Objevujeme Evropu a svět • Jsme Evropané Multikulturní výchova • Kulturní difference • Lidské vztahy • Etnický původ • Multikulturalita	Český jazyk a literatura • 7. ročník • Literární výchova

8. ročník

Poslech s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• škola, školní pomůcky, vybavení třídy, život ve škole • koníčky, zájmy • vyjádření času • na návštěvě • oslava narozenin • jídlo, nákupy • blahopřání, přání, pozdravy • dny, měsíce, hodiny, letopočet • čísla 1- 100, složené číslovky, telefonní čísla • zájmy, činnosti • ruská škola, předměty ve škole • na návštěvě v rodině • typické pokrmy a ruská kuchyně • nákupy, zvyklosti a odlišnosti • Rusko - zeměpisné údaje • seznámení se symboly Ruska • ruská města • folklor, lidové písně, tradice • typicky ruské • oslovení v ruštině • oslava narozenin, zvyk tahání za uši • přání dobré chuti pouze u stolu • přání dobré noci pouze u postele

	• počítání na prstech • K. Čukovský • názvy měsíců • hry ruských a českých dětí
Komentář	
Při poslechových cvičeních používají žáci nejrůznější pomůcky – nahrávky k učebnici, slovníky, internet aj. Slovní zásobu mohou procvičovat pomocí interaktivní tabule, k poslechu slouží audiotechnika v jazykové učebně, pro poslech se sluchátky využívají učebnu informatiky.	
Průřezová témata	Přesahy do
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá • Objevujeme Evropu a svět • Jsme Evropané Multikulturní výchova • Kulturní difference • Lidské vztahy • Etnický původ • Multikulturalita	Český jazyk a literatura • 8. ročník • Slovní zásoba a tvoření slov • Tvarosloví • Skladba • Literární výchova Zeměpis • 8. ročník • Regionální zeměpis světadílů - Evropa

Mluvení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• dotazy na činnosti ve škole • kdo má koho a co rád • sdělení, kdo kam jel, kdy jel • na návštěvě • co kdo má rád k jídlu • vyjádření omluvy • poděkování, blahopřání, přání • vyjádření překvapení, radosti • vyjadřování časových údajů • vyjadřování data • kdo se kdy narodil • kolik je komu let • kolikátého je • co kdo rád či nerad dělá • lexikální osvojení tvarů jedn. čísla sloves: читать, делать, играть, рисовать, танцевать, любить • věty typu : Что ты делаешь? - Я читаю. • věty typu : Что ты любишь? - Я люблю каникулы. • věty typu : Кого ты любишь? - Я люблю маму • věty typu : Ты учишь русский язык? - Да, учу • věty typu : Скажите, пожалуйста, как сказать по-русски ...? • slovesa ve tvarech minulého času: купить, есть, быть • 2, 3, 4 часа, 5 часов • minulý čas sloves • věty typu : Мне нравится, мне нравятся... • zájmena: какой, какая, какие • základní číslovky 20 - 100, 900, 1000

	• 3.pád osobních zájmen • 1., 2. a 3. pád podstatných jmen • vyjádření roků • věty se spojkami когда, потому что • časování sloves typu читать, говорить • časování sloves любить, смотреть
Komentář	
Při procvičování mluvení praktikují žáci nejrůznější formy komunikace – rozhovor, popis, vyprávění. Ke korekci správné výslovnosti lze využít nahrávek na diktafon, audiotechniky v jazykové a počítačové pracovně. Při procvičování konverzace lze využít videonahrávek přístupných na internetu, nahrávek k učebnici i dramatizace v rámci hodin. v případě možnosti - mezinárodní závody konané v našem městě apod. - lze využít i komunikace s rodilým mluvčím.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Komunikace	Český jazyk a literatura • 8. ročník • Slovní zásoba a tvoření slov • Tvarosloví • Skladba

Psaní

Očekávané výstupy	Učivo
žák • vyplní o sobě údaje ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• psaní písmen azbuky ю - ъ • přepisy a opisy (tiskací a psací azbuka) • pravopis ги, ки, хи • pravopis záporné částice не u sloves
Komentář	
Žáci procvičují psaní azbuky zejména pomocí pracovních sešitů a pracovních listů. Žáci s poruchami učení mohou využívat speciálních pracovních listů k domácímu procvičování učiva. Pro psaní na ruské klávesnici využívají žáci učebnu informatiky.	
Průřezová témata	Přesahy do
	Český jazyk a literatura • 8. ročník • Slovní zásoba a tvoření slov • Tvarosloví • Skladba • Slohová výchova

Čtení s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• ruská škola, předměty ve škole • na návštěvě v rodině • typické pokrmy a ruská kuchyně • nákupy, zvyklosti a odlišnosti • Rusko - zeměpisné údaje • seznámení se symboly Ruska • ruská města • folklor, lidové písně, tradice • typicky ruské • oslovení v ruštině

	• oslava narozenin, zvyk tahání za uši • přání dobré chuti pouze u stolu • přání dobré noci pouze u postele • počítání na prstech • K. Čukovský • názvy měsíců • hry ruských a českých dětí • čtení jotovaného ю • výslovnost měkkého щ • čtení u řadových číslovek -oro • čtení měkkých párových souhlásek • čtení jotovaných písmen я, е, ё, ю po měkkém a tvrdém znaku • čtení jotovaného písmene е na začátku slov a po samohláskách • intonace vět typu Кто тебе нравится? Какой красивый подарок! • výslovnost ц • čtení předložek se slovy, která začínají na samohlásku • opakování výslovnosti tvrdého л • výslovnost zvrtné částice -тся, -ться
Komentář	
K procvičování čtení využívají žáci učebnic, pracovních sešitů, pracovních listů, internetových stránek, časopisů apod. Pro pokročilé čtení lze využít i tiskovin, které jsou dostupné v ruské i české verzi – informační letáčky, propagační materiály apod.	
Průřezová témata	Přesahy do
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá • Objevujeme Evropu a svět • Jsme Evropané Multikulturní výchova • Kulturní difference • Lidské vztahy • Etnický původ • Multikulturalita	Český jazyk a literatura • 8. ročník • Literární výchova Zeměpis • 8. ročník • Regionální zeměpis světadílů - Evropa

9. ročník

Poslech s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• rozvrh hodin • školní předměty • řadové číslovky • části obličeje • části těla • město, budovy, části města • směrové údaje • údaje v dotazníku • dotazy a odpovědi o rozvrhu hodin • dotazy a odpovědi o předmětech • určování celých hodin • domluvení si schůzky

	• jak kdo vypadá • komu je kdo podobný • popis neznámé osoby • vyplňování dotazníku • dotazy a odpovědi týkající se místa bydliště • orientace ve městě • popis oblíbených míst ve městě • dopisování přes internet • nacvičování vystoupení • ruská žákovská knížka • oslovování učitele v ruské škole • časový rozdíl mezi Prahou a Moskvou • ruský žák se hlásí jinak • hry ruských a českých dětí • ruský folklor - písně • oslovení Дядя! Тётя! neznámými dětmi • Petrohrad • oslovení neznámého člověka na ulici • hrdinové ruských lidových pohádek
Komentář	
Při poslechových cvičeních používají žáci nejrůznější pomůcky – nahrávky k učebnici, slovníky, internet aj. Slovní zásobu mohou procvičovat pomocí interaktivní tabule, k poslechu slouží audiotechnika v jazykové učebně, pro poslech se sluchátky využívají učebnu informatiky.	
Průřezová témata	Přesahy do
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá • Objevujeme Evropu a svět • Jsme Evropané Multikulturní výchova • Kulturní difference • Lidské vztahy • Etnický původ • Multikulturalita	Český jazyk a literatura • 9. ročník • Zvuková stránka jazyka • Tvoření slov • Význam slov • Tvarosloví • Skladba • Slohová výchova

Mluvení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • se zapojí do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• intonace věty tázací • intonace věty oznamovací • přízvuk řadových číslovek • pohyblivý přízvuk u slovesa учиться • intonace věty rozkazovací • intonace věty tázací bez tázacího slova • intonace věty tázací s tázacím slovem • domluvení si schůzky • jak kdo vypadá • komu je kdo podobný • popis neznámé osoby • vyplňování dotazníku • dotazy a odpovědi týkající se místa bydliště • orientace ve městě • popis oblíbených míst ve městě • nacvičování vystoupení • časování slovesa идти

	• řadové číslovky 1 - 9 v 1. a 6. pádě • časování slovesa учиться • vyjádření vykání • tvary zvratných sloves начинается, кончается • časování slovesa рисовать • přídavná jména 1. pád jedn. a množ. čísla typu новый, молодой • 2. pád osobních zájmen • odlišná vazba od češtiny - похож на маму • vyjádření přirovnání: Глаза как у мамы. • časování slovesa жить, пойти, ходить • minulý čas шёл, пришёл • podstatná jména 4., 6., 7. pád jednotného čísla v lexikálních vazbách • skloňování zájmen кто, что
Komentář	
Při procvičování mluvení praktikují žáci nejrůznější formy komunikace – rozhovor, popis, vyprávění. Ke korekci správné výslovnosti lze využít nahrávek na diktafon, audiotechniky v jazykové a počítačové pracovně. Při procvičování konverzace lze využít videonahrávek přístupných na internetu, nahrávek k učebnici i dramatizace v rámci hodin. v případě možnosti - mezinárodní závody konané v našem městě apod. - lze využít i komunikace s rodilým mluvčím.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Komunikace	Český jazyk a literatura • 9. ročník • Jazyky slovanské a obecné výklady o českém jazyce • Tvoření slov • Význam slov • Tvarosloví • Skladba

Psaní

Očekávané výstupy	Učivo
žák • vyplní o sobě údaje ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• procvičování psané azbuky • procvičování pravopisu • odlišnosti v grafickém záznamu češtiny a ruštiny
Komentář	
Žáci procvičují psaní azbuky zejména pomocí pracovních sešitů a pracovních listů. Žáci s poruchami učení mohou využívat speciálních pracovních listů k domácímu procvičování učiva. Pro psaní na ruské klávesnici využívají žáci učebnu informatiky.	
Průřezová témata	Přesahy do
	Český jazyk a literatura • 9. ročník • Tvoření slov • Význam slov • Tvarosloví • Skladba

Čtení s porozuměním

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• intonace věty tázací • intonace věty oznamovací • přízvuk řadových číslovek • pohyblivý přízvuk u slovesa учиться • intonace věty rozkazovací • intonace věty tázací bez tázacího slova • intonace věty tázací s tázacím slovem • dotazy a odpovědi o rozvrhu hodin • dotazy a odpovědi o předmětech • určování celých hodin • domluvení si schůzky • jak kdo vypadá • komu je kdo podobný • popis neznámé osoby • vyplňování dotazníku • dotazy a odpovědi týkající se místa bydliště • orientace ve městě • popis oblíbených míst ve městě • dopisování přes internet • nacvičování vystoupení • ruská žákovská knížka • oslovování učitele v ruské škole • časový rozdíl mezi Prahou a Moskvou • ruský žák se hlásí jinak • hry ruských a českých dětí • ruský folklor - písně • oslovení Дядя! Тётя! neznámými dětmi • Petrohrad • oslovení neznámého člověka na ulici • hrdinové ruských lidových pohádek
Komentář	
K procvičování čtení využívají žáci učebnic, pracovních sešitů, pracovních listů, internetových stránek, časopisů apod. Pro pokročilé čtení lze využít i tiskoviny, které jsou dostupné v ruské i české verzi – informační letáčky, propagační materiály apod.	
Průřezová témata	Přesahy do
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá • Objevujeme Evropu a svět • Jsme Evropané Multikulturní výchova • Kulturní difference • Lidské vztahy • Etnický původ • Multikulturalita	Český jazyk a literatura • 9. ročník • Zvuková stránka jazyka • Literární výchova

5.2 Matematika a její aplikace

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace v základním vzdělávání je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním od 1. do 9. očníku a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah oboru je rozdělen na čtyři tematické okruhy. v tematickém okruhu Číslo a početní operace na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh Číslo a proměnná, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

5.2.1 Matematika

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Matematika je předmět, který je v základním vzdělávání založen především na aktivních činnostech typických pro práci s matematickými objekty a pro využití matematiky v reálných situacích. Umožňuje zjednodušení rozumového poznávání přírodních zákonitostí pomocí matematických symbolů. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Vzdělání v tomto předmětu směřuje k rozvíjení vlastních zkušeností, k potřebě počítat a řešit reálné situace. Vzdělávání klade důraz na porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci získávají početní dovednosti v oboru přirozených čísel, postupně si osvojují základní pojmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich využití. Naučí se základům rýsování, práci s tabulkami a grafy, vyhledávání informací a ověřování pravdivosti svých tvrzení.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu matematika je začleněna osobnostní a sociální výchova.

Obsah učiva je rozdělen na 4 tematické okruhy:

- Tematický okruh Čísla a početní operace (1. stupeň) přechází na 2. stupni na tematický okruh Číslo a proměnná. Zde si žáci osvojují aritmetické operace a seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací. Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním.
- Závislost, vztahy a práce s daty, kde žáci rozpoznávají typy změn a závislostí z reálného světa a seznamují se s jejich prezentacemi. Vztahy a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, jednoduché grafy sestavují a vyjadřují závislosti matematickým předpisem. Směřují tak k pochopení pojmu funkce.
- Geometrie v rovině a prostoru - zde žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů z běžného života. Poznávají vzájemné polohy objektů v rovině a prostoru, učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlů. Počítají obvody a obsahy obrazců, povrchy a objemy těles. Používají symboliku a zdokonalují grafický projev.
- Nestandardní aplikační úlohy a problémy, kde je nutné uplatnit logické myšlení a znalosti a dovednosti školské matematiky. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života. Tyto úlohy prolínají všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Jejich obtížnost je závislá na rozumové vyspělosti žáků.

Žáci se učí ve všech třech obdobích využívat prostředky výpočetní techniky a některé další pomůcky (tabulky, přehledy atd.), což umožňuje zvládat učivo matematiky i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání. Dbáme o zájem o výuku matematiky, o správnou motivaci a zpětnou vazbu mezi žákem a učitelem. Pozornost je věnována také vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných.

Žáci se mohou zapojit do těchto soutěží:

- Matematická olympiáda 5. – 9. Ročník
- Pythagoriáda 6. – 8. ročník

Organizační vymezení

Výuka matematiky probíhá většinou v kmenových třídách, výjimečně v učebně informatiky.

Výuka probíhá formou výkladu, skupinové práce, vyučovací hodina je doplňována samostatnou prací a soutěžení.

Časové vymezení

- 1. ročník (4 hodiny týdně)
- 2. ročník (5 hodin týdně)

- 3. ročník (4 hodiny týdně)
- 4. ročník (5 hodin týdně)
- 5. ročník (5 hodin týdně)
- 6. – 9. ročník (4 hodiny týdně)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- Žáky vedeme k vyhledávání a třídění informací a k jejich efektivnímu využívání v procesu učení a v praktickém životě.
- Žáky učíme uvádět věci do souvislostí, využívat poznatky z různých vzdělávacích oblastí.
- Vedeme je k formulaci postupu řešení, užívání správné terminologie a matematické symboliky.
- Vedeme žáky k pochopení smyslu a cíle učení, posouzení vlastního pokroku, zhodnocení svých výkonů a jejich porovnávání s výsledky spolužáků.

Kompetence k řešení problémů

- Žáky učíme rozpoznat problémovou situaci, vymyslet a naplánovat způsob řešení problému.
- Žáky učíme vyhledat potřebné informace, využívat získané vědomosti a dovednosti.
- Vedeme žáky k ověřování správnosti řešení problému, osvědčené postupy aplikovat při řešení podobných situací.
- Učíme žáky kritickému hodnocení a obhájení svého rozhodnutí a zvoleného způsobu řešení.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky, aby své myšlenky logicky formulovali, vyjadřovali se přesně a výstižně.
- Vedeme žáky, aby se snažili o kultivovaný písemný i ústní projev.
- Žáky učíme vhodně argumentovat, obhajovat vlastní názor a současně být schopni přijímat a respektovat názory druhých.
- Učíme je účelně využívat prostředky výpočetní techniky.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke znalosti zákonitosti týmové spolupráce, svými individuálními schopnostmi, vědomostmi a dovednostmi přispívat k úspěchu celé skupiny.
- Učíme je chápat potřebu efektivně spolupracovat při řešení úkolu, oceňovat přínosy druhých lidí při řešení problému.
- Vedeme je, aby byli schopni korigovat své chování a názory s ohledem na potřeby týmu.

Kompetence občanské

- Učíme žáky chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy. Vedeme žáky k uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo školu.
- Vedeme žáky k respektování přesvědčení druhých lidí, ke schopnosti vcítit se do situace ostatních. Učíme je odmítat útlak a hrubé zacházení, uvědomovat si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.

Kompetence pracovní

- Učíme žáky používat bezpečně pomůcky a vybavení, dodržovat stanovená pravidla, plnit své povinnosti.
- Učíme je využívat získané znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na další vzdělávání.

Do předmětu byly zařazeny tyto výstupy z doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova:

1. stupeň

- osvojí si oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravů, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci

- podílí se na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel
- osvojí si základní / předpoklady / vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým
- zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky
- vyjadřuje city v jednoduchých situacích
- využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů
- reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc

2. stupeň

- komunikuje otevřeně a pravdivě
- objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí
- rozlišuje manipulační působení médií (8. a 9. ročník)
- rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů
- aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy

Z tématu dopravní výchova jsou zařazeny tyto dílčí výstupy:

2. stupeň

- rozlišuje další dopravní značky a jejich význam (6. a 7. ročník)

Z tématu finanční gramotnost jsou zařazeny tyto dílčí výstupy:

1. stupeň

- pozná české mince a bankovky
- uvede příklad použití platební karty
- odhadne cenu nákupu
- zkontroluje, kolik peněz je vráceno
- svá přání a potřeby porovná se svými finančními možnostmi
- sestaví jednoduchý osobní rozpočet
- objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje
- objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje
- objasní rizika půjčování peněz
- uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti

2. stupeň

- vysvětlí význam úroku placeného a přijatého
- zvládne princip jednoduchého a složeného úrokování
- počítá daně
- orientuje se v základních pojmech úrokování

1. ročník

Číslo a početní operace

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků • čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti	• orientace v oboru přirozených čísel 0 -20 • počet prvků v souboru ,třídění prvků podle kritérií • čtení a zápis čísla v desítkové soustavě v oboru do 20 • číselná řada • číselná osa a její využití • sčítání a odčítání do 20 bez přechodu přes

- a nerovnosti • užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose • provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- desítku, porovnávání, zápis znamének • počítání z paměti do 20 • jednoduché slovní úlohy v oboru do 20 • hodnota mincí, jejich užití při nakupování
Komentář	
• demonstrační číselná osa • barevné počítání, loto • Logico	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka • 1. ročník • Místo, kde žijeme • Rozmanitost přírody • Člověk a jeho zdraví Hudební výchova • 1. ročník • Hudebně pohybové činnosti Člověk a svět práce • 1. ročník • Práce s drobným materiálem

Závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávané výstupy	Učivo
• orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času • popisuje jednoduché závislosti z praktického života • doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• znalost hodin, celá a půl • denní režim, rok, měsíc, týden, den, hodina, minuta • práce s tabulkou, číselnou osou • orientace v jednoduchých schématech, orientace v prostoru i ploše • slovní úlohy • doplňování číselné řady v oboru do 20
Komentář	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka • 1. ročník • Místo, kde žijeme • Rozmanitost přírody Člověk a svět práce • 1. ročník • Práce s drobným materiálem

Geometrie v rovině a prostoru

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	• čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník • seznámení a rozpoznání - krychle, kvádr, válec, koule • porovnávání pomocí proužku papíru

• porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky • rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	• orientace v prostoru • vpravo, vlevo, nad, pod, před, za • používání pomůcek pro rozvoj představivosti – modelína, špejle,.. • stavby z krychlí
Komentář	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Český jazyk a literatura • 1. ročník • Jazyková výchova Prvouka • 1. ročník • Místo, kde žijeme • Rozmanitost přírody Člověk a svět práce • 1. ročník • Práce s drobným materiálem

2. ročník

Číslo a početní operace

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků • čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti • užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose • provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• orientace v oboru přirozených čísel do 100 • čtení a zápis čísla v desítkové soustavě v oboru do 100 • orientace na číselné ose a její využití • sčítání a odčítání v oboru do 100 i s přechodem přes desítku, porovnávání • znalost operace sčítání, odčítání • násobka 2, 3, 4, 5 • hodnota mincí a bankovek, platba v obchodě • jednoduché slovní úlohy v oboru do 100
Komentář	
• demonstrační číselná osa • barevné počítání, loto • Logico	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka • 2. ročník • Místo, kde žijeme • Rozmanitost přírody

	• Člověk a jeho zdraví Hudební výchova • 2. ročník • Hudebně pohybové činnosti Člověk a svět práce • 2. ročník • Práce s drobným materiálem

Závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávané výstupy	Učivo
• orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času • popisuje jednoduché závislosti z praktického života • doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• orientace v čase, tři čtvrtě, čtvrt hodiny • denní režim, rok, měsíc, týden, den, hodina, minuta • závislosti a jejich vlastnosti • práce s tabulkou, číselnou osou • orientace v jednoduchých schématech, orientace v prostoru i ploše • logické řady
Komentář	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka • 2. ročník • Místo, kde žijeme • Rozmanitost přírody Člověk a svět práce • 2. ročník • Práce s drobným materiálem

Geometrie v rovině a prostoru

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci • porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky • rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	• čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník • přímá, křivá a lomená čára, úsečka, bod • seznámení a rozpoznání - krychle, kvádr, kužel, jehlan, koule, válec • používání pravítka, měření • orientace v prostoru • vyznačení bodu, rýsování úsečky • délka úsečky, jednotky délky – mm, cm, dm, m • měření a odhad délky
Komentář	
• praktická měření ve třídě a okolí školy	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Český jazyk a literatura • 2. ročník • Jazyková výchova Prvouka

	• 2. ročník • Místo, kde žijeme • Rozmanitost přírody Člověk a svět práce • 2. ročník Práce s drobným materiálem

3. ročník

Číslo a početní operace

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků • čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti • užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose • provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• orientace v oboru přirozených čísel do 1000 • čtení a zápis čísla v desítkové soustavě v oboru do 1000 • sčítání a odčítání, porovnávání v oboru do 1000 • násobka 6, 7, 8, 9, 10 • násobení a dělení mimo obor násobek • násobení násobků deseti • dělení se zbytkem • hodnota mincí a bankovek, platba v obchodě • slovní úlohy v oboru do 1000 • práce s kalkulačkou
Komentář	
• demonstrační číselná osa • barevné počítání, loto	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka • 3. ročník • Místo, kde žijeme • Rozmanitost přírody • Člověk a jeho zdraví Hudební výchova • 3. ročník • Hudebně pohybové činnosti Člověk a svět práce • 3. ročník • Práce s drobným materiálem

Závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávané výstupy	Učivo
• orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času • popisuje jednoduché závislosti z praktického života • doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• orientace v čase, jednotky času – hodina, minuta, sekunda • jednotky délky, základní jednotky hmotnosti a objemu • závislosti a jejich vlastnosti • práce s grafem, diagramem, tabulkou a číselnou osou • logické řady
Komentář	

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Seberegulace a sebeorganizace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka 3. ročník - Místo, kde žijeme - Rozmanitost přírody Člověk a svět práce 3. ročník - Práce s drobným materiálem

Geometrie v rovině a prostoru

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci - porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	- čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník, čtyřúhelník, kružnice - rýsování přímk, polopřímky a úsečky - znázornění čtverce a obdélníku ve čtvercové síti - přenášení úseček, shodnost úseček - geometrická tělesa- krychle, kvádr, koule, válec, kužel, jehlan - manipulace s pravítkem a kružítkem - délka úsečky, jednotky délky – mm, cm, dm, m, km, jednoduché převody - měření a odhad délky - osově souměrné útvary v rovině
Komentář	
praktická měření ve třídě a okolí školy	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Seberegulace a sebeorganizace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Český jazyk a literatura 3. ročník - Jazyková výchova Prvouka 3. ročník - Místo, kde žijeme - Rozmanitost přírody Člověk a svět práce 3. ročník Práce s drobným materiálem

4. ročník

Číslo a početní operace

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - provádí písemné početní operace	- číselný obor do 1 000 000 - čtení a zápis čísla v desítkové soustavě v oboru do 1 000 000 - práce s číselnou osou - pamětné a písemné sčítání a odčítání do

v oboru přirozených čísel • zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel • modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku • porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel • přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty • porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	1 000 000, písemné sčítání více sčítanců • písemné násobení jednociferným činitelem • násobení a dělení 10, 100, 1000, ... • písemné dělení jednociferným dělitelem • pamětné násobení a dělení pomocí rozkladu • kombinované početní operace • komutativnost a asociativnost sčítání a násobení • zaokrouhlování na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce a statisíce • znázornění, čtení a zápis zlomků • poznání záporné hodnoty na teploměru • hodnoty bankovek a mincí, platba v obchodě, osobní rozpočet • porozumění pojmu dluh, půjčka (záporná hodnota) • řešení složitějších slovních úloh

Komentář	
• papírové modely pro vyvození zlomku • praktická cvičení na vyvození pojmu zlomek	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Český jazyk a literatura • 4. ročník • Jazyková výchova Tělesná výchova

Závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • vyhledává, sbírá a třídí data • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• vztahy jednotek (délky, času, hmotnosti a objemu) • měřítko mapy • práce s diagramy • doplňování a tvorba tabulek • práce s letopočty • teplota/ teplota v průběhu dne, diagram / • práce s jízdními řády
Komentář	
• využití učiva vlastivědy od 2. pololetí • návštěva autobusového nádraží • práce s teploměry • zajímavá měření v daltonských plánech	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace	Český jazyk a literatura • 4. ročník • Jazyková výchova

• Psychohygiena • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova • Základní podmínky života Mediální výchova • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Tělesná výchova Přírodověda Vlastivěda

Geometrie v rovině a prostoru

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce • sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • sestrojí rovnoběžky a kolmice • určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu • rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	• rovnoběžky, různoběžky, kolmice, jejich rýsování • jednoduché konstrukční úlohy • osově souměrné útvary, osa souměrnosti • obdélník, čtverec, trojúhelník, jejich rýsování • trojúhelníková nerovnost • obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku a mnohoúhelníku • kružnice, její rýsování • grafický součet, rozdíl úseček • geometrická tělesa – krychle, kvádr, koule, válec, kužel, jehlan
Komentář	
• použití praktických ukázek ve škole a třídě	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Český jazyk a literatura • 4. ročník • Jazyková výchova Člověk a svět práce • 4. ročník • Konstrukční činnosti

Nestandardní aplikační úlohy

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	• orientace v čase, úlohy z praktického života • složené slovní úlohy, problémové úlohy, více možností řešení • příklady pro chytré hlavy – rozšiřující učivo • práce s kalkulačkou
Komentář	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Vlastivěda • 4. ročník • Místo, kde žijeme • Lidé kolem nás Přírodověda • 4. ročník

Mediální výchova Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	- Lidé a čas - Rozmanitost přírody - Člověk a jeho zdraví Tělesná výchova

5. ročník

Čísla a početní operace

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel - přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty - porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	- číselný obor větší než 1 000 000 – čtení a zápis čísla, rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě, porovnávání čísel - zaokrouhlování - orientace na číselné ose, číselné řady - pamětné a písemné sčítání a odčítání - písemné sčítání více sčítanců - písemné násobení dvojčiferným a trojčiferným činitelem - násobení a dělení 10, 100, 1000, ... - písemné dělení dvojčiferným dělitelem - pamětné násobení a dělení, dělení se zbytkem - kombinované početní operace - komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - znázornění a zápis zlomků, výpočet části z celku, sčítání zlomků se stejným jmenovatelem - vztah zlomku a desetinných čísel - čtení, zápis a porovnávání desetinných čísel, orientace na číselné ose - poznání záporné hodnoty na teploměru - hodnoty mincí a bankovek, platby v obchodě, osobní rozpočet - porozumění pojmu dluh, půjčka (záporná hodnota) - řešení složitějších slovních úloh

Komentář	
- papírové modely pro vyvození zlomku - praktická cvičení na vyvození pojmu zlomek	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Seberegulace a sebeorganizace - Psychohygiena - Kreativita - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Český jazyk a literatura 5. ročník - Jazyková výchova Tělesná výchova

Závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávané výstupy	Učivo
žák:	vztahy jednotek (času, délky, hmotnosti,

• vyhledává, sbírá a třídí data • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	objemu a obsahu) • vyhledávání a třídění informací • grafické znázornění závislostí nebo jejich modelování • měřítko mapy • doplňování a tvorba tabulek • práce s letopočty • teplota/ teplota v průběhu dne, diagram / • práce s jízdními řády
Komentář	
• využití učiva vlastivědy • návštěva autobusového nádraží • práce s teploměry	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova • Základní podmínky života Mediální výchova • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Český jazyk a literatura • 5. ročník • Jazyková výchova Tělesná výchova Přírodověda Vlastivěda

Geometrie v rovině a prostoru

Očekávané výstupy	Učivo
• narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce • sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • sestrojí rovnoběžky a kolmice • určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu • rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	• rovnoběžky, různoběžky, kolmice, jejich rýsování • jednoduché konstrukční úlohy • osově souměrné útvary, osa souměrnosti • obdélník, čtverec, trojúhelník, jejich rýsování • trojúhelníková nerovnost, druhy trojúhelníků • rýsování čtyřúhelníků, kružnice • obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku a mnohoúhelníku • obsah obdélníku a čtverce, jednotky obsahu • geometrická tělesa – krychle, kvádr, koule, válec, kužel, jehlan • povrch krychle a kvádrů, síť krychle a kvádrů • grafický součet a rozdíl úseček • soustava souřadnic
Komentář	
• použití praktických ukázek ve škole a třídě	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Český jazyk a literatura • 5. ročník • Jazyková výchova Člověk a svět práce • 5. ročník • Konstrukční činnosti

Nestandardní aplikační úlohy

Očekávané výstupy	Učivo
žák: řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	- orientace v čase, úlohy z praktického života - složené slovní úlohy, problémové úlohy, více možností řešení - příklady pro chytré hlavy – rozšiřující učivo - práce s kalkulačkou
Komentář	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Seberegulace a sebeorganizace - Psychohygiena - Kreativita - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mediální výchova - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Vlastivěda 5. ročník - Místo, kde žijeme - Lidé kolem nás Přírodověda 5. ročník - Lidé a čas - Rozmanitost přírody - Člověk a jeho zdraví Tělesná výchova

6. ročník

A. Číslo a proměnná

A.1 Početní operace s desetinnými čísly

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - provádí početní operace v oboru desetinných čísel - určí rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě - dodržuje pravidla pro pořadí početních operací - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru desetinných čísel	- desetinná čísla a jejich znázornění na číselné ose - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě - porovnávání a zaokrouhlování desetinných čísel - sčítání a odčítání desetinných čísel - násobení a dělení deseti, stem, tisícem - jednotky délky, hmotnosti a obsahu - násobení a dělení desetinných čísel přirozeným číslem - násobení a dělení desetinných čísel - vlastnosti početních výkonů s desetinným číslem - slovní úlohy z praxe s desetinnými čísly
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Fyzika 6. ročník - Veličiny a jejich měření

A.2 Dělitelnost přirozených čísel

Očekávané výstupy	Učivo
žák: rozlišuje pojmy prvočíslo a číslo složené,	- násobek, dělitel - kritéria dělitelnosti

společný dělitel a společný násobek (určí je pro skupinu dvou nebo tří přirozených čísel) • najde největší společný násobek a nejmenšího společného dělitele dvou přirozených čísel • využívá kritéria dělitelnosti (2, 3, 4, 5, 9, 10, 25, 50, 100) • rozloží dvojčíferné číslo na součin prvočísel • modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel • využívá matematickou symboliku	• prvočísla, čísla složená • rozklad čísla na součin prvočísel • společný dělitel • největší společný dělitel • společný násobek • nejmenší společný násobek • čísla soudělná a nesoudělná • slovní úlohy vedoucí k využití vlastností dělitelnosti
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

B. Geometrie v rovině a prostoru

B.1 Základní rovinné útvary, úhel a jeho velikost

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů • využívá matematickou symboliku • charakterizuje a třídí základní rovinné útvary • pozná a sestrojí základní rovinné útvary: přímka, polopřímka, úsečka • sestrojí úhel dané velikosti, rovnoběžku a kolmici daným bodem • načrtne a sestrojí čtverec a obdélník se zadanými stranami • určuje velikost úhlu měřením a výpočtem • rozliší typy úhlů (ostrý, tupý, pravý, přímý) • rozliší dvojice úhlů (souhlasné, střídavé, vedlejší, vrcholové) • sčítá a odčítá úhly, určuje násobek úhlu (s využitím převodů stupňů a minut) • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• přímka, polopřímka, úsečka • vzájemná poloha přímek • vzdálenost bodu od přímky • čtverec, obdélník • úhel a jeho označení • osa úhlu • velikost úhlu • stupeň, minuta • odhad a měření velikosti úhlu • přímý, pravý, ostrý a tupý úhel • vedlejší a vrcholové úhly • souhlasné a střídavé úhly • sčítání a odčítání úhlů • násobení a dělení úhlů dvěma • konstrukce úhlů bez úhломěru (60°, 30°, 45°, 15°) • pravidelný šestiúhelník a osmiúhelník
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

B.2 Osová souměrnost

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - využívá matematickou symboliku - načrtne a sestojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti - rozhodne, zda je útvar osově souměrný - určí osy souměrnosti rovinného útvaru	- shodnost geometrických útvarů - osová souměrnost - konstrukce obrazu v osově souměrnosti - samodružné body - osově souměrné obrazce
Komentář	
Dopravní výchova – dopravní značky	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

B.3 Trojúhelník

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů - využívá při výpočtech součet vnitřních úhlů v trojúhelníku - rozliší typy trojúhelníků - určí výpočtem obvod trojúhelníku - využívá matematickou symboliku - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - určuje velikost úhlu měřením a výpočtem - načrtne a sestojí trojúhelník se zadanými stranami - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- trojúhelník a jeho popis - vnější a vnitřní úhly trojúhelníku - součet vnitřních úhlů v trojúhelníku - trojúhelníková nerovnost - rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník - výšky trojúhelníku - těžnice trojúhelníku, těžiště - střední příčky - kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

B.4 Kvádř a krychle

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti - rozpozná krychli a kvádř - používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka - odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle a kvádru - načrtne a sestojí síť krychle a kvádru - načrtne a sestojí obraz kvádru a krychle ve	- krychle, kvádř - zobrazení krychle a kvádru ve volném rovnoběžném promítání - stěnová a tělesová úhlopříčka - síť krychle a kvádru - povrch krychle a kvádru - jednotky délky, obsahu a objemu - objem krychle a kvádru - úlohy z praxe na výpočty objemů a povrchů krychle a kvádru

volném rovnoběžném promítání • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností • používá a převádí jednotky délky, obsahu a objemu • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Kooperace a kompetice • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Fyzika • 6. ročník • Veličiny a jejich měření

D. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů • nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací • provede rozbor úlohy a vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy • zvolí vhodný postup řešení • ověří výsledek, provede diskuzi o počtu řešení a kontrolu reálnosti výsledku • zformuluje odpověď • řeší úlohy na prostorovou představivost • aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí • určí reálnou podobu trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině • popíše základní vlastnosti trojrozměrného útvaru podle jeho obrazu v rovině • využívá získané poznatky a dovednosti při řešení úloh z běžného života	• číselné a logické řady • číselné a obrázkové analogie • logické a netradiční geometrické úlohy
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

7. ročník

A. Číslo a proměnná

A.1 Zlomky

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • provádí početní operace se zlomky • provádí základní úpravy zlomků, rozšiřuje a krátí zlomek, zjednodušuje složený zlomek, vyjadřuje zlomek v základním tvaru, určí převrácené číslo, počítá se smíšenými čísly • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem) • analyzuje a řeší jednoduché problémy, v nichž využívá matematický aparát se zlomky • modeluje konkrétní situace	• zlomek, základní tvar zlomku • rozšiřování a krácení zlomků; rovnost zlomků • porovnávání zlomků • zobrazení zlomků na číselné ose • společný jmenovatel • převrácené číslo • smíšená čísla • složený zlomek • sčítání a odčítání zlomků • násobení a dělení zlomků • převádění smíšených a desetinných čísel na zlomky • slovní úlohy na využití početních výkonů se zlomky
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

A.2 Celá čísla

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • provádí početní operace v oboru celých čísel • určí absolutní hodnotu celého čísla a využívá její geometrickou interpretaci • dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých čísel • využívá vlastností sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost a distributivnost) při úpravě výrazů • vyznačí na číselné ose celé číslo a číslo k němu opačné • analyzuje a řeší jednoduché problémy, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých čísel • modeluje konkrétní situace s využitím celých čísel	• celá čísla kladná, záporná • čísla navzájem opačná • absolutní hodnota čísla • uspořádání celých čísel • porovnávání celých čísel • zobrazení na číselné ose • sčítání a odčítání celých čísel • násobení a dělení celých čísel • slovní úlohy na užití celých čísel
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

A.3 Racionální čísla

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • provádí základní početní operace v oboru racionálních čísel • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností • dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru racionálních čísel • vyznačí na číselné ose racionální číslo a číslo k němu opačné • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem) • analyzuje a řeší jednoduché problémy, v nichž využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel • modeluje konkrétní situace s využitím racionálních čísel	• racionální čísla • zobrazení na číselné ose • vyjadřování racionálních čísel zlomkem nebo desetinným číslem • periodická čísla • porovnávání racionálních čísel • sčítání a odčítání racionálních čísel • násobení a dělení racionálních čísel • užití početních výkonů s racionálními čísly v praxi • slovní úlohy na užití racionálních čísel
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Kooperace a kompetice • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

A.4 Poměr

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • využívá daný poměr i postupný poměr v reálných situacích • stanoví poměr ze zadaných údajů • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (přirozeným číslem, zlomkem, poměrem, desetinným číslem) • řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem • pracuje s měřítky map a plánů • používá při řešení úloh úměru a trojčlenku • modeluje konkrétní situace	• poměr • převrácený poměr • postupný poměr • rozšiřování a krácení poměru • rozdělení celku na části v daném poměru • zvětšování a zmenšování v daném poměru • úměra • měřítko plánu a mapy • slovní úlohy z praxe s využitím poměru
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Zeměpis • 6. ročník • Mapy

A.5 Procenta; úroky

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • řeší aplikační úlohy na procenta i pro případ, že procentová část je větší než celek • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření	• procento • základ • procentová část • počet procent

vztahu celek-část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) - určí počet procent, procentovou část a základ - používá procentového počtu při řešení úloh z jednoduchého úrokování - zvládne princip jednoduchého úrokování - orientuje se v základních pojmech úrokování - účelně využívá kalkulátor - modeluje konkrétní situace	- promile - úrok - daň - jednoduché úrokování - řešení slovních úloh na výpočet počtu procent, procentové části, celku a úroků
Komentář	
Finanční gramotnost – daň, úrok, jednoduché úrokování	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Seberegulace a sebeorganizace - Psychohygiena - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mediální výchova - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Chemie 9. ročník - Deriváty uhlovodíků Zeměpis 7. ročník - Přehled světadílů a oceánů - Regionální zeměpis světadílů a oceánů

B. Geometrie v rovině a prostoru

B.1 Shodnost; středová souměrnost

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - využívá potřebnou matematickou symboliku - užívá věty o shodnosti trojúhelníků k argumentaci a při výpočtech - vyhledá z nabídky dvojice shodných trojúhelníků - sestrojí trojúhelník s využitím vět o shodnosti - využívá trojúhelníkové nerovnosti - zapiše postup řešení konstrukční úlohy pomocí symboliky - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti - rozhodne, zda je útvar středově souměrný - určí střed souměrnosti	- shodnost geometrických útvarů - shodnost trojúhelníků - věty o shodnosti trojúhelníků - sss, sus, usu - konstrukce trojúhelníků podle věty sss, sus, usu - středová souměrnost - samodružný bod - konstrukce obrazu útvaru ve středové souměrnosti - útvary středově souměrné
Komentář	
Dopravní výchova – dopravní značky	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Seberegulace a sebeorganizace - Psychohygiena - Kreativita - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

B.2 Čtyřúhelníky

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů • využívá potřebnou matematickou symboliku • charakterizuje a třídí základní rovinné útvary • rozliší typy trojúhelníků a čtyřúhelníků • odhaduje a počítá obvod a obsah základních rovinných útvarů (trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku a lichoběžníku) • používá a převádí jednotky délky a obsahu • načrtne a sestrojí rovinné útvary (trojúhelník, rovnoběžník a lichoběžník) • využívá potřebnou matematickou symboliku	• rovnoběžník a jeho vlastnosti • výšky a úhlopříčky rovnoběžníku • čtverec, obdélník, kosočtverec, kosodélník • obvod a obsah rovnoběžníku • konstrukce rovnoběžníku • obsah trojúhelníku • lichoběžník a jeho vlastnosti • obvod a obsah lichoběžníku • konstrukce lichoběžníku • slovní úlohy z praxe vedoucí k výpočtu obvodu a obsahu rovnoběžníku, lichoběžníku a trojúhelníku
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

B.3 Hranoly

Očekávané výstupy	Učivo
• určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (hranoly), analyzuje jejich vlastnosti • používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol • načrtne hranol • odhaduje a počítá objem a povrch hranolů • používá a převádí jednotky délky, obsahu a objemu • načrtne a sestrojí síť hranolu • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• hranol • síť hranolu • objem a povrch hranolu • úlohy z praxe na výpočty objemu a povrchu hranolu
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

C. Závislosti, vztahy a práce s daty

C.1 Přímá a nepřímá úměrnost

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti • vytvoří tabulku, graf a rovnici pro přímou a nepřímou úměrnost na základě textu úlohy	• pravoúhlá soustava souřadnic, osy souřadnic • zobrazení bodu s danými souřadnicemi • přímá úměrnost • graf přímé úměrnosti

• vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem • určí přímou a nepřímou úměrnost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice • využívá při řešení úloh přímou a nepřímou úměrnost, trojčlenku • účelně využívá kalkulátor • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	• nepřímá úměrnost • graf nepřímé úměrnosti • vyjádření přímé a nepřímé úměrnosti tabulkou, rovnicí a grafem • trojčlenka • slovní úlohy s využitím vztahu přímé a nepřímé úměrnosti
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Zeměpis • 6. ročník • Mapy

D. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů • nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací • provede rozbor úlohy a vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy • zvolí vhodný postup řešení • ověří výsledek, provede diskuzi o počtu řešení a kontrolu reálnosti výsledku • zformuluje odpověď • řeší úlohy na prostorovou představivost • aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí • určí reálnou podobu trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině • popíše základní vlastnosti trojrozměrného útvaru podle jeho obrazu v rovině • využívá získané poznatky a dovednosti při řešení úloh z běžného života	• číselné a logické řady • číselné a obrázkové analogie • logické a netradiční geometrické úlohy
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

8. ročník

A. Číslo a proměnná

A.1 Mocniny

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - užívá znalostí druhých mocnin celých čísel od 1 do 20 (i ke stanovení druhých odmocnin) - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - určuje druhé mocniny a odmocniny pomocí kalkulátoru - vyhledává druhé mocniny a odmocniny čísel v tabulkách - sčítá, odčítá, násobí a dělí mocniny s přirozeným mocnitelem - umocňuje mocniny - využívá zápis čísla v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti	- druhá mocnina - druhá odmocnina - určování druhé mocniny a odmocniny pomocí tabulek a kalkulátoru - mocniny s přirozeným mocnitelem - zápis čísel v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti - rozvinutý a zkrácený zápis čísla v desítkové soustavě - sčítání, odčítání, násobení a dělení mocnin s přirozeným mocnitelem - mocnina součinu a podílu - umocňování mocnin
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Seberegulace a sebeorganizace - Psychohygiena	

A.2 Výrazy

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - určí hodnotu číselného výrazu - vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných - sestaví výraz podle slovního zadání - tvorí slovní úlohy a řeší zadané slovní úlohy pomocí proměnných - sčítá, odčítá, násobí a dělí mnohočleny - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí algebraických vzorců a vytýkáním	- číselný výraz - hodnota číselného výrazu - proměnná, výraz s proměnnou - mnohočlen - zápis textu pomocí výrazu - sčítání a odčítání mnohočlenů - násobení mnohočlenů - dělení mnohočlenu jednočlenem - rozklad na součin - druhá mocnina součtu a rozdílu, rozdíl druhých mocnin
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Seberegulace a sebeorganizace - Psychohygiena	

A.3 Lineární rovnice

Očekávané výstupy	Učivo
žák: matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných	- rovnost, vlastnosti rovnosti - lineární rovnice s jednou neznámou - kořen (řešení) lineární rovnice

• formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic • vyřeší rovnici pomocí ekvivalentních úprav • rozhodne, zda rovnice má řešení a ověří, zda řešení patří do zadaného číselného oboru • provádí zkoušku rovnice • ověří správnost řešení slovní úlohy • přiřadí k rovnici odpovídající slovní úlohu • vyjádří neznámou ze vzorce	• ekvivalentní úpravy lineárních rovnic, zkouška • výpočet neznámé ze vzorce • jednoduché slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Fyzika • 7. ročník • Pohyb těles

B. Geometrie v rovině a prostoru

B.1 Pythagorova věta

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů • analyzuje a řeší jednoduché problémy • využívá při analýze náčrtky, schémata a modely • užívá Pythagorovu větu při řešení geometrických úloh a úloh z praxe • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností • účelně využívá kalkulátor	• Pythagorova věta • výpočet stran v pravoúhlém trojúhelníku • užití Pythagorovy věty v praxi
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

B.2 Kruh; kružnice

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů • využívá potřebnou matematickou symboliku • charakterizuje a třídí základní rovinné útvary (kružnice, kruh, kruhová výseč, kruhová úseč, tětíva) • odhaduje a vypočítá obvod a obsah kruhu • účelně využívá kalkulátor • načrtne a sestojí rovinné útvary (kruh,	• kruh, kružnice • vzájemná poloha kružnice a přímky - tečna, sečna, vnější přímka • tětíva • vzájemná poloha dvou kružnic • konstrukce tečny ke kružnici • délka kružnice a obvod kruhu • obsah kruhu • slovní úlohy z praxe na výpočet obvodu a obsahu kruhu

- kružnice) • zapíše postup řešení konstrukční úlohy pomocí symboliky • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Výtvarná výchova • 8. ročník • Výtvarné osvojování skutečnosti

B.3 Konstrukční úlohy

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení konstrukčních úloh • využívá potřebnou matematickou symboliku • používá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh • pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice) • využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh • sestrojí tečny z daného bodu ke kružnici • převede slovní zadání do grafické podoby (náčrtku) • zapíše jednotlivé kroky konstrukce a rovinný útvar sestrojí • určí počet řešení konstrukční úlohy • ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání	• základní konstrukční úlohy • množiny všech bodů dané vlastnosti • osa úhlu • osa úsečky • osa pásu • kružnice • Thaletova kružnice • konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků zadaných různými prvky • postup konstrukční úlohy (náčrt, rozbor, konstrukce, postup konstrukce, počet řešení) • složitější konstrukční úlohy
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Výtvarná výchova • 8. ročník • Výtvarné osvojování skutečnosti • Výtvarné techniky • Teorie výtvarného umění

B.4 Válec

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti • načrtne a popíše válec • používá pojmy podstava, plášť • odhaduje a počítá objem a povrch válce	• rotační válec • síť válce • podstava a plášť válce • objem a povrch válce • slovní úlohy z praxe na výpočet objemu a povrchu válce

• účelně využívá kalkulátor • načrtne a sestrojí síť válce • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Výtvarná výchova • 8. ročník • Výtvarné osvojování skutečnosti

C. Závislosti, vztahy a práce s daty

C.1 Základy statistiky

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data • vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu • vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu (četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota) • zpracuje, porovná, vyhodnotí, uspořádá, doplní uvedené údaje podle zadání úlohy • pracuje s intervaly a časovou osou • převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak • převádí údaje mezi tabulkou, diagramem a grafem • samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu a kriticky hodnotí jejich reálnost • porovnává soubory dat • porovná kvantitativní vztahy které jsou uvedeny v různých tabulkách nebo v tabulce a diagramu • interpretuje výsledky získané porovnáváním souborů dat • využívá potřebnou matematickou symboliku • rozlišuje manipulační působení médií	• statistický soubor • statistické šetření • jednotka, znak, četnost znaku • kvalitativní a kvantitativní znaky • závislosti a data • příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti • aritmetický průměr • modus, medián • tabulky • nákresy, schémata • diagramy a grafy • mediální sdělení
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mediální výchova • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • Fungování a vliv médií ve společnosti	Občanská výchova • 6. ročník • Stát a hospodářství • 7. ročník • Stát a hospodářství • 9. ročník • Stát a hospodářství

D. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Očekávané výstupy	Učivo
žák:	• číselné a logické řady

• analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů • nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací • provede rozbor úlohy a vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy • zvolí vhodný postup řešení • ověří výsledek, provede diskuzi o počtu řešení a kontrolu reálnosti výsledku • zformuluje odpověď • řeší úlohy na prostorovou představivost • aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí • určí reálnou podobu trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině • popíše základní vlastnosti trojrozměrného útvaru podle jeho obrazu v rovině • využívá získané poznatky a dovednosti při řešení úloh z běžného života	• číselné a obrázkové analogie • logické a netradiční geometrické úlohy
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygienu • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

9. ročník

A. Číslo a proměnná

A.1 Algebraické výrazy

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů	• početní operace s algebraickými výrazy • rozklad na součin • lomený výraz • definiční obor lomeného výrazu • hodnota lomeného výrazu • rozšiřování a krácení lomených výrazů • sčítání a odčítání lomených výrazů • násobení a dělení lomených výrazů • úpravy složených lomených výrazů • řešení lineárních rovnic s neznámou ve jmenovateli
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygienu	

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

A.2 Soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - vyřeší rovnici nebo soustavu rovnic se dvěma neznámými pomocí ekvivalentních úprav - provede zkoušku rovnice nebo soustavy - rozhodne, zda rovnice nebo soustava rovnic má řešení	- lineární rovnice se dvěma neznámými a její řešení - soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými a její řešení - metoda sčítací - metoda dosazovací - zkouška řešení
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Seberegulace a sebeorganizace - Psychohygiena - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

A.3 Slovní úlohy řešené pomocí rovnice nebo soustavy rovnic

Očekávané výstupy	Učivo
žák - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav - sestaví rovnici nebo soustavu dvou rovnic se dvěma neznámými ze zadaných údajů - vyřeší rovnici nebo soustavu rovnic se dvěma neznámými pomocí ekvivalentních úprav - ověří správnost řešení slovní úlohy - vyhodnotí výsledek řešení úlohy - přiřadí k rovnici odpovídající slovní úlohu - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů - nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	- jednoduché slovní úlohy - úlohy o směsích - úlohy o pohybu - úlohy s procenty - úlohy o společné práci
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Seberegulace a sebeorganizace - Psychohygiena - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Fyzika 6. ročník - Veličiny a jejich měření 7. ročník - Pohyb tělesa Chemie 8. ročník - Směsi

A.4 Základy finanční matematiky

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - řeší aplikační úlohy na procenta a úroky - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - účelně využívá kalkulátor	- úrok - jistina - úroková doba - úrokovací období - úroková míra

• užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů • nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací • aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých vzdělávacích oblastí • vysvětlí význam úroku placeného a přijatého • zvládne princip jednoduchého a složeného úrokování • orientuje se v základních pojmech úrokování • rozlišuje manipulační působení médií	• jednoduché úrokování • složené úrokování • daň z úroku • slovní úlohy z praxe • mediální sdělení
Komentář	
Finanční gramotnost – daň, úrok, jednoduché a složené úrokování	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mediální výchova • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • Fungování a vliv médií ve společnosti	Člověk a svět práce • 8. ročník • Podnikání Občanská výchova • 6. ročník • Stát a hospodářství • 7. ročník • Stát a hospodářství

B. Geometrie v rovině a prostoru

B.1 Podobnost

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem • pracuje s měřítky map a plánů • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů • řeší geometrické úlohy početně • využívá potřebnou matematickou symboliku • užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků • vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice podobných trojúhelníků • určí poměr podobnosti z rozměrů útvarů a naopak • určí goniometrické funkce z tabulek a pomocí kalkulačky • využívá goniometrické funkce k výpočtu stran a úhlů v pravoúhlém trojúhelníku • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• podobnost • poměr podobnosti • podobnost trojúhelníků • věty o podobnosti trojúhelníků a jejich užití • změna úsečky v daném poměru • rozdělení úsečky v daném poměru • technické výkresy, plány, mapy • goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku • výpočet stran v pravoúhlém trojúhelníku • slovní úlohy z praxe na užití goniometrických funkcí
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání	Zeměpis • 6. ročník

• Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	• Mapy

B.2 Jehlan; kužel; koule

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti (jehlan, kužel, koule) • využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti těles a rovinných útvarů • rozpozná mnohostěny a rotační tělesa • rozpozná síť jednotlivých těles • rozpozná, z jakých těles je zobrazené těleso složeno • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností • účelně využívá kalkulátor • při řešení praktických úloh využívá náčrtky, schémata, modely • načrtne jehlan, kužel, kouli • objasní pojmy síť tělesa, plášť, podstava, hrana, stěna, vrchol • načrtne a sestrojí síť základních těles (jehlan, kužel) • odhaduje a vypočítá objem a povrch těles (jehlan, kužel, koule) • používá a převádí jednotky délky, obsahu a objemu • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• jehlan, kužel • síť jehlanu a kužele • objem a povrch jehlanu a kužele • koule a kulová plocha • objem a povrch koule • praktické úlohy na užití vzorců pro objem a povrch jehlanu, kužele a koule
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

C. Závislosti, vztahy a práce s daty

C.1 Funkce a jejich užití v praxi

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem • pozná funkční závislost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice • vytvoří graf pro funkční závislost danou tabulkou či rovnicí • přiřadí funkční vztah vyjádřený tabulkou k příslušnému grafu a naopak • přiřadí lineární funkci vyjádřenou rovnicí k příslušnému grafu nebo tabulce a naopak • vyčte z grafu vyznačené hodnoty na základě	• funkce • nezávislá a závislá proměnná • funkční hodnota • definiční obor funkce • obor hodnot funkce • graf funkce • rostoucí a klesající funkce • konstantní funkce • lineární funkce a její vlastnosti • graf lineární funkce • přímá úměrnost jako zvláštní případ lineární

porozumění vzájemným vztahům mezi proměnnými - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů - odhalí funkční vztah, který popisuje reálnou situaci - řeší úlohu s využitím funkčních vztahů - vyjádří výsledek řešení úlohy v kontextu reálné situace - využívá potřebnou matematickou symboliku	funkce - grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic - nepřímá úměrnost a její vlastnosti - užití funkcí při řešení úloh z praxe
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Seberegulace a sebeorganizace - Psychohygiena - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Fyzika 7. ročník - Pohyb těles 9. ročník - Elektromagnetické jevy

D. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů - nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - provede rozbor úlohy a vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy - zvolí vhodný postup řešení - ověří výsledek, provede diskuzi o počtu řešení a kontrolu reálnosti výsledku - zformuluje odpověď - řeší úlohy na prostorovou představivost - aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí - určí reálnou podobu trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině - popíše základní vlastnosti trojrozměrného útvaru podle jeho obrazu v rovině - využívá získané poznatky a dovednosti při řešení úloh z běžného života	- číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Seberegulace a sebeorganizace - Psychohygiena - Kreativita - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

5.3 Informatika

Vzdělávací oblast **Informatika** se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

5.3.1 Informatika

Charakteristika předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola je zaměřena na informatiku a technické směřování rozvoje žáků, proto jsou do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Organizační a obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

4. ročník

Ovládání digitálního zařízení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu - dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	- Digitální zařízení - Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace - Ovládání myši - Kreslení čar, vybarvování - Používání ovladačů - Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) - Kreslení bitmapových obrázků - Psaní slov na klávesnici - Editace textu - Ukládání práce do souboru - Otevírání souborů - Přehrávání zvuku
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní rozvoj Seberegulace a sebeorganizace	

Práce ve sdíleném prostředí

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu • propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí • dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	• Využití digitálních technologií v různých oborech • Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele • Práce se soubory • Propojení technologií, internet • Sdílení dat, cloud • Technické problémy a přístupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken) • Uživatelské jméno a heslo • Osobní údaje
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní rozvoj • Seberegulace a sebeorganizace	

Základy robotiky se stavebnicí

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů • popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy • ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	• Sestavení programu a oživení robota • Ovládání světelného výstupu • Ovládání motoru • Opakování příkazů • Ovládání klávesnic – události • Ovládání pomocí senzoru
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní rozvoj • Seberegulace a sebeorganizace	

Úvod do kódování a šifrování dat a informací

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji • vyčte informace z daného modelu	• Piktogramy, emodži • Kód • Přenos na dálku, šifra • Pixel, rastr, rozlišení • Tvary, skládání obrazce
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní rozvoj • Sebepoznání a sebepojetí	

5. ročník

Úvod do práce s daty

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat • pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	• Data, druhy dat • Doplnění tabulky a datových řad • Kritéria kontroly dat • Řazení dat v tabulce • Vizualizace dat v grafu
Průřezová témata	Přesahy do

Základy programování – příkazy, opakující se vzory

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů • popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy • ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	• Příkazy a jejich spojování • Opakování příkazů • Pohyb a razítkování • Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy • Vlastní bloky a jejich vytváření • Kombinace procedur
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní rozvoj • Seberegulace a sebeorganizace	

Úvod do informačních systémů

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	• Systém, struktura, prvky, vztahy
Průřezová témata	Přesahy do

Základy programování – vlastní bloky, náhoda

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů • popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše	• Kreslení čar • Pevný počet opakování • Ladění, hledání chyb

jednotlivé kroky jeho řešení • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy • ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	• Vlastní bloky a jejich vytváření • Změna vlastností postavy pomocí příkazu • Náhodné hodnoty • Čtení programů • Programovací projekt
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní rozvoj • Kreativita	

Úvod do modelování pomocí grafů a schémat

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji • vyčte informace z daného modelu	• Graf, hledání cesty • Schémata, obrázkové modely • Model
Průřezová témata	Přesahy do

Základy programování – postavy a události

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů • popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy • ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	• sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů • popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy • ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní rozvoj • Seberegulace a sebeorganizace • Kreativita	

6. ročník

Kódování a šifrování dat a informací

Očekávané výstupy	Učivo
žák: navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	- Přenos informací, standardizované kódy - Znakové sady - Přenos dat, symetrická šifra - Identifikace barev, barevný model - Vektorová grafika - Zjednodušení zápisu, kontrolní součet - Binární kód, logické A a NEBO
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní rozvoj - Kreativita Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Práce s daty

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat - sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	- Data v grafu a tabulce - Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce - Kontrola hodnot v tabulce - Filtrování, řazení a třídění dat - Porovnání dat v tabulce a grafu - Řešení problémů s daty
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní rozvoj Seberegulace a sebeorganizace	

Informační systémy

Očekávané výstupy	Učivo
žák: vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace
Průřezová témata	Přesahy do

Programování – opakování a vlastní bloky

Očekávané výstupy	Učivo
žák: po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo	- Vytvoření programu - Opakování

programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen • vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému • v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné • ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	• Podprogramy
Průřezová témata	Přesahy do
Mediální výchova - Produktivní činnosti • Práce v realizačním týmu	

7. ročník

Programování – podmínky, postavy a události

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen • vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému • v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné • ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	• Opakování s podmínkou • Události, vstupy • Objekty a komunikace mezi nimi
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní rozvoj • Seberegulace a sebeorganizace	

Modelování pomocí grafů a schémat

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní - zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	- Standardizovaná schémata a modely - Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu - Orientované grafy, automaty - Modely, paralelní činnost
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní rozvoj Kreativita	

Programování – větvení, parametry a proměnné

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	- Větvení programu, rozhodování - Grafický výstup, souřadnice - Podprogramy s parametry - Proměnné
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní rozvoj Práce v realizačním týmu	

Počítače

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos - vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede	- Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému - Správa souborů, struktura složek - Instalace aplikací - Domácí a školní počítačová síť - Fungování a služby internetu

příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky • poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače • dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	• Princip e-mailu • Metody zabezpečení přístupu k datům • Role a jejich přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) • Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)
Průřezová témata	Přesahy do
Morální rozvoj • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	•

8. ročník

Programování robotické stavebnice

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení • vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému • v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné • ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	• Sestavení a oživení robota • Sestavení programu s opakováním, s rozhodováním • Používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) • Používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) • Čtení programu • Projekt Můj robot
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní rozvoj • Seberegulace a sebeorganizace Mediální výchova – produktivní činnosti • Práce v realizačním týmu	

Programování hardwarové desky

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu • v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm	• Sestavení programu a oživení Micro:bitu • Ovládání LED displeje • Tlačítka a senzory náklonu • Připojení sluchátek, tvorba hudby • Orientace a pohyb Micro:bitu v prostoru • Propojení dvou Micro:bitů pomocí kabelu a

případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	bezdrátově Připojení a ovládání externích zařízení z Micro:bitu
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní rozvoj Kreativita	

Hromadné zpracování dat

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat - nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	- Relativní a absolutní adresy buněk - Použití vzorců u různých typů dat - Funkce s číselnými vstupy - Funkce s textovými vstupy - Vkládání záznamu do databázové tabulky - Řazení dat v tabulce - Filtrování dat v tabulce - Zpracování výstupů z velkých souborů dat
Průřezová témata	Přesahy do
Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

9. ročník

Algoritmizace a programování

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	- Programovací projekt a plán jeho realizace - Popsání problému - Testování, odladění, odstranění chyb - Pohyb v souřadnicích - Ovládání myši, posílání zpráv - Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu - Nástroje zvuku, úpravy seznamu - Import a editace kostýmů, podmínky - Návrh postupu, klonování. - Animace kostýmů postav, události - Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné - Výrazy s proměnnou - Tvorba hry s ovládáním, více seznamů - Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní rozvoj - Kreativita Mediální výchova – produktivní činnosti - Práce v realizačním týmu	

Digitální technologie

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě - ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos - vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky - poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače - dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	Učivo Hardware a software - Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí - Operační systémy: funkce, typy, typické využití - Komprese a formáty souborů - Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) Sítě - Typy, služby a význam počítačových sítí - Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa - Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud - Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL - Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) Bezpečnost - Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy - Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat Digitální identita - Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat - Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

5.4 Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, a vztahy mezi nimi, všít si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe a, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. k tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů. Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu.

V tematickém okruhu Místo, kde žijeme se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. v tematickém okruhu se vychází od neznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných

zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učit se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i o poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

5.4.1 Prvouka

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Učivo navazuje na získané zkušenosti žáků ze svého domova a jeho okolí, z mateřské školy, které se rozšiřuje. Během školního roku je průběžně zařazováno i do jiných vyučovacích předmětů.

V 1. ročníku se žáci učí poznávat prostředí domova a blízké okolí své školy a orientovat se v něm, navazují nové kontakty, získávají nové zkušenosti a poznatky, odhalují riziková místa, situace a správným chováním jim předcházejí, poznávají postavení členů rodiny, jejich příbuzenské vztahy a mezigenerační vztahy, rozeznávají práci fyzickou a duševní, poznávají potřebnost různých zaměstnání. Učí se pozorovat přírodu, její změny, znaky života, živočichy, rostliny a věci, které je obklopují. Seznamují se s péčí o zdraví zdravým životním stylem, s první pomocí.

Ve 2. ročníku si žáci prohlubují učivo z 1. ročníku, seznamují se s jevy a věcmi ze širšího okolí jejich domova, školy i obce. Seznamují se s významnými objekty a orientačními body obce a okolí, upevňují si pravidla slušného chování v mezilidských vztazích, ohleduplnost, odhalují riziková místa situace a správným chováním jim předcházejí, rozlišují některé druhy vlastnictví. Získávají přehled o průběhu ročních dob a jejich vlivu na zvířata, rostliny a činnost člověka. Seznamují se s průběhem, způsoby a se změnami lidského života. Pozorují přírodu, třídí některé rostliny a živočichy, poznávají nutnost ochrany přírody, učí se bezpečně chovat v silničním provozu, reagují na pokyny dospělých

Ve 3. ročníku učivo navazuje na poznatky, které žáci získali v minulých ročnících a prohlubují je. Poznávají místní krajinu, život lidí v obci, její historii i současnost, významné osobnosti, stavby a události. Utváří si pravidla v soužití lidí, vnímá globální problémy – nesnášenlivost lidí, seznamuje se s právy a povinnostmi žáků školy, rozlišuje principy demokracie, ví o existenci zájmových spolků, stran, církví. Určuje čas jako fyzikální veličinu, uvědomuje si význam státních svátků a významných dnů. Třídí látky, horniny a nerosty, rozlišuje základní životní podmínky, uvědomuje si nutnost ohleduplného chování k přírodě a tím zachování její rovnováhy. Dbá na své zdraví, zdravou výživu, osobní bezpečí i v silničním provozu a v krizových situacích, ví o existenci integrovaného záchranného systému.

Prvouka v 1. období (1. - 3. ročník) je samostatný povinný předmět rozčleněný do 5 tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme - poznávání okolí školy, obce, organizace života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a utváření přímých zkušeností, např. v dopravní výchově. z tématu dopravní výchova jsou zařazeny v průběhu 1. – 3. ročníku některé dílčí výstupy, které jsou uvedeny v jednotlivých ročnících.
- Lidé kolem nás – základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, podstata pomoci, solidarity mezi lidmi, vzájemná úcta, snášenlivost, rovné postavení mužů a žen, práva a povinnosti občana. z tématu etická výchova jsou zařazeny v průběhu 1. – 3. ročníku některé dílčí výstupy, které jsou uvedeny v jednotlivých ročnících.
- Lidé a čas - orientace v dějích a v čase, poznávání důvodů měření času, sledování průběhu a vývoje událostí v čase, utváření historie, událostí v rodině, v obci, v regionu, v historii vlasti, vyhledávání informací, návštěva památek, sbírek muzeí, knihovny
- Rozmanitost přírody - poznávání planety Země, rozmanitost a proměnlivost živé a neživé přírody, poznávání okolní krajiny, využívání a hodnocení pozorování, sledování vlivu lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody, zlepšení životního prostředí a k udržitelnému rozvoji
- Člověk a jeho zdraví – poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, poznávání biologických a fyziologických funkcí a potřeb, zdraví jako stavu bio-psycho-sociální rovnováhy života, osvojování bezpečného chování a vzájemné pomoci v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, poučení o nemocech, prevenci a zdraví jako důležité hodnotě v životě člověka

Časové vymezení

Předmět Prvouka se vyučuje na 1. stupni ZŠ:

- 1. ročník 2 hodiny týdně
- 2. ročník 2 hodiny týdně
- 3. ročník 2 hodiny týdně

Organizační vymezení:

výuka probíhá v:

- kmenových třídách
- učebně s interaktivní tabulí
- počítačové učebně
- daltonské výuce
- okolí školy
- přírodě

Žáci se mohou zúčastnit soutěží EKO-školy, sběru papíru, pomerančové a citronové kůry, hliníku, víček z PET lahví.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáka k ochotě se věnovat celoživotnímu učení
- učíme žáka vyhledávat, třídit informace a orientovat se v nich
- vedeme žáka k samostatnému pozorování
- upevňujeme u něho preventivní chování
- pomáháme mu orientovat ve v čase, propojovat historické, zeměpisné a kulturní informace

Kompetence k řešení problémů

- motivujeme žáka k samostatnému řešení problémů
- pomáháme mu hledat další řešení
- upevňujeme u něho účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení
- učíme žáka pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi, aj., využívání informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáka k jasnému vyjadřování jeho myšlenek a názorů
- pomáháme mu vést bezproblémovou komunikaci
- učíme ho vyjadřovat pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- učíme ho naslouchat názorům druhých a vhodně na ně reagovat
- pomáháme mu obhajovat jeho názory

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáka ke spolupráci ve skupině a k dodržování pravidel
- učíme ho diskutovat a věcně argumentovat
- posilujeme u žáka vědomí zodpovědnosti za jeho práci
- posilujeme jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- vedeme žáka k dodržování pravidel slušného chování
- motivujeme ho k ohleduplnému vztahu k přírodě
- vedeme ho k uvědomování si jeho práv a povinností

Kompetence pracovní

- vedeme žáka k utváření pracovních návyků v samostatné i týmové práci
- vedeme ho k udržování pořádku na pracovním místě

- učíme ho dodržovat bezpečnost svou i ostatních při práci s pomůckami
- učíme ho dodržovat hygienická pravidla

1. ročník

Místo, kde žijeme

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí • uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy, bezpečně překoná silnici (dopravní výchova) • charakterizuje a odhaluje riziková místa a situace, rozlišuje bezpečná a nebezpečná místa pro hru (dopravní výchova)	• Domov: prostředí domova, orientace v místě bydliště • Škola_ prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy Dopravní výchova • bezpečná cesta ze školy • riziková místa a situace
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Český jazyk a literatura • 1. ročník • Dramatická výchova

Lidé kolem nás

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi • odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností • osvojuje si oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu (etická výchova) • učí se naslouchat a dodržovat jednoduchá komunikační pravidla ve třídě (etická výchova) • poděkuje, omluví se, přiměřeně gestikuluje (etická výchova) • projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům • orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu • pozná české mince • uvede příklad využití platební karty	Rodina • postavení jedince v rodině • role členů rodiny • příbuzenské a mezigenerační vztahy • život a funkce rodiny • práce fyzická a duševní, zaměstnání Soužití lidí • mezilidské vztahy, komunikace, principy • demokracie Etická výchova • komunikace při vytváření výchovného kolektivu • představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace • základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích • pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva • chování lidí • vlastnosti lidí • pravidla slušného chování, ohleduplnost, • rizikové situace, rizikové chování Finanční gramotnost • orientace v problematice peněz

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy Multikulturní výchova - Lidské vztahy	Český jazyk a literatura 1. ročník - Komunikační a slohová výchova - Literární výchova a čtení - Dramatická výchova Matematika 1. ročník - Závislosti, vztahy a práce s daty Hudební výchova 1. ročník - Hudebně pohybové činnosti

Lidé a čas

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost	Orientace v čase a časový řád - určování času - denní režim - roční období Současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života - bydlení - předměty denní potřeby - průběh lidského života
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Multikulturní výchova - Lidské vztahy	Český jazyk a literatura 1. ročník - Dramatická výchova Matematika 1. ročník - Závislosti, vztahy a práce s daty

Rozmanitost přírody

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě - provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	Voda a vzduch - význam vody pro život Vesmír a Země - den a noc, roční období Rostliny, houby, živočichové - znaky života - životní potřeby a projevy - průběh a způsob života - výživa - stavba těla u některých nejznámějších druhů - jejich význam v přírodě a pro člověka
Průřezová témata	Přesahy do
Environmentální výchova - Základní podmínky života - Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura 1. ročník - Literární výchova a čtení Matematika 1. ročník

	Číslo a početní operace

Člověk a jeho zdraví

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - rozezná nebezpečí různého charakteru - ví, kdy použít čísla tísňového volání – 112, 150, 155 a 158 - uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu (dopravní výchova) - využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci - odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná - v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné - jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných lidí - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Péče o zdraví - zdravý životní styl - správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy - pitný režim - nemoc, drobné úrazy a poranění první pomoc, úrazová zábrana - přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - služby odborné pomoci - čísla tísňového volání - správný způsob volání na tísňovou linku Osobní bezpečí - bezpečné chování v rizikovém prostředí, v silničním - provozu (dopravní výchova) - krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání, atd.) - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - postup v případě ohrožení (varovný signál, - evakuace, zkouška sirén) - reakce na pokyny dospělých při mimořádných událostech
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Tělesná výchova 1. ročník - Turistika a pobyt v přírodě Člověk a svět práce 1. ročník - Příprava pokrmů

2. ročník

Místo, kde žijeme

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí - pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě) - uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy (dopravní výchova) - uveďte základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce, cíleně je používá (dopravní výchova)	- Domov: prostředí domova, orientace v místě bydliště - Škola: prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy Dopravní výchova - bezpečná cesta do školy - ochranné prvky v silničním provozu - riziková místa a situace - bezpečná místa pro hru - některé dopravní značky

• charakterizuje a odhaluje riziková místa a situace i pro hru (dopravní výchova) • rozeznává vybrané značky pro chodce(dopravní výchova)	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova • Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura • 2. ročník • Literární výchova a čtení • Dramatická výchova Člověk a svět práce • 2. ročník • Konstrukční činnosti

Lidé kolem nás

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi • projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům • odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností • podílí se na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel (etická výchova) • pozná české mince a bankovky • uvede příklad využití platební karty • odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu	Rodina • příbuzenské a mezigenerační vztahy • život a funkce rodiny • práce fyzická a duševní, zaměstnání Soužití lidí • mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie Etická výchova • komunikace při vytváření výchovného kolektivu – vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace • chování lidí : vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, rizikové situace, rizikové chování Vlastnictví • soukromé, veřejné, osobní, společné Finanční gramotnost • orientace v problematice peněz
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Mezilidské vztahy	Český jazyk a literatura • 2. ročník • Komunikační a slohová výchova • Dramatická výchova Výtvarná výchova • 2. ročník • Uplatnění subjektivity

Lidé a čas

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Orientace v čase a časový řád • určování času • dějiny jako časový sled událostí

• pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky • uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí	• kalendáře, letopočet, denní režim, roční období Současnost a minulost v našem životě • proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby • průběh lidského života Regionální památky • péče o památky
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Poznávání lidí	Český jazyk a literatura • 2. ročník • Literární výchova a čtení • Dramatická výchova Matematika • 2. ročník • Závislosti, vztahy a práce s daty

Rozmanitost přírody

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • pozoruje, popíše a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě • provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů • učí se ohleduplně chovat k přírodě a ochraňuje ji	Voda a vzduch • význam pro život • výskyt, vlastnosti a formy vody Vesmír a Země • den a noc • roční období Rostliny, houby, živočichové • třídění některých rostlin a živočichů • jejich význam v přírodě a pro člověka • pozorování přírody Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody • ochrana rostlin a živočichů • odpovědnost lidí
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova • Základní podmínky života • Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura • 2. ročník • Literární výchova a čtení Člověk a svět práce • 2. ročník • Práce s drobným materiálem • Pěstelské práce

Člověk a jeho zdraví

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činností vztah ke zdraví • chová se bezpečně v silničním provozu v roli chodce • chová se obezřetně při setkání s neznámými	Péče o zdraví, zdravá výživa • denní, pitný a pohybový režim • zdravá strava • nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc • osobní, intimní a duševní hygiena Návykové látky a zdraví • odmítání návykových látek Osobní bezpečí • bezpečné chování v silničním provozu v roli

jedinci • odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná • v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné • ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek • ví, kdy použít čísla tísňového volání – 112, 150, 155 a 158 • dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a ostatních • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	chodce • krizové situace (odmítnutí nabídek a chování, které nechce) Situace hromadného ohrožení • reakce na pokyny • mimořádné události a rizika ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén) • požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru)
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova- osobnostní rozvoj • Sebepoznání a sebepojetí Environmentální výchova • Základní podmínky života	Český jazyk a literatura • 2. ročník • Dramatická výchova Člověk a svět práce • 2. ročník • Příprava pokrmů

3. ročník

Místo, kde žijeme

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	Okolní krajina (místní oblast, region) • zemský povrch a jeho tvary • vodstvo na pevnině • rozšíření půd, rostlinstva a živočichů • vliv krajiny na život lidí • působení lidí na krajinu a vliv na životní prostředí • orientační body a linie • světové strany
Průřezová témata	Přesahy do
Environmentální výchova • Ekosystémy • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí	Výtvarná výchova • 3. ročník • Uplatnění subjektivity

Lidé kolem nás

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi • projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům • odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností • osvojuje si základní (předpoklady) vědomosti	Rodina • příbuzenské a mezigenerační vztahy • život a funkce rodiny • práce fyzická a duševní, zaměstnání Soužití lidí • mezilidské vztahy, komunikace, princip demokracie • obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve

a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým (etická výchova) • učí se prosociálnímu chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky (etická výchova) • reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc (etická výchova) • rozeznává vybrané dopravní značky (dopravní výchova) • reaguje v roli chodce na ostatní účastníky silničního provozu (dopravní výchova) • používá reflexní doplňky a zná jejich dopad (dopravní výchova) • v modelových situacích a při akcích školy uplatňuje bezpečné chování v dopravních prostředcích a na zastávkách (dopravní výchova) • zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení (finanční gramotnost) • vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz (finanční gramotnost)	• - pomoc nemocným a sociálně slabým Etická výchova • sebepojetí – sebezpoznaní, sebehodnocení, sebepřijetí, sebe prezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování • pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevování pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, přepisování pozitivních vlastností druhým, správná reakce na pochvalu • akceptace druhého – zážitek přijetí pro každého žáka, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých • chování lidí: vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, rizikové situace, rizikové chování, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, předcházení konfliktům Právo a spravedlnost • práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy Základní globální problémy • nesnášenlivost mezi lidmi Dopravní výchova • vybrané dopravní značky • účastníci silničního provozu • reflexní doplňky • chování v dopravních prostředcích a na zastávkách Finanční gramotnost • použití peněz v běžných situacích • vědomost o finančních institucích
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy Multikulturní výchova • Lidské vztahy • Etnický původ	Český jazyk a literatura • 3. ročník • Dramatická výchova

Lidé a čas

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti • pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu • uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost	Orientace v čase a časový řád • určování času, čas jako fyzikální veličina • dějiny jako časový sled událostí Současnost a minulost v našem životě • průběh lidského života • kalendáře, letopočet, generace Regionální památky • péče o památky • lidé a obory zkoumající minulost • minulost kraje a předků • domov, rodný kraj, vlast
Průřezová témata	Přesahy do

Osobnostní a sociální výchova - Poznávání lidí - Komunikace	Český jazyk a literatura 3. ročník - Literární výchova a čtení Matematika 3. ročník - Závislosti, vztahy a práce s daty

Rozmanitost přírody

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě - provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	Látky a jejich vlastnosti - třídění látek - změny látek a skupenství - vlastnosti a měření veličin a praktickým užíváním - základních jednotek Voda a vzduch - výskyt, vlastnosti, složení a formy vody - oběh vody v přírodě - proudění vzduchu, význam pro život Rostliny, houby a živočichové - znaky života Nerosty a horniny, půda - některé hospodářsky významné horniny a nerosty - zvětvování, vznik půdy a její význam Životní podmínky - význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebí a počasí Rovnováha v přírodě - význam, vzájemné vztahy mezi organizmy - základní společenstva Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí - likvidace odpadů
Průřezová témata	Přesahy do
Environmentální výchova - Základní podmínky života - Vztah člověka k prostředí	Výtvarná výchova 3. ročník - Rozvíjení smyslové citlivosti - Uplatnění subjektivity Člověk a svět práce 3. ročník - Pěstelské práce

Člověk a jeho zdraví

Očekávané výstupy	Učivo
žák: uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	Lidské tělo - základní stavba a funkce Péče o zdraví, zdravá výživa - nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc Dopravní výchova - způsoby chování a jednání v roli cyklisty

• rozezná nebezpečí různého charakteru • využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času • uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu • (dopravní výchova) • uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli cyklisty, cíleně je používá • (dopravní výchova) • charakterizuje a odhaluje riziková místa a situace (dopravní výchova) • prokazuje v situaci dopravního hřiště bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty (podle podmínek školy) • charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje (dopravní výchova) • jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech • v modelové situaci použije správný způsob komunikace s operátory tísňové linky, • dokáže použít krizovou linku a nezneužívá ji	• ochranné prvky cyklisty • prostředky hromadné dopravy Osobní bezpečí • bezpečné chování v silničním provozu a v krizových situacích • integrovaný záchranný systém • komunikace s integrovaným záchranným systémem
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Multikulturní výchova • Lidské vztahy	Český jazyk a literatura • 3. ročník • Dramatická výchova Výtvarná výchova • 3. ročník • Rozvíjení smyslové činnosti

5.4.2 Přírodověda

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Učivo navazuje na učivo prvouky, na znalosti a dovednosti získané v 1. - 3. ročníku. Žák rozvíjí své znalosti v oboru přírodních věd. Okruhy poskytují příležitost vytvářet kladný vztah k přírodě, ke svému zdraví a zdravému způsobu života, k ochraně životního prostředí. Žák získává základní vědomosti o živé a neživé přírodě, o Zemi, člověku a technice.

Přírodověda ve 2. období (4. - 5. ročník ZŠ) je samostatný povinný předmět rozčleněný do dvou tematických okruhů:

Rozmanitost přírody

- Ve 4. ročníku si žáci osvojují souvislosti mezi organismy navzájem, mezi organismy a prostředím i mezi člověkem a ostatní biosférou. Žáci se seznamují s neživou přírodou, poznávají veličiny délku, hmotnost, teplotu a čas, učí se je měřit. Rozvíjejí schopnost samostatně pozorovat, poznávat a zkoumat přírodu, řešit přiměřeně náročné úkoly a problémy. Utvářejí si kladný vztah k přírodě a ochraně životního prostředí jako celku.
- V 5. ročníku si žáci osvojují vědomosti o Zemi, poznávají neživou přírodu, znalosti o technice. Žáci jsou vedeni ke zdravému způsobu života, k ochraně životního prostředí.

Člověk a jeho zdraví

- Žáci ve 4. ročníku získávají a upevňují si dovednosti a návyky související s podporou zdraví, jeho ochranou, plánováním svého času pro učení, odpočinek, učí se ošetřit drobná poranění, chovat se v roli chodce v silničním provozu, v rizikovém prostředí, v krizových situacích, uplatňují ohleduplné chování k druhým.
- V 5. ročníku se soustředí na získání základních poznatků o vývojových etapách člověka, o lidském těle a jeho základních funkcích, o ochraně zdraví a životního prostředí, o zásadách bezpečné práce s elektrickým zařízením, o možnosti ohrožení vlastního zdraví i jiných lidí při mimořádných událostech, přijímají informace o legálních a nelegálních návykových látkách a rizicích plynoucích z jejich zneužívání.

Z tématu dopravní výchova jsou zařazeny v průběhu 4. - 5. ročníku některé dílčí výstupy, které jsou uvedeny v jednotlivých ročnících. Podle finančních možností jsou dílčí výstupy realizovány při výuce na dopravním hřišti.

Z tématu etická výchova jsou zařazeny v průběhu 4. - 5. ročníku některé dílčí výstupy, které jsou uvedeny v jednotlivých ročnících.

Časové vymezení

Přírodověda se vyučuje na 1. stupni ZŠ:

- 4. ročník 1 hodina týdně
- 5. ročník 2 hodiny týdně

Organizační vymezení

výuka probíhá v:

- kmenových třídách
- učebně s interaktivní tabulí
- počítačové učebně
- daltonské výuce
- okolí školy
- přírodě

Žáci se mohou zúčastnit soutěží EKO-školy, sběru papíru, pomerančové a citronové kůry, hliníku a víček od PET lahví.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáka k ochotě se věnovat celoživotnímu učení
- učíme žáka vyhledávat, třídit informace a orientovat se v nich
- vedeme žáka k samostatnému pozorování
- upevňujeme u něho preventivní chování
- vedeme ho k hodnocení výsledků učení
- vedeme ho k používání terminologie

Kompetence k řešení problémů

- učíme ho odlišit podstatné od nepodstatného
- motivujeme žáka k samostatnému řešení problémů
- pomáháme mu hledat další řešení
- upevňujeme u něho účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení
- učíme žáka pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi, aj. využívání informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáka k jasnému vyjadřování jeho myšlenek a názorů, sdělení informace
- pomáháme mu vést bezproblémovou komunikaci
- učíme ho vyjadřovat pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- učíme ho naslouchat názorům druhých a vhodně na ně reagovat
- pomáháme mu obhajovat jeho názory
- pomáháme mu pochopit obrazový materiál
- vedeme ho k respektování cizí kultury

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáka ke spolupráci ve skupině a k dodržování pravidel, ocenění práce druhých
- učíme ho diskutovat a věcně argumentovat, obhajovat jeho vlastní názory
- učíme žáka pracovat i samostatně
- posilujeme u žáka vědomí zodpovědnosti za jeho práci
- posilujeme jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj
- vedeme ho k úctě k druhým lidem a upevňování dobrých mezilidských vztahů
- učíme ho poskytovat pomoc v rámci jeho možností a o pomoc požádat

Kompetence občanské

- učíme ho respektovat přesvědčení druhých lidí, uznávání jejich hodnot
- vedeme žáka k dodržování pravidel slušného chování, vcítění se do situace druhých lidí
- motivujeme ho k ohleduplnému vztahu k přírodě
- učíme ho chápat základní ekologické souvislosti
- vedeme ho k uvědomování si jeho práv a povinností
- motivujeme ho k zapojování do kulturního dění

Kompetence pracovní

- vedeme žáka k utváření pracovních návyků v samostatné i týmové práci
- vedeme ho k udržování pořádku na pracovním místě
- učíme ho dodržovat pravidla silničního provozu
- vedeme ho k dodržování hygienických zásad
- vedeme ho k třídění odpadu
- učíme ho dodržovat bezpečnost svou i ostatních při práci s pomůckami
- učíme ho dodržovat hygienická pravidla

Hodnoty, postoje, praktická etika

4. ročník

Rozmanitost přírody

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy - založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	Živá příroda - houby - rostliny - živočichové - znaky života, potřeby a projevy - průběh a znaky života - výživa, stavba těla - význam v přírodě pro člověka Přírodní společenstva - rozmanitost života Rovnováha v přírodě - význam a vztahy mezi organismy - základní společenstva Ochrana přírody a ohleduplné chování k přírodě - odpovědnost lidí - ochrana a tvorba životního prostředí - ochrana rostlin a živočichů - likvidace odpadů Voda a vzduch - výskyt, vlastnosti a formy vody - oběh vody v přírodě - vlastnosti a složení vzduchu - proudění vzduchu - význam pro život Nerosty a horniny, půda - významné horniny a nerosty, zvětvávání - vznik půdy a její význam Neživá příroda - měření vlastností látek - vl. vzduchu, vody, hornin, nerostů a půdy Látky a jejich vlastnosti - třídění látek - změny látek a skupenství - vlastnosti látek a jejich porovnávání - měření veličin s praktickým využíváním základních jednotek
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání Environmentální výchova - Ekosystémy - Základní podmínky života - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	

Člověk a jeho zdraví

Očekávané výstupy	Učivo
žák: účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb	Lidské tělo - životní potřeby člověka - stavba těla, základní funkce a projevy

s ohledem na oprávněné nároky jiných osob • uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události • předvede v modelových situacích osvojené způsoby odmítání návykových látek • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou • ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc • reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z neverbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku (etická výchova) • uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří si pozitivní sebehodnocení (etická výchova) • dokáže se těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách (etická výchova) • charakterizuje na příkladech rozdíly mezi drobným, závažným a život ohrožujícím zraněním • v modelové situaci rozpozná a určí život ohrožující zranění • určí vhodná a nevhodná místa pro hru • vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista (dopravní výchova) • popíše výbavu cyklisty a jízdního kola (dopravní výchova) • rozeznává vybrané značky (dopravní výchova)	• Péče o zdraví, zdravá výživa • denní, pitný a pohybový režim • zdravá strava • nemoc, drobné úrazy a poranění • první pomoc, čísla tísňového volání • duševní a intimní hygiena • rizika stresu, reklamní vlivy Etická výchova • základy neverbální komunikace – seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky • komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu • pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevování pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnosti pochvaly, připisování pozitivních vlastností druhým, správná reakce na pochvalu Osobní bezpečí • vhodná a nevhodná místa pro hru Dopravní výchova • bezpečné chování v rizikovém prostředí • bezpečné chování v silničním provozu • vybrané dopravní značky • předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) • výbava cyklisty a jízdního kola
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena	

5. ročník

Rozmanitost přírody

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka • v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	Člověk, živá a neživá příroda • vzájemný vztah živé a neživé přírody • vliv činnosti člověka • energetická surovina, nerost, hornina • složení půdy, vznik, význam Člověk a vesmír • postavení Země ve vesmíru

- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	Sluneční soustava - pohyb Země kolem Slunce (střídání ročních období) - otáčení Země kolem osy (střídání dne a noci) - Slunce zdroj tepla a světla Rozmanitost podmínek života na Zemi - základní oblasti na Zemi (studené, mírné, teplé) - podnebí, počasí - příroda ve světě a v Evropě - ochrana přírody Třídění organismů: - třídění přírodnin - rostliny - živočichové
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání Environmentální výchova - Ekosystémy - Základní podmínky života - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Objevujeme Evropu a svět	

Člověk a jeho zdraví

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka - využívá poznatků o lidském těle a podpoře vlastního zdravého způsobu života - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození - identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí (etická výchova) - jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy (etická výchova) - iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné nabídky reaguje asertivně (etická výchova) - účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob - charakterizuje na příkladech rozdíly mezi drobným, závažným a život ohrožujícím	Člověk a jeho vztah k prostředí - lidský organismus, jeho vztahy k prostředí - člověk a technika (síla, jednoduché stroje) - význam energií pro život - ochrana životního prostředí a jeho tvorba - odpovědnost lidí - likvidace odpadů - živelné pohromy a ekologické katastrofy Lidské tělo - stavba těla - životní potřeby člověka Etická výchova - tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování - schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce - elementární prosociálnost – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce - asertivní chování – rozlišování mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání

zraněním • v modelové situaci určí život ohrožující zranění • ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc • předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek • v modelových situacích (vycházka, výlet) vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě (v méně známých místech obce, v neznámých místech mimo obec) a určuje vhodný způsob bezpečného chování • uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulující mimořádné události • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou • uvědomuje si nutnost pravidelné tělesné a intimní hygieny a následky jejího zanedbávání • rozeznává další dopravní značky (dopravní výchova) • poznává vztahy účastníků silničního provozu (dopravní výchova) • zná ohleduplné chování a osvojuje si ho (dopravní výchova) • snaží se předcházet nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu (dopravní výchova)	Péče o zdraví, zdravá výživa • denní režim, zdravá strava • drobné úrazy a poranění • prevence nemocí a úrazů • první pomoc při drobných poraněních • pomoc v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví (čísla tísňového volání) • osobní, intimní a duševní hygiena • nemoci přenosné a nepřenositelné • ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS) Návykové látky a zdraví • návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost • odmítání návykových látek • nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií Osobní bezpečí • krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru • bezpečné chování v rizikovém prostředí • označování nebezpečných látek • šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích • Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená (např. požár, postup při evakuaci) Dopravní výchova • další vybrané značky • vztahy účastníků silničního provozu • ohleduplné chování v silničním provozu předcházení nebezpečí s ohledem na účastníky silničního provozu
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Hodnoty, postoje, praktická etika	

5.4.3 Vlastivěda

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Učivo navazuje na učivo prvouky, na žákovy znalosti a dovednosti získané v 1. - 3. ročníku. Vychází z vlastních znalostí a dovedností žáků a seznamuje žáky se základními znalostmi zeměpisu (práce s mapou České republiky a Evropy) a dějepisu (průřez historií naší vlasti). Vlastivěda rozšiřuje základní poznatky z prvouky o významné přírodní, společenské, hospodářské, kulturní a historické jevy. Formuje u žáků vědomí příslušnosti k vlastnímu národu, ale také podněcuje zájem o různé přírodní a kulturní odlišnosti jiných národů, které respektuje. Předmět vlastivěda učí žáky vnímat svět v globálních souvislostech a přijímat odpovědnost za důsledky lidského jednání. Vede žáky k orientaci v praktickém životě.

Vlastivěda ve 2. období (4. - 5. ročník ZŠ) je samostatný povinný předmět rozčleněný do 3 tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme - organizace života v obci, ve společnosti, praktické poznávání místních, regionálních skutečností, utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově), rozvíjení vztahu k zemi, utváření národního cítění
- Lidé kolem nás - upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti mezi lidmi, směřuje k poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu. z tématu etická výchova jsou zařazeny v průběhu 5. ročníku některé dílčí výstupy, které jsou uvedeny v této oblasti.
- Lidé a čas - orientace v dějích, v čase, v postupu událostí, které utvářejí historii věcí a dějů, poznávání kultury společnosti, seznámení se základními právy a povinnostmi, se světem financí, s globálními problémy, vyvolání a podpora zájmu u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti.

Časové vymezení

Předmět Vlastivěda se vyučuje na 1. stupni ZŠ:

- 4. ročník 2 hodiny týdně
- 5. ročník 2 hodiny týdně

Organizační vymezení

Výuka probíhá v:

- kmenové třídě
- učebně s interaktivní tabulí
- počítačové učebně
- daltonské výuce
- okolí školy
- přírodě

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- probouzíme v něm pozitivní vztah k učení
- vedeme žáka k ochotě se věnovat celoživotnímu učení
- učíme žáka vyhledávat, třídit informace a orientovat se v nich
- vedeme žáka k samostatnému pozorování
- upevňujeme u něho preventivní chování
- směřujeme ho k hodnocení výsledků učení
- požadujeme po něm používání terminologie
- pomáháme mu se získáváním vědomostí prostřednictvím vizualizace

Kompetence k řešení problémů

- učíme ho odlišit podstatné od nepodstatného
- motivujeme žáka k samostatnému řešení problémů
- pomáháme mu hledat další řešení
- učíme žáka pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi, aj. využívání informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáka k jasnému vyjadřování jeho myšlenek a názorů, sdělení informace
- pomáháme mu vést bezproblémovou komunikaci
- učíme ho naslouchat názorům druhých a vhodně na ně reagovat
- pomáháme mu obhajovat jeho názory
- pomáháme mu pochopit obrazový materiál
- vedeme ho k respektování cizí kultury

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáka ke spolupráci ve skupině a k dodržování pravidel, ocenění práce druhých
- učíme ho diskutovat a věcně argumentovat, obhajovat jeho vlastní názory
- učíme žáka pracovat i samostatně
- posilujeme u žáka vědomí zodpovědnosti za jeho práci
- posilujeme jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj
- vedeme ho k úctě k druhým lidem a upevňování dobrých mezilidských vztahů
- učíme ho poskytovat pomoc v rámci jeho možností a o pomoc požádat

Kompetence občanské

- učíme ho respektovat přesvědčení druhých lidí, uznávání jejich hodnot
- vedeme žáka k dodržování pravidel slušného chování, vcítění se do situace druhých lidí
- motivujeme ho k ohleduplnému vztahu k přírodě
- učíme ho chápat základní ekologické souvislosti
- vedeme ho k uvědomování si jeho práv a povinností
- motivujeme ho k zapojování do kulturního dění

Kompetence pracovní

- vedeme žáka k utváření pracovních návyků v samostatné i týmové práci
- vedeme ho k udržování pořádku na pracovním místě
- učíme ho dodržovat pravidla silničního provozu
- vedeme ho k dodržování hygienických zásad
- vedeme ho k třídění odpadu
- učíme ho dodržovat bezpečnost svou i ostatních při práci s pomůckami
- učíme ho dodržovat hygienická pravidla

4. ročník

Místo, kde žijeme

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozlišuje orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly státu a jejich význam • seznamuje se s úlohou armády ČR • rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky • určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu • určí světové strany v přírodě i podle mapy,	Naše vlast • domov, krajina, národ • základy státního zřízení a politického systému, státní správa, samospráva • státní symboly • armáda ČR • Česká republika, Praha, vybrané regiony • zemědělství, nerostné suroviny, průmysl • významná místa a památky Povrch a vodstvo ČR • práce s mapou

orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	Orientace v krajině • orientační body a linie, světové strany Mapy a plány • mapy obecné, zeměpisné a tematické • obsah, grafika, vysvětlivky
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj • Rozvoj schopností poznávání Výchova demokratického občana • Občan, občanská společnost a stát	

Lidé kolem nás

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci • rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení • rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy • orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích • sestaví jednoduchý osobní rozpočet • odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze • na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů • vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	Soužití lidí • mezilidské vztahy, komunikace • principy demokracie • pomoc nemocným, sociálně slabým Chování lidí • vlastnosti lidí • pravidla slušného chování • ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality • rizikové chování, předcházení konfliktům • principy demokracie Právo a spravedlnost • základní lidská práva a práva dítěte • práva a povinnosti žáků školy Vlastnictví • úcta k práci, odměna Finanční gramotnost • finanční možnosti • osobní rozpočet • spoření, půjčování, dluhy • peníze v běžném životě
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Mezilidské vztahy • Hodnoty, postoje, praktická etika	

Lidé a čas

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik • pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy • využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti • zdůvodní základní význam nemovitých i movitých kulturních památek • rozezná současné a minulé a orientuje se	Orientace v čase a časový řád • dějiny jako časový sled událostí Současnost a minulost v našem životě • proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby • státní svátky a významné dny Dějiny České republiky • pravěk, středověk, raný novověk (hlavní události) • báje, mýty, pověsti

v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik objasní historické důvody pro zařazení svátků a významných dnů	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Výchova demokratického občana - Občan, občanská společnost a stát	

5. ročník

Místo, kde žijeme

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického - vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli - zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest po ČR a po Evropě	Okolní krajina (místní oblast, region) - historická a významná místa - zemědělství a průmysl - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo - působení lidí na krajinu a životní prostředí Regiony ČR - Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje - výroba, služby a obchod, historická a významná místa Evropa a svět - kontinenty, evropské státy, EU, cestování

Průřezová témata	Přesahy do
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět - Jsme Evropané	

Lidé kolem nás

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci, - rozlišuje principy demokracie - uvědomuje si ohleduplnost, etické zásady (etická výchova) - pracuje na zvládnutí vlastní emocionality - odhaduje rizikové situace, rizikové chování a učí se předcházet konfliktům - orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích - odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze - na příkladu ukáže nemožnost realizace všech	Soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, princip demokracie - zájmové spolky, politické stany, církve, - obchod, firmy - pomoc nemocným, sociálně slabým, společný "evropský dům" Chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování Etická výchova - ohleduplnost, etické zásady - zvládnutí vlastní emocionality - rizikové situace, rizikové chování - předcházení konfliktům Vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné hmotný

chtěných výdajů - vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy - rozlišuje a odsuzuje korupci - objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje - objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje - na příkladech objasní rizika půjčování peněz - uvede příklady základních příjmů a výdajů - na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží - poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	a nehmotný majetek Finanční gramotnost - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti - hotovostní a bezhotovostní forma peněz - způsoby placení - banka jako správce peněz, úspory, půjčky, dluhy - reklamace Právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte - práva a povinnosti žáků školy - protiprávní jednání a korupce - právní ochrana občanů a majetku (včetně nároku na reklamaci), soukromého vlastnictví, duševních hodnot Kultura - podoby a projevy kultury, kulturní instituce - masová kultura a subkultura Základní globální problémy - významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti - nesnášenlivost mezi lidmi - globální problémy přírodního prostředí

Průřezová témata	Přesahy do
Výchova demokratického občana - Občanská společnost a škola - Občan, občanská společnost a stát - Formy participace občanů v politickém životě - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Multikulturní výchova - Princip sociálního smíru a solidarity	

Lidé a čas

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy - využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti - zdůvodní základní význam nemovitých i movitých kulturních památek - rozezná současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik - objasní historické důvody pro zařazení svátků a významných dnů	Orientace v čase a časový řád - dějiny jako časový sled událostí - Současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby - státní svátky a významné dny Dějiny České republiky - novověk (hlavní události)

Průřezová témata	Přesahy do
Výchova demokratického občana • Občan, občanská společnost a stát	

5.5 Člověk a společnost

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

Ve vzdělávací oblasti člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích. Vzdělávací oblast člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Občanská výchova. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast člověk a jeho svět.

Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru Zeměpis, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti člověk a příroda.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promyšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí

- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

5.5.1 Dějepis

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů.

Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Obsahové vymezení předmětu

Předmět dějepisu navazuje na výuku vlastivědy na 1. stupni ZŠ. Jeho obsah je členěn do tematických celků. Učivo je řazeno chronologicky

Žáci mají poznat, jak se postupně měnil způsob života člověka, orientovat se v posloupnosti českých a světových dějin, chápat souvislosti celospolečenského dění ve vztahu k vlastnímu regionu, naučit se události seřazovat chronologicky, vysvětlovat jejich příčiny a důsledky, vytvořit si vlastní názor a osvojit si úctu ke kulturnímu dědictví lidstva i vlastního národa.

Časové vymezení

Dějepis se vyučuje 2 vyučovací hodiny týdně v 6. - 9. ročníku.

Organizační vymezení

Výuka probíhá v kmenových třídách. Podle možností lze využít expozice Horáckého muzea v Novém Městě na Moravě, výstavy, exkurze.

Formy práce vedou ke zvládnutí učiva, vedou k samostatnosti, podporují spolupráci v rámci skupinové práce, kladou důraz na tvořivou práci a aktivitu žáka.

Využívá se práce s učebnicí, pracovním sešitem, interaktivní tabulí, elektronickou učebnicí, knihou, encyklopedií, odborným textem, časopisem, internetem, obrazovým materiálem, mapou, atlasem, nakopírovanými zápisy učiva, názornými pomůckami.

Žáci se každoročně mohou zúčastnit dějepisné olympiády, která je určena hlavně pro 8. a 9. ročníky. Pravidelně jsou pořádány exkurze na významná místa spojená s historií regionu, České republiky i dějiny světových (např. koncentrační tábor Osvětim). V průběhu jednotlivých let je žákům nabízena účast v různých projektech (např. Post Bellum o.p.s.), soutěžích a dalších aktivitách, jejichž cílem je prohloubit znalosti žáků o historii a podpořit jejich zájem o tuto oblast vzdělání.

Do předmětu byly zařazeny tyto výstupy z doplňujícího vzdělávacího oboru Dramatická výchova, které prostupují celým učivem:

- uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla
- prozkoumává témata z více úhlů pohledu a pojmenovává hlavní téma a konflikt; uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou

Do předmětu byly zařazeny tyto výstupy z doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova, které prostupují celé učivo:

- komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci
- respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí
- analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu
- spolupracuje i v obtížných sociálních situacích
- analyzuje etické aspekty různých životních situací
- aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- motivujeme žáky k poznání minulosti lidstva
- při práci s učebnicí rozlišujeme základní a rozšiřující učivo, užíváme správnou terminologii
- vedeme žáky k zájmu o minulost
- ověřujeme si zprostředkované znalosti a vedeme žáky, aby si vytvářeli vlastní názory
- zadáváním úkolů upevňujeme tvořivý přístup k obsahu vzdělání

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky ke schopnosti činit rozhodnutí, obhajovat svůj názor
- učíme žáky porovnávat historický a současný stav světa
- učíme hledat v historii příčiny dějů a poučení pro lidstvo
- vedeme žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování svých myšlenek
- umožňujeme žákům pracovat s odborným textem, porozumět mu
- učíme žáky hledat zdroje dalších informací – encyklopedie, internet...
- vedeme žáky k samostatným vystoupením

Kompetence sociální a personální

- vytváříme příznivé klima třídy
- uplatňujeme individuální přístup k žákům s poruchami učení a k talentovaným žákům
- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině
- učíme žáky chápat potřebu spolupráce

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat sociální, věkové a intelektové složení třídy
- výuka dějepisu umožňuje poznání člověka v různých oblastech světa, hledáme shody a rozdíly, vytváříme u žáků povědomí o specifice národního vývoje
- formujeme u žáků základy vlastenectví a občanské hrdosti
- učíme poznat vznik států, formy vlády, postavení člověka ve společnosti, úlohu jednotlivce v dějinách
- vytvářet u žáků vztah k umění, uměleckým dílům a výtvorům lidského ducha

Kompetence pracovní

- požadujeme u žáků dodržování stanovených pravidel

- kontrolujeme práci žáků
- vedeme žáky k využívání znalostí v běžném životě
- umožňujeme žákům vzájemně si radit a pomáhat

Další kompetence - viz přiřazení ke konkrétnímu učivu.

6. ročník

Člověk v dějinách

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků • uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány • orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	• motivační hodina, úvod do dějepisu, obsah učiva • práce s učebnicí, atlasem a mapou • proč se seznamovat s minulostí? • co vypráví archeologie? • historické prameny • měření času
Komentář	
Využití: • učebnice, pracovní sešity, atlasy, mapy • interaktivní tabule, interaktivní učebnice, internet • knihy, encyklopedie, dějepisné časopisy, novinové výstřižky • trojrozměrné pomůcky • kolektivní práce • referáty • didaktické materiály • nakopírované zápisy učiva	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Komunikace Multikulturní výchova • Kulturní difference Mediální výchova • Vnímání autora mediálních sdělení	Informační a komunikační technologie • 6. ročník • Základy práce s počítačem • Textový editor • Prezentace Přírodopis • 6. ročník • Planeta Země a vznik života na Zemi • Život na Zemi Zeměpis • 6. ročník • Planeta Země Mapy • Výchova ke zdraví • 6. ročník • vztahy mezi lidmi

Počátky lidské společnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu • objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	• nejstarší epochu dějin nazýváme pravěk • co víme o prvních lidských bytostech • žili v době kamenné lidé i na našem území? • člověk dnešního typu • jak se z pravěkých lovců stali zemědělci • kde žili první zemědělci? • o čem vypovídají památky po pravěkých

	zemědělcích? • co se změnilo na sklonku doby kamenné? • pozdní dobou kamennou skončilo nejstarší období pravěku • jak ovlivnil vynález bronzu život lidí • co víme o archeologických kulturách doby bronzové • co nového přinesla doba železná • ke kterým změnám dospěla lidská společnost na konci pravěku? • pravěk – shrnutí a opakování
Komentář	
Využití: • učebnice, pracovní sešity, atlasy, mapy • interaktivní tabule, interaktivní učebnice, internet • knihy, encyklopedie, dějepisné časopisy, novinové výstřižky • trojrozměrné pomůcky • kolektivní práce • referáty • didaktické materiály • nakopírované zápisy učiva	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Mezilidské vztahy • Komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá Multikulturní výchova • Kulturní difference Mediální výchova • Vnímání autora mediálních sdělení • Tvorba mediálního sdělení	Informační a komunikační technologie • 6. ročník • Základy práce s počítačem • Textový editor • Prezentace Občanská výchova • 6. ročník • Člověk ve společnosti Přírodopis • 6. ročník • Planeta Země a vznik života na Zemi • Člověk a příroda Zeměpis • 6. ročník • Planeta Země Výtvarná výchova • 6. ročník • Dějiny výtvarného umění a kultura Výchova ke zdraví • 6. ročník • vztahy mezi lidmi Člověk a svět práce • 6. ročník • základní podmínky pro pěstování • chovatelství
Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury	
Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací • uvede nejvýznamnější typy památek, které se	• starověký Egypt • Egypt je dar Nilu • božský vládce a jeho lid • dovednosti dávných Egyptanů • starověká Mezopotámie

staly součástí světového kulturního dědictví • demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury • porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	• život mezi řekami • oko za oko, zub za zub • v době hliněných tabulek • státy východního Středomoří • starověká Indie • země Bharatovců • vědy, základ života indické společnosti • kladení otázek, hledání odpovědí • starověká Čína • Čína, země vynalézavých lidí • tajemství čínského písma • Čína – Říše středu • kočovníci, život v sedle • nejstarší státy – shrnutí a opakování • starověké Řecko • Helada a Helénové • jak víme, že to bylo právě tak? • místa zrození řecké i evropské kultury • temná století – tajuplné období řeckých dějin • archaické období a plavby za rozvojem • Sparta • Athény a počátky demokracie • hledání alfy a omegy řecké kultury • vrchol a pád klasické řecké polis • klasická řecká kultura • moudrost, sport a bohové • otec a syn z Makedonie přebírají štafetu • helénistický svět • jak milé je být člověkem, když jsme vsutku lidmi • starověký Řím • starověká Itálie • jak víme, že to bylo právě tak? • tajemství vzniku věčného města • boj o Apeninský poloostrov • římské právo • boj Říma nekončí • jak spravovat velkou říši • kostky jsou vrženy • Římané přebírali a dále rozvíjeli kulturu mnoha národů • římské císařové • římská kultura • římské provincie • pozvolný úpadek a zánik římské říše • opakování
Komentář	
Využití: • učebnice, pracovní sešity, atlasy, mapy • interaktivní tabule, interaktivní učebnice, internet • knihy, encyklopedie, dějepisné časopisy, novinové výstřižky • trojrozměrné pomůcky • kolektivní práce • referáty • didaktické materiály	

• nakopírované zápisy učiva	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace Výchova demokratického občana • Občan, občanská společnost a stát • Formy participace občanů v politickém životě • Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá Multikulturní výchova • Kulturní difference • Lidské vztahy • Etnický původ • Multikulturalita Mediální výchova • Vnímání autora mediálních sdělení • Tvorba mediálního sdělení	Informační a komunikační technologie • 6. ročník • Základy práce s počítačem • Textový editor • Prezentace Občanská výchova • 6. ročník • Člověk ve společnosti • Stát a právo Výtvarná výchova • 6. ročník • Výtvarné techniky • Dějiny výtvarného umění a kultura Výchova ke zdraví • 6. ročník • vztahy mezi lidmi Člověk a svět práce • 6. ročník • základní podmínky pro pěstování chovatelství

7. ročník

Křesťanství a středověká Evropa

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států • objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech • vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí • ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	• Náboženství nové naděje • První staletí křesťanské církve • Soumrak římské říše a nesnadný zrod nové Evropy • Byzantská říše - stát Římanů a pravověrných křesťanů • Ve jménu Boha milosrdného, slitovaného • Moudrost a krása islámské civilizace • Trpaslíci na ramenou obrů • Karel Veliký vtiskl své říši pevný řád • Od této chvíle se stávám tvým člověkem • Severští vládcové moří • Zrod středověké Anglie • Svatá říše německých císařů • Víra uchovaná v kameni, dřevě a pergamenu • Slované přicházejí • Velká Morava • Přemyslovci položili základy českého státu (2) • Nejstarší z rodu ať drží moc! • Ohlédnutí za raným středověkem • Křížové výpravy: války ve jménu křesťanské víry • Zbožnost a kacířství ve vrcholném středověku • Mongolští pastevci pány nejmocnější říše středověku • Věk katedrál

	• Nejpočetnější část středověké společnosti tvořili venkované • Úspěchy a nečekané pády posledních Přemyslovců • Městský vzduch činí svobodným • Historie Nového Města na Moravě • V bohatství a dobrých skutcích cizí zemi • Jan Lucemburský - král rytíř a diplomat • Jak se České království zaskvělo hojností moudrých lidí • Dlouhá cesta Romů • Ohlédnutí za vrcholným středověkem • 14. století bylo dobou pohrom a nejistot • Nemocná církev a nelehká cesta k jejímu uzdravení • Bouřlivá husitská doba začala • Ktož jsú boží bojovníci? (2) • Počátky království "dvojího lidu" • Ty jsi náš král, a my jsme tvoji páni! • Ohlédnutí za dobou husitství a pozdního středověku
Komentář	
Využití: • učebnice, pracovní sešity, atlasy, mapy • interaktivní tabule, internet • knihy, encyklopedie, dějepisné časopisy, novinové výstřižky • trojrozměrné pomůcky • kolektivní práce • referáty • didaktické materiály • nakopírované zápisy učiva	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá Multikulturní výchova • Kulturní difference • Lidské vztahy • Etnický původ • Multikulturalita Mediální výchova • Vnímání autora mediálních sdělení • Tvorba mediálního sdělení	Občanská výchova • 7. ročník • Člověk ve společnosti • Stát a hospodářství • Stát a právo Zeměpis • 7. ročník • Přehled světadílů a oceánů Výtvarná výchova • 7. ročník • Výtvarné techniky • Dějiny výtvarného umění a kultura
Objevy a dobývání. Počátek nové doby	
Očekávané výstupy	Učivo
žák: • vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	• Renesance oslavuje krásy života • Touha poznávat svět je přirozená všem dobrým lidem • Renesance a humanismus v Českém království

• vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život • popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky • objasní postavení českého státu v podmínkách a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie • objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky • rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	• Evropané vyplouvají na oceány • Do Asie kolem Afriky • Neznámý svět indiánských států • Světadíl, který tam neměl být • Velké objevy i nenahraditelné ztráty • Ohlédnutí za dobou krásy, objevů a dobývání • Snaha o nápravu vedla k rozdělení • Proměny západní Evropy v 16. století • Pod křídly ruského orla • Turci před branami střední Evropy • Katolický král v nekatolické zemi • Rudolfínská Praha - město učenců i podvodníků • Bílá hora, pro jedny vítězství, pro druhé porážka • Poražení a vítězové • Jan Amos Komenský • Třicet let válčení (2) • Mír je silnější než válka • Ohlédnutí za nábožensky rozdělenou Evropou v 16. a 17. století
Komentář	
Využití: • učebnice, pracovní sešity, atlasy, mapy • interaktivní tabule, internet • knihy, encyklopedie, dějepisné časopisy, novinové výstřižky • trojrozměrné pomůcky • kolektivní práce • referáty • didaktické materiály • nakopírované zápisy učiva	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá • Objevujeme Evropu a svět Multikulturní výchova • Kulturní difference • Lidské vztahy • Etnický původ Mediální výchova • Vnímání autora mediálních sdělení • Tvorba mediálního sdělení	Občanská výchova • 7. ročník • Člověk ve společnosti • Stát a hospodářství • Stát a právo Zeměpis • 7. ročník • Přehled světadílů a oceánů Výtvarná výchova • 7. ročník • Výtvarné techniky • Dějiny výtvarného umění a kultura

8. ročník

Počátky nové doby

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - na příkladech uvede absolutismus a konstituční monarchii - popíše základní znaky barokní kultury a osvícenství a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	- Baroko, doba protikladů - Ono to baroko není špatné pro oko - České baroko - Společnost a podnikání v době baroka - Pod křídly orla vítězí lev - Výsluní a stíny vlády krále Slunce - Od popravy krále k parlamentní monarchii - Rusko a Osmanská říše - Doba osvícenství - Věda a umění doby rozumu - Panovníci osvícení rozumem - Reformy Marie Terezie - Reformy Josefa II. - Americký zvon svobody - Ohlédnutí za dobou baroka a osvícenství
Komentář	
Využití: - učebnice, pracovní sešity, atlasy, mapy - interaktivní tabule, internet - knihy, encyklopedie, dějepisné časopisy, novinové výstřižky - kolektivní práce - referáty - didaktické materiály - nakopírované zápisy učiva	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace Výchova demokratického občana - Občan, občanská společnost a stát Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět Multikulturní výchova - Kulturní difference - Lidské vztahy Mediální výchova - Vnímání autora mediálních sdělení - Tvorba mediálního sdělení	Občanská výchova 8. ročník - Stát a právo Výtvarná výchova 8. ročník - Výtvarné techniky - Dějiny výtvarného umění kultury Výchova ke zdraví 8. ročník - Vztahy mezi lidmi
Modernizace společnosti	
Očekávané výstupy	Učivo
žák: vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	- Velká francouzská revoluce - Volnost, rovnost, bratrství - Teror ve jménu svobody - Evropa Napoleona Bonaparta - Nové uspořádání Evropy

• objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě • porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů • vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií	• Průmyslová revoluce • Nová společnost průmyslové doby • Národní obrození • Počátky českého národního hnutí • V jazyku naše národnost • Kde domov můj? • Revoluce 1848 - 1849 • Jaro národů • Pražské červnové povstání • Dědictví revoluce • Ohlédnutí za dobou revolucí a národního uvědomování • Modernizace v Evropě druhé poloviny 19. století • Viktoriánská Anglie • Itálie a Německo, nové státy na mapě Evropy • Jih proti Severu • Rusko a Japonsko • Evropské velmoci budují nová impéria • Kolonie jako břemeno Evropanů • Rakousko-Uhersko • Úspěchy a prohry české politiky • Česká společnost se učí podnikat • Češi a Němci, dva národy v jedné zemi • Cesta z ghetta • Umění druhé poloviny 19. století • Ohlédnutí za druhou polovinou 19. století • Habsburská monarchie na začátku 19. století • Emancipace změnila postavení žen • Objevitelé neviditelného světa • Lidé, kteří rozsvítili svět • Technika a její netušené možnosti • Sport zatracovaný i milovaný • Hledání moderního umění
Komentář	
Využití: • učebnice, pracovní sešity, atlasy, mapy • interaktivní tabule, internet • knihy, encyklopedie, dějepisné časopisy, novinové výstřižky • kolektivní práce • referáty • didaktické materiály • nakopírované zápisy učiva	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace Výchova demokratického občana • Občan, občanská společnost a stát • Formy participace občanů v politickém životě Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá	Občanská výchova • 8. ročník • Stát a právo Výtvarná výchova • 8. ročník • Dějiny výtvarného umění kultury Výchova ke zdraví • 8. ročník • Vztahy mezi lidmi Člověk a svět práce • 8. ročník

Multikulturní výchova - Kulturní difference - Lidské vztahy - Etnický původ - Multikulturalita Mediální výchova - Vnímání autora mediálních sdělení - Tvorba mediálního sdělení	podnikání

Moderní doba

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - na příkladech demonstruje zneužití techniky v 1. světové válce a důsledky tohoto konfliktu - popíše a zhodnotí vznik samostatného Československa	- První světová válka - Ani peklo nemůže být tak strašné - Čeští vojáci na frontách Velké války - Bolševická revoluce - Konec starého světa - Vznik Československa - Ohlédnutí za dobou velkých nadějí a válečných hrůz - Opakování
Komentář	
Využití: - učebnice, pracovní sešity, atlasy, mapy - interaktivní tabule, internet - knihy, encyklopedie, dějepisné časopisy, novinové výstřižky - kolektivní práce - referáty - didaktické materiály - nakopírované zápisy učiva	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace Výchova demokratického občana - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá - Jsme Evropané Multikulturní výchova - Kulturní difference - Lidské vztahy Mediální výchova - Vnímání autora mediálních sdělení - Tvorba mediálního sdělení	Občanská výchova 8. ročník - Stát a právo Výtvarná výchova 8. ročník - Dějiny výtvarného umění kultury Výchova ke zdraví 8. ročník - Vztahy mezi lidmi

9. ročník

Moderní doba

Očekávané výstupy	Učivo
žák: zhodnotí postavení ČSR v evropských	- Versailleský systém - Československo – první léta existence

souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí • na příkladech ukáže zneužití techniky ve 2. světové válce a uvede důsledky tohoto konfliktu • rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů • charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu • na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv • zhodnotí postavení ČSR po 2. světové válce v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	• Problémy poválečného světa • Evropa na rozcestí • Bolševická diktatura v Sovětském svazu • Československá republika • Hospodářská krize a její důsledky • Soumrak nad Evropou • Hodiny míru ukazují blízký konec • Poslední roky demokracie v Československu • Rok 1938 – konec Československa • Vznik a rozpad Česko-Slovenska • Světová věda a umění v období mezi světovými válkami • Československá věda a umění mezi světovými válkami • Druhá světová válka • Počátek války a její průběh do roku 1941 • Válka v období 1941-1943 • Porážka Německa • Kapitulace Německa a Japonska • Charakter války • Holocaust I. • Holocaust II. • Holocaust III. • Protektorát Čechy a Morava 1939-1941 • Československý zahraniční odboj 1939-1941 • Protektorát Čechy a Morava 1942-1944 • Atentát na Heydricha • Lidice • Československý domácí odboj 1942-1944 • Československý zahraniční odboj 1942-1944 • Osvobození republiky
Komentář	
Využití: • učebnice, pracovní sešity, atlasy, mapy • interaktivní tabule, internet • knihy, encyklopedie, dějepisné časopisy, novinové výstřižky • trojrozměrné pomůcky • kolektivní práce • referáty • didaktické materiály • nakopírované zápisy učiva	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace Výchova demokratického občana • Občan, občanská společnost a stát • Formy participace občanů v politickém životě • Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá	Občanská výchova • 9. ročník • Stát a právo • Stát a hospodářství • Mezinárodní vztahy, globální svět Výtvarná výchova • 9. ročník • Dějiny výtvarného umění a kultury Výchova ke zdraví • 9. ročník • Vztahy mezi lidmi

Multikulturní výchova - Kulturní difference - Lidské vztahy Mediální výchova - Vnímání autora mediálních sdělení - Tvorba mediálního sdělení	
Rozdělení a integrující svět	
Očekávané výstupy	Učivo
žák: - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - posoudí postavení rozvojových zemí - prokáže základní orientaci v problémech současného světa	- Svět po 2. světové válce - Poválečné Československo v letech 1945-1947 - Svět na počátku studené války - Únor 1948 – konec demokracie - Poúnorové Československo a padesátá léta 20. století - Politické procesy - Svět druhé poloviny 20. století - Věda, umění a společnost druhé poloviny 20. století - Československo v 60. letech 20. století 70. a 80. léta – období normalizace - Československá kultura a věda v 60. letech a v období normalizace - Obnova demokracie a rozpad Československa - Česká republika v 90. letech 20. století a na počátku nového tisíciletí - Svět v 90. letech 20. století a na počátku nového tisíciletí
Komentář	
Využití: - učebnice, pracovní sešity, atlasy, mapy - interaktivní tabule, internet - knihy, encyklopedie, dějepisné časopisy, novinové výstřižky - kolektivní práce - referáty - didaktické materiály - nakopírované zápisy učiva - beseda s politickým vězněm	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace Výchova demokratického občana - Občan, občanská společnost a stát - Formy participace občanů v politickém životě - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá - Jsme Evropané Multikulturní výchova - Kulturní difference	Občanská výchova 9. ročník - Stát a právo - Stát a hospodářství - Mezinárodní vztahy, globální svět Výtvarná výchova 9. ročník - Dějiny výtvarného umění a kultury Výchova ke zdraví 9. ročník - Vztahy mezi lidmi

• Lidské vztahy • Multikulturalita Environmentální výchova • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí Mediální výchova • Vnímání autora mediálních sdělení • Tvorba mediálního sdělení	

5.5.2 Občanská výchova

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obor Občanská výchova se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Organizační vymezení

Výuka probíhá převážně v učebnách s interaktivní tabulí s využitím učebnic FRAUS, formou skupinové a samostatné práce, dramatizace, výkladu, daltonské práce, řešení modelových situací, práce s interaktivní tabulí a besed.

Přednášková a metodická činnost, komunikační pořady, spolupráce s Nízkoprahovým zařízením pro děti a mládež (EZOP), městskou policií, PPP a SPC Žďár n. Sázavou.

Žáci se zapojují do soutěže "Novoměstský rodák", vydávání školního časopisu a tvorby skupinových prací (projekty, referáty), který pak prezentují před žáky I. stupně.

Besedy a exkurze: adaptační pobyt, městská knihovna, městský úřad, EZOP, Praha, ÚP Žďár, ČOV NM, městská policie, političtí vězni, první pomoc, volba povolání, drogy, partnerské vztahy, AIDS, okresní soud, Medin a.s..

Časové vymezení:

- 6. - 9. ročník (1 hod./ týdně)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnosti při získávání informací a jejich efektivní využití v procesu učení a praktickém životě
- učíme žáky uvádět věci do souvislostí a posouzení získaných výsledků

Kompetence k řešení problému

- vedeme žáky k pochopení situace, hledání informací vhodných k řešení problému,
- samostatnému řešení problému, schopnosti obhajoby, kritickému přemýšlení, zodpovědnosti za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- vedeme k vyjadřování svých myšlenek a názorů
- naslouchání druhým lidem
- využívání informačních a komunikačních prostředků
- porozumění různým typům textů a záznamů - reagovat na ně

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině
- dobrým mezilidským vztahům
- ovládání chování a jednání
- podpoření sebedůvěry a sebeúcty

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat druhé lidi-povinnost postavit se proti násilí a nespravedlnosti
- vědomosti svých práv a povinností

- zodpovědné chování v krizových situacích respektovat a chránit kulturní dědictví a životní prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k využití získaných znalostí a zkušeností v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucí život

Do předmětu byly zařazeny výstupy z tématu finanční gramotnost (6., 7., 9. ročník) a z tématu dopravní výchova (7. ročník).

Do předmětu byly zařazeny výstupy z tématu etická výchova (6. – 9. ročník)

Očekávané výstupy:

- komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci
- respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí
- analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu
- spolupracuje i v obtížných sociálních situacích
- je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení
- analyzuje etické aspekty různých životních situací
- se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů

6. ročník

Člověk ve společnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání • kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení reklamy na veřejné mínění a chování lidí • objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, chování a myšlení lidí a zaujímá tolerantní postoje k menšinám	• Naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam žákovské samosprávy, společná pravidla a normy, vklad vzdělání pro život • Naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice, ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku • Naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti, státní symboly, státní svátky, významné dny • Kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice a instituce, masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia • Lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
Komentář	
učebnice Fraus (i v elektronické podobě), interaktivní tabule, exkurze...	
Průřezová témata	Přesahy do
Výchova demokratického občana • Občanská společnost a škola Environmentální výchova • Vztah člověka k prostředí Osobnostní a sociální výchova • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Dějepis • 6. ročník • Člověk v dějinách • 8. ročník • Moderní doba • 9. ročník

Mezilidské vztahy	- Moderní doba - Rozdělený a integrující svět Výchova ke zdraví 6. ročník - vztahy mezi lidmi - Zdravý způsob života a péče o zdraví - Hodnota a podpora zdraví Tělesná výchova 6. ročník - Činnosti ovlivňující zdraví

Člověk jako jedinec

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, význam vůle při překonávání překážek.. - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti a pěstovat zdravou sebedůvěru	Podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání, osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál
Komentář	
učebnice Fraus (i v elektronické podobě), interaktivní tabule, exkurze..	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace - Poznávání lidí	Český jazyk a literatura 6. ročník - Slohová výchova - Literární výchova Přírodopis 8. ročník - Biologie člověka Výchova ke zdraví 6. ročník - vztahy mezi lidmi - Změny v životě a jejich reflexe - Zdravý způsob života a péče o zdraví - Osobnostní a sociální rozvoj - Vztahy mezi lidmi

Člověk, stát a právo

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR - vyloží smysl voleb do zastupitelstev - objasní význam právní úpravy –vlastnictví, manželství, pracovní poměr - rozpozná protiprávní jednání, rozlišuje	Právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu

přestupek, trestný čin..	
Komentář	
učebnice Fraus (i v elektronické podobě), interaktivní tabule, exkurze..	
Průřezová témata	Přesahy do
Výchova demokratického občana Občan, občanská společnost a stát	Dějepis 6. ročník - Člověk v dějinách 8. ročník - Moderní doba 9. ročník - Moderní doba Zeměpis 6. ročník - Planeta Země 8. ročník - Regionální zeměpis světadílů - Evropa

Člověk, stát a hospodářství

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - vysvětlí, jakou funkci plní peníze - objasní vlastní způsoby zacházení s penězi - sestaví rozpočet domácnosti	- Peníze – , formy placení - Hospodaření – domácnost
Komentář	
učebnice Fraus (i v elektronické podobě), interaktivní tabule, exkurze..	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Hodnoty, postoje, praktická etika	Matematika 7. ročník - Zlomky - Celá čísla - Přímá a nepřímá úměrnost - Procenta; úroky 9. ročník - Základy statistiky - Základy finanční matematiky Člověk a svět práce 8. ročník - zaměstnání - podnikání

7. ročník

Člověk ve společnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí,	- Vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti - Zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla

zaujímá tolerantní postoje k menšinám - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	chování, dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí
Komentář	
učebnice Fraus (i v elektronické podobě), interaktivní tabule, skupinové referáty, besedy...	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Mezilidské vztahy - Komunikace - Kooperace a kompetice - Hodnoty, postoje, praktická etika	Dějepis 6. ročník - Člověk v dějinách 8. ročník - Moderní doba 9. ročník - Moderní doba

Člověk, stát a hospodářství

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede jejich příklady - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	- Majetek, vlastnictví – formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví - Hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing, rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní - Výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost
Komentář	
učebnice Fraus (i v elektronické podobě), interaktivní tabule, skupinové referáty, besedy...	
Průřezová témata	Přesahy do
Environmentální výchova Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Matematika 6. ročník - Početní operace s desetinnými čísly - Dělitelnost přirozených čísel 7. ročník - Procenta; úroky 9. ročník - Základy statistiky - Základy finanční matematiky Dějepis 8. ročník - Moderní doba 9. ročník - Moderní doba - Rozdělený a integrující svět Člověk a svět práce 8. ročník

	• trh práce • podnikání

Člověk, stát a právo

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu • dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování • rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady • diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	• Státní správa a samospráva –orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly • Protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví
Komentář	
učebnice Fraus (i v elektronické podobě), interaktivní tabule, skupinové referáty, besedy...	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Mezilidské vztahy • Hodnoty, postoje, praktická etika Výchova demokratického občana • Občan, občanská společnost a stát • Formy participace občanů v politickém životě	Dějepis • 8. ročník • Moderní doba • 9. ročník • Moderní doba Člověk a svět práce • 8. ročník • zaměstnání • podnikání

8. ročník

Člověk, stát a právo

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů • vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů • přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu • objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství • uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci • dodržuje právní ustanovení, která se na něj	• Právo v každodenním životě - význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, základní práva spotřebitele, styk s úřady • Lidská práva - základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace • Principy demokracie - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam, význam a formy voleb do zastupitelstev

vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	
Komentář	
učebnice Fraus (i v elektronické podobě), interaktivní tabule, skupinové referáty, besedy..	
Průřezová témata	Přesahy do
Výchova demokratického občana • Občan, občanská společnost a stát • Formy participace občanů v politickém životě • Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Dějepis • 6. ročník • Člověk v dějinách • 8. ročník • Moderní doba • 9. ročník • Moderní doba Výchova ke zdraví • 8. ročník • Vztahy mezi lidmi • Změny v životě člověka a jejich reflexe

Člověk jako jedinec

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života • posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek • kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání • popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	• Vnitřní svět člověka - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých lidí • Osobní rozvoj - životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při sebe rozvoji
Komentář	
učebnice Fraus (i v elektronické podobě), interaktivní tabule, skupinové referáty, besedy..	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Hodnoty, postoje, praktická etika	Přírodopis • 6. ročník • Člověk a příroda • 8. ročník • Biologie člověka • Člověk, zdraví, budoucnost Výchova ke zdraví • 6. ročník • Změny v životě a jejich reflexe • Zdravý způsob života a péče o zdraví • Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence • Hodnota a podpora zdraví • Osobnostní a sociální rozvoj • 8. ročník • Změny v životě člověka a jejich reflexe • Zdravý způsob života a péče o zdraví

	• Hodnota a podpora zdraví • 9. ročník • Vztahy mezi lidmi • Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

Člověk, stát a právo

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozlišuje jednotlivé složky státní moci ČR, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	• Právní základy státu - státní občanství ČR, Ústava ČR, složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu
Komentář	
učebnice Fraus (i v elektronické podobě), interaktivní tabule, skupinové referáty, besedy..	
Průřezová témata	Přesahy do
Výchova demokratického občana • Občan, občanská společnost a stát • Formy participace občanů v politickém životě • Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Dějepis • 6. ročník • Člověk v dějinách • 9. ročník • Moderní doba • Rozdělený a integrující svět Zeměpis • 6. ročník • Úvod do společenského, hospodářského a politického zeměpisu Výchova ke zdraví • 8. ročník • Vztahy mezi lidmi • Změny v životě člověka a jejich reflexe • 9. ročník • Vztahy mezi lidmi

9. ročník

Člověk, stát a právo

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činností a spolupráce při postihování trestných činů • dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	• Právní řád České republiky - význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, právní norma, předpis, publikování právních předpisů
Komentář	
učebnice Fraus, skupinové referáty, besedy, interaktivní hry...	
Průřezová témata	Přesahy do
Výchova demokratického občana • Občan, občanská společnost a stát • Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Dějepis • 6. ročník • Člověk v dějinách • 8. ročník • Moderní doba

	• 9. ročník • Moderní doba • Rozdělený a integrující svět Zeměpis • 6. ročník • Úvod do společenského, hospodářského a politického zeměpisu Výchova ke zdraví • 9. ročník • Vztahy mezi lidmi

Člověk, stát a hospodářství

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz • na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty • vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít • uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu • rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, ze státního rozpočtu	• Principy tržního hospodářství - nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu, nejčastější právní formy podnikání • Banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků
Komentář	
učebnice Fraus, skupinové referáty, besedy, interaktivní hry..	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Kooperace a kompetice • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Hodnoty, postoje, praktická etika • Občan, občanská společnost a stát Environmentální výchova • Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Matematika • 7. ročník • Procenta; úroky • 9. ročník • Základy statistiky Dějepis • 6. ročník • Člověk v dějinách • 8. ročník • Moderní doba • 9. ročník • Moderní doba • Rozdělený a integrující svět Zeměpis • 6. ročník • Úvod do společenského, hospodářského a politického zeměpisu

	Výchova ke zdraví • 9. ročník • Vztahy mezi lidmi Člověk a svět práce • 8. ročník • trh práce • zaměstnání

Mezinárodní vztahy, globální svět

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování • uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory • uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky • objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	• Evropská integrace - podstata, význam, výhody, Evropská unie a ČR • Globalizace - projevy, významné globální problémy
Komentář	
učebnice Fraus, skupinové referáty, besedy, interaktivní hry..	
Průřezová témata	Přesahy do
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Objevujeme Evropu a svět • Jsme Evropané Multikulturní výchova • Multikulturalita Environmentální výchova • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí	Dějepis • 6. ročník • Člověk v dějinách • 8. ročník • Počátky nové doby • Moderní doba • 9. ročník • Moderní doba • Rozdělený a integrující svět Chemie • 8. ročník • Voda a vzduch Přírodopis • 6. ročník • Život na Zemi • Člověk a příroda • 8. ročník • Člověk, zdraví, budoucnost • 9. ročník • Přírodní zdroje a hospodaření s nimi • Přírodní katastrofy Zeměpis • 6. ročník • Planeta Země • 8. ročník • Regionální zeměpis světadílů - Evropa Výchova ke zdraví • 8. ročník • Vztahy mezi lidmi

5.6 Člověk a příroda

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří - spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním - také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je, v zájmu zachování celistvosti oboru, umístěn celý v této vzdělávací oblasti.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby

- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

5.6.1 Fyzika

Charakteristika předmětu

Žáci se učí porozumět přírodním zákonitostem a orientovat se v nich, aplikovat matematické dovednosti, v laboratorních cvičeních získávají základní praktické dovednosti, učí se chápat, jak jsou teoretické vědomosti uváděny do praktického života, sledují, jak fyzika souvisí s ostatními přírodovědnými obory a jak jsou výsledky fyziky využívány v technické praxi

Obsahové vymezení

V předmětu fyzika si žáci osvojují, především na základě pozorování, měření a experimentování, nejdůležitější fyzikální pojmy, veličiny a zákonitosti potřebné k porozumění fyzikálním jevům a procesům, vyskytujícím se v přírodě, v běžném životě i v technické praxi. Významně přispívá k rozvoji rozumových schopností žáků, k přechodu od převážně názorného poznání k poznání reflektujícímu prvky vědeckého poznání, učí žáky přesnému vyjadřování, rozvíjí jejich specifické zájmy.

Výuka se orientuje zejména na to,

- aby si žáci osvojili důležité poznatky z vybraných okruhů učiva (vlastnosti látek a těles, pohyby a vzájemné působení těles, mechanické vlastnosti kapalin a plynů, přeměny a přenos energie, zvukové, elektromagnetické a světelné jevy, vesmír) a na základě jejich osvojování měli možnost poznávat význam a přínos fyziky pro vytváření vědeckého obrazu světa a pro rozvoj moderních technologií
- aby si osvojili prvky základních metod práce, kterých fyzika používá při poznávání fyzikálních objektů a procesů
- aby získávali dovednost využívat osvojených poznatků a dovedností při řešení fyzikálních problémů a úloh, při objasňování podstaty fyzikálních jevů vyskytujících se v přírodě denním životě i technické či technologické praxi
- aby žáci měli co nejvíce příležitostí k rozvíjení svého logického uvažování a myšlení, aby se učili pracovat s jasně vymezenými pojmy a aby se učili získané či předložené informace kriticky hodnotit a ověřovat je z různých hledisek (správnost, přesnost, spolehlivost)
- aby asi osvojovali základní pravidla bezpečné práce při provádění fyzikálních pozorování, měření a experimentů

Spolu s ostatními přírodovědnými předměty směřuje výuka fyziky i k tomu, aby si žáci uvědomovali bohatost a mnohotvárnost skutečnosti i existenci souvislostí a zákonitostí v ní, aby si uvědomovali hodnotu vědeckého poznání i potřebu jeho využívání ku prospěchu lidské společnosti.

Časové vymezení

- 6. ročník (2 hodiny týdně)
- 7. ročník (1 hodina týdně)
- 8. ročník (2 hodiny týdně)
- 9. ročník (2 hodiny týdně)

Organizační vymezení

Výuka fyziky probíhá v odborné učebně s interaktivní tabulí. Řád učebny fyziky je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím modelů, pracovních listů, odborné literatury)
- práce s interaktivní tabulí
- krátkodobé projekty
- laboratorní práce

Žáci se mohou účastnit fyzikální olympiády.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Vedeme žáka k schopnosti vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě.

Vedeme žáka k tomu, aby operoval s obecně užívanými termíny, znaky a symboly a uváděl věci do souvislostí.

Učíme žáka propojovat poznatky do širších celků z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy.

Kompetence k řešení problémů:

- Učíme žáka vyhledávat informace vhodné k řešení problému, nacházet jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využít získané vědomosti a dovednosti.
- Učíme žáka samostatně řešit problémy; volit vhodné způsoby řešení.
- Učíme žáka kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí a obhájit je.

Kompetence komunikativní:

- Učíme žáka formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu a vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu.
- Učíme žáka účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat, rozumět různým typům textových a obrazových materiálů.
- Učíme žáka využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální:

- Učíme žáka účinně spolupracovat ve skupině.
- Vedeme žáka k tomu, aby se podílel na utváření příjemné atmosféry v týmu.
- Učíme žáka přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými.

Kompetence občanské:

- Učíme žáka respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, vedeme ho ke schopnosti vcítit se do situací ostatních lidí.
- Učíme žáka odmítat útlak a hrubé zacházení, uvědomovat si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.
- Učíme žáka respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, podporovat ochranu životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje společnosti:

Kompetence pracovní:

- Učíme žáka dodržovat vymezená pravidla a plnit povinnosti a závazky.
- Učíme ho využívat svých znalostí v běžné praxi.

Do předmětu je zařazen dílčí výstup – Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných situací. (9. ročník – Jaderná energie).

6. ročník

Těleso a látka

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozlišuje mezi pojmy těleso a látka • uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují	• Co nás obklopuje. • Z čeho se tělesa skládají • Skupenství látek • Atomy a molekuly • Vlastnosti atomů a molekul

Komentář	
Interaktivní tabule, referáty	
Průřezová témata	Přesahy do
Environmentální výchova Vztah člověka k prostředí	Chemie 8. ročník - Úvod do chemie - Částicové složení látek

Veličiny a jejich měření

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa - využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při změně teploty tělesa	- Fyzikální veličiny - Rozměry těles, délka - Měření délky - Přesnost a chyby měření - Určení polohy - Hmotnost těles - Měření hmotnosti - Čas - Měření času - Objem a jeho měření - Roztažnost těles a látek - Teplota a teplotní stupnice - Měření teploty - Hustota a její měření - Síla a její měření

Komentář	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Matematika 6. ročník - Početní operace s desetinnými čísly

Elektrické vlastnosti látek

Očekávané výstupy	Učivo
žák: rozliší vodič a izolant, zná základní elektrické a magnetické vlastnosti látek	- Elektrování třením - Dva druhy elektrického náboje - Model atomu - Elektroskop - Elektrické vodiče a nevodiče - Elektrické pole - Tělesa v elektrickém poli - Elektrický výboj, blesk a ochrana proti němu

Komentář	
Interaktivní tabule	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání	Chemie 8. ročník - Částicové složení látek

Magnetismus

Očekávané výstupy	Učivo
žák: rozliší vodič a izolant, zná základní elektrické a magnetické vlastnosti látek	- Magnety a jejich vlastnosti - Působení magnetu na tělesa z různých látek - Magnetická indukce a magnetování - Magnetické pole a magnet. indukční čáry - Magnetické pole Země, kompas
Komentář	
Interaktivní tabule, referáty	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání	Zeměpis 6. ročník - Planeta Země

Elektrický obvod

Očekávané výstupy	Učivo
žák: sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	- Elektrický proud, elektrické napětí - Zdroje elektrického napětí - Účinky elektrického proudu - Elektrické spotřebiče - Elektrický obvod a jeho schéma - Jednoduchý elektrický obvod - Zkrat - Magnetické vlastnosti proudu - Magnetické pole cívky - Elektromagnet
Komentář	
Interaktivní tabule, stavebnice	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání	Chemie 9. ročník - Zdroje energie

7. ročník

Pohyb tělesa

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	- Klid a pohyb tělesa - Posuvný a otáčivý pohyb - Průměrná rychlost - Okamžitá rychlost - Měření rychlosti - Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb - Dráhy rovnoměrného pohybu - Dráha nerovnoměrného pohybu - Výpočet doby rovnoměrného pohybu
Komentář	
Průřezová témata	Přesahy do

Osobnostní a sociální výchova	
Rozvoj schopností poznávání	

Síly a jejich vlastnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	- Vzájemné působení těles - Síla - Skládání rovnoběžných sil - Skládání různoběžných sil - Tíhová síla a těžiště - Tlak, tlaková síla - Smykové tření - Valivé tření a odpor prostředí
Komentář	
Interaktivní tabule	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova	
Rozvoj schopností poznávání	

Kapaliny

Očekávané výstupy	Učivo
žák: využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	- Vlastnosti kapalin, povrchové napětí - Závislost hustoty kapaliny na teplotě - Kapilární jevy - Hydrostatický tlak - Spojené nádoby - Archimédův zákon - Plavání těles - Pascalův zákon
Komentář	
Interaktivní tabule	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova	
Rozvoj schopností poznávání	

Plyny

Očekávané výstupy	Učivo
žák: charakterizuje Atmosférický tlak jako tlak v atmosféře vyvolaný v ní gravitační silou	- Vlastnosti plynů - Atmosférický tlak a jeho měření - Atmosféra země - Základy meteorologie - Archimédův zákon pro plyny - Přetlak, podtlak, vakuum - Proudění vzduchu
Komentář	
Interaktivní tabule	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova	Chemie
Rozvoj schopností poznávání	8. ročník - Vlastnosti látek

8. ročník

Světelné jevy

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh - rozhodne ze znalostí rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	- Přímočaré šíření světla, rychlost světla - Stín a polostín - Zatmění Slunce a Měsíce - Fáze Měsíce - Odraz světla na rovinném zrcadle - Kulová zrcadla - Lom světla - Čočky - Zobrazení předmětů čočkami - Oko - Optické přístroje - Rozklad světla hranolem
Průřezová témata	Přesahy do
Environmentální výchova - Základní podmínky života - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	Přírodopis 8. ročník - Orgánové soustavy člověka

Práce a energie

Očekávané výstupy	Učivo
žák: využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	- Práce - Výkon - Energie - Polohová energie - Pohybová energie - Přeměny energie - Zákon zachování energie - Perpetuum mobile - Účinnost - Páka jednozvrtná a dvojzvrtná
Komentář	
Interaktivní tabule	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí	

Tepelné jevy

Očekávané výstupy	Učivo
žák: rozezná a pojmenuje skupenské přeměny	- Vnitřní energie tělesa - Teplo - Změna vnitřní energie tělesa konáním práce - Kalorimetrická rovnice - Vedení tepla - Šíření tepla prouděním a zářením - Tepelné motory

	• Skupenské přeměny • Tání a tuhnutí • Vypařování a kapalnění • Var • Sublimace a desublimace
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí	Přírodopis • 7. ročník

Zvukové jevy

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku • posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	• Vlastnosti pružných těles • Kmitavý pohyb • Kmitání pružných těles • Vlnění • Vlnění příčné a podélné • Zvuk a zdroje zvuku • Šíření zvuku • Vnímání zvuku, hlasitost • Záznam a reprodukce zvuku
Komentář	
Interaktivní tabule, referáty	
Průřezová témata	Přesahy do
Environmentální výchova • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí	Přírodopis • 8. ročník • Orgánové soustavy člověka Hudební výchova • 6. ročník • Poslechové činnosti

Elektrický proud

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • změří elektrický proud a napětí • rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností	• Elektrický náboj • Elektrický proud a jeho příčiny • Měření elektrického proudu • Ohmův zákon • Elektrický odpor • Závislost odporu na teplotě • Zapojování rezistorů • Reostat, potenciometr • Vnitřní odpor zdroje • Zapojování zdrojů elektrického proudu • Výkon elektrického proudu • Elektrická energie • Jak pracují elektrické spotřebiče • Výroba elektrické energie
Komentář	
• Interaktivní tabule, stavebnice	

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	

9. ročník

Elektrodynamika

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní - objasní a dodržuje pravidla bezpečné práce s elektrickými zařízeními - rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností - uvede hlavní složky soustavy výroby a přenosu elektrické energie a jejich funkce	- Působení magnetického pole na vodič - Vzájemné působení vodičů - Magnetická indukce - Elektromagnetická indukce - Generátor - Vlastnosti střídavého proudu - Transformátory - Elektromotory - Bezpečnost práce s elektrickými spotřebiči
Komentář	
laboratorní práce - ověření činnosti transformátoru Interaktivní tabule	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	

Elektrický proud v polovodičích

Očekávané výstupy	Učivo
žák: rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	- Elektrony a díry - Vliv příměsí v polovodiči - PN přechod - Diody a světlo
Komentář	
Interaktivní tabule	

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání Environmentální výchova - Ekosystémy - Základní podmínky života - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	Chemie 9. ročník - Energie a chemická reakce

Atomy a záření

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - uvede hlavní složky soustavy výroby a přenosu elektrické energie a jejich funkce - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	- Historie objevu atomu a jeho struktury - Bohrův model atomu - Záření z elektronového obalu - Jádro atomu - Jaderné síly - Radioaktivita - Využití radioaktivity - Ochrana před zářením - Jaderné reakce - Řetězová reakce - Jaderný reaktor - Jaderná elektrárna - Termonukleární reakce

Komentář

Interaktivní tabule

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	Přírodopis 8. ročník - Orgánové soustavy člověka

Astronomie

Očekávané výstupy	Učivo
žák: uvede skladbu sluneční soustavy	- Čím se astronomie zabývá - Slunce - Kamenné planety - Plynné planety - Malá tělesa - Kellerovy zákony - Vznik a vývoj hvězd - Zánik hvězd - Galaxie - Sluneční a hvězdný čas - Souhvězdí

Komentář

Interaktivní tabule

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání Environmentální výchova	

• Ekosystémy • Základní podmínky života • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí	

5.6.2 Chemie

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení:

Vzdělávací obor chemie vede žáky k poznávání vybraných chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a jejich každodenního života. Žáci získávají informace o bezpečném, účelném a ekonomickém zacházení s chemickými látkami a jsou vedeni k ochraně přírody a vlastního zdraví. Výuka je cílevědomě řízena tak, aby žáci postupně:

- získávali základní poznatky z různých oborů chemie;
- osvojovali si dovednosti spojené s pozorováním vlastností látek a chemických reakcí, s prováděním jednoduchých chemických pokusů a učili se nacházet vysvětlení chemických jevů, zdůvodňovat vyvozené závěry a uvádět je do širších souvislostí s praktickým využitím;
- poznávali zásady bezpečné práce s chemikáliemi (zejména s běžně prodávanými hořlavinami, žiravinami zdraví škodlivými a jedovatými látkami) a uměli poskytnout první pomoc při úrazech způsobených těmito látkami;
- byli seznamováni s mnohostranným využitím chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti (v průmyslu, zemědělství, energetice, zdravotnictví, potravinářství a ve výživě člověka).

Učební obor chemie má poskytnout žákům co nejvíce příležitostí k tomu, aby pochopili, že bez základních znalostí o chemických látkách a jejich reakcích se člověk neobejde v žádné z oblastí své činnosti, aby si uvědomovali, významné uplatnění chemie v budoucnosti, aby poznávali nezbytnost ochrany životního prostředí a vlastního zdraví.

Výuka chemie, tak jako ostatní přírodovědné předměty významně přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků. Učí je hledat příčinné souvislosti a řešit problémy související s poznáváním přírody a praktickým životem.

Časové vymezení:

- 8. ročník (2 hodiny týdně)
- 9. ročník (2 hodiny týdně)

Rámcová struktura učiva chemie v 8. a 9. ročníku ZŠ:

8. Ročník

- Úvod do učiva chemie
- Chemické látky a směsi
- Částicové složení látek, chemické prvky
- Chemické reakce, chemické výpočty
- Sloučeniny anorganické chemie – halogenidy, oxidy, sulfidy, kyseliny, hydroxidy, kyselost a zásaditost látek

9. Ročník

- Sloučeniny anorganické chemie – neutralizace, soli
- Redoxní reakce
- Zdroje energie
- Organická chemie
- Přírodní látky
- Chemie a společnost

Organizační vymezení:

Výuka chemie probíhá v odborné učebně chemie. Chemická učebna je vybavena dataprojektorem s počítačem.

Výuka probíhá formou výkladu, skupinové práce, vyučovací hodina je doplňována samostatnou prací.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- vedeme žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- dáváme žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokus

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme problémové situace související s učivem chemie
- dáváme žákům možnost volit různé způsoby řešení
- učíme žáky obhajovat svá rozhodnutí
- vedeme žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- vedeme žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- klademe důraz na aplikaci poznatků v praxi

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- podněcujeme žáky k argumentaci
- zadáváme takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat

Kompetence sociální a personální

- zadáváme úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podněcujeme žáky ke smysluplné diskusi
- vytváříme situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

Kompetence občanské

- učíme žáky pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- učíme žáky chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vedeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- vyžadujeme dodržování vymezených pravidel / povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- zadáváme úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi

Do předmětu byly zařazeny tyto výstupy z doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova, které prostupují celé učivo:

- komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci
- respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí
- analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu
- spolupracuje i v obtížných sociálních situacích
- analyzuje etické aspekty různých životních situací
- aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy

Z filmové a audiovizuální výchovy:

- pracuje samostatně s jednoduchou kamerou (fotoaparátem) a ovládá její (jeho) základní funkce pro svůj tvůrčí záměr

8. ročník

Úvod do učiva chemie

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozliší látky a tělesa • určí společné a rozdílné vlastnosti látek • rozliší chemický a fyzikální děj • pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost • posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	• zásady bezpečné práce - ve školní pracovně i v běžném životě • látky a tělesa • zjišťování vlastností látek – tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek • měření vlastností látek – teplota tání a varu, hustota • změny skupenství – tání, tuhnutí, vypařování, zkapalnění, sublimace, desublimace • chemické a fyzikální děje • nebezpečné látky a přípravky – H–věty, P–věty, piktogramy a jejich význam
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova • Lidské aktivity a problémy	Fyzika • 6. ročník • Těleso a látka • Veličiny a jejich měření • 7. ročník • Kapaliny • Plyny

Komentář
• látky: hořčík, líh, máslo, olej, voda, vosk, ocelový hřebík, korek, ocet • pomůcky: kahan, chemické aparatury a laboratorní sklo, filtrační papír, svíčka • pokusy: hoření hořčíkové pásky, měření teploty varu lihu a tání másla, teplota varu směsi • tajné písmo • ukázka odlišných hustot látek v odměrném válci

Směsi

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozlišuje směsi a chemické látky • vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení • navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi • vyjmenuje jednotlivé složky vzduchu • rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití • uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	• různorodé a stejnorodé směsi (roztoky) • hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku • nasycený, nenasycený, koncentrovanější a zředěnější roztok • rozpustnost • oddělování složek směsí – přebírání, usazování, odstředování, filtrace, destilace, krystalizace, odpařování, vyluhování, sublimace a chromatografie • vzduch – složení, čistota ovzduší • ozonová vrstva • druhy vod • výroba pitné vody • čištění odpadní vody
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Komunikace Environmentální výchova • Základní podmínky života • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí Mediální výchova • Práce v realizačním týmu	Matematika • 7. ročník • Procenta; úroky Fyzika • 7. ročník • Kapaliny • Plyny • Kapaliny • Plyny Přírodopis • 9. ročník • Přírodní zdroje a hospodaření s nimi Zeměpis • 6. ročník • Přírodní složky a oblasti Země
Komentář	
• pomůcky: kahan, chemické aparatury a laboratorní sklo • ukázky jednotlivých typů různorodých směsí a roztoků • pokusy: filtrace, krystalizace, usazování, chromatografie • laboratorní práce: filtrace • pokus: porovnání rozpustitelnosti pracího prášku v minerální a destilované vodě • pokus: důkaz rozpuštěných solí v minerální vodě • projekt: voda • exkurze ČOV v Petrovicích	

Částicové složení látek, chemické prvky

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • používá pojmy atom a molekula, prvek a	• atomy • atomové jádro, protony, neutrony

sloučenina ve správných souvislostech • popíše vznik aniontu a kationu z neutrálního atomu • orientuje se v periodické soustavě chemických prvků • rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	• elektronový obal, elektrony, elektronové vrstvy, valenční elektrony • protonové a nukleonové číslo • molekuly • chemické sloučeniny • ionty • chemická vazba – nepolární, polární a iontová • prvky • názvy a značky vybraných prvků • rozdělení prvků podle vlastností na kovy, nekovy a polokovy • rozdělení prvků podle skupenství za laboratorní teploty na pevné, kapalné a plynné • vlastnosti a použití vybraných prvků • periodická soustava prvků – skupiny a periody
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Osobnostní rozvoj • Kreativita Environmentální výchova • Vztah člověka k prostředí	Fyzika • 6. ročník • Těleso a látka • Elektrické vlastnosti látek Přírodopis • 9. ročník • Země jako geologické těleso • Mineralogie Zeměpis • 6. ročník • Přírodní složky a oblasti Země
Komentář	
• model atomu, molekul • modely částic • periodická soustava prvků a práce s ní • encyklopedie • ukázky kovů, nekovů a slitin kovů • projekt: chemické prvky	

Chemické reakce, chemické výpočty

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí • uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání • aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu • vypočítá: látkové množství, molární hmotnost chemických látek	• chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice • látkové množství • molární hmotnost • faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza
Průřezová témata	Přesahy do
	Matematika • 6. ročník • Dělitelnost přirozených čísel • 7. ročník

	• Přímá úměrnost – trojčlenka
Komentář	
• model molekul • model schémat chemických rovnic	

Anorganické sloučeniny

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů, oxidů, sulfidů, kyselin, hydroxidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí • vytvoří vzorce z názvu a název ze vzorce • orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem	• halogenidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů • oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů • sulfidy-názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných sulfidů • kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů
Průřezová témata	Přesahy do
Environmentální výchova • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí • Ekosystémy	Matematika • 6. ročník • Dělitelnost přirozených čísel Přírodopis • 9. ročník • Petrologie • Mineralogie
Komentář	
• ukázka pevných halogenidů • ukázka pevných sulfidů • práce s indikátory – důkaz kyselin • ukázka kyselin: chlorovodíkové, sírové, dusičné • ukázka správného ředění kyselin • ukázka vlastností kyseliny chlorovodíkové • pokus: hydratační vlastnosti kyseliny sírové • ukázky hydroxidů: sodný, draselný, vápenatý • pokus: rozpustnost hydroxidu sodného a vápenatého • laboratorní práce: kyselost a zásaditost roztoků	

9. ročník

Neutralizace, soli

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi • porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí • vytvoří vzorec soli z názvu a název soli ze	• podstata neutralizace • soli kyslíkaté a nekyslíkaté – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných solí

vzorce	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Komunikace Environmentální výchova - Ekosystémy - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	Matematika 6. ročník - Dělitelnost přirozených čísel Přírodopis 9. ročník - Mineralogie Člověk a svět práce 6. ročník - Základní podmínky pro pěstování
Komentář	
- pokus: neutralizace (KOH + HCl) - ukázky pevných solí	

Redoxní reakce

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - vysvětlí pojmy oxidace a redukce - umí doplnit do rovnice redoxní reakce oxidační čísla atomů prvků, zapíše oxidaci a redukci - popíše princip výroby železa a oceli - objasní pojmy elektrolyt, elektroda, katoda a anoda - zná použití galvanických článků a akumulátorů v praxi - vysvětlí princip koroze, uvede způsoby ochrany povrchů kovů před korozí	- redoxní reakce: oxidace a redukce - elektrochemická řada napětí kovů - získávání kovů z rud na principu redoxních reakcí - elektrolýza, průmyslové využití elektrolýzy - galvanický článek - koroze
Průřezová témata	Přesahy do
Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí Osobnostní rozvoj a sociální výchova - Kreativita	Fyzika 6. ročník - Zdroj elektrického napětí
Komentář	
- pokus: hoření hořčíku - ukázka rud kovů	

Zdroje energie

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	- obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - paliva - ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva - elektrárny v České republice
Průřezová témata	Přesahy do
Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí Osobnostní a sociální výchova	Fyzika 9. ročník - Elektrický proud v polovodičích - Jaderné elektrárny

- Rozvoj schopností poznávání - Komunikace Mediální výchova - Tvorba mediálního sdělení - Práce v realizačním týmu	8. ročník - Výroba elektrické energie Přírodopis 7. ročník - Výtrusné rostliny 9. ročník - Petrologie - Přírodní zdroje a hospodaření s nimi
Komentář	
- ukázky paliv - samostatná práce: práce s učebnicí, doplňování pracovního listu - exkurze do jaderné elektrárny v Dukovanech	

Organické sloučeniny

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - objasní vaznost atomu uhlíku - objasní vznik jednoduché, dvojně a trojně vazby mezi atomy uhlíku - rozlišuje řetězec otevřený (přímý, rozvětvený) a uzavřený - rozlišuje tři základní typy vzorců organických sloučenin (strukturní, molekulové a racionální) - vyjmenuje homologickou řadu uhlovodíků - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití - rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	- typy vazeb, vzorců a řetězců organických sloučenin - rozdělení organických sloučenin - uhlovodíky: nasycené – alkany, nenasycené – alkeny, dieny, alkyny, aromatické – areny - příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků - deriváty uhlovodíků: halogenderiváty, dusíkaté deriváty, kyslíkaté deriváty – hydroxyderiváty, alkoholy, karboxylové sloučeniny, karboxylové kyseliny, estery karboxylových kyselin - příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Komunikace Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	Přírodopis 6. ročník - Podmínky života - Vznik a vývoj života
Komentář	
samostatná práce: práce s učebnicí, doplňování pracovního listu	

Přírodní látky

Očekávané výstupy	Učivo
žák: uvede příklady zdrojů sacharidů, tuků, bílkovin a vitaminů	sacharidy, tuky, bílkoviny a vitaminy – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Kreativita - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova	Přírodopis 6. ročník - Život na Zemi 7. ročník - Botanika – nauka o rostlinách

• Základní podmínky života Mediální výchova • Produktivní činnosti • Práce v realizačním týmu	• 8. ročník • Orgánové soustavy člověka Výchova ke zdraví • 6. ročník • Zdravý způsob života a péče o zdraví • Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Člověk a svět práce • 7. ročník • potraviny
Komentář	
• pokus: rozpustnost sacharidů • laboratorní práce: důkaz škrobu jodovou tinkturou, důkaz tuků v olejnatých semenech rostlin	

Chemie a společnost

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi • aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe • orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka • rozliší plasty od dalších látek, uvede příklady jejich názvů, vlastností a použití • rozliší přírodní a syntetická vlákna a uvede výhody a nevýhody jejich používání	• chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin • průmyslová hnojiva • tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika • plasty a syntetická vlákna: vlastnosti, použití, likvidace • detergenty, pesticidy a insekticidy • hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti • léčiva a návykové látky
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Komunikace Environmentální výchova • Ekosystémy • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí Mediální výchova • Fungování a vliv médií ve společnosti	Výchova ke zdraví • 6. ročník • Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence • 8. ročník • Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence • 9. ročník • Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Člověk a svět práce • 6. ročník • základní podmínky pro pěstování • 9. ročník • Kultura odívání Dějepis • 9. ročník • Moderní doba
Komentář	
• příbalové letáky léků • tvorba referátů	

5.6.3 Přírodopis

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Předmět přírodopis obsahově a tematicky navazuje na prvouku a přírodovědu, která je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět na I. stupni.

Vzdělávání v předmětu přírodopis:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů

Vzdělávací obsah předmětu je členěn do osmi tematických okruhů:

- Obecná biologie a genetika
- Biologie hub
- Biologie rostlin
- Biologie živočichů
- Biologie člověka
- Neživá příroda
- Základy ekologie
- Praktické poznávání přírody

Žáci se mohou zapojit do těchto soutěží:

- Biologická olympiáda
- Hlídky mladých zdravotníků

Organizační vymezení:

Výuka přírodopisu probíhá v odborné učebně s interaktivní tabulí. Řád učebny přírodopisu je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury)
- práce s interaktivní tabulí
- krátkodobé projekty
- laboratorní práce
- odborné přednášky (např. první pomoc, ...)

Časové vymezení

Přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně.

Předmět přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie: ochrana životního prostředí, chemické znečišťování, vlastnosti minerálů a hornin
organická chemie – procesy v živých organismech
- fyzika: optické jevy, fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak
- zeměpis: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, Národní parky

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a třídění informací a k jejich efektivnímu využívání v procesu učení a v praktickém životě.
- Seznamujeme žáky s obecně užívanými termíny, znaky a symboly. Učíme žáky uvádět věci o souvislostí a propojovat poznatky z různých vzdělávacích oblastí a tím si vytvářet komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy.
- Kompetence k řešení problémů
- Učíme žáky samostatně vyhledávat informace vhodné k řešení problému, využívat získané vědomosti a dovednosti a volit vhodné způsoby řešení.
- Učíme žáky kriticky myslet a obhájit svá rozhodnutí zvoleného způsobu řešení.

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky výstižně, kultivovaně a logicky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v písemném i ústním projevu. Učíme žáky vhodně argumentovat, obhajovat vlastní názor a současně být schopen přijímat a respektovat názory druhých. Učíme je účelně využívat prostředky výpočetní techniky.
- Kompetence sociální a personální Vedeme žáky k vzájemné spolupráci a zodpovědnosti za svoji práci.
- Rozvíjíme u žáků základní společenské návyky a dobré mezilidské vztahy.

Kompetence občanské

- Učíme žáky respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot a být schopen vcítit se do situací ostatních lidí. Učíme žáky odmítat útlak a hrubé zacházení, uvědomovat si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.
- Respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, podporovat ochranu životního prostředí.

Kompetence pracovní

- Učíme žáky dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky. Využívat svých znalostí v běžné praxi.

Do předmětu byly zařazeny tyto výstupy z doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova, které prostupují celé učivo:

- komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci
- respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si
- zdravé sebevědomí
- analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu
- spolupracuje i v obtížných sociálních situacích
- analyzuje etické aspekty různých životních situací
- aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy

Z tématu dopravní výchova je zařazen tento dílčí výstup:

- poskytne první předlékařskou pomoc

V 9. ročníku jsou zařazeny dílčí výstupy z tématu Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí.

6. ročník

Planeta Země a vznik života na Zemi

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - objasní postavení Země ve vesmíru - dokáže popsat stavbu zemského tělesa	- planeta Země - vznik a vývoj života na Zemi
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání Environmentální výchova - Základní podmínky života	Dějepis 6. ročník - Člověk v dějinách - Počátky lidské společnosti Zeměpis 6. ročník - Planeta Země Člověk a svět práce 6. ročník - Základní podmínky pro pěstování

Život na Zemi

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam - aplikuje praktické metody poznávání přírody	- projevy života a jeho význam - podmínky života - rozmanitost přírody - vztahy mezi organismy - praktické metody poznávání přírody, lupa, mikroskop
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání Environmentální výchova - Ekosystémy - Základní podmínky života	Chemie 9. ročník - Redoxní reakce - Přírodní látky Zeměpis 7. ročník - Regionální zeměpis světadílů a oceánů 8. ročník - Regionální zeměpis světadílů - Evropa Člověk a svět práce 6. ročník - Základní podmínky pro pěstování

Stavba rostlinného a živočišného těla

Očekávané výstupy	Učivo
žák - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného a živočišného těla od buňky přes pletiva, tkáně až k jednotlivým orgánům - aplikuje praktické metody poznávání přírody	- stavba těla rostlin a živočichů (buňka, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování) - praktické metody poznávání přírody
Komentář	
- Laboratorní práce: Zhotovení mikroskopického preparátu - nástěnné obrazy	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání Environmentální výchova - Základní podmínky života	Člověk a svět práce 6. ročník - Základní podmínky pro pěstování Výtvarná výchova 6. ročník - Výtvarné osvojování skutečnosti

Přehled organismů

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka - rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - aplikuje praktické metody poznávání přírody	- viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití - sinice - houby bez plodnic - houby s plodnicemi - lišejníky - řasy - stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla - vývoj, vývin a systém živočichů - prvoci - žahavci - ploštěnci - hlísti - měkkýši - kroužkovci - členovci – pavoukovci - korýši - vzdušnicovci - hmyz – s proměnou nedokonalou - s proměnou dokonalou - ostnokožci - rozšíření, význam a ochrana živočichů - projevy chování živočichů - praktické metody poznávání přírody
Komentář	
Laboratorní práce: Pozorování prvoků ze senného nálevu	

• Krátkodobé projekty: Řády bezobratlých živočichů • nástěnné obrazy • modely hub • atlasy hub • schránky měkkýšů • trvalé sbírky hmyzu	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Psychohygiena Environmentální výchova • Ekosystémy • Základní podmínky života • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí Mediální výchova • Fungování a vliv médií ve společnosti	Zeměpis • 7. ročník • Regionální zeměpis světadílů a oceánů • 8. ročník • Regionální zeměpis světadílů – Evropa Výchova ke zdraví • 6. ročník • Zdravý způsob života a péče o zdraví • Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Výtvarná výchova • 6. ročník • Výtvarné osvojování skutečnosti

Člověk a příroda

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam • uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	• společenstvo organismů • ekosystém • jak člověk zasahuje do přírody • vývoj zásahů člověka do přírody • ochrana přírody a životního prostředí
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímají Environmentální výchova • Ekosystémy • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí	Dějepis • 6. ročník • Počátky lidské společnosti Občanská výchova • 8. ročník • Člověk jako jedinec • 9. ročník • Mezinárodní vztahy, globální svět Zeměpis • 7. ročník • Regionální zeměpis světadílů a oceánů • 8. ročník • Regionální zeměpis světadílů – Evropa

Zoologie - nauka o živočiších

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - odlišuje vývojově nižší strunatce od vyšších - uvede společné znaky strunatců	- stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla - vývoj, vývin a systém živočichů - strunatci - pláštěnci - bezlebeční - obratlovci
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání	Zeměpis 7. ročník - Regionální zeměpis světadílů a oceánů 8. ročník - Regionální zeměpis světadílů - Evropa

Obratlovci

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - aplikuje praktické metody poznávání přírody	- kruhoústí - paryby - ryby - obojživelníci - plazi - ptáci - přehled vybraných zástupců - rozšíření, význam a ochrana živočichů - projevy chování živočichů - praktické metody poznávání přírody
Komentář	
- Laboratorní práce: Pozorování vnější stavby těla ryb - Laboratorní práce: Pozorování ptačího vejce - Krátkodobé projekty: Třídy obratlovců - nástěnné obrazy - trvalé modely živočichů	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímají Environmentální výchova - Ekosystémy - Základní podmínky života - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	Zeměpis 7. ročník - Regionální zeměpis světadílů a oceánů 8. ročník - Regionální zeměpis světadílů - Evropa Výtvarná výchova 7. ročník - Výtvarné osvojování skutečnosti

Mediální výchova	
Fungování a vliv médií ve společnosti	

Botanika - nauka o rostlinách

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	- přehled systému rostlin - přechod rostlin na souš - fyziologie rostlin
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání	Chemie 9. ročník - Přírodní látky

Výtrusné rostliny

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	- systém rostlin - mechorosty - plavuně, přesličky - kapradiny
Komentář	
- nástěnné obrazy - trvalé sbírky	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání Environmentální výchova - Základní podmínky života	Chemie 9. ročník - Energie a chemická reakce

Semenné rostliny

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	- anatomie a morfologie rostlin - fyziologie rostlin - kořen - stonek - list - květ - květenství - opelení a oplození

- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin - aplikuje praktické metody poznávání přírody	- semena a plody - rozmnožování rostlin
Komentář	
- nástěnné obrazy - trvalé sbírky	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání Environmentální výchova - Základní podmínky života	Výtvarná výchova 7. ročník - Výtvarné osvojování skutečnosti

Nahosemenné rostliny

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů - aplikuje praktické metody poznávání přírody	- systém rostlin - nahosemenné rostliny
Komentář	
nástěnné obrazy	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání Environmentální výchova - Ekosystémy	Zeměpis 7. ročník - Regionální zeměpis světadílů a oceánů 8. ročník - Regionální zeměpis světadílů - Evropa

Krytosemenné rostliny

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů - aplikuje praktické metody poznávání přírody	- krytosemenné rostliny (dvouděložné, jednoděložné) - cizokrajné rostliny - význam rostlin a jejich ochrana - praktické metody poznávání přírody
Komentář	
nástěnné obrazy	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání Environmentální výchova - Ekosystémy Výchova k myšlení v evropských a globálních	Zeměpis 7. ročník - Regionální zeměpis světadílů a oceánů 8. ročník - Regionální zeměpis světadílů - Evropa

souvislostech Evropa a svět nás zajímají	Výtvarná výchova 7. ročník - Výtvarné osvojování skutečnosti

Společenstva

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	- organismy a prostředí - společenstvo lesa - společenstvo vod a mokřadů - společenstvo luk, pastvin a travnatých strání - společenstvo polí a sídelní aglomerace - ochrana přírody a životního prostředí
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímají Environmentální výchova - Ekosystémy - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	Fyzika 8. ročník - Tepelné jevy

8. ročník

Savci

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	- vývoj savců - přizpůsobení savců prostředí - stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla - vývoj, vývin a systém živočichů - přehled hlavních skupin savců - vejcorodí - živorodí - placentálové - rozšíření, význam a ochrana živočichů - projevy chování živočichů - organismy a prostředí - ochrana přírody a životního prostředí - praktické metody poznávání přírody

• uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí • aplikuje praktické metody poznávání přírody	
Komentář	
• Krátkodobé projekty: Řády savců • nástěnné obrazy	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání Environmentální výchova • Ekosystémy Mediální výchova • Fungování a vliv médií ve společnosti	Zeměpis • 6. ročník • Přírodní složky a oblasti Země • 7. ročník • Regionální zeměpis světadílů a oceánů • 8. ročník • Regionální zeměpis světadílů - Evropa Výtvarná výchova • 8. ročník • Výtvarné osvojování skutečnosti

Biologie člověka

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	• fylogeneze a ontogeneze člověka • člověk v živočišném systému • původ a vývoj člověka • lidská plemena
Komentář	
• nástěnné obrazy	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímají Multikulturní výchova • Etnický původ • Princip sociálního smíru a solidarity	Dějepis • 6. ročník • Počátky lidské společnosti Občanská výchova • 6. ročník • Člověk jako jedinec • 8. ročník • Člověk jako jedinec • 9. ročník • Mezinárodní vztahy, globální svět Zeměpis • 7. ročník • Regionální zeměpis světadílů a oceánů • 8. ročník • Regionální zeměpis světadílů – Evropa Výtvarná výchova • 8. ročník • Výtvarné osvojování skutečnosti Výchova ke zdraví • 8. ročník • Změny v životě člověka a jejich reflexe

Orgánové soustavy člověka

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby - aplikuje praktické metody poznávání přírody	- anatomie a fyziologie člověka: - od buňky k člověku - kosterní soustava - svalová soustava - oběhová soustava - mízní soustava - dýchací - trávicí - vylučovací - kožní - nervová - smyslová - hormonální - rozmnožovací - nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie
Komentář	
- model lidské kostry - model torza člověka - modely orgánů	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Psychohygiena Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímají Multikulturní výchova - Lidské vztahy Environmentální výchova - Vztah člověka k prostředí Mediální výchova - Fungování a vliv médií ve společnosti	Fyzika 8. ročník - Zvukové jevy 9. ročník - Atomy a záření Chemie 9. ročník - Přírodní látky Výchova ke zdraví 8. ročník - Zdravý způsob života a péče o zdraví - Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - Změny v životě člověka a jejich reflexe

Vývin člověka

Očekávané výstupy	Učivo
žák: objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání Multikulturní výchova - Lidské vztahy Environmentální výchova - Vztah člověka k prostředí	Výchova ke zdraví 6. ročník - Změny v životě a jejich reflexe 8. ročník - Změny v životě člověka a jejich reflexe

Mediální výchova Fungování a vliv médií ve společnosti	- Hodnota a podpora zdraví 9. ročník - Změny v životě člověka a jejich reflexe

Genetika

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	- dědičnost a proměnlivost organismů - význam genetiky
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání Environmentální výchova - Základní podmínky života	Výchova ke zdraví 6. ročník - Změny v životě člověka a jejich reflexe 8. ročník - Změny v životě člověka a jejich reflexe 9. ročník - Změny v životě člověka a jejich reflexe

První pomoci

Očekávané výstupy	Učivo
žák: rozlišuje příčiny, příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	- nemoci, úrazy a prevence - příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí - závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie
Komentář	
resuscitační loutka	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Psychohygiena Environmentální výchova - Vztah člověka k prostředí	Výchova ke zdraví 6. ročník - Zdravý způsob života a péče o zdraví - Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence 8. ročník - Zdravý způsob života a péče o zdraví - Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence 9. ročník - Zdravý způsob života a péče o zdraví - Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

9. ročník

Mineralogie

Očekávané výstupy	Učivo
žák: rozpozná podle charakteristických vlastností	- vymezení pojmů – nerosty a horniny - vznik, fyzikální a chemické vlastnosti minerálů

vybrané nerosty s použitím určovacích pomůcek • aplikuje praktické metody poznávání přírody	• kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců • určování vzorků
Komentář	
• Laboratorní práce: Fyzikální vlastnosti minerálů • Poznávání minerálů • modely krystalových struktur • sbírka minerálů	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímají Environmentální výchova • Základní podmínky života	Chemie • 8. ročník • Vybrané prvky periodické soustavy chemických prvků • Oxidy • Halogenidy • Sulfidy • 9. ročník • Neutralizace, soli Zeměpis • 6. ročník • Přírodní složky a oblasti Země Výtvarná výchova

Země jako geologické těleso

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • objasní postavení Země ve vesmíru • dokáže popsat stavbu zemského tělesa	• vědy o Zemi • postavení Země ve vesmíru • vznik Země • stavba Země
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání Environmentální výchova • Základní podmínky života	Chemie • 8. ročník • Vybrané prvky periodické soustavy chemických prvků Zeměpis • 6. ročník • Planeta Země Výtvarná výchova • 9. ročník • Výtvarné osvojování skutečnosti

Petrologie

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané horniny s použitím určovacích pomůcek • aplikuje praktické metody poznávání přírody	• horniny vyvřelé • horniny usazené • horniny přeměněné • kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců • určování vzorků

Komentář	
• Laboratorní práce: Určování hornin • sbírka hornin • geologické mapy	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání Environmentální výchova • Základní podmínky života	Chemie • 8. ročník • Halogenidy • Sulfidy • Oxidy • 9. ročník • Energie a chemická reakce

Geologické děje vnitřní a vnější

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody • uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	• vnitřní a vnější geologické procesy – příčiny a důsledky • poruchy zemské kůry • pohyby litosférických desek • tektonika • sopečná činnost • zemětřesení • zvětrávání • eroze • hydrosféra • atmosféra • podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka • látkové toky mezi litosférou, hydrosférou a atmosférou
Komentář	
• modely tektonických poruch	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímají Environmentální výchova • Základní podmínky života • Vztah člověka k prostředí	Chemie • 8. ročník • Voda a vzduch Zeměpis • 6. ročník • Přírodní složky a oblasti Země

Pedologie

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody - aplikuje praktické metody poznávání přírody	půdy – složení, vlastnosti a význam půdy
Komentář	
vzorky půd	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání Environmentální výchova - Ekosystémy	Zeměpis 6. ročník - Přírodní složky a oblasti Země

Přírodní zdroje a hospodaření s nimi

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - objasní na příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	- obnovitelné a neobnovitelné zdroje - ložiska nerostných surovin - surovinová základna a energetické zdroje ČR - vliv těžby nerostných surovin na krajinu a životní prostředí
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímají Environmentální výchova - Ekosystémy - Vztah člověka k prostředí	Občanská výchova 9. ročník - Mezinárodní vztahy, globální svět Chemie 8. ročník - Voda a vzduch 9. ročník - Energie a chemická reakce Zeměpis 6. ročník - Přírodní složky a oblasti Země

Přírodní katastrofy

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi - objasní na příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	- sopky - zemětřesení - tsunami, sesuvy - hurikány, tornáda - mimořádné události způsobené přírodními vlivy - příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné

• uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímají Environmentální výchova • Ekosystémy • Vztah člověka k prostředí Mediální výchova • Fungování a vliv médií ve společnosti •	Občanská výchova • 9. ročník • Mezinárodní vztahy, globální svět Zeměpis • 6. ročník • Přírodní složky a oblasti Země • 7. ročník • Regionální zeměpis světadílů a oceánů • 8. ročník • Regionální zeměpis světadílů – Evropa Výchova ke zdraví • 9. ročník • Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

Dějiny planety Země

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi • objasní na příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	• vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí
Komentář	
• geologická mapa	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání Environmentální výchova • Základní podmínky života • Ekosystémy	Zeměpis • 6. ročník • Planeta Země

5.6.4 Zeměpis

Charakteristika předmětu

Zeměpis je vyučovací předmět, který v rámci základního vzdělávání plní mnoho funkcí. Velmi významnou funkcí je integrační funkce zeměpisu. Spojuje totiž základní poznatky z řady přírodních a společenských věd, z techniky i kultury. Má tedy i mnoho vazeb na různé vyučovací předměty. Komplexní zeměpisné poznávání reality napomáhá k postupnému vytvoření celkového postoje ke světu, k vytváření názoru na jeho vznik a vývoj, ke vztahu k přírodě a její ochraně, k regionálnímu uspořádání světa, k orientaci v socioekonomických oblastech. Důležitým úkolem je naučit se poznávat, využívat informační a komunikační technologie, naučit se v množství informací orientovat a zpracovávat je. Naučit se kriticky myslet a hodnotit sebe i ostatní, orientovat se v různých situacích a adekvátně je řešit. Významný je rozvoj odpovídajících sociálně osobnostních vlastností, porozumění vlastní osobnosti a také respekt k druhým.

Obsahové vymezení učiva

Geografické informace, zdroje dat, kartografie, topografie. Žáci se naučí používat s porozuměním základní terminologii, naučí se pracovat s grafy, diagramy, se statistickými informacemi, s mapami a plány. Prohloubí si prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, postupně si vytváří osobní postoje k okolnímu světu.

Přírodní obraz Země. Zde si žák osvojí základní znalosti o Zemi, o jejím postavení ve vesmíru. Naučí se rozlišovat a porovnávat složky a prvky přírodní sféry, jejich souvislost a podmíněnost, klasifikovat tvary zemského povrchu. Poznává působení vnitřních a vnějších procesů a jejich vliv na přírodu a lidskou společnost. Získává poznatky o systému přírodní sféry na planetární a regionální úrovni.

Regiony světa. Zde se seznámí se světadíly, oceány a makroregiony světa. Naučí se vymezení a lokalizaci regionů, porovnává a hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, hodnotí a zamýšlí se nad změnami v regionech a nad jejich příčinami.

Česká republika. Zde se žák podrobně seznámí s polohou, přírodními poměry, přírodními zdroji, obyvatelstvem, hospodářstvím, regiony Česka. Dále se podrobněji seznámí s místním regionem. Seznámí se s historickým, hospodářským, politickým a kulturním postavením Česka v Evropě a ve světě. Významu EU.

Terénní geografická výuka. Žák se naučí základy praktické topografie a orientace v terénu, pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny. Osvojí si zásady bezpečného pohybu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech.

Časové vymezení

6. ročník - 2 hodiny týdně

7. ročník - 2 hodiny týdně

8. ročník – 1 hodina týdně

9. ročník - 2 hodiny týdně

Organizační vymezení

Výuka zeměpisu probíhá převážně v učebně zeměpisu. Učebna je vybavena počítačem a interaktivní tabulí. Formy práce jsou zaměřeny na aktivní zapojení žáků do výuky. Časté jsou samostatné práce prohlubující schopnosti žáků vyhledávat si údaje v textu, v mapách, na internetu.

Skupinové práce, referáty, frontální výuka, výklad. Žáci se mohou zapojit do Zeměpisné olympiády. Pořádají se besedy a promítání dokumentárních filmů se zeměpisnou tematikou.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení:

vedeme žáky k samostatnému výběru způsobu učení, k plánování a řízení své činnosti v hodinách, je motivován k celoživotnímu vzdělávání

učíme žáky využívat informací získaných z různých zdrojů v procesu učení a v praktickém životě

vedeme žáky k pochopení základních obecných pojmů, které propojují do souvislostí a jsou schopni si vytvářet komplexní pohled na přírodní i společenské jevy

učíme žáky vyvozovat závěry z výsledků získaných samostatným pozorováním

vedeme žáka k tomu, aby postupně získával pozitivní vztah k učení a k osvojení schopnosti kriticky hodnotit výsledky svého učení

Kompetence k řešení problémů:

vedeme žáka ke schopnosti poznat problémovou situaci a dokázat ji na základě vlastních zkušeností řešit

učíme žáka, aby na základě vlastních zkušeností a získaných informací byl schopen nacházet různá řešení problémů

vedeme žáka ke schopnosti převzít zodpovědnost za svá rozhodnutí a chování, k dovednosti je kriticky zhodnotit

Kompetence ke komunikaci:

vedeme žáka ke schopnosti vyjadřovat své názory a myšlenky srozumitelně a výstižně ústní i psanou formou

učíme žáka k naslouchání druhým, vedeme ho k samostatnému věcnému zapojení do diskuse

vedeme žáka k aktivnímu využívání informační a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální:

učíme žáka vytvářet si a osvojovat si pravidla práce v týmu, svými schopnostmi a vědomostmi přispívat k úspěchu celé skupiny

vedeme žáka k utváření si a upevňování dobrých mezilidských vztahů, k oceňování přínosů druhých při řešení problémů

postupně učíme žáka diskutovat ve skupině i v kolektivu celé třídy, učíme ho respektovat názory jiných

Kompetence občanská:

vedeme žáka k tomu, aby si byl vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

vedeme žáka k tomu, aby si vážil a respektoval názory jiných

učíme žáka, aby odmítal a uvědomoval si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

Kompetence pracovní:

vedeme žáka k tomu, aby dodržoval stanovená pravidla a plnil si své povinnosti

vedeme žáka k tomu, aby byl schopen bezpečně používat pomůcky i vybavení učeben

učíme žáka, aby získané znalosti a dovednosti využíval k vlastnímu rozvoji a k své přípravě na další vzdělávání

Do předmětu byly zařazeny tyto výstupy z doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova:

aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjí mezilidské vztahy (všechny ročníky)

ochrana přírody a životního prostředí

učí se úctě k životu ve všech jeho formách, citovému vztahu k přírodě, vnímání krásy a mnohotvárnosti přírody, zodpovědnosti za životní prostředí (všechny ročníky)

Z tématu dopravní výchova jsou zařazeny tyto dílčí výstupy:

orientuje se v dopravním informačním systému

6. ročník

Planeta Země

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - dokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů - charakterizuje polohu, povrch, pohyby Měsíce, měsíční fáze, dokáže odůvodnit rozdílné teploty na Měsíci - charakterizuje na elementární úrovni vesmír a sluneční soustavu - rozumí a dokáže vysvětlit pojmy: planetka, družice planet, meteorická tělesa, komety, galaxie, Mléčná dráha - rozumí a dokáže na mapě určovat zeměpisnou polohu, organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	- Země jako vesmírné těleso - tvar a rozměry Země - pohyby Země - Měsíc - základní údaje - sluneční soustava - vesmír, vznik vesmíru, vývoj poznání o vesmíru - určování zeměpisné polohy, zeměpisné souřadnice - glóbus
Komentář	
- školní atlasy světa, nástěnné mapy, globusy - interaktivní učebnice zeměpisu, IT, počítač - referáty, samostatné práce, vlastní pozorování - využití literatury, encyklopedie	

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání Mediální výchova - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Fyzika 6. ročník - Magnetismus 9. ročník - Astronomie Přírodopis 6. ročník - Planeta Země a vznik života na Zemi 9. ročník - Země jako geologické těleso - Dějiny planety Země

Mapy

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - dokáže rozeznat a určit druhy map, zvládá praktické činnosti s mapou, používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - rozumí a dokáže vysvětlit pojmy: glóbus, mapy, měřítko, zeměpisné souřadnice, grafy, diagramy, dovede pracovat se statistickými a informačními zdroji - rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu, aplikuje v terenu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	- co je to mapa, legenda mapy, měřítko mapy, - výškopis a polohopis - vznik map - druhy map - práce s mapou - měření na mapách - terénní geografické práce
Komentář - obecné fyzické, tematické mapy, turistické mapy, plány měst, nástěnné mapy - papírová měřítko, provázek na měření vzdáleností na glóbu, buzoly - interaktivní učebnice zeměpisu, IT, počítač - skupinová práce, samostatné práce, vlastní pozorování	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání	Matematika 7. ročník - Poměr - Přímá a nepřímá úměrnost

	Výtvarná výchova • 6. ročník • Výtvarné osvojování skutečnosti

Přírodní složky a oblasti Země

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • dokáže vysvětlit a rozumí pojmům: krajinná sféra, zvládá jednotlivé složky přírodní sféry, uvědomuje si jejich význam a vzájemné propojení • orientuje se v objektech, jevech a procesech v přírodních sférách • dokáže využívat a vyhledávat informace v mapách a encyklopediích • rozumí a zvládá základní pojmy všech přírodních sfér • porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	• stavba Země • litosféra - vznik a zánik zemské kůry, pohyby zemských desek • vznik pohoří a ostrovů • hydrosféra • atmosféra • pedosféra • biosféra • lidé v ohrožení - povodně, zemětřesení, sopečná činnost • přírodní zdroje
Komentář • školní atlasy světa, nástěnné mapy • interaktivní učebnice zeměpisu, IT, počítač • referáty, samostatné práce, referáty, skupinová práce • využití literatury, encyklopedie, videa, DVD	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání Environmentální výchova • Ekosystémy • Základní podmínky života • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí	Chemie • 8. ročník • Voda a vzduch • Vybrané prvky periodické soustavy chemických prvků Přírodopis • 8. ročník • Savci • 9. ročník • Mineralogie • Geologické děje vnitřní a vnější • Pedologie • Přírodní zdroje a hospodaření s nimi • Přírodní katastrofy

Úvod do společenského, hospodářského a politického zeměpisu

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • dokáže pracovat a orientovat se ve	• obec, stát, svět, Země • obyvatelstvo a sídla

fyzicko-geografických, politických a hospodářských mapách světa • chápe pojmy: obec, stát, svět • chápe význam a důležitost přírodních zdrojů a nutnost jejich ochrany • dokáže vyhodnotit význam hospodářství, dokáže rozdělit státy na rozvojové a vyspělé a zvládá jejich charakteristiku • v rámci svých vědomostí chápe globalizaci současného světa, její klady i zápory, chápe význam mezinárodní spolupráce a vznik mezinárodních organizací	• přírodní bohatství • hospodářství - zemědělství, průmysl, doprava, služby a cestovní ruch • politické dělení států • problematika rozvojových a vyspělých zemí • globalizace současného světa • mezinárodní spolupráce • zapojení do mezinárodních organizací
Komentář	
• školní atlasy světa, nástěnné mapy • interaktivní učebnice zeměpisu, IT, počítač • referáty, samostatné práce, skupinová práce • využití literatury, encyklopedie, internet	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání Multikulturní výchova • Lidské vztahy • Etnický původ Environmentální výchova • Ekosystémy • Základní podmínky života	Občanská výchova • 7. ročník • Člověk ve společnosti • Stát a hospodářství • Stát a právo • 9. ročník • Stát a hospodářství • Mezinárodní vztahy, globální svět Výchova ke zdraví • 6. ročník • Vztahy mezi lidmi

7. ročník

Přehled světadílů a oceánů

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • správně používá názvosloví, rozumí a správně používá pojmy, které si osvojil v 6. ročníku • má přehled o základním rozdělení povrchu Země, vnímá rozdíl rozlohy pevnin a oceánů, dokáže porovnat rozlohy jednotlivých světadílů	• světadíly a oceány • hranice států
Komentář	
• školní atlasy světa, nástěnné mapy	

• IT, počítač • referáty, samostatné práce, skupinová práce • využití literatury, encyklopedie, internet	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání	Český jazyk a literatura • 7. ročník • Význam slov Matematika • 7. ročník • Zlomky Dějepis • 7. ročník • Objevy a dobývání. Počátek nové doby

Regionální zeměpis světadílů a oceánů

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • má přehled o základním rozdělení povrchu Země, vnímá rozdíl rozlohy pevnin a oceánů, dokáže porovnat rozlohy jednotlivých světadílů • dokáže vymezit polohu světadílu, získá představu o velikosti rozlohy v porovnání s jinými světadíly • dokáže charakterizovat přírodní poměry daného světadílu • dokáže vysvětlit současné rozmístění obyvatelstva jednotlivých světadílů, využívá vědomostí a znalostí o přírodních poměrech, chápe historii osídlování světadílů • chápe aktuální politické a hospodářské rozdělení a postavení jednotlivých světadílů • samostatně pracuje s různými druhy tematických map, grafů, diagramů, statistických materiálů, základní data dovede vyhodnotit a vyvodit jednoduché závěry • zvládá základní orientaci na mapě daného regionu, je schopen interpretovat jeho charakteristické znaky • dokáže vyhledat na mapách a charakterizovat hospodářsky a politicky nejvýznamnější státy jednotlivých regionů daných světadílů • dokáže vyhledat na mapách	• Afrika - charakteristika, poloha, přírodní poměry, obyvatelstvo, hospodářství, regiony Afriky • Atlantský oceán - poloha, rozloha, význam • Amerika - charakteristika, poloha, přírodní poměry, obyvatelstvo, hospodářství, regiony Ameriky, USA, Kanada • Antarktida • Indický oceán - poloha, rozloha, význam • Tichý oceán - poloha, rozloha, význam • Oceánie • Austrálie - charakteristika, poloha, přírodní poměry, obyvatelstvo, hospodářství, regiony • Asie - charakteristika, poloha, přírodní poměry, obyvatelstvo, hospodářství, regiony Asie

nejvýznamnější regiony cestovního ruchu, chápe přírodní a společenské činitele cestovního ruchu v těchto územích • dokáže zhodnotit aktuální stav životního prostředí v jednotlivých regionech daných světadílů, uvědomuje si a chápe místní rizikové faktory ovlivňující životní prostředí • uvědomuje si a chápe složitost současného světa • chápe význam oceánů pro život na pevnině, rozlišuje tvary oceánského dna, porovnává polohu a rozlohu jednotlivých oceánů, chápe hlavní možnosti hospodářského využití oceánů, zná příčiny a důsledky znečištění oceánských vod, uvědomuje si potřebu regulace I • dokáže využít dosavadních poznatků, prezentovat je ostatním spolužákům, uvádět rozmanitost a složitost přírody a společnosti, vnímá složitost historického vývoje daného světadílu	
Komentář	
• školní atlasy světa, nástěnné mapy • IT, počítač • referáty, samostatné práce, skupinové práce • využití literatury, encyklopedie, videa, DVD, internet	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání Multikulturní výchova • Lidské vztahy • Etnický původ • Multikulturalita • Princip sociálního smíru a solidarity Environmentální výchova • Ekosystémy • Základní podmínky života • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí Mediální výchova • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Český jazyk a literatura • 7. ročník • Pravopis Anglický jazyk • 7. ročník • Výslovnost Německý jazyk • 7. ročník • Výslovnost Matematika • 7. ročník • Zlomky Dějepis • 6. ročník • Člověk v dějinách • Počátky lidské společnosti • Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury

	• 7. ročník • Objevy a dobývání. Počátek nové doby • 8. ročník • Moderní doba Občanská výchova • 7. ročník • Člověk ve společnosti • Stát a hospodářství • 8. ročník • Stát a právo Přírodopis • 6. ročník • Člověk a příroda • 7. ročník • Zoologie - nauka o živočiších • Botanika - nauka o rostlinách • Nahosemenné rostliny • Krytosemenné rostliny • 9. ročník • Přírodní zdroje a hospodaření s nimi • Přírodní katastrofy Výtvarná výchova • 7. ročník • Výtvarné osvojování skutečnosti

8. ročník

Regionální zeměpis světadílů - Evropa

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • správně používá názvosloví, rozumí a správně používá pojmy, které si osvojil v 6. a 7. ročníku • dokáže vymezit polohu Evropy, získá představu o velikosti rozlohy v porovnání s ostatními světadíly • dokáže charakterizovat přírodní poměry Evropy • chápe a dokáže vysvětlit současné rozmístění obyvatelstva Evropy, využívá vědomostí a znalostí přírodních poměrů, chápe historii osídlování Evropy • porovnává a přiměřeně hodnotí kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti • dokáže vyjmenovat, ukázat na mapách a charakterizovat jednotlivé regiony	• historický vývoj evropské civilizace • přírodní poměry • ochrana přírody • obyvatelstvo a sídla • hospodářství • regiony Evropy • Rusko • EU

Evropy • dokáže vyhledat na mapách a charakterizovat nejvýznamnější státy jednotlivých regionů Evropy • dokáže přiměřeně zhodnotit aktuální stav životního prostředí v jednotlivých regionech Evropy, uvědomuje si a chápe místní rizikové faktory, které ovlivňují životní prostředí • uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí • zvažuje a přiměřeně chápe, které změny ve vybraných regionech Evropy nastaly, nastávají, mohou nastávat a co je příčinou zásadních změn v nich • dokáže v rámci svých schopností a vědomostí charakterizovat význam mezinárodní spolupráce • orientuje se v informačním dopravním systému	
Komentář	
• školní atlasy světa, nástěnné mapy • IT, počítač • referáty, samostatné práce, skupinová práce • využití literatury, encyklopedie, internet, DVD, videa	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá • Objevujeme Evropu a svět • Jsme Evropané Multikulturní výchova • Lidské vztahy • Etnický původ • Princip sociálního smíru a solidarity Environmentální výchova • Ekosystémy • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí Mediální výchova • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Český jazyk a literatura • 7. ročník • Pravopis Anglický jazyk • 6. ročník • Výslovnost Německý jazyk • 7. ročník • Výslovnost Dějepis • 6. ročník • Člověk v dějinách • Počátky lidské společnosti • Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury • 7. ročník • Křesťanství a středověká Evropa • 8. ročník • Moderní doba Občanská výchova

	• 7. ročník • Člověk ve společnosti • Stát a hospodářství • Stát a právo • 8. ročník • Stát a právo Přírodopis • 6. ročník • Člověk a příroda • 7. ročník • Zoologie - nauka o živočiších • Botanika - nauka o rostlinách • 9. ročník • Přírodní zdroje a hospodaření s nimi • Přírodní katastrofy Výtvarná výchova • 6. ročník • Výtvarné osvojování skutečnosti • 7. ročník • Výtvarné osvojování skutečnosti Německý jazyk (2) • 7. ročník • Výslovnost (Ausspracheschulung) Ruský jazyk (2) • 7. ročník • Výslovnost

9. ročník

Česká republika

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • správně používá názvosloví, rozumí a správně používá pojmy, které si osvojil v 6. a 7. ročníku • dokáže hodnotit a porovnávat na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu • hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místních regionů, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům • bez problémů lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky, hlavní	• postavení ČR v Evropě, ve světě • přírodní poměry • ochrana přírody • obyvatelstvo a sídla • hospodářství • regiony - Praha, Středočeský, Jihočeský, Plzeňský, Karlovarský, Ústecký, Liberecký, Královéhradecký, Pardubický, Vysočina, Jihomoravský, Olomoucký, Zlínský, Moravskoslezský kraj

jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit • dokáže uvádět příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států • vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	
Komentář	
• školní atlasy - Česká republika, nástěnné mapy • IT, počítač • skupinová práce, samostatná práce, referáty, projekty • literatura, encyklopedie, internet, DVD, videa	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání Výchova demokratického občana • Občan, občanská společnost a stát • Formy participace občanů v politickém životě Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Objevujeme Evropu a svět • Jsme Evropané Multikulturní výchova • Etnický původ • Princip sociálního smíru a solidarity Environmentální výchova • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí Mediální výchova • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	

5.7 Umění a kultura

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. v procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. v tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova. Vzdělávací oblast lze rozšířit o doplňující vzdělávací obor Dramatická výchova, který je možno na úrovni školního vzdělávacího programu realizovat formou samostatného vyučovacího předmětu, projektu, kurzu apod. (viz kapitola 5.10) Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. s nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. v etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy. Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti - jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi - sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudebníreprodukcí i produkci.

Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest. Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. k jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součástí lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevu a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národě a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

5.7.1 Hudební výchova

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. v etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy. Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti - jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi - sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvného projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci. Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest. Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat. Výuka probíhá jednu hodinu týdně, v učebně HV. Děti se účastní různých soutěží, koncertů. Podílí se na vystoupeních pro veřejnost, pěvecký sbor, spolupracují s hudební knihovnou ve Žďáře nad Sázavou - exkurze. Je využito průřezových témat, a klíčových kompetencí.

Časové vymezení

Hudební výchova se vyučuje od 1. do 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Organizační vymezení

Výuka probíhá na 1. stupni převážně v kmenových třídách, na 2. stupni v hudebně. Každý vyučující používá hudební nástroje podle svých možností a uvážení. k dispozici jsou kytara, klavír, harmonika, klávesy a nejrůznější perkusní doprovodné nástroje. Vyučující mohou hodinu doplnit videem, prací na interaktivní tabuli, samostatnou prací a poslechem v PC pracovně, pracovními listy a dalšími formami, které odpovídají moderní výuce. Během roku žáci pravidelně připravují nejrůznější hudební vystoupení pro širokou veřejnost. v rámci spolupráce s pečovatelským domem probíhají každoroční besídky pro seniory. Dle schopností a aktuální situace obsazujeme soutěžící do nejrůznějších pěveckých soutěží - např. Jihlavský slavík apod.

Výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k porozumění hudebnímu umění a hudbě
- rozvíjíme u žáků jejich hudební schopnosti
- učíme žáky uplatňovat jejich individuální hlasový potenciál při sólovém i skupinovém zpěvu
- vedeme žáky k uplatnění jejich pohybových dovedností při tanci
- dáváme žákům příležitost interpretovat hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření
- motivujeme žáky pro celoživotní vzdělávání v oblasti hudby
- podněcujeme k tvořivému myšlení
- vedeme žáky k účinné a otevřené komunikaci

- rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci druhých
- připravujeme žáky k tomu, aby uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti
- vytváříme u žáků potřebu projevit pozitivní city
- učíme žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví
- vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám

Do předmětu byly zařazeny tyto výstupy z doplňujícího vzdělávacího oboru Taneční a pohybová výchova (Hudebně pohybové činnosti 1. – 9. ročník):

- vědomě přenáší pravidla správného držení těla do běžného života
- uplatňuje správné návyky používání svého těla, rozumí pojmu přirozený (správný, zdravý) pohyb
- vnímá a v pohybu aplikuje základní prostorové vztahy
- rozlišuje a vědomě používá základní dynamické stupně pohybu
- vnímá a vyjadřuje pohybem dvoudobost, třídobost a čtyřdobost
- slyší a vyjadřuje pohybem jednoduché rytmické modely
- přijme a respektuje řád hudebního frázování
- navazuje vzájemné pozitivní vztahy i ve větších celcích a skupinách

Do předmětu byly zařazeny tyto výstupy z doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova:

- osvojí si základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým
- zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky
- vyjadřuje city v jednoduchých situacích
- využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů
- reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc
- se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách
- jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy

Výstupy se prolínají celým učivem hudební výchovy v 1. – 9. ročníku.

1. ročník

Vokální činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • zpívá v jednohlase • rytmizuje a melodizuje jednoduché texty • reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie • rozpozná v proudu znějící hudby některé nástroje • využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře • rozlišuje jednotlivé kvality tónů	• Pěvecké dovednosti – dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu • Hudební rytmus – písně ve 2/4 taktu
Komentář	
• doprovod na klavír, popř. flétnu	

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Komunikace Multikulturní výchova - Kulturní difference	Český jazyk a literatura 1. ročník - Komunikační a slohová výchova - Dramatická výchova

Instrumentální činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty - rozpozná v proudu znějící hudby některé nástroje - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- Orffovy nástroje - jednoduché doprovody (2/4, 3/4 takt) - Rozlišování hry – na klavír, housle, kytaru a zobcovou flétnu
Komentář	
nástroje z Orffova instrumentáře	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Komunikace Multikulturní výchova - Kulturní difference	Český jazyk a literatura 1. ročník - Dramatická výchova

Hudebně pohybové činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	- pohyb podle hudby na místě (2/4 takt) - hra na tělo - vyjádření vlastního pocitu, zážitku
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Komunikace	Český jazyk a literatura 1. ročník - Literární výchova a čtení - Dramatická výchova Tělesná výchova 1. ročník - Pohybové hry a netradiční pohybové hry

Poslechové činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák:	zvuk a tón

- rozlišuje jednotlivé kvality tónů - pracuje se 4 poslechovými skladbami - odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	- rozlišování hlasů při poslechu vokální hudby - rozlišování hry na zobcovou flétnu, klavír, housle, kytaru
Komentář	
poslechové skladby na CD	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Kreativita Multikulturní výchova - Kulturní difference	Český jazyk a literatura 1. ročník - Komunikační a slohová výchova - Literární výchova a čtení

2. ročník

Vokální činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - zpívá v jednohlase - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty - rozlišuje jednotlivé kvality tónů	- rozvíjení hlavového tónu - výslovnost samohlásek na konci slov - hlasový rozsah c1 – h1 - hudební rytmus – písňe ve 2/4, 3/4 taktu - zpěv 1. a 5. stupně
Komentář	
hudební doprovod na klavír, popř. flétnu	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Komunikace Multikulturní výchova - Kulturní difference	Český jazyk a literatura 2. ročník - Literární výchova a čtení - Dramatická výchova

Instrumentální činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty - rozpozná v proudu znějící hudby některé nástroje - odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- Orffovy nástroje - rytmické a melodické doprovody s využitím 1. a 5. stupně
Komentář	
nástroje z Orffova instrumentáře	

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Komunikace Multikulturní výchova - Kulturní difference	Český jazyk a literatura 2. ročník - Literární výchova a čtení - Dramatická výchova

Hudebně pohybové činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - reaguje pohybem na znějící hudbu - pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie - rozlišuje jednotlivé kvality tónů	- pohybový doprovod – 2dobý a 3dobý takt - poskočný krok - pohybové vyjádření stoupavé a klesavé melodie - jednoduchá pantomima (vyjádřen emocionálního zážitku z hudby)
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Komunikace Multikulturní výchova - Kulturní difference	Český jazyk a literatura 2. ročník - Literární výchova a čtení - Dramatická výchova Tělesná výchova 2. ročník - Pohybové hry a netradiční pohybové hry

Poslechové činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rozlišuje jednotlivé kvality tónů - pracuje se 4 poslechovými skladbami	- poslech dětského sboru - poslech hry na trubku, klarinet, pozoun, kontrabas, malý a velký buben - poslech – melodie vzestupná a sestupná
Komentář	
poslechové skladby na CD	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Komunikace Multikulturní výchova - Kulturní difference	Český jazyk a literatura 2. ročník - Literární výchova a čtení - Dramatická výchova

3. ročník

Vokální činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - zpívá v jednohlase - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty - při rytizaci a melodizaci textů pracuje s čtvrtovými, osminovými a půlovými hodnotami	- dýchání (v pauze mezi frázemi) - pěvecké dělení slov - hlasový rozsah c1 – c2 - nástup 3. stupně (v tónině dur) - jednoduchý dvojhlas, kánon
Komentář	
doprovod na klavír, popř. flétnu	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Komunikace Multikulturní výchova - Kulturní difference	Český jazyk a literatura 3. ročník - Literární výchova a čtení - Dramatická výchova

Instrumentální činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty - rozpozná v proudu znějící hudby některé nástroje, - odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- rytmické doprovody ve 2/4, 3/4 taktu (noty půlové, čtvrtové, osminové) - jednoduché doprovody (souzvuk 2 tónů)
Komentář	
nástroje z Orffova instrumentáře	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Komunikace Multikulturní výchova - Kulturní difference	Český jazyk a literatura 3. ročník - Literární výchova a čtení - Dramatická výchova Tělesná výchova 3. ročník - Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec

Hudebně pohybové činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák:	přisuvný krok

• reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie • rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• dvoudobá chůze, tanec • pohyb podle hudby na místě (3/4 takt) • vyjádření melodie, tempa, emocionálního zážitku z hudby • jednoduchá orientace v prostoru
Komentář	
• hudební doprovod písniček na CD	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Kreativita • Komunikace Multikulturní výchova • Kulturní difference	Český jazyk a literatura • 3. ročník • Literární výchova a čtení • Dramatická výchova Tělesná výchova • 3. ročník • Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec • Pohybové hry a netradiční pohybové hry

Poslechové činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozpozná v proudu znějící hudby některé nástroje • odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální • pracuje s písněmi v durové a mollové tónině • rozlišuje jednotlivé kvality tónů • odlišuje hudbu určenou k slavnostním příležitostem od hudby populární • pracuje se 4 poslechovými skladbami	• poslech hry na violoncello, akordeon, lesní roh, tubu, činely • menuet, rocková hudba • hudba k slavnostním příležitostem, hudba populární
Komentář	
• poslechové skladby na CD • nástěnné obrazy hudebních skladatelů	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Kreativita • Komunikace Multikulturní výchova • Kulturní difference	Český jazyk a literatura • 3. ročník • Literární výchova a čtení • Dramatická výchova Tělesná výchova • 3. ročník • Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec

4. ročník

Vokální činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - zpívá v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby - obměňuje tvořivě hudební modely v tónině dur v rozsahu sexty - realizuje podle svých schopností a dovedností jednotlivé písně - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	- prodlužování výdechu - vázání tónů (rozsah c1 – d2) - přenášení tónů do hlasového rozsahu žáka - průprava dvojhlasu 8. stupeň a 5. stupeň spodní
Komentář	
- hudební doprovod na klavír - výchovný koncert	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Komunikace Multikulturní výchova - Kulturní difference	Český jazyk a literatura 4. ročník - Literární výchova a čtení - Dramatická výchova

Instrumentální činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní - obměňuje tvořivě hudební modely v tónině dur v rozsahu sexty - vytváří jednoduché přehledy, mezihry, dohry a provádí jednoduché elementární hudební improvizace	- Orffovy nástroje - doprovody k lidovým písním (rozsah sexty) - doprovod 2 tóny na nástroje melodické - hra přehledy, mezihry, dohry
Komentář	
- nástroje z Orffova instrumentáře - výchovný koncert	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Komunikace	Český jazyk a literatura 4. ročník - Literární výchova a čtení - Dramatická výchova

Multikulturní výchova Kulturní difference	Tělesná výchova 4. ročník - Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec - Pohybové hry a netradiční pohybové hry

Hudebně pohybové činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace - obměňuje tvořivě hudební modely v tónině dur v rozsahu sexty - vytváří jednoduché přede hry, mezihry, dohry a provádí jednoduché elementární hudební improvizace - rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků - realizuje podle svých schopností a dovedností jednotlivé písně	- kroky se zhoupnutím ve $\frac{3}{4}$ taktu - předvěti, závětí - hra na tělo - vyjádření emocionálního zážitku z hudby pohybem - taktování
Komentář	
písničky či skladby na CD	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Komunikace Multikulturní výchova - Kulturní difference	Český jazyk a literatura 4. ročník - Literární výchova a čtení - Dramatická výchova Tělesná výchova 4. ročník - Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec - Pohybové hry a netradiční pohybové hry

Poslechové činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - pracuje s 8 poslechovými skladbami v dur a moll - rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků - nabývá postupně povědomí o významu B. Smetany a A. Dvořáka	- hudebně výrazové prostředky (melodie, harmonie, rytmika, dynamika, melodie vzestupná a sestupná) - odlišení durových a mollových písní - poslech hry na hoboj, fagot, saxofon, pikolu - pěvecký sbor – ženský, dětský - poslech písně lyrické a žertovné - pochod, polka, valčík – Smetana, Dvořák
Komentář	
- poslechové skladby na CD - nástěnné obrazy hudebních skladatelů	

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Komunikace Multikulturní výchova - Kulturní diference Mediální výchova - Vnímání autora mediálních sdělení	Český jazyk a literatura 4. ročník - Literární výchova a čtení - Dramatická výchova Tělesná výchova 4. ročník - Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec
Komentář	
- doprovod na klavír - nástroje z Orffova instrumentáře - poslechové skladby na CD - nástěnné obrazy hudebních skladatelů	

5. ročník

Vokální činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje	- pěvecký a mluvní projev-pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu - hudební rytmus-realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - dvojhlas a vícehlas-prodleva, kánon, lidový dvojhlas - intonace, vokální improvizace-diatonické postupy v durových a mollových tóninách, hudební hry - zpěv České hymny - záznam vokální hudby-zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linka), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně
Komentář	
doprovod na klavír	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Komunikace Multikulturní výchova - Kulturní diference	Český jazyk a literatura 5. ročník - Literární výchova a čtení - Dramatická výchova

Instrumentální činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní • rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků • rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby • využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	• hra na hudební nástroje.reprodukuje motivů, témat jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod. • rytmizace, melodizace, hudební improvizace-tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry(ozvěna, otázka-odpověď), jednoduchá písňová forma (a-b)
Komentář	
• nástroje z Orffova instrumentáře	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Kreativita • Komunikace Multikulturní výchova • Kulturní difference	Český jazyk a literatura • 5. ročník • Literární výchova a čtení • Dramatická výchova Tělesná výchova • 5. ročník • Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec • Pohybové hry a netradiční pohybové hry

Hudebně pohybové činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní • ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace • rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostř. • realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not • vytváří jednoduché přede hry, mezi hry a do hry a provádí elementární hudební improvizace • rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	• vyjádření charakteru poslouchané hudby • emocionální zážitek z hudby • taktování, pohybový doprovod znějící hudby-dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance • pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby-pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků • orientace v prostoru-utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách

Komentář	
• písničky a skladby na CD (ztvárnění určitého motivu tancem)	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Kreativita • Komunikace Multikulturní výchova • Kulturní difference	Český jazyk a literatura • 5. ročník • Literární výchova a čtení • Dramatická výchova Tělesná výchova • 5. ročník • Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec • Pohybové hry a netradiční pohybové hry

Poslechové činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků • pracuje s 8 poslechovými skladbami v dur i moll • chápe základní společenské funkce hudby • nabývá povědomí o skladatelském významu J. S. Bacha, W. A. Mozarta a L. Janáčka • PO: zpívá v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem	• hudba chrámová, na zámku, v koncertní síni • varhany, harfa, symfonický orchestr, rocková kapela, swing, rock • interpretace hudby • hudební hry (dur, moll) • Mozart, Janáček, Bach • kvalita tónu-délka, síla, barva, výška • vztahy mezi tóny-souzvuk, akord • hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem-rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast, gradace, pohyb melodie • hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj • hudební styly a žánry-hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. • hudební formy-malá písňová forma, rondo, variace • interpretace hudby-slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)
Komentář	
Komentář	
• doprovod na klavír • nástroje z Orffova instrumentáře • písničky a skladby na CD • poslechové skladby na CD • nástěnné obrazy hudebních skladatelů	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Kreativita • Komunikace Multikulturní výchova	Český jazyk a literatura • 5. ročník • Literární výchova a čtení • Dramatická výchova Tělesná výchova

- Kulturní difference Mediální výchova - Vnímání autora mediálních sdělení	5. ročník - Rytmičné a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec - Pohybové hry a netradiční pohybové hry

6. ročník

Vokální činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností různé motivy, témata i částí skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě - orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- lidový dvojhlas - hudební výrazové prostředky - stupnice moll melodická - hudební variace - akord, kvintakord a jeho obraty - septakord - píseň a její forma - zpěvácká intermezza
Komentář	
- ČJ (lidová slovesnost, folkloristika, dialektologie, sběratelé, ...) - CIZÍ JAZYKY (písňe a ukázky v cizím jazyce, ...) - Z + OV (národopisné oblasti ČR, náš region; národy, etnika, ...) - RV (krajová jídla, speciality, ...) - D + VV (skanzeny, muzea, kroje, slavnosti, lidové jarmarky, festivaly, ...) - D (historické souvislosti ve spojení se vznikem a s poslechem lidových i umělých písní a skladeb) - PŘ (zdroj inspirace - ekosystémy základní podmínky života, fauna, flóra, lidské aktivity, ...) - TV (pohybové činnosti, tanec, ...)	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita Multikulturní výchova - Kulturní difference	Český jazyk a literatura 6. ročník - Skladba - Slohová výchova Výtvarná výchova 6. ročník - Výtvarné osvojování skutečnosti

Instrumentální činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností různé motivy, témata i částí skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě - orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	hudební nástroje v lidové hudbě
Komentář	
Didaktické hry, využití nástrojů	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita	Český jazyk a literatura 6. ročník - Literární výchova - Dramatická výchova

Hudebně pohybové činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností různé motivy, témata i částí skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě - orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky	- dirigentská partitura - hudba na jevišti (muzikál, opera, opereta) - hudba a tanec české lidové tance – polka , mateník , druhy tanečních kroků: překrok, zákrok, úkrok

utvářenému celku • zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období • vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	
Komentář	
Děti se učí taneční hry, tance, účastní se různých soutěží.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Výchova ke zdraví • 6. ročník • Vztahy mezi lidmi • Změny v životě a jejich reflexe

Poslechové činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace • rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě • orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku • zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období • vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• komorní hudba (sólo, duet, trio, kvartet...) • hudební variace • hudba na jevišti (muzikál, opera, opereta) • česká opera • hudba a slovo • zpěvácká intermezza
Komentář	
• Hudební soutěže diktáty, poslechy. • Hra na koncert, projekty.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání • Psychohygiena • Kreativita Multikulturní výchova	Český jazyk a literatura • 6. ročník • Jazyk a nauka o jazyce • Zvuková stránka jazyka • Pravopis • Literární výchova

Kulturní diference	Výtvarná výchova 6. ročník - Výtvarné osvojování skutečnosti - Rozvoj osobnosti

7. ročník

Vokální činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: žák: žák: - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	- lidová píseň - o lidském hlase - stupnice moll harmonická - polyfonie, kánon, fuga - nešvary v hudbě - sonáta, sonátová forma - o interpretovi
Komentář	
- CIZÍ JAZYKY (písně a ukázky v cizím jazyce, ...) - ČJ + D + VV + OV (historické, literární a umělecké souvislosti ve spojení se vznikem hudební památky a s životem a dílem hudebního skladatele nebo interpreta; pravěk – jeskynní malby, primitivní hudební nástroje; starověk - nejstarší starověké mimoevropské a evropské civilizace/ antická kultura; stěhování národů; středověk - šíření křesťanství, rytířská kultura, novověk - renesance, baroko, klasicismus, preromantismus - národní obrození, romantismus, realismus, ...) - Z (práce s mapou, stěhování národů, rozvoj mořeplavby, ...) - FY + M (historické souvislosti – vynálezy, objevy, ...) - PŘ (biologie člověka – dýchací, hlasové a artikulační ústrojí/ nemoci a hlasová hygiena; zdroj inspirace i materiálů k výrobě primitivních hudebních nástrojů) - TV (pohybové činnosti, tanec, ...)	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Multikulturní výchova - Kulturní diference - Lidské vztahy - Etnický původ	Anglický jazyk 7. ročník - Slovní zásoba - Výslovnost Český jazyk a literatura 7. ročník - Komunikační a slohová výchova

Instrumentální činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně	- koncert - o interpretovi - o skladateli a jeho technikách - hudební přehrávače a hudební nosiče

v jednohlase i vícehlase • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností různé motivy, témata i částí skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace • rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě • orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku • zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období • vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	
Komentář	
Při výuce využíváme nástroje, klávesy, někteří žáci flétny a housle, CD přehrávače.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Psychohygiena • Kreativita • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Poslechové činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
• využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností různé motivy, témata i částí skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace • rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě • orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku • zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období • vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• lidová píseň • o lidském hlase • polyfonie, kánon, fuga • koncert • sonáta, sonátová forma • symfonie, symfonická báseň • duchovní a světská hudba • muzikál
Komentář	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova	Český jazyk a literatura

• Rozvoj schopností poznává • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Výchova demokratického občana • Občanská společnost a škola Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Objevujeme Evropu a svět • Jsme Evropané Multikulturní výchova • Lidské vztahy	• 7. ročník • Literární výchova Anglický jazyk • 7. ročník • Slovní zásoba • Výslovnost Občanská výchova • 7. ročník • Člověk ve společnosti Výtvarná výchova • 7. ročník • Dějiny výtvarného umění a kultura

Hudebně pohybové činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
• žák: využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace • rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě • orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku • zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období • vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• lidový tanec, společenské tance, pantomima, balet, české lidové tance – polka mateník, kolečko, obkročák. taneční kroky: pokrok, zázrok • taktování • muzikál
Komentář	
Formou zábavných soutěží si žáci osvojí základy tanců, pantomimy i baletu	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Multikulturní výchova • Lidské vztahy	Tělesná výchova • 7. ročník • Praktická cvičení • Činnosti ovlivňující zdraví • Činnosti ovlivňující úroveň pohybových schopností • Činnosti podporující pohybové učení

Vokální činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
- žák: využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě - orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- afroamerická hudba – spirituály - rock, punk, pop, disko, metal,... - folk, písničkáři - hudba ve filmu a divadle - muzikál - polyfonie - zpěvácké intermezzo
Komentář	
- CIZÍ JAZYKY (písňe a ukázky v cizím jazyce, ...) - ČJ + D + VV + OV (historické, literární a umělecké souvislosti ve spojení se vznikem hudební památky a s životem a dílem hudebního skladatele nebo interpreta; realismus, světová a česká moderna – umění přelomu 19. a 20. století) - Z (práce s mapou, národy a země, ...) - PŘ (biologie člověka – dýchací, hlasové a artikulační ústrojí/ nemoci a hlasová hygiena; zdroj inspirace i materiálů k výrobě primitivních hudebních nástrojů) - TV (pohybové činnosti, tanec, ...)	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět - Jsme Evropané Multikulturní výchova - Kulturní difference - Lidské vztahy - Etnický původ	Český jazyk a literatura 8. ročník - Jazyky slovanské a obecné výklady o českém jazyce Anglický jazyk 8. ročník - Slovní zásoba - Výslovnost

Instrumentální činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
• využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností různé motivy, témata i částí skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace • rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě • orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku • zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období • vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• český jazz • afroamerická hudba – spirituály • jazz (spirituál, blues, dějiny jazzu) • rock, punk, pop, disko, metal,.. • folk, písničkáři
Komentář	
Využití bicích nástrojů, nahrávek z CD, MP3, Orfeovy metody, Děti se zúčastní výchovných koncertů, kde naživo shlédnou hudební nástroje: bicí, strunné, klávesové, dechové.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace	Občanská výchova • 8. ročník • Vztahy mezi lidmi • Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

Poslechové činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
• využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností různé motivy, témata i částí skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace • rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě • orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky	• český jazz • afroamerická hudba – spirituály • jazz (spirituál, blues, dějiny jazzu) • rock, punk, pop, disko, metal,.. • folk, písničkáři • hudba ve filmu a divadle • muzikál, opereta • renesance v hudbě • baroko v hudbě • klasicismus v hudbě • romantismus v hudbě • umění 20. století

utvářenému celku • zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období • vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	
Komentář	
Koncerty, poslech skladeb v hodinách, projekty,	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Kooperace a kompetice • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět Multikulturní výchova • Lidské vztahy • Etnický původ	Český jazyk a literatura • 8. ročník • Slohová výchova • Literární výchova Fyzika • 8. ročník • Zvukové jevy Výtvarná výchova • 8. ročník • Dějiny výtvarného umění kultury

Hudebně pohybové činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
• využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace • rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě • orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku • zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období • vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• afroamerická hudba – spirituály • jazz (spirituál, blues, dějiny jazzu) • rock, punk, pop, disko, metal, • muzikál
Komentář	
Průřezová témata	Přesahy do

Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Kooperace a kompetice • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Hodnoty, postoje, praktická etika	Výchova ke zdraví • 8. ročník • Zdravý způsob života a péče o zdraví • Hodnota a podpora zdraví • Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

9. ročník

Vokální činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
• využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace • rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě • orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku • zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období • vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• trampská píseň, folk a country • divadla malých forem – 50. - 60. léta • 60. léta v Čechách • éra beatu v Čechách • 70. - 80. léta v Čechách • 90. léta v Čechách
Komentář	
• CIZÍ JAZYKY (písně a ukázky v cizím jazyce, ...) • ČJ + D + VV + OV (historické, literární a umělecké souvislosti ve spojení se vznikem hudební památky a s životem a dílem hudebního skladatele nebo interpreta; umění na přelomu 20. a 21. století) • Z (práce s mapou, národy a země, ...) • PŘ (zdroj inspirace - ekosystémy, základní podmínky života, fauna, flóra, lidské aktivity, ...) • TV (pohybové činnosti, tanec, ...)	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy	Český jazyk a literatura • 9. ročník • Komunikační a slohová výchova • Literární výchova

• Komunikace Multikulturní výchova • Kulturní difference	

Instrumentální činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
• využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace • rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě • orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku • zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období • vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• jazz a swing v Čechách • trampská píseň, folk a country • éra beatu v Čechách • rytmus, metrum, tempo • technika v hudbě
Komentář	
Využití bicích nástrojů, fléten.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Poslechové činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché	• počátky hudebních dějin • česká renesance • české baroko • český klasicismus • český romantismus • umění 20. st. v Čechách • jazz a swing v Čechách • trampská píseň, folk a country • divadla malých forem – 50. - 60. léta • 60. léta v Čechách • éra beatu v Čechách • 70. - 80. léta v Čechách

hudební improvizace • realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písni a skladby různých stylů a žánrů • rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu • orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku • zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami • vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• 90. léta v Čechách
Komentář	
V hodinách formou hudebních hádanek diktátů, didaktických her, soutěží.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Hodnoty, postoje, praktická etika Výchova demokratického občana • Občanská společnost a škola • Občan, občanská společnost a stát	Český jazyk a literatura • 9. ročník • Jazyky slovanské a obecné výklady o českém jazyce • Literární výchova Dějepis • 9. ročník • Středověk, renesance , baroko

Hudebně pohybové činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
• využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností různé motivy, témata i částí skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace • rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně	• éra beatu v Čechách • divadla malých forem

pohybových prvků k poslouchané hudbě • orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku • zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období • vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	
Komentář	
• Projekty spojené s tancem, pohyb. činnostmi	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace	Český jazyk a literatura • 9. ročník • Divadla malých forem

5.7.2 Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. k jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Časové vymezení

Výtvarná výchova se vyučuje na 1. stupni 2 hodiny týdně v každém ročníku, na druhém stupni 2 hodiny týdně v 6. a 7. ročníku a 1 hodinu týdně v 8. a 9. ročníku.

Organizační vymezení

Výuka probíhá v kmenových třídách, na druhém stupni ve specializované učebně. Žáci si materiál hradí sami, vyučující nakupuje pomůcky dle požadavků na výuku. v rámci hodin VV navštěvují žáci programy pořádané Horáckou galerií nebo jiné výstavy a pořady se zaměřením na výtvarné umění.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni ke samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- učitel vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- žáci jsou vedeni k využívání poznatků v dalších výtvarných činnostech
- žáci jsou vedeni k za ujmoutí a vyjádření svého postoje k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- žáci jsou vedeni k samostatnému kombinování vizuálně obrazných elementů k dosažení obrazných vyjádření

- žáci jsou vedeni k přemýšlení o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujetí postoje
- žáci jsou vedeni k využití získaných poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k zapojení se do diskuse
- učitel učí žáky respektovat názory jiných
- učitel učí žáky pojmenovat vizuálně obrazné elementy, porovnávat je, ocenit vizuálně obrazná vyjádření
- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky k tvořivé práci ve skupině
- učitel vede žáky ke kolegiální pomoci
- učitel učí žáky respektovat různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Kompetence pracovní

- učitel učí žáky užívat samostatně vizuálně obrazné techniky
- učitel učí žáky dodržovat hygienická a bezpečnostní pravidla
- učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence občanské

- učitel učí žáky chápat a respektovat estetické požadavky na životní prostředí
- učitel pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům

Do předmětu byly zařazeny tyto výstupy z doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova:

- osvojí si základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým
- zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky
- vyjadřuje city v jednoduchých situacích
- využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů
- reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc
- se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách
- jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy

Tyto výstupy se prolínají celým učivem výtvarné výchovy v 1. – 9. ročníku.

1. ročník

Rozvíjení smyslové citlivosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ • projevuje v tvorbě své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	Prvky vizuálně obrazného vyjádření • linie, tvary, objemy, světlostí a barevné kontrasty • barvy základní a podvojně • sledování a srovnávání tvarů • tvary zajímavých rostlin, stromů • rozvoj kreslířského pohybu ruky (čáry, elipsy, ovály)

• interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností • na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• pozorování přírodních útvarů (barva, tvar, struktura) • vyjádření vjemů na základě vlastního prožitku nebo podle vyprávění, z četby • pozorování přírody a činnosti lidí Uspořádání objektů do celku • uspořádání na základě výraznosti a velikosti • hra s linií, linie v plastických materiálech (přítlak, odlehčení, rovnoběžnost) • rozvíjení citu pro prostor, výtvarný rytmus, (otisky do plastických materiálů, sádrové odlitky) • kompozice plochy s použitím libovolných prvků geometrických) Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly • vyjádření podmětů (hmat, sluch, čich, pohyb, chuť) Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření • fotografie, film, televize • práce s ilustrací • hračka, loutka, maňásek • galerie, výstavy • seznámení s různými druhy výtvarného umění
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Kreativita • Komunikace Multikulturní výchova • Kulturní difference Environmentální výchova • Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura • 1. ročník • Dramatická výchova

Uplatnění subjektivity

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření a porovnává se svými zkušenostmi • v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, fantazie, představ z osobních zkušeností • manipulace s objekty • postavy v pohybu • umístění postav a objektů do prostoru • malba a kresba Typy vizuálně obrazných vyjádření • hračky, animovaný film, loutky, comicsy Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením • motivace- fantazie založená na smyslovém vnímání
Komentář	
• modely	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání	Český jazyk a literatura • 1. ročník

• Kreativita • Komunikace Multikulturní výchova • Kulturní difference	• Literární výchova a čtení • Dramatická výchova

Ověřování komunikačních účinků

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření a porovnává se svými zkušenostmi • projevuje v tvorbě své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	Osobní postoj ke komunikaci • porovnávání vlastní práce se skutečností • odůvodnění svého postoje Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření • komunikace se spolužáky, komunikace v rámci skupin • vysvětlování výsledků podle vlastních schopností Proměny komunikačního obsahu • výtvarná díla známých umělců • návštěvy galerií, výstav • besedy o daných výtvarných tématech
Komentář	
• návštěva muzea, galerie	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Kreativita • Rozvoj schopností poznávání • Komunikace Multikulturní výchova • Kulturní difference	Český jazyk a literatura • 1. ročník • Jazyková výchova • Literární výchova a čtení • Dramatická výchova

2. ročník

Rozvíjení smyslové citlivosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě zkušeností a vjemů, zážitků a představ • projevuje v tvorbě své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném a prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace • vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje • interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	Prvky vizuálně obrazného vyjádření • linie, tvary, objemy, světlostí a barevné kontrasty • barvy základní a podvojně • sledování a srovnávání tvarů • tvary zajímavých rostlin, stromů • rozvoj kreslířského pohybu ruky (čáry, elipsy, ovály) • pozorování přírodních útvarů (barva, tvar, struktura) • vyjádření vjemů na základě vlastního prožitku nebo podle vyprávění, z četby • pozorování přírody a činnosti lidí Uspořádání objektů do celku • uspořádání na základě výraznosti a velikosti • hra s linií, linie v plastických materiálech (přítlak, odlehčení, rovnoběžnost)

	- rozvíjení citu pro prostor, výtvarný rytmus, (otisky do plastických materiálů, sádrové odlitky) - kompozice plochy s použitím libovolných prvků geometrických) Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vyjádření podmětů (hmat, sluch, čich, pohyb, chuť) - Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - fotografie, film, televize - práce s ilustrací - hračka, loutka, maňásek - galerie, výstavy - seznámení s různými druhy výtvarného umění
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Kreativita - Komunikace Multikulturní výchova - Kulturní diference Environmentální výchova - Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura 2. ročník - Komunikační a slohová výchova - Literární výchova a čtení - Dramatická výchova

Uplatnění subjektivity

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření a porovnává se svými zkušenostmi - nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vybral nebo vytvořil - v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace (1. období)	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, fantazie, představ s osobní zkušeností - manipulace s objekty - postavy v pohybu - umístění postav a objektů do prostoru - malba a kresba Typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, animovaný film, loutky, comicsy Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - motivace - fantazie založená na smyslovém vnímání
Komentář	
Modely	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Sebepoznání a sebepojetí - Kreativita - Komunikace Multikulturní výchova - Lidské vztahy Environmentální výchova - Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura 2. ročník - Literární výchova a čtení - Dramatická výchova

Ověřování komunikačních účinků

Očekávané výstupy	Učivo

žák: • interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření a porovnává se svými zkušenostmi • nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vybral nebo vytvořil	Osobní postoj ke komunikaci • porovnávání vlastní práce se skutečností • odůvodnění svého postoje Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření • komunikace se spolužáky, komunikace v rámci skupin Proměny komunikačního obsahu • výtvarná díla známých umělců • návštěvy galerií, výstav • besedy o daných výtvarných tématech
Komentář	
• návštěva muzea, galerie	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Kreativita • Komunikace Multikulturní výchova • Kulturní difference Environmentální výchova • Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura • 2. ročník • Komunikační a slohová výchova • Jazyková výchova • Literární výchova a čtení • Dramatická výchova

3. ročník

Rozvíjení smyslové citlivosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty, porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ • chápe výrazové vlastnosti barvy • projevuje v tvorbě své vlastní zkušenosti • interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	Prvky vizuálně obrazného vyjádření • linie, tvary, objemy, světlostí a barevné kontrasty • barvy základní a podvojně • sledování a srovnávání tvarů • tvary zajímavých rostlin, stromů • rozvoj kreslířského pohybu ruky (čáry, elipsy, ovály) • pozorování přírodních útvarů (barva, tvar, struktura) • vyjádření vjemů na základě vlastního prožitku nebo podle vyprávění, z četby • pozorování přírody a činnosti lidí Uspořádání objektů do celku • uspořádání na základě výraznosti a velikosti • hra s linií, linie v plastických materiálech (přítlak, odlehčení, rovnoběžnost) • rozvíjení citu pro prostor, výtvarný rytmus, (otisky do plastických materiálů, sádrové odlitky) • kompozice plochy s použitím libovolných prvků (geometrických) Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly

	- vyjádření podmětů (hmat, sluch, čich, pohyb, chuť) Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - fotografie, film, televize - práce s ilustrací - hračka, loutka, maňásek - galerie, výstavy - seznámení s různými druhy výtvarného umění
Komentář	
- předloha z literatury - objekty z přírody	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Komunikace Multikulturní výchova - Kulturní diference Environmentální výchova - Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura 3. ročník - Literární výchova a čtení - Dramatická výchova

Uplatnění subjektivity

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření a porovnává se svou dosavadní zkušeností - v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, fantazie, představ s osobní zkušeností - manipulace s objekty - postavy v pohybu - umístění postav a objektů do prostoru - malba a kresba Typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, animovaný film, loutky, comicsy - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - motivace- fantazie založená na smyslovém vnímání
Komentář	
návštěva muzea	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Sebepoznání a sebepojetí - Komunikace Multikulturní výchova - Lidské vztahy Environmentální výchova - Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura 3. ročník - Komunikační a slohová výchova - Literární výchova a čtení - Dramatická výchova

Ověřování komunikačních účinků

Očekávané výstupy	Učivo
žák: interpretuje podle svých schopností různá	Osobní postoj ke komunikaci porovnávání vlastní práce se skutečností

vizuálně obrazná vyjádření a porovnává se svou dosavadní zkušeností • projevuje v tvorbě své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	• odůvodnění svého postoje Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření • komunikace se spolužáky, komunikace v rámci skupin Proměny komunikačního obsahu • výtvarná díla známých umělců • návštěvy galerií, výstav • besedy o daných výtvarných tématech
Komentář	
• návštěva muzea a galerie	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Kreativita • Komunikace Multikulturní výchova • Kulturní difference Environmentální výchova • Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura • 3. ročník • Komunikační a slohová výchova • Jazyková výchova • Literární výchova a čtení • Dramatická výchova

4. ročník

Rozvíjení smyslové citlivosti

Očekávané výstupy	Učivo
žá • porovnává různé interpretace (zdroj inspirace) • nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové a prostorové tvorbě • při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností • osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky • při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	Prvky vizuálně obrazného vyjádření • volný výtvarný projev doplňovaný pozorováním skutečnosti • výtvarné vyjádření kontrastu • linie, tvary, objemy, světlostní poměry, proporční vztahy • lineární a barevné vyjádření tvarů, barevnost přírodních objektů • vyjádření základních tvarových znaků • vyjádření prostorového vidění Uspořádání objektů do celků • uspořádání na základě výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření • uplatnění výtvarného výrazu linie vytvářené různými nástroji v různých materiálech • uplatnění barev, tvarů, ploch v plošné kompozici Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly • vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmat., sluch., pohyb., čich., chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly • rozvíjení citlivého vztahu k materiálu a jeho zpracování • experimentální činnosti

	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření • umělecká tvorba (výtvarná), fotografie, film, tiskoviny, televize, reklama, elektronická média • vlastní životní zkušenosti • konfrontace výrazových prostředků jednotlivých umělců (ilustrátor)
Komentář	
• modely • objekty z přírody	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Kreativita • Komunikace Multikulturní výchova • Kulturní difference Environmentální výchova • Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura • 4. ročník • Literární výchova a čtení • Dramatická výchova

Uplatnění subjektivity

Očekávané výstupy	Učivo
• nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření (smyslové vnímání) a uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě) • porovnává různé interpretace (zdroj inspirace) • nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil nebo vybral • při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností • osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky • při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností • manipulace s objekty • pohyb těla a umístění v prostoru (přesné vyjádření proporcí lidské postavy) • akční tvar malby a kresby Typy vizuálně obrazných vyjádření • hračky, objekty, ilustrace textů, plastika, socha, komiks, reklama • přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením • fantazie založená na smyslovém vnímání
Komentář	
• návštěva muzea a galerie - loutky, modely	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Sebepoznání a sebepojetí • Mezilidské vztahy Multikulturní výchova • Kulturní difference Environmentální výchova • Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura • 4. ročník • Jazyková výchova • Literární výchova a čtení • Dramatická výchova

Ověřování komunikačních účinků

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření (smyslové vnímání) a uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě) • uplatňuje osobitost svého vnímání v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků volí a kombinuje prostředky • porovnává různé interpretace (zdroj inspirace) • nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil nebo vybral • při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností • při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	Osobní postoj v komunikaci • vyjádření k samostatně vytvořeným či přejatým výtvarným pracím Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření • rozvíjení elementárního chápání odlišnosti uměleckého vyjadřování skutečnosti, poznávání a srovnávání Proměny komunikačního obsahu • proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění • návštěvy galerií, výstav, ateliérů, památek • využití témat této oblasti k besedám
Komentář	
• návštěva muzea a galerie	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Kreativita • Komunikace Multikulturní výchova • Kulturní difference	Český jazyk a literatura • 4. ročník • Komunikační a slohová výchova • Jazyková výchova • Literární výchova a čtení • Dramatická výchova

5. ročník

Rozvíjení smyslové citlivosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává na základě vztahů • nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření (smyslové vnímání) a uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě) • porovnává různé interpretace (zdroj inspirace) • nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil nebo vybral • při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních	Prvky vizuálně obrazného vyjádření • volný výtvarný projev doplňovaný pozorováním skutečnosti • výtvarné vyjádření kontrastu • linie, tvary, objemy, světlostní poměry, proporční vztahy • lineární a barevné vyjádření tvarů, barevnost přírodních objektů • vyjádření základních tvarových znaků • vyjádření prostorového vidění Uspořádání objektů do celků • uspořádání na základě výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření

zkušeností osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky	- uplatnění výtvarného výrazu linie vytvářené různými nástroji v různých materiálech - uplatnění barev, tvarů, ploch v plošné kompozici Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmat., sluch., pohyb., čich., chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly - rozvíjení citlivého vztahu k materiálu a jeho zpracování - experimentální činnosti Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká tvorba (výtvarná), fotografie, film, tiskoviny, televize, reklama, elektronická média - vlastní životní zkušenosti - konfrontace výrazových prostředků jednotlivých umělců (ilustrátor)
Komentář	
modely	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Komunikace Multikulturní výchova - Kulturní difference Environmentální výchova - Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura 5. ročník - Literární výchova a čtení - Dramatická výchova

Uplatnění subjektivity

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů - nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě - uplatňuje v přístupu k realitě osobitost svého vnímání (vyjádření nových a neobvyklých pocitů) - porovnává různé interpretace (zdroj inspirace) - při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností - osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty - pohyb těla a umístění v prostoru (přesné vyjádření proporcí lidské postavy) - akční tvar malby a kresby Typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, ilustrace textů, plastika, socha, komiks, reklama Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - fantazie založená na smyslovém vnímání

- a kombinuje prostředky - při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	
Komentář	
- modely - návštěva muzea a galerie	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Sebepoznání a sebepojetí - Kreativita - Komunikace Multikulturní výchova - Kulturní difference	Český jazyk a literatura 5. ročník - Literární výchova a čtení - Dramatická výchova

Ověřování komunikačních účinků

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů - nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje jev plošné, objemové a prostorové tvorby - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji interpretace - nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil nebo vybral - při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností - osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky	Osobní postoj v komunikaci - vyjádření k samostatně vytvořeným či přejetým výtvarným pracím Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - rozvíjení elementárního chápání odlišnosti uměleckého vyjadřování skutečnosti, poznávání a srovnávání Proměny komunikačního obsahu - proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění - návštěvy galerií, výstav, ateliérů, památek - využití témat této oblasti k besedám
Komentář	
návštěva galerie	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Kreativita - Komunikace Multikulturní výchova - Kulturní difference Environmentální výchova - Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura 5. ročník - Komunikační a slohová výchova - Jazyková výchova - Literární výchova a čtení - Dramatická výchova

Rozvíjení smyslové citlivosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • zaznamenává vizuální zkušenost, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie • zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	Prvky vizuálně obrazného vyjádření: linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření • pozorování • měřítko a proporce • detail a celek • stavba • světlo a stín • plocha a objem • barvy – teplé, studené Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu: vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření • kontrast • kompozice • dominanty • dynamika Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly: vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) • rytmus a melodie • haptické umění • exprese Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření: umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě • malba • kresba • grafika • písmo • modelování • kombinované techniky • práce s papírem • netradiční techniky
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Kreativita	Matematika • 6. ročník • Trojúhelník • Kvádr a krychle

	Přírodopis • 6.ročník • Planeta Země • Život na Zemi • Přehled organismů • Člověk a příroda Zeměpis • 6. ročník • Planeta Země • Mapy • Přírodní složky naší Země Člověk a svět práce • 6.ročník • Ovoce a zelenina • Chovatelství • Léčivé rostliny Informatika • 6.ročník • Grafický editor

Uplatňování subjektivity

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • zaznamenává vizuálních zkušenost, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie • zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků • ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností: manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace • imprese a exprese • realita a fantazie • forma a obsah Typy vizuálně obrazných vyjádření: hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry • kresba a malba • modelování • grafika • práce v materiálu • netradiční techniky Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením: hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech • současné umění – výstavy • kultura v každodenním životě • dějiny umění – nejstarší umění
Průřezová témata	Přesahy do
Výchova k myšlení v evropských a globálních	Dějepis

souvislostech - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět Multikulturní výchova - Kulturní difference - Multikulturalita	6. ročník - Člověk v dějinách - Počátky lidské společnosti - Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury

Ověřování komunikačních účinků

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	Osobní postoj v komunikaci: jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování - tvořivost a seberealizace - hodnocení a sebehodnocení - spolupráce Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření: utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace - realizace - instalace - prezentace - obhajoba Proměny komunikačního obsahu: záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti - pravěké a starověké umění - současné umění – výstavy
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Komunikace - Kooperace a kompetice Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět Multikulturní výchova - Kulturní difference - Multikulturalita Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	Výchova ke zdraví 6. ročník - Vztahy mezi lidmi - Osobnostní a sociální rozvoj Občanská výchova 6. ročník - Člověk ve společnosti - Člověk jako jedinec Dějepis 6. ročník - Člověk v dějinách - Počátky lidské společnosti - Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury

7. ročník

Rozvíjení smyslové citlivosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: vybírání, vytváření a pojmenovávání prvků vizuálně	Prvky vizuálně obrazného vyjádření: linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury;

obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • zaznamenává vizuální zkušenost, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie • zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření;	vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření • linie, struktura, šrafura • plocha, objem, prostor, perspektiva • zvětšování, zmenšování • celek, detail, výřez • valéry, odstíny • barvy základní a doplňkové • kontrast Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu: vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření • kompozice, uspořádání celku • řazení, množení, vrstvení • pohyb a dynamika Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly: vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření: umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě • frotáž • graffiti • vitráž • monotyp • tisk z koláže • užitá grafika
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Kreativita	Fyzika • 7.ročník • Světelné jevy Přírodopis • 7.ročník • Zoologie • Botanika

Uplatňování subjektivity

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního • interpretuje umělecká vizuálně obrazná	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností: manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace

vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků • ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	• vnímání a přijímání podnětů • proměna a transformace • vyjádření sama sebe Typy vizuálně obrazných vyjádření: hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry • užitá grafika • propagační grafika a písmo • volná tvorba Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením: hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech
Průřezová témata	Přesahy do
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá Multikulturní výchova • Kulturní diference • Multikulturalita	Fyzika • 7. ročník • Pohyb tělesa • Světelné jevy

Ověřování komunikačních účinků

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • zaznamenává vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků • ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	Osobní postoj v komunikaci: jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování • tvořivost a seberealizace • osobnost a spolupráce • hodnocení a sebehodnocení Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření: utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace • zadání a realizace • seberealizace Proměny komunikačního obsahu: záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti • gotika • renesance • baroko a rokoko
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Komunikace	Dějepis • 7. ročník

Kooperace a kompetice	- Křesťanství a středověká Evropa - Objevy a dobývání. Počátek nové doby Zeměpis 7.ročník - Regionální zeměpis světadílů a oceánů Občanská výchova 7.ročník - Člověk ve společnosti - Člověk jako jedinec

8. ročník

Rozvíjení smyslové citlivosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - vybírání, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků - zaznamenává vizuálních zkušenosti, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie - zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace - vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření - rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření	Prvky vizuálně obrazného vyjádření: linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření - perspektiva – prostorové zobrazování - struktura, povrch, charakter - tvár a funkce - portrét, proporce, detail - postava, proporce, detail - kompozice, celek a detail Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu: vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly: vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) - metamorfóza - alegorie - inspirace - symbol - stylizace Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření: umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě - abstrakce - asambláž - design - kaligrafie
Průřezová témata	Přesahy do

Osobnostní a sociální výchova Kreativita	Matematika 8. ročník - Kruh, kružnice - Válec Přírodopis 8. ročník - Savci - Biologie člověka

Uplatňování subjektivity

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - vybírání, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků - zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace - vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; - rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností: manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace - konkrétní a abstraktní - figurativní a nefigurativní - imaginace, inspirace, realizace - reprodukce, kopie, transformace - dominanta, detail, kompozice Typy vizuálně obrazných vyjádření: hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry - umění krásné a užité - historie písma - grafické techniky - propagační grafika - matrice a patrice - design Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením: hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech
Průřezová témata	Přesahy do
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá Multikulturní výchova - Kulturní difference	Chemie 8. ročník - Vlastnosti látek - Směsi - Voda a vzduch Fyzika 8. ročník - Tepelné jevy Dějepis 8. ročník - Počátky nové doby

Ověřování komunikačních účinků

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	Osobní postoj v komunikaci: jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování - návrh, realizace, obhajoba - projekt a realizace - forma, obsah, funkce - kooperace ve skupině - globální a národní myšlení - ekologie jako součást moderního myšlení Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření: utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace Proměny komunikačního obsahu: záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti - umění 19. století - empír a klasicismus - romantismus - realismus - impresionismus
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace - Kreativita - Komunikace - Kooperace a kompetice	Dějepis 8. ročník - Počátky nové doby - Modernizace společnosti Zeměpis 8. ročník - Regionální zeměpis – Evropa Občanská výchova 8. ročník - Člověk ve společnosti - Člověk jako jedinec Člověk a svět práce 8. ročník - Volba profesní orientace - Informace pro volbu povolání - Trh práce - Zaměstnání - Podnikání

9. ročník

Rozvíjení smyslové citlivosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: vybírání, vytváření a prvků vizuálně obrazných	Prvky vizuálně obrazného vyjádření: linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury;

vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • zaznamenává vizuálních zkušenost, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie • zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního	vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření • perspektiva kulatých a oblých těles • postava – proporce, detail, pohyb • portrét – profil, detail • design – forma a funkce • dekor a charakter předmětů • mikrostruktury a makrostruktury • statika a dynamika v uměleckém díle Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu: vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly: vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření: umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě • textilní techniky • grafické techniky • sochařství • kinetické umění • netradiční techniky • práce v materiálu – dřevo, kov, plast • počítačová grafika
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Kreativita	Přírodopis • 9.ročník • Mineralogie • Země jako geologické těleso • Dějiny planety Země Člověk a svět práce • 9. ročník • Kultura odívání • Konstrukční stavebnice Informatika • 9.ročník • Bitmapová grafika

Uplatňování subjektivity

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • vybírá, vytváří prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů,	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností: manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby

představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace Typy vizuálně obrazných vyjádření: hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry • design – funkce a forma • kultura odívání a úpravy zevnějšku • pc, internet a jiné moderní prostředky komunikace – výtvarná podoba • comics Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením: hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech • forma, funkce a obsah ve výtvarném umění – minulost a současnost • zákonitosti a svoboda v umění • reflexe a sebereflexe
Průřezová témata	Přesahy do
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá Multikulturní výchova • Kulturní difference	Informatika • 9. ročník • Bitmapová grafika Člověk a svět práce • 9. ročník • Konstrukční stavebnice • Kultura odívání Chemie • 9. ročník • Přírodní látky Fyzika • 9. ročník • Astronomie

Ověřování komunikačních účinků

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků • ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	Osobní postoj v komunikaci: jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování • návrh, realizace, obhajoba • projekt a realizace • forma, obsah, funkce • kooperace ve skupině • globální a národní myšlení • ekologie jako součást moderního myšlení Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření: utváření a uplatnění komunikačního obsahu;

	vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace Proměny komunikačního obsahu: záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti • umění 20. století • secese • kubismus • futurismus • fauvismus • expresionismus • abstraktní umění • kinetické umění • moderní směry v umění
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Sebepoznání a sebepojetí • Komunikace • Kooperace a kompetice Multikulturní výchova • Kulturní difference • Multikulturalita Environmentální výchova • Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Dějepis • 9. ročník • Moderní doba • Rozdělený a integrující svět Občanská výchova • 9.ročník • Mezinárodní vztahy

5.8 Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápáné vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. v tělesné výchově je velmi důležité motivační

hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Školám se současně doporučuje vyrovnávat pohybový deficit žáků III. (příp. II.) zdravotní skupiny a jejich potřebu korektivních cvičení zařazováním povinného či volitelného předmětu, jehož obsah vychází z tematického okruhu Zdravotní tělesná výchova (jako adekvátní náhradu povinné tělesné výchovy nebo jako rozšíření pohybové nabídky). Tato nabídka vychází ze situace v moderní společnosti, která v mnohém život usnadňuje, ale paradoxně tím vyvolává už v dětském věku četná zdravotní oslabení, která je nutné napravovat a korigovat (z nedostatku intenzivního a vhodně zaměřeného pohybu, z dlouhodobého setrávání ve statických polohách, z nadměrného příjmu potravy v nevhodné skladbě, z nekvalitního ovzduší, z četných stresových situací, nepříznivých sociálních vztahů atd.). Základní vzdělávání tak reaguje na poznatky lékařů, že zdravotních oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit než dítě zdravé. Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností. Současně předkládá konkrétní způsoby ovlivňování zdravotních oslabení (speciální cvičení, všestranně zaměřené pohybové činnosti, relaxační techniky, plavání atd.) a jejich zařazování do denního režimu žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

5.8.1 Výchova ke zdraví

Charakteristika předmětu

Výchova ke zdraví je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ. Navazuje na základy, které žáci získali v prvouce, vlastivědě a přírodovědě 1. - 5. ročníku.

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, zdravotně preventivní chování, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví základním předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování rozvoje a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast člověk a zdraví přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápáné vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví. Vzdělávací oblast člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem bezprostředně navazuje na obsah vzdělávací oblasti člověk a jeho svět. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí se tak dívat se na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova.

Výchova ke zdraví se vyučuje 1x týdně v 6., 8. a 9. ročníku.

Výuka probíhá ve škole, v tělocvičně, formou názorných ukázek, referátů, exkurzí a besed.

Průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, environmentální výchova, multikulturní výchova, mediální výchova.

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení -vedeme žáky k zodpovědnosti za své vzdělání, osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení.

- Kompetence řešení problémů-podněcujeme žáky k tvořivému myšlení a logickému uvažování při řešení problémů
- Kompetence sociální a personální -rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat, respektovat vlastní práci i práci jiných
- Kompetence občanské-vychováváme žáky jako svobodné občany, kteří si plní své povinnosti, uplatňují svá práva a respektují práva jiných. Vychovávat ze žáků osobnosti, které jsou zodpovědné za svůj život a své životní prostředí.
- Kompetence pracovní- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučíme žáky používat vhodné prostředky, pomáháme jim při výběru jejich povolání.

Do předmětu byly zařazeny výstupy z tématu dopravní výchova (6. a 9. ročník)

6. ročník

Vztahy mezi lidmi a formy soužití

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě • vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku), uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	• Vztahy ve dvojici: kamarádství, přátelství, láska • Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity: v rodině, ve škole, vrstevnické vztahy, vztahy mezi sourozenci, vztahy příbuzenské, první přátelské vztahy ve třídě, ve škole
Komentář	
Učebnice Fraus a Výchova ke zdravému životnímu stylu, (interaktivní tabule), besedy, exkurze	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Mezilidské vztahy • Komunikace	Občanská výchova • 6. ročník • Člověk ve společnosti

Změny v životě člověka a jejich reflexe

Očekávané výstupy	Učivo
• žák: • respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	• dětství, puberta, dospívání- tělesné a duševní a společenské změny, definice dětství, novorozenec, kojenec, batole, atd. definice puberty, změny tělesné, duševní, změny v chování, rozvoj citů, definice citů.
Komentář	
Učebnice Fraus a Výchova ke zdravému životnímu stylu, (interaktivní tabule), besedy, exkurze	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Poznávání lidí	Občanská výchova • 6. ročník • Člověk jako jedinec Přírodopis • 6. ročník • Člověk a příroda

Zdravý způsob života a péče o zdraví

Očekávané výstupy	Učivo

žák: • vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí • dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	• Výživa a zdraví: zásady zdravého stravování, pitný režim • Tělesná a duševní hygiena, denní režim - zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim
Komentář	
Učebnice Fraus a Výchova ke zdravému životnímu stylu, (interaktivní tabule), besedy, exkurze	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova • Vztah člověka k prostředí	Občanská výchova • 6. ročník • Člověk ve společnosti • Člověk jako jedinec Přírodopis • 6. ročník • Člověk a příroda Tělesná výchova • 6. ročník • Činnosti ovlivňující zdraví

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi • projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc • posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví • ovládá pravidla bezpečného chování chodce v silničním provozu, chová se bezpečně v dopravních prostředcích, rozlišuje dopravní značky a jejich význam.... • uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	• Bezpečné chování a komunikace - komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení • Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví- bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) • Chodec a cyklista na silnici, volný čas a sportovní aktivity, křižovatky, značky, dopravní prostředky • Ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování
Komentář	
Učebnice Fraus a Výchova ke zdravému životnímu stylu, (interaktivní tabule), besedy, exkurze	

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Mezilidské vztahy - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Hodnoty, postoje, praktická etika Enviromentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	Občanská výchova 6. ročník - Člověk ve společnosti Přírodopis 6. ročník - Člověk a příroda Tělesná výchova 6. ročník - Činnosti ovlivňující zdraví

Hodnota a podpora zdraví

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	Podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví

Komentář

Učebnice Fraus a Výchova ke zdravému životnímu stylu, (interaktivní tabule), besedy, exkurze

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	Občanská výchova 6. ročník - Člověk ve společnosti Tělesná výchova 6. ročník - Činnosti ovlivňující zdraví - Zdravotní TV

Osobnostní a sociální rozvoj

Očekávané výstupy	Učivo
žák: posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	Sebepoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity

Komentář

Učebnice Fraus a Výchova ke zdravému životnímu stylu, (interaktivní tabule), besedy, exkurze

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí	Informační a komunikační technologie 6. ročník - Informační zdroje a etika Dějepis 6. ročník - Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury

Vztahy mezi lidmi a formy soužití

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) • vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	• vztahy ve dvojici - partnerské vztahy • vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - definice rodiny, vztahy mezi otcem, matkou a dítětem, zvyky v rodinách, výchovné styly v rodinách
Komentář	
Učebnice Fraus a Výchova ke zdravému životnímu stylu, (interaktivní tabule), besedy, exkurze, skupinové projekty	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace	Český jazyk a literatura • 8. ročník • Slohová výchova • Literární výchova Anglický jazyk • 8. ročník • Slovní zásoba- vocabulary

Změny v životě člověka a jejich reflexe

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví • respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	• sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost
Komentář	
Učebnice Fraus a Výchova ke zdravému životnímu stylu, (interaktivní tabule), besedy, exkurze, skupinové projekty	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena	Občanská výchova • 8. ročník • Člověk jako jedinec Přírodopis • 8. ročník • Biologie člověka • Orgánové soustavy člověka • Genetika

Zdravý způsob života a péče o zdraví

Očekávané výstupy	Učivo

žák: • usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví • dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce • vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí • respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	• Výživa a zdraví: zásady zdravého stravování, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví, poruchy příjmu potravy • Ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty
Komentář	
Učebnice Fraus a Výchova ke zdravému životnímu stylu, (interaktivní tabule), besedy, exkurze, skupinové projekty	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Seberegulace a sebe organizace • Psychohygiena • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Občanská výchova • 8. ročník • Člověk jako jedinec Přírodopis • 8. ročník • Orgánové soustavy člověka • Poskytování první pomoci • Člověk, zdraví, budoucnost Tělesná výchova • 8. ročník • Praktická cvičení • Činnosti ovlivňující zdraví

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá potřebnou pomoc sobě nebo druhým - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	- Stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti - Auto – destruktivní závislosti - psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet, násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu) - Ochrana člověka za mimořádných událostí – základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události
Komentář	
Učebnice Fraus a Výchova ke zdravému životnímu stylu, (interaktivní tabule), besedy, exkurze, skupinové projekty	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Hodnoty, postoje, praktická etika	Občanská výchova 8. ročník - Člověk jako jedinec Chemie 8. ročník - Chemické reakce Přírodopis 8. ročník - Poskytování první pomoci - Člověk, zdraví, budoucnost Tělesná výchova 8. ročník - Činnosti ovlivňující zdraví

Hodnota a podpora zdraví

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc - posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie

Komentář	
Učebnice Fraus a Výchova ke zdravému životnímu stylu, (interaktivní tabule), besedy, exkurze, skupinové projekty	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Hodnoty, postoje, praktická etika Multikulturní výchova - Lidské vztahy	Český jazyk a literatura 8. ročník - Slohová výchova Přírodopis 8. ročník - Vývin člověka - Člověk, zdraví, budoucnost Tělesná výchova 8. ročník - Praktická cvičení

Osobnostní a sociální rozvoj

Očekávané výstupy	Učivo
žák: posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	Seberegulace a sebeorganizace činností a chování - cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací, stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení, zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích, pomáhající a prosociální chování
Komentář	
Učebnice Fraus a Výchova ke zdravému životnímu stylu, (interaktivní tabule), besedy, exkurze	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Seberegulace a sebeorganizace	Informační a komunikační technologie 8. ročník - Informační zdroje a etika - Dějepis

5.8.2 Tělesná výchova

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je komplexní vzdělávání žáků v problematice aktivního pohybu.

Tělesná výchova patří k předmětům, ve kterých je kladen důraz na celkový fyzický rozvoj osobnosti žáka. v předmětu Tělesná výchova jsou vhodně voleny takové sportovní aktivity, aby žáci našli cestu ke sportování i mimo vyučování, aby se zdravý sport stal pravidelnou součástí jejich životního stylu. Je respektována pohybová vybavenost žáků, jsou využívány vhodné metody a formy tak, aby všichni žáci z pohybové aktivity měli pozitivní prožitek.

Tělesná výchova je realizována v samotném předmětu tělesná výchova, dále na sportovních a lyžařských kurzech. Výuka je zaměřena na rozvoj pohybových schopností a dovedností v těchto oblastech: gymnastika, atletika, pohybové a netradiční hry, lyžování, bruslení, plavání, turistika a sporty v přírodě.

Vzdělávání je zaměřeno na regeneraci, kompenzaci jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole, na rozvoj pohybových schopností, na poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, na zvládnutí základních organizačních, hygienických a bezpečnostních zásad při pohybových aktivitách.

Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných.

Výuka TV probíhá v zimních měsících ve školní tělocvičně a v tělocvičně tělovýchovného střediska. v jarním a podzimním období na atletickém stadionu či v přírodě.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

S ohledem na poměrně značnou rozdílnost fyziologického i mentálního vývoje jednotlivých žáků v ročníku a na velmi různou úroveň jejich pohybových schopností a dovedností je výuka vyučovacího předmětu Tělesná výchova členěna do třech základních, na sebe navazujících etap, které se značně prolínají. První etapa zahrnuje 1. a 2. ročník, druhá etapa 3. až 5. ročník a třetí etapa 6. až 9. ročník. Od 6. ročníku probíhá výuka odděleně.

Výuka plavání se realizuje na 1. stupni ve 3. ročníku v rozsahu 20 vyučovacích hodin a ve 4. ročníku také v rozsahu 20 vyučovacích hodin.

V 1., 2. a 5. ročníku se výuka plavání zařazuje dle možností.

Na 2. stupni ZŠ se vyučovací předmět Tělesná výchova vyučuje jako povinný předmět s 2 hodinovou dotací týdně. Žáci využívají atletický stadion, okruh kolem rybníka, tělocvičnu vlastní ZŠ a TJ, Sporten – squash, posilovna, kuželky – v budově tělocvičny, pingpongové stoly ve škole a v tělocvičně, sportovní areál SKI.

Žáci 7. a 8. ročníku mají možnost zvolit si volitelný předmět Sportovní hry, který je vyučován v další 1 hodinové týdenní dotaci.

V rámci Sportovních her chodí žáci na squash, stolní tenis, bowling, do bazénu, posilovny a využívají výuku v dalších areálech mimo budovy školy.

V 7. ročníku absolvují žáci povinný týdenní lyžařský /snowboardový/ kurz.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v tělesné výchově směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáky vedeme k:

- odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků
- poznání vlastních pohybových možností, předností i zdravotních pohybových omezení, respektovat je u sebe i u jiných, aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat
- kladnému prožívání osvojované pohybové činnosti, i jako předpoklad pro vytváření trvalého vztahu k pohybovým aktivitám
- plnění rozličných sociálních rolí, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran a rychlé rozhodování
- zvládnutí organizačních, hygienických a bezpečnostních zásad při sportovní či jiné pohybové činnosti ve známém i méně známém prostředí
- orientaci v základních otázkách vlivu pohybové aktivity na zdraví a práceschopnost
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka tělesné výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a zdraví přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Žáka učíme užívat osvojené názvosloví, poznávat smysl a cíl svých aktivit, posuzovat vlastní pokrok a určit překážky či problémy bránící rozvoji tělesné zdatnosti, naplánovat způsob zdokonalení svých schopností, orientovat se v informačních zdrojích.

Kompetence k řešení problémů: Žáka vedeme k vnímání nejrůznějších problémových situací a plánujeme způsob jejich řešení-nesportovní chování, uplatňujeme s ním zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí - aby uměl adekvátně reagovat a učíme ho, jak se má chovat při úrazu.

Kompetence komunikativní: Žáka učíme využívat informační a komunikační prostředky jako zdroje dat, podporuje jeho přátelské vztahy, spolupracuje s ním při týmových činnostech, učíme ho reagovat na základní sportovní povely a pokyny, obhajovat jeho názor.

Kompetence sociální a personální: Žáka motivujeme, aby aktivně spolupracoval ve skupině, respektoval názory druhých, podílel se na příjemné atmosféře a zdravém soutěžení, ovládal své emoce při sportovních aktivitách, řídil své jednání a chování.

Kompetence občanské: Žáka vedeme k respektování názorů ostatních, formulovat si volní a charakterové rysy, spojovat svou pohybovou činnost se zdravím, odmítat útlak a hrubé zacházení.

Kompetence pracovní: Žáka učíme efektivně si organizovat vlastní činnost, aby si byl vědom nutnosti ochrany zdraví svého i druhých, aby dbal na čistotu prostředí, bezpečně užíval jednotlivá tělocvičná náradí a náčiní.

Do předmětu byly zařazeny tyto výstupy z doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova:

2. stupeň

- komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci
- analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu
- nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva
- se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů
- aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy

Do předmětu byly zařazeny tyto výstupy z doplňujícího vzdělávacího oboru Taneční a pohybová výchova:

1. stupeň

- zvládá základní druhy kroků pro pohyb z místa a dokáže je používat
- aktivně vnímá hudební doprovod, reaguje na změny tempa, rytmu, tělem vyjádří hudební melodii
- je schopen jednoduché krátké pohybové improvizace vedené pohybovým, hudebním nebo tematickým zadáním
- vědomě přenáší pravidla správného držení těla do běžného života
- vnímá a vyjádří pohybem dvoudobost, třídobost a čtyřdobost
- improvizuje na jednoduché náměty podpořené hudebním doprovodem

2. stupeň

- uplatňuje správného držení těla a dovednosti přirozeného pohybu nejen při výuce, ale i v běžném životě
- vnímá měnící se prostorové vztahy a aktivně vytváří partnerství mezi svým tělem a prostorem
- používá své tělo jako nástroj sebevyjádření
- v improvizaci i tvorbě uplatňuje své vlastní zkušenosti a zážitky

1. ročník

Poznatzky z TV a sportu, komunikace, organizace, hygiena a bezpečnost v TV

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • chápe, že pohyb je vhodný ke zdraví • uvědomuje si, že by měl pravidelně cvičit • uvědomuje si základní pravidla chování při TV • reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele • dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru • zvládá ošetřit drobná poranění • zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení • uvědomuje si, že gymnastika obsahuje základní druhy cvičení, které napomáhají ke správnému držení těla, ovlivňování pohyblivosti, obratnosti a síly	• význam pohybu pro zdraví • základní zásady bezpečného pohybu a chování při TV • příprava pro pohybovou činnost (oblečení, obutí,...) tzv. hygienické návyky • reaguje na smluvené povely, signály, znamení, gesta aj. prostředky komunikace při TV tzv. organizační návyky • bezpečný pohyb a bezpečné chování ve známých prostorech (i při přesunu na sportoviště)
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka • 1. ročník • Místo, kde žijeme • Člověk a jeho zdraví

Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	- běh (rychlý vpřed i vzad /10 – 20 m/, běh hladký (přímo bez překonání překážek/, běh s překonáním jednoduchých překážek / čára, lano, švihadlo, lavičky/, běh po vymezené dráze se změnami směru / rychlá orientace/, běh vytrvalostní - cvičení s krátkým švihadlem – kroužení, přeskoky kroužícího švihadla snožmo vpřed, snožmo vzad, snožmo vpřed s meziskokem, střídnonož, využití krátkých švihadel k přetahování - odraz, odrazová průprava - cvičení s dlouhým švihadlem – podlézání, přeskakování komíhajícího švihadla - cvičení s lanem – přetahování (posilující efekt), přetahování družstev (rozvíjení kolektivnosti) - kondiční cvičení s plnými míči (1 – 2 kg, těžší lze využít jen ke kutálení a k válení) všestranný posilovací účinek (válení a kutálení plných míčů, podávání a nošení plných míčů) - cvičení s lavičkami – překonávání laviček jako překážek, chůze a běh po lavičce (rovnováha), poskoky, závodivá cvičení a hry s použitím laviček - cvičení na žebřinách – používáme k rozvoji celkové pohyblivosti, obratnosti, síly, koordinace pohybů rukou a nohou, uchopování rukama ve visech, lezení pro žebřinách přispívá k vytváření klenby nožní (lezení, vylézání, slézání) - cvičení s využitím bedny – všestranné použití, je použitelná jako nářadí či překážka (přebíhání, přeskakování, rozložená bedna k sestavení překážkové dráhy, využití k soutěživým formám cvičení (probíhání, prolézání, podlézání, průskoky, zvedání i nošení...) - průpravná cvičení – rozcvičky (cvičení na rozvoj pohyblivosti a ohebnosti, cvičení posilovací, cvičení koordinační a cvičení rovnováhy, cvičení pro rozvíjení funkční zdatnosti vnitřních orgánů)
Komentář	
nářadí a náčiní dle možnosti a vybavení tělocvičen	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy	Prvouka 1. ročník - Člověk a jeho zdraví Hudební výchova 1. ročník - Hudebně pohybové činnosti

• Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Gymnastika

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • uvědomuje si, že gymnastika obsahuje základní druhy cvičení, které napomáhají ke správnému držení těla, ovlivňování pohyblivosti, obratnosti a síly • zvládá kotoul vpřed i vzad • zvládá prosté skoky snožmo z trampolínky a zvládá základy gymnastického odrazu	Akrobacie • průpravná cvičení pro akrobacii (ze sedu leh vnesmo, převaly v lehu, sed a stoj bez pomoci paží atd.) • průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed • kotoul vpřed • stoj na lopatkách Přeskok • běh spojený s odrazem jednož – odrazová průprava formou hry, překonávání nízkých překážek Kladina • chůze s dopomocí
Komentář	
• nářadí dle vybavení tělocvičen	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace	Prvovuka • 1. ročník • Člověk a jeho zdraví

Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • uvědomuje si, že cvičení s hudebním a rytmičným doprovodem přináší radost • zvládá 2 – 3 základní tanečky založené na taneční chůzi a běhu • zvládá základní druhy kroků pro pohyb z místa a dokáže je správně používat • snaží se o estetické držení těla	• cvičení s hudebním a rytmičným doprovodem či zpěvem, radost z pohybu, hry se zpěvem (Zlatá brána, Chodí pešek okolo, Pásla ovečky apod.)
Komentář	
• hudební doprovod dle vybavení tělocvičen	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvovuka • 1. ročník • Člověk a jeho zdraví Hudební výchova • 1. ročník • Hudebně pohybové činnosti

Úpoly

Očekávané výstupy	Učivo
	v rámci témat pohybové hry a průpravná kondiční cvičení zařazujeme průpravné přetahy a přetlaky – cvičení s lanem, s krátkým švihadlem, hry- Na zazděného, Kohoutí zápasy, Souboj krabů apod.
Komentář	
náčiní dle vybavení tělocvičen	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka 1. ročník - Člověk a jeho zdraví

Atletika

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - zná základní pojmy související s během, skokem do dálky a hodem, dovede pojmenovat základní atletické disciplíny - zná základní pravidla bezpečnosti při atletických činnostech - zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodu míčkem	- základní pojmy týkající se běhů, skoků a hodů, názvy částí atletického hřiště - zjednodušené sportovní povely a signály - vhodné oblečení pro atletické činnosti - základy bezpečnosti při atletických činnostech - průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti, běžecké vytrvalosti, odrazové síly a obratnosti - polovysoký start 50 m rychlý běh - běh v terénu až do 10 minut prokládaný chůzí - skok daleký z místa odrazem obounož - průpravná cvičení pro hod kriketovým míčkem – házet levou, pravou rukou, hod na cíl
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka 1. ročník - Lidé a čas - Rozmanitost přírody - Člověk a jeho zdraví

Pohybové hry a netradiční pohybové hry

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - uvědomuje si, že hra přináší radost a příjemné zážitky - zná některé pohybové hry a je schopen je hrát	- základní pojmy související s osvojovanými hrami a používaným náčiním - základní organizační povely pro realizaci her - základní pravidla osvojovaných her

se spolužáky i mimo TV • uvědomuje si možná nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele zabránit • dokáže k pohybové hře využít i hračky a jiné předměty než tělocvičné náčiní • spolupracuje při jednotlivých týmových pohybových činnostech a soutěžích nebo při činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	• bezpečnost při různých druzích her a v různých podmínkách • využití hraček a netradičního náčiní při cvičení
Komentář	
• náčiní dle možnosti vybavení tělocvičen	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka • 1. ročník • Místo, kde žijeme • Rozmanitost přírody • Člověk a jeho zdraví

Sportovní hry

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • zná základní pojmy označující používané náčiní, osvojované dovednosti, nejnámější sportovní hry • zvládá základní způsoby házení a chytání míče odpovídající velikosti a hmotnosti	• základní pojmy spojené s osvojovanými činnostmi, náčiním, oblečením pro sportovní hry a částmi sportovního hřiště • základní sportovní hry (vybíjená, fotbal, florbal, líný tenis, basketbal) • základy bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách • držení míče jednoruč a obouruč, chytání míče • manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti – na místě, v pohybu, vyvolenou i opačnou rukou, nohou • základní přihrávky rukou a nohou (vyvolenou i opačnou), přihrávka trčením • průpravná cvičení míčových her – kutálení, odrážení, vyhazování, chytání
Komentář	
• míče, náčiní dle možnosti vybavení tělocvičen	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka • 1. ročník • Člověk a jeho zdraví

Bruslení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • zvládá chůzi po ledě, klouzání • uvědomuje si, že je nebezpečné vstupovat na zamrzlou přírodní plochu bez dozoru dospělých osob	• v případě vhodných podmínek • nebezpečí vstupu na zamrzlou přírodní vodní plochu • pohyb na ledu bez bruslí, odstraňování zábran, strachu ze zamrzlé vodní plochy • klouzání vyvolenou nohou vpřed
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka • 1. ročník • Místo, kde žijeme • Rozmanitost přírody • Člověk a jeho zdraví

Lyžování

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • zná zásady bezpečnosti při lyžování • zvládá připínat a odepínat lyže na rovině a zná zásady nošení lyží • zvládá se pohybovat na lyžích v nenáročném terénu	• v případě vhodných podmínek pro lyžování přizpůsobené úrovni žáků • pohyb a hry na sněhu • zásady bezpečnosti při lyžování • nošení lyží, připínání, odepínání lyží na rovině • jízda na lyžích v nenáročném terénu
Komentář	
• lyžařské vybavení	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka • 1. ročník • Místo, kde žijeme • Rozmanitost přírody • Člověk a jeho zdraví

Turistika a pobyt v přírodě

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • uvědomuje si, že turistika a pobyt v přírodě patří k nejzdravějším pohybovým aktivitám • dokáže se připravit na turistickou akci i za pomoci dospělých (obléct, sbalit batoh) • uvědomuje si možná nebezpečí při přepravě, táboření • dovede se orientovat v přírodě podle značek a výrazných přírodních úkazů • dovede ošetřit drobná poranění	• základní pojmy spojené s vycházkami, výlety do přírody, s používáním pomůckami, oblečením, orientací atd. • způsob pohybu v terénu, chování v přírodě • oblečení pro turistiku, obsah batohu • první pomoc při drobných poraněních • ochrana před ohněm, popálením • základní zásady bezpečnosti a hygieny při turistice a pobytu v přírodě • základní dopravní a turistické značky

	• stravování a pití na turistické akci • chůze v terénu do 8 km dle úrovně třídy (dle věku a zdatnosti dětí) • chůze po vyznačené trase s překonáním přiměřených přírodních překážek • aplikace pohybových her v přírodě • základní dovednosti spojené s tábořením
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka • 1. ročník • Místo, kde žijeme • Rozmanitost přírody • Člověk a jeho zdraví

2. ročník

Poznatky z TV a sportu, komunikace, organizace, hygiena a bezpečnost v TV

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • chápe, že pohyb je vhodný ke zdraví • uvědomuje si, že by měl pravidelně cvičit • zná základní pravidla chování při TV • dokáže reagovat na základní pokyny, signály a gesta učitele • dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru • zvládne ošetřit drobná poranění	• význam pohybu pro zdraví a vhodné množství pohybu a jeho rozložení v režimu dne • preventivní význam zdravotně zaměřených činností • příležitosti pro TV a sport ve škole a mimo školu • základní pojmy (terminologie) spojené s osvojovanými činnostmi, cvičebními prostory a vybavením • první pomoc při drobných poraněních, přivolání pomoci
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka • 2. ročník • Místo, kde žijeme • Lidé a čas • Člověk a jeho zdraví

Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	• běh (rychlý vpřed i vzad /10 – 20 m/, běh hladký (přímo bez překonání překážek/, běh s překonáním jednoduchých překážek / čára, lano, švihadlo, lavičky/, běh po vymezené dráze se změnami směru / rychlá orientace/, běh vytrvalostní

	• cvičení s krátkým švihadlem – kroužení, přeskoky kroužícího švihadla snožmo vpřed, snožmo vzad, snožmo vpřed s meziskokem, střídnonož, využití krátkých švihadel k přetahování • odraz, odrazová průprava • cvičení s dlouhým švihadlem – podlézání, přeskakování komíhajícího švihadla • cvičení s lanem – přetahování (posilující efekt), přetahování družstev (rozvíjení kolektivnosti) • kondiční cvičení s plnými míči 1 – 2 kg, těžší lze využít jen ke kutálení a k válení) všestranný posilovací účinek (válení a kutálení plných míčů, podávání a nošení plných míčů) • cvičení s lavičkami – překonávání laviček jako překážek, chůze a běh po lavičce (rovnováha), poskoky, závodivá cvičení a hry s použitím laviček • cvičení na žebřinách – používáme k rozvoji celkové pohyblivosti, obratnosti, síly, koordinace pohybů rukou a nohou, uchopování rukama ve visech, lezení pro žebřinách přispívá k vytváření klenby nožní (lezení, vylézání, slézání) • cvičení s využitím bedny – všestranné použití, je použitelná jako nářadí či překážka (přebíhání, přeskakování, rozložená bedna k sestavení překážkové dráhy, využití k soutěživým formám cvičení (probíhání, prolézání, podlézání, průskoky, zvedání i nošení...) • šplhání - nácvík • průpravná cvičení – rozcvičky (cvičení na rozvoj pohyblivosti a ohebnosti, cvičení posilovací, cvičení koordináční a cvičení rovnováhy, cvičení pro rozvíjení funkční zdatnosti vnitřních orgánů)
Komentář	
• nářadí a náčiní dle možnosti vybavení tělocvičen	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka • 2. ročník • Člověk a jeho zdraví Hudební výchova • 2. ročník • Hudebně pohybové činnosti
Gymnastika	
Očekávané výstupy	Učivo
žák: • uvědomuje si, že gymnastika obsahuje	Akrobacie • průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vzad

základní druhy cvičení, které napomáhají ke správnému držení těla, ovlivňování pohyblivosti, obratnosti a síly • zvládá kotoul vpřed i vzad • zvládá prosté skoky snožmo z trampolínky a zvládá základy gymnastického odrazu	• kotoul vzad Přeskok • průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z trampolínky • skoky prosté odrazem snožmo z trampolínky • výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu Kladina • chůze s dopomocí
Komentář	
• nářadí dle možnosti vybavení tělocvičen	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka • 2. ročník • Člověk a jeho zdraví

Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • uvědomuje si, že cvičení s hudebním a rytmičtým doprovodem přináší radost • aktivně vnímá hudební doprovod, reaguje na změny tempa, rytmu, tělem vyjádří hudební melodii • zvládá 2 – 3 základní tanečky založené na taneční chůzi a běhu • snaží se o estetické držení těla	• koordinace svalového napětí a uvolnění (kultivovanost pohybového projevu) • rozvoj rytmičtého cítění (2/4, 3/4, 4/4) dle tleskání, bubínek • rozvoj smyslu pro dynamiku pohybu • lidové tance – hry se zpěvem • pohybová představivost • přísunný krok • základní estetický pohyb těla při chůzi, běhu, poskocích...
Komentář	
• hudební doprovod dle možnosti vybavení tělocvičny	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka • 2. ročník • Člověk a jeho zdraví Hudební výchova • 2. ročník • Hudebně pohybové činnosti

Úpoly

Očekávané výstupy	Učivo
	• v rámci témat pohybové hry a průpravná kondiční cvičení zařazujeme průpravné přetahy a přetlaky – cvičení s lanem,

	s krátkým švihadlem, hry- Na zazděného, Kohoutí zápasy, Souboj krabů apod.
Komentář	
náčiní dle možnosti vybavení tělocvičny	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka 2. ročník - Člověk a jeho zdraví

Atletika

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - zná základní pojmy související s během, skokem do dálky a hodem, dovede pojmenovat základní atletické disciplíny - zná základní pravidla bezpečnosti při atletických činnostech - zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodu míčkem	- základy nízkého startu - rychlý běh na 50 m - vytrvalostní běh 750 m (kolem rybníka), souvislý běh kolem 6 – 8 minut (doporučuji běhat v přírodě, ne na stadionu kolečka, ne 300m, 600m- běží rychle a mají kyselinu v nohách, nohy těžknou) - skok do dálky z rozběhu s odrazem odkudkoliv (spojení rozběhu s odrazem) - hod kriketovým míčkem z místa
Komentář	
atletické náčiní dle možnosti	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka 2. ročník - Lidé a čas - Rozmanitost přírody - Člověk a jeho zdraví

Pohybové hry a netradiční pohybové hry

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - uvědomuje si, že hra přináší radost a příjemné zážitky - zná některé pohybové hry a je schopen je hrát se spolužáky i mimo TV - uvědomuje si možná nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele zabránit - dokáže k pohybové hře využít i hračky a jiné předměty než tělocvičné náčiní - spolupracuje při jednotlivých týmových	- základní pojmy související s osvojovanými hrami a používaným náčiním - základní organizační povely pro realizaci her - základní pravidla osvojovaných her - bezpečnost při různých druzích her a v různých podmínkách - využití hraček a netradičního náčiní při cvičení

činnostech a soutěžích nebo pro činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	
Komentář	
náčiní dle možnosti vybavení tělocvičny	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka 2. ročník - Místo, kde žijeme - Rozmanitost přírody - Člověk a jeho zdraví

Sportovní hry

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - zná základní pojmy označující používané náčiní, osvojované dovednosti, nejznámější sportovní hry - zvládá základní způsoby házení a chytání míče odpovídající velikosti a hmotnosti	- základní pojmy spojené s osvojovanými činnostmi, náčiním, oblečením pro sportovní hry a částmi sportovního hřiště - základní sportovní hry (vybíjená, fotbal, florbal, líný tenis, basketbal) - základy bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách - držení míče jednoruč a obouruč, chytání míče - manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti – na místě, v pohybu, vyvolenou i opačnou rukou, nohou - základní přihrávky rukou a nohou (vyvolenou i opačnou), přihrávka trčením - průpravná cvičení míčových her – kutálení, odrážení, vyhazování, chytání
Komentář	
míče, sportovní náčiní dle možnosti vybavení tělocvičny	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka 2. ročník - Člověk a jeho zdraví

Bruslení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - zvládá chůzi po ledě, klouzání - uvědomuje si, že je nebezpečné vstupovat na zamrzlou přírodní plochu bez dozoru dospělých osob	- v případě vhodných podmínek pro bruslení - nebezpečí vstupu na zamrzlou přírodní vodní plochu - pohyb na ledu bez bruslí, odstraňování zábran, strachu ze zamrzlé vodní plochy

	klouzáni vyvolenou nohou vpřed
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka 2. ročník - Místo, kde žijeme - Rozmanitost přírody - Člověk a jeho zdraví

Lyžování

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - zná zásady bezpečnosti při lyžování - zvládá připínat a odepínat lyže na rovině a zná zásady nošení lyží - dokáže se pohybovat na lyžích v nenáročném terénu	- v případě vhodných podmínek pro lyžování přizpůsobené úrovni žáků - pohyb a hry na sněhu - zásady bezpečnosti při lyžování - nošení lyží, připínání, odepínání lyží na rovině - jízda na lyžích v nenáročném terénu
Komentář	
lyžařské vybavení	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka 2. ročník - Místo, kde žijeme - Rozmanitost přírody - Člověk a jeho zdraví

Turistika a pobyt v přírodě

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - uvědomuje si, že turistika a pobyt v přírodě patří k nejzdravějším pohybovým aktivitám - dokáže se se připravit na turistickou akci i za pomoci dospělých (obléct, sbalit batoh) - uvědomuje si možná nebezpečí při přepravě, táboření - dovede se orientovat v přírodě podle značek a výrazných přírodních úkazů - dovede ošetřit drobná poranění	- základní pojmy spojené s vycházkami, výlety do přírody, s používáním pomůckami, oblečením, orientací atd. - způsob pohybu v terénu, chování v přírodě - oblečení pro turistiku, obsah batohu - první pomoc při drobných poraněních - ochrana před ohněm, popálením - základní zásady bezpečnosti a hygieny při turistice a pobytu v přírodě - základní dopravní a turistické značky - stravování a pití na turistické akci - chůze v terénu do 8 km dle úrovně třídy (dle věku a zdatnosti dětí) - chůze po vyznačené trase s překonáním přiměřených přírodních překážek - aplikace pohybových her v přírodě - základní dovednosti spojené s tábořením

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka 2. ročník - Místo, kde žijeme - Rozmanitost přírody - Člověk a jeho zdraví

3. ročník

Poznatky z TV a sportu, komunikace, organizace, hygiena a bezpečnost v TV

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - uvědomuje si, že pohyb je vhodný ke zdraví - uvědomuje si, že by měl pravidelně cvičit - zná základní pravidla chování při TV - dokáže reagovat na základní pokyny, signály a gesta učitele - dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru - zvládá ošetřit drobná poranění - uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovní m prostředí	- význam přípravy organismu před cvičením (zahřátí) - vhodné a nevhodné prostředí pro TV a sport - bezpečný pohyb a chování i v méně známých prostorech (bazén) - osobní hygiena při různých pohybových aktivitách - hygiena při dalších pohybových aktivitách (plavání, turistika) - základní údržba náčiní a některých částí sportovišť - jednání fair play
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka 3. ročník - Místo, kde žijeme - Lidé a čas - Člověk a jeho zdraví

Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	- běh (rychlý vpřed i vzad /10 – 20 m/, běh hladký přímo bez překonání překážek/, běh s překonáním jednoduchých překážek / čára, lano, švihadlo, lavičky/, běh po vymezené dráze se změnami směru / rychlá orientace/, běh vytrvalostní - cvičení s krátkým švihadlem – kroužení, přeskoky kroužícího švihadla snožmo vpřed, snožmo vzad, snožmo vpřed s meziskokem, střídnonož, využití krátkých švihadel k přetahování

	• odraz, odrazová průprava • cvičení s dlouhým švihadlem – podlézání, přeskakování komíhajícího švihadla • cvičení s lanem – přetahování (posilující efekt), přetahování družstev (rozvíjení kolektivnosti) • kondiční cvičení s plnými míči (1 – 2 kg, těžší lze využít jen ke kutálení a k válení) všestranný posilovací účinek (válení a kutálení plných míčů, podávání a nošení plných míčů) • cvičení s lavičkami – překonávání laviček jako překážek, chůze a běh po lavičce (rovnováha), poskoky, závodivá cvičení a hry s použitím laviček • cvičení na žebřinách – používáme k rozvoji celkové pohyblivosti, obratnosti, síly, koordinace pohybů rukou a nohou, uchopování rukama ve visech, lezení pro žebřinách přispívá k vytváření klenby nožní (lezení, vylézání, slézání) • cvičení s využitím bedny – všestranné použití, je použitelná jako nářadí či překážka (přebíhání, přeskakování, rozložená bedna k sestavení překážkové dráhy, využití k soutěživým formám cvičení (probíhání, prolézání, podlézání, průskoky, zvedání i nošení...)) • šplhání • průpravná cvičení – rozcvičky (cvičení na rozvoj pohyblivosti a ohebnosti, cvičení posilovací, cvičení koordinační a cvičení rovnováhy, cvičení pro rozvíjení funkční zdatnosti vnitřních orgánů)

Komentář

• nářadí a náčiní dle možnosti vybavení tělocvičny	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka • 3. ročník • Člověk a jeho zdraví Hudební výchova • 3. ročník • Hudebně pohybové činnosti

Gymnastika

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • uvědomuje si, že gymnastika obsahuje základní druhy cvičení, které napomáhají ke správnému držení těla, ovlivňování pohyblivosti, obratnosti a síly • zvládá kotoul vpřed i vzad • zvládá prosté skoky snožmo z trampolínky	Akrobacie • navazujeme na učivo 1. – 2. ročníku, zaměřujeme se na zdokonalování správné techniky jednotlivých cviků a zvětšování pohyb. rozsahu • průpravná cvičení (sed roznožný, leh vznesmo ze vzporu dřepmo, skok prohnutě, seskoky)

a zvládá základy gymnastického odrazu	z vyšší podložky) • kotoul vpřed opakovaně do výskoku, na zvýšené podložce (bedna na délku 3 – 4 díly) • kotoul vzad opakovaně • váha (rovnovážná poloha) Přeskok • průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku • odraz na trampolínce • odraz na pružném můstku • skok prostý prohnutě (odraz z trampolínky, dopad na tlustou žíněnkou) • přeskok 2 – 4 dílů bedny odrazem z můstku Kladina • chůze s dopomocí Hrazda (dle podmínek školy) • průpravná cvičení- nadhmat, podhmat, výskok na hrazdu,
Komentář	
• nářadí dle možnosti vybavení tělocvičny	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka • 3. ročník • Člověk a jeho zdraví

Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • uvědomuje si, že cvičení s hudebním a rytmičným doprovodem přináší radost • je schopen jednoduché krátké pohybové improvizace vedené pohybovým, hudebním nebo tematickým zadáním • zvládá 2 – 3 základní tanečky založené na taneční chůzi a běhu • snaží se o estetické držení těla	• cval (kvapík) • poskočný krok • rozvoj prostorového citění - vpřed, vzad, vpravo, vlevo, do stran, ke středu, od středu)
Komentář	
• hudební doprovod dle možnosti vybavení tělocvičny	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace	Prvouka • 3. ročník • Člověk a jeho zdraví Hudební výchova • 3. ročník • Hudebně pohybové činnosti

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Úpoly

Očekávané výstupy	Učivo
	v rámci témat pohybové hry a průpravná, kondiční cvičení zařazujeme průpravné přetahy a přetlaky – cvičení s lanem, s krátkým švihadlem, hry- Na zadržného, Kohoutí zápasy, Souboj krabů apod.
Komentář	
náčiní dle možnosti vybavení tělocvičny	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka 3. ročník - Člověk a jeho zdraví

Atletika

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - zná základní pojmy související s během, skokem do dálky a hodem, dovede pojmenovat základní atletické disciplíny - zná základní pravidla bezpečnosti při atletických činnostech - zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodu míčkem	- pojmy – základní disciplíny, pomůcky pro měření výkonů, úprava doskočiště - základy techniky běhů, skoků, hodů - startovní povely - základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů - průpravná cvičení pro atletické disciplíny - rychlý běh – 60 m - nízký start – na povel - vytrvalý běh 1 000 m na dráze - běh v terénu do 12 minut - skok do dálky z rozběhu s odrazem odkudkoliv - hod kriketovým míčkem z rozběhu
Komentář	
Stopky	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka 3. ročník - Lidé a čas - Rozmanitost přírody - Člověk a jeho zdraví

Pohybové hry a netradiční pohybové hry

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - uvědomuje si, že hra přináší radost a příjemné zážitky - zná některé pohybové hry a je schopen je hrát se spolužáky i mimo TV - uvědomuje si možná nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele zabránit - dokáže k pohybové hře využít i hračky a jiné předměty než tělocvičné náčiní - spolupracuje při jednotlivých týmových pohybových činnostech a soutěžích nebo při činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	- základní pojmy související s osvojovanými hrami a používaným náčiním - základní organizační povely pro realizaci her - základní pravidla osvojovaných her - bezpečnost při různých druzích her a v různých podmínkách - využití hraček a netradičního náčiní při cvičení
Komentář	
náčiní dle možnosti vybavení tělocvičny	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka 3. ročník - Místo, kde žijeme - Rozmanitost přírody - Člověk a jeho zdraví

Sportovní hry

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - zná základní pojmy označující používané náčiní, osvojované dovednosti, nejznámější sportovní hry - zvládá základní způsoby házení a chytání míče odpovídající velikosti a hmotnosti	- základní pojmy spojené s osvojovanými činnostmi, náčiním, oblečením pro sportovní hry a částmi sportovního hřiště - základní sportovní hry (vybíjená, fotbal, florbal, líný tenis, basketbal) - základy bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách - držení míče jednoruč a obouruč, chytání míče - manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti – na místě, v pohybu, vyvolenou i opačnou rukou, nohou - základní přihrávky rukou a nohou (vyvolenou i opačnou), přihrávka trčením - průpravná cvičení míčových her – kutálení, odražení, vyhazování, chytání
Komentář	
míče, náčiní dle možnosti vybavení tělocvičny	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena	Prvouka 3. ročník - Člověk a jeho zdraví

• Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Plavání

Výuka plavání bude zařazena podle podmínek školy.

Očekávané výstupy	Učivo
• adaptuje se na vodní prostředí • dodržuje hygienu plavání • zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti • zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	• základní plavecká výuka, zajišťuje Plavecká škola • hygiena • zásady bezpečnosti při plavání a při pohybu v areálu bazénu • nebezpečí při plavání ve volné vodě • základní plavecké dovednosti • plavecká technika • prvky sebezáchrany
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Seberegulace a sebe organizace • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka • 3. ročník • Člověk a jeho zdraví

Bruslení

Očekávané výstupy	Učivo
• žák: • zvládá chůzi po ledě, klouzání • uvědomuje si, že je nebezpečné vstupovat na zamrzlou přírodní plochu bez dozoru dospělých osob	• v případě vhodných podmínek pro bruslení • nebezpečí vstupu na zamrzlou přírodní vodní plochu • pohyb na ledu bez bruslí, odstraňování zábran, strachu ze zamrzlé vodní plochy • klouzání vyvolenou nohou vpřed
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka • 3. ročník • Místo, kde žijeme • Rozmanitost přírody • Člověk a jeho zdraví

Lyžování

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • zná zásady bezpečnosti při lyžování • dokáže připínat a odepínat lyže na rovině	• v případě vhodných podmínek pro lyžování přizpůsobené úrovni žáků • pohyb a hry na sněhu

- a zná zásady nošení lyží - dokáže se pohybovat na lyžích v nenáročném terénu	- zásady bezpečnosti při lyžování - nošení lyží, připínání, odepínání lyží na rovině - jízda na lyžích v nenáročném terénu
Komentář	
lyžařské vybavení	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka 3. ročník - Místo, kde žijeme - Rozmanitost přírody - Člověk a jeho zdraví

Turistika a pobyt v přírodě

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - uvědomuje si, že turistika a pobyt v přírodě patří k nejzdravějším pohybovým aktivitám - dokáže se připravit na turistickou akci i za pomoci dospělých (obléct, sbalit batoh) - uvědomuje si možná nebezpečí při přepravě, táboření - dovede se orientovat v přírodě podle značek a výrazných přírodních úkazů - dovede ošetřit drobná poranění	- základní pojmy spojené s vycházkami, výlety do přírody, s používanými pomůckami, oblečením, orientací atd. - způsob pohybu v terénu, chování v přírodě - oblečení pro turistiku, obsah batohu - první pomoc při drobných poraněních - ochrana před ohněm, popálením - základní zásady bezpečnosti a hygieny při turistice a pobytu v přírodě - základní dopravní a turistické značky - stravování a pití na turistické akci - chůze v terénu do 8 km dle úrovně třídy (dle věku a zdatnosti dětí) - chůze po vyznačené trase s překonáním přiměřených přírodních překážek - aplikace pohybových her v přírodě - základní dovednosti spojené s tábořením
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prvouka 3. ročník - Místo, kde žijeme - Rozmanitost přírody - Člověk a jeho zdraví

4. ročník

Poznatky z TV a sportu, komunikace, organizace, hygiena a bezpečnost v TV

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - uvědomuje si, že vhodný pohyb pomáhá ke zdravému růstu a ke zlepšení úrovně své zdatnosti - dokáže zaznamenat základní údaje o pohybových výkonech a rozumí jim - zná zásady fair play chování - zvládne ošetřit i větší poranění a přivolat lékaře - ví, kde je možné získat informace o TV a sportu - umí jednoduše zhodnotit kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyn k vlastnímu provedení pohybové činnosti - užívá při pohybové činnosti základní osvojované názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	- poznatky a činnosti předcházející etapy jsou dále rozvíjeny a doplňovány - různé funkce pohybu ve zdravém životním stylu (rozvoj zdatnosti, dovedností, regenerace, kompenzace jednostranného zatížení) - význam sledování základních tělesných parametrů pro zdraví i pohybovou činnost - základní pojmy (terminologie) spojené s novými pohybovými činnostmi a prostředím - základní zdroje informací o TV a sportu (časopisy, knihy, televize aj.) - škodlivý vliv kouření, pití alkoholu a požívání drog na zdraví a pohyb.
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Přírodověda 4. ročník - Člověk a jeho zdraví

Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - zná základní způsoby rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů a snaží se zvýšit jejich úroveň - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	- rozvíjení pohybových činností a dovedností z předchozí etapy - více se zaměřit na posilovací cvičení (svaly břišní, zádové, paží a pletence pažního) - švihadlo – vajíčko - kondiční posilování s plnými míči
Komentář	
nářadí a náčiní dle možnosti vybavení tělocvičny	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace	Hudební výchova 4. ročník - Hudebně pohybové činnosti

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Gymnastika

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - zvládá základní pojmy - dokáže poskytnout základní pomoc a záchranu při cvičení - zvládá stoj na rukou s pomocí - zvládne roznožku a skrčku přes nářadí odpovídající výšky	Akrobacie - průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou - základní záchrana a pomoc při gymnastickém cvičení - jednoduchá akrobatická cvičení – jednoduchá sestava – př. ze dřepu kotoul vpřed, svička, leh vznesmo atd....) Přeskok - roznožka přes kozu odpovídající výšky našif odrazem z můstku Kladina - chůze bez pomoci Hrazda (dle podmínek školy) - visy za kolena - kotoul
Komentář	
nářadí dle možnosti vybavení tělocvičny	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - uvědomuje si, že cvičení s hudbou má své zdravotní a relaxační účinky na organismus - vědomě přenáší pravidla správného držení těla do běžného života - zná názvy některých základních lidových a uměleckých tanců - dovede pohybem vyjadřovat výrazně rytmičný a melodický doprovod - nestydí se při tanci se žákem opačného pohlaví - zvládá valčíkový a polkový krok	- koordinace svalového napětí a uvolnění (= základ veškeré pohybové činnosti, úkolem kultivovat pohybový projev, což je hl. úkolem rytmičné gymnastiky), využití zvukových nástrojů – Orffovy nástroje - rozvíjení prostorového citění - rozvíjení rytmičného citění - lidové tance – řezankové poskoky, přeměnný krok, troj dup - základy cvičení s náčiním (šátek, míč aj.) při hudebním nebo rytmičném doprovodu
Komentář	
hudební doprovod dle možnosti vybavení tělocvičny	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí	Hudební výchova 4. ročník - Hudebně pohybové činnosti

• Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Úpoly

Očekávané výstupy	Učivo
	• v rámci témat pohybové hry a průpravná kondiční cvičení zařazujeme průpravné přetahy a přetlaky – cvičení s lanem, s krátkým švihadlem, hry- Na zazděného, Kohoutí zápasy, Souboj krabů apod.
Komentář	
• náčiní dle možností vybavení tělocvičny	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Atletika

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • chápe význam vytrvalostního běhu pro rozvoj zdatnosti • dokáže změřit a zapsat výkony v osvojovaných disciplínách • zvládá základní techniku skoku do výšky • dokáže upravit doskočiště, připravit start běhu a vydat povely pro start	• rychlý běh 60 m • nízký start i z bloků • běh v terénu až do 15 minut • skok do dálky z rozběhu, postupně odraz z břevna (tolerovat stopu před) pozn. doporučení skákat do výšky přes míče, provaz • rozměření rozběhu • průpravná cvičení pro skok do výšky, skok do výšky střížný i skrčený z krátkého rozběhu • zdokonalování techniky hodu z rozběhu
Komentář	
• stopky, atletické náčiní dle možnosti	
Průřezová témata	Přesahy do
• Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Přírodověda • 4. ročník • Člověk a jeho zdraví

Pohybové hry a netradiční pohybové hry

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - chápe, že jsou pohybové hry s různým zaměřením a účelem - dovede samostatně vytvářet pohybové hry, hledat varianty známých her - spolupracuje při jednotlivých týmových pohybových činnostech a soutěžích nebo při činnosti prováděné ve skupině - umí jednoduše zhodnotit kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyn k vlastnímu provedení pohybové činnosti - zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	- poznatky a činnosti předchozí etapy jsou dále rozvíjeny a doplňovány - variace her jednoho druhu - využití přírodního prostředí pro pohybové hry - pohybová tvořivost - základní pojmy související s funkcemi her tj. pohybové hry různého zaměření, za různým účelem
Komentář	
náčiní dle možnosti vybavení tělocvičny	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Sportovní hry

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - uvědomuje si význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností a herního myšlení - zná základní pojmy osvojovaných činností - zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly - dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování - chápe základní role a hráčské funkce v družstvu a dodržuje je ve hře - uplatňuje zásady fair play jednání ve hře	- základní pojmy osvojovaných činností, základní označení a vybavení hřišť, základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her tzv. miniher - základní spolupráce ve hře - základní organizace utkání – losování, zahájení, počítání skóre, ukončení utkání - vhodné obutí při různých hrách - udržet míč pod kontrolou družstva, dopravit míč z obranné poloviny na útočnou, zakončení střelbou, řešit situace jeden proti jednomu - přihrávky jednoruč a obouruč, přihrávka vnitřním nártem - pohyb s míčem a bez míče - chytání míče jednoruč a obouruč, tlumení míče vnitřní stranou nohy - vedení míče – driblíng, nohou - střelba jednoruč a obouruč na koš, střelba vnitřním nártem na branku
Komentář	
míče, náčiní dle možnosti vybavení tělocvičny	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova	

• Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Plavání

Výuka plavání bude zajištěna podle podmínek a možností školy.

Očekávané výstupy	Učivo
• adaptuje se na vodní prostředí • dodržuje hygienu plavání • zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti • zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	• základní plavecká výuka, zajišťuje Plavecká škola • hygiena • zásady bezpečnosti při plavání a při pohybu v areálu bazénu • nebezpečí při plavání ve volné vodě • základní plavecké dovednosti • plavecká technika • prvky sebezáchrany
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Přírodověda • 4. ročník • Člověk a jeho zdraví

Bruslení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • zná zásady bezpečnosti jízdy na bruslích a řídí se jimi • dovede se samostatně připravit na činnost na ledě (obléci, přezout) • zvládá jízdu vpřed se schopností reagovat na pohyb jiného bruslaře zpomalením, zastavením nebo změnou směru jízdy	• v případě vhodných podmínek • základní pojmy spojené s osvojovanými činnostmi • zásady hygieny a bezpečnosti při pohybu na ledě, nebezpečí bruslení na zamrzlé přírodní vodní ploše • vhodné a bezpečné oblečení pro pohyb na ledě • samostatné obutí bruslí • vstup na led • jízda vpřed • zastavení • zatáčení na obou bruslích
Komentář	
• bruslařské vybavení- brusle, helma, rukavice	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání	Přírodověda • 4. ročník

• Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	• Člověk a jeho zdraví

Lyžování

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • zvládá základní dovednosti na běžecích lyžích, které mu umožní bezpečný pohyb v nenáročném terénu	• v případě vhodných podmínek pro lyžování přizpůsobené úrovni žáků • odšlapování • jízda odpichem soupaž • přejíždění terénních nerovností • běh střídavý dvoudobý • jízda v mírně až středně náročném terénu do 15 km
Komentář	
• lyžařské vybavení	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Turistika a pobyt v přírodě

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • dokáže se převážně samostatně připravit na turistickou akci, naplánovat jednoduchou pochodovou trasu, volit oblečení • dokáže se vhodně chovat v dopravních prostředcích • dokáže se chovat ohleduplně k přírodě • zvládá základy stavby a likvidace tábořiště • dovede ošetřit i větší poranění	• poznatky a činnosti předcházející etapy jsou rozvíjeny a doplněny • další pojmy spojené s pěší turistikou, s orientací podle mapy a buzoly • způsob pohybu v náročnějším terénu • základy ochrany přírody • přeprava v různých dopravních prostředcích • osobní lékárnička • čtení z mapy • první pomoc při větším poranění • chůze v terénu do 15 km • využití znalostí z jiných předmětů (př. stopy zvíře) • chůze a běh po vyznačené trase a dle mapy • příprava pochodové trasy • základní dovednosti spojené s tábořením (zakládání tábořiště, zakládání a rušení ohně)
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání	

• Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

5. ročník

Poznátky z TV a sportu, komunikace, organizace, hygiena a bezpečnost v TV

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • uvědomuje si, že vhodný pohyb pomáhá ke zdravému růstu a ke zlepšení úrovně své zdatnosti • dokáže zaznamenat základní údaje o pohybových výkonech a rozumí jim • zná zásady fair play chování • dokáže ošetřit i větší poranění a přivolat lékaře • ví, kde je možné získat informace o TV a sportu • umí jednoduše zhodnotit kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyn k vlastnímu provedení pohybové činnosti • užívá při pohybových činnostech základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	• organizace některých činností a soutěží, rozhodování na úrovni třídy • sledování základních výkonů a jejich záznam • ošetření větších poranění, přivolání lékaře • fair play chování při TV a sportu • ekologické chování při TV a sportu • základní zdroje informací o TV a sportu ve škole i mimo školu
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Přírodověda • 5. ročník • Člověk a jeho zdraví

Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • zná základní způsoby rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů a snaží se zvýšit jejich úroveň • zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	• rozvíjení pohybových činností a dovedností z předchozí etapy • více se zaměřit na posilovací cvičení (svaly břišní, zádové, paží a pletence pažního) • švihadlo – vajíčko • kondiční posilování s plnými míči
Komentář	
• nářadí a náčiní dle možnosti vybavení tělocvičny	

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Hudební výchova 5. ročník - Hudebně pohybové činnosti

Gymnastika

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - zvládá základní pojmy - dokáže poskytnout základní pomoc a záchranu při cvičení - zvládá stoj na rukou s pomocí - zvládá roznožku a skrčku přes nářadí odpovídající výšky	Akrobacie - základní záchrana a pomoc při gymnastickém cvičení - stoj na rukou s pomocí, o oporu (pozn. zvládnutí stoje na rukou je předpoklad pro zvládnutí přemetu stranou) - doplňující cvičení – průprava pro kotoul letmo Přeskok - skrčka přes kozu, bednu odpovídající výšky naším odrazem z můstku Kladina - chůze bez pomoci Hrazda (dle podmínek školy) - seskok ze vzporu do stoje snožného - seskok ze vzporu se zášvihem - průpravná cvičení pro výmyk - přešvih

Komentář

- nářadí dle možnosti vybavení tělocvičny

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - uvědomuje si zdravotní a relaxační účinky cvičení s hudbou na organismus - zná názvy některých základních lidových a uměleckých tanců - dovede pohybem vyjadřovat výrazně rytmický a melodický doprovod - improvizuje na jednoduché náměty podpořené hudebním doprovodem	- základní taneční krok 2/4, 3/4 tedy valčíkový a polkový - držení partnerů při různých tancích - pohybem vyjadřovat výrazně rytmický a melodický doprovod

• nestydí se při tanci se žákem opačného pohlaví • vnímá a vyjádří pohybem dvoudobost, třídobost a čtyřdobost • zvládá valčíkový a polkový krok	
Komentář	
• hudební doprovod dle možnosti vybavení tělocvičny	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Hudební výchova • 5. ročník • Hudebně pohybové činnosti

Úpoly

Očekávané výstupy	Učivo
	• v rámci témat pohybové hry a průpravná, kondiční cvičení zařazujeme průpravné přetahy a přetlaky – cvičení s lanem, s krátkým švihadlem, hry- Na zazděného, Kohoutí zápasy, Souboj krabů apod. • prvky sebeobrany
Komentář	
• náčiní dle možnosti vybavení tělocvičny	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Atletika

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • chápe význam vytrvalostního běhu pro rozvoj zdatnosti • dokáže změřit a zapsat výkony v osvojovaných disciplínách • zvládá základní techniku skoku do výšky • dokáže upravit doskočiště, připravit start běhu a vydat povely pro start	• rychlý běh 60 m • vytrvalý běh 1 500 m • skok do dálky z rozběhu s odrazem od břevna • vytrvalostní běh v terénu do 15 minut • zdokonalovat techniku skoku do výšky
Komentář	
• stopky, atletické náčiní dle možnosti	

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Přírodověda 5. ročník - Člověk a jeho zdraví

Pohybové hry a netradiční pohybové hry

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - chápe, že jsou pohybové hry s různým zaměřením a účelem - dovede samostatně vytvářet pohybové hry, hledat varianty známých her - spolupracuje při jednotlivých týmových pohybových činnostech a soutěžích nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení - zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	- poznatky a činnosti předchozí etapy jsou dále rozvíjeny a doplňovány - variací her jednoho druhu - využití přírodního prostředí pro pohybové hry - pohybová tvořivost - základní pojmy související s funkcemi her tj. pohybové hry různého zaměření, za různým účelem

Komentář

- nářadí a náčiní dle možnosti vybavení tělocvičny

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Sportovní hry

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - uvědomuje si význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností a herního myšlení - zná základní pojmy osvojovaných činností - zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly - dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování - chápe základní roli a hráčské funkce v družstvu a dodržuje je ve hře - uplatňuje zásady fair play jednání ve hře	- základní pojmy osvojovaných činností, základní označení a vybavení hřišť, základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her tzv. miniher - základní spolupráce ve hře - základní organizace utkání – losování, zahájení, počítání skóre, ukončení utkání - vhodné obutí při různých hrách - udržet míč pod kontrolou družstva, dopravit míč z obranné poloviny na útočnou, zakončení střelbou, řešit situace jeden proti jednomu - přihrávky jednoruč a obouruč, přihrávka vnitřním nártem - pohyb s míčem a bez míče - chytání míče jednoruč a obouruč, tlumení

	- míče vnitřní stranou nohy - vedení míče – driblíng, nohou - střelba jednoruč a obouruč na koš, střelba vnitřním nártem na branku
Komentář	
míče, náčiní dle možnosti vybavení tělocvičny	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Bruslení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - zná zásady bezpečnosti jízdy na bruslích a řídí se jimi - dovede se samostatně připravit na činnost na ledě (obléci, přezout) - zvládá jízdu vpřed se schopností reagovat na pohyb jiného bruslaře zpomalením, zastavením nebo změnou směru jízdy	- v případě vhodných podmínek pro bruslení - základní pojmy spojené s osvojovanými činnostmi - zásady hygieny a bezpečnosti při pohybu na ledě, nebezpečí bruslení na zamrzlé přírodní vodní ploše - vhodné a bezpečné oblečení pro pohyb na ledě - samostatné obutí bruslí - vstup na led - jízda vpřed - zastavení - zatažení na obou bruslích
Komentář	
bruslařské vybavení - brusle, helma, rukavice	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Přírodověda 5. ročník - Člověk a jeho zdraví

Lyžování

Očekávané výstupy	Učivo
žák: zvládá základní dovednosti na běžecích lyžích, které mu umožní bezpečný pohyb v nenáročném terénu	- v případě vhodných podmínek pro lyžování přizpůsobené úrovni žáků - odšlapování - jízda odpichem soupaž - přejíždění terénních nerovností

	• běh střídavý dvoudobý • jízda v mírně až středně náročném terénu do 15 km
Komentář	
• lyžařské vybavení	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Turistika a pobyt v přírodě

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • dokáže se převážně samostatně připravit na turistickou akci, naplánovat jednoduchou pochodovou trasu, volit oblečení • dokáže se vhodně chovat v dopravních prostředcích • umí se chovat ohleduplně k přírodě • zvládá základy stavby a likvidace tábořiště • dovede ošetřit i větší poranění	• poznatky a činnosti předcházející etapy jsou rozvíjeny a doplněny • další pojmy spojené s pěší turistikou, s orientací podle mapy a buzoly • způsob pohybu v náročnějším terénu • základy ochrany přírody • přeprava v různých dopravních prostředcích • osobní lékárnička • čtení z mapy • první pomoc při větším poranění • chůze v terénu do 15 km • využití znalostí z jiných předmětů (př. stopy zvíře) • chůze a běh po vyznačené trase a dle mapy • příprava pochodové trasy • základní dovednosti spojené s tábořením (zakládání tábořiště, zakládání a rušení ohně)
Průřezová témata	Přesahy do

6. ročník

Činnosti ovlivňující zdraví

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím;	• význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců • zdravotně orientovaná zdatnost - rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení • hygiena a bezpečnost při pohybových

upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	činnostech - v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného
Komentář	
Jako pomůcky slouží videa a přednášky první pomoci, praktické soutěže PP – účast na soutěžích	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Sebepoznání a sebepojetí • Seberegulace a sebe organizace • Kreativita • Mezilidské vztahy Environmentální výchova • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí	Přírodopis • 6. ročník • Člověk ve společnosti • Člověk a příroda Hudební výchova • 6. ročník • Poslechové činnosti Výchova ke zdraví • 6. ročník • Zdravý způsob života a péče o zdraví • Hodnota a podpora zdraví • Osobnostní a sociální rozvoj

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	• pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity • gymnastika - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí • estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance • úpoly - základy sebeobran, základy aikido, judo, karate • atletika - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí • sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy) - herní kondiční činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie • turistika a pobyt v přírodě - příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, lezení na skály- základy horolezectví, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce, • přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla • plavání (podle podmínek školy - zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí

	předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti) - další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti - lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy) - běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (další zimní sporty podle podmínek školy) - další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)
Komentář	
netradiční pohybové aktivity a hry jako squash, kroužkováná, lezení s instruktorem – rovnováha v tělocvičně, bowling, kuželky, snowboard, ukázky mistrů Aikida v TV + pomůcky k tomu určené: lana, hokejky, rakety, kladina, hrazda, žebříky, startovní bloky atd.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Hodnoty, postoje, praktická etika	Výchova ke zdraví 6. ročník - Osobnostní a sociální rozvoj

Činnosti podporující pohybové učení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu (3. období) - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji (3. období) - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora (3. období) - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí (3. období) - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry	- komunikace v TV - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech - organizace prostoru a pohybových činností - v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj - výběr, ošetřování - historie a současnost sportu - významné soutěže a sportovci, olympismus - olympijská charta - pravidla osvojovaných pohybových činností - her, závodě, soutěží - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - měření, evidence, vyhodnocování - zdroje informací o pohybových činnostech

- a soutěže (3. období) • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci (3. období)	
Komentář	
• IKT -organizování jednodušších forem závodů samotnými žáky, turnajů, her a jejich vyhodnocování na PC – vše v tělocvičně, na atletické dráze, kolem rybníka atd.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Mezilidské vztahy • Komunikace Environmentální výchova • Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Informační a komunikační technologie • 6. ročník • Textový editor • Tabulkový kalkulátor Výchova ke zdraví • 6. ročník • vztahy mezi lidmi

Zdravotní TV

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení • zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení • aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení • základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky - základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) Speciální cvičení • oslabení podpůrně pohybového systému (A) - poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchy páteře - odchylky předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehů a ohybačů kyčle; posilování šíjového, mezi lopatkového, břišního, hýžděového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp • oslabení vnitřních orgánů (B) - oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4): (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a bráněční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy • oslabení smyslových a nervových funkcí (C) - oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3): (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu;

	rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání Všestranné rozvíjející pohybové činnosti pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV - s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení
Komentář	
Pomoc handicapovaným, vztahy mezi sportovci v družstvu, čestné soupeření, dodržování pravidel, somatotypy v TV – ukázky na PC	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Seberegulace a sebe organizace - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova - Vztah člověka k prostředí Mediální výchova - Fungování a vliv médií ve společnosti	Výchova ke zdraví 6. ročník - Změny v životě a jejich reflexe Výchova ke zdraví 6. ročník - Zdravý způsob života a péče o zdraví - Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - Hodnota a podpora zdraví - Osobnostní a sociální rozvoj

Praktická cvičení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	
Komentář	
Sportovní hry: návštěva posilovny, bazénu, squashe, bowlingu, snowboard, lezení atd.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Hodnoty, postoje, praktická etika Environmentální výchova - Vztah člověka k prostředí	

Praktická cvičení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- pořadová cvičení - organizace žáků při tv / základní povely + zástup, řad, dvojřad...rozstup, těsný tvar atd. / - kondiční cvičení - práce se švihadlem, tyčí, plným míčem, lavičkami, lanem, cvičení na žebřinách, bednách, žebříku - akrobacie - průpravná cvičení, kotoul vpřed ve vazbách, vzad v obměnách, sestavy, stoj na rukou s dopomocí - přeskoky - skoky prosté s použitím trampolíny, roznožka přes kozu našíř, oddálený můstek, skrčka s oddáleným můstkem - cvičení na nářadí - hrazda, kruhy, kladina, šplh na tyči s obměnami, kladina - rytmická gymnastika a tanec - taneční kroky, lidové tance – polkový krok, cvičení s náčiním, aerobic, držení těla, rovnováha, valčíkový krok, pohybová improvizace, atd. - úpoly – hry, přetahy, přetlaky, základy sebeobrany, techniky pádů - atletika – běžecká abc, rychlost, vytrvalost, skoky, hody, štafety - pohybové hry – na rychlost, vytrvalost, obratnost, sílu, hry s míčem, hry pro aktivní odpočinek, netradiční hry a aktivity - sportovní hry - naučit žáky základní kombinace a zjednodušená pravidla sportovních her / zdokonalit vybíjenou, florbal a kopanou, volejbal – práce s míčem, přehazovaná, košíková a baseball- základní pravidla/ - turistika a pobyt v přírodě – táboření, ochrana přírody, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla, pravidla silničního provozu - bruslení, hokej, lyžování / v rámci lyžařského kurzu běžky, sjezdovky a snowboard / plavání / pokud bude bazén ve městě / - další nové sporty: squash, atd. - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí / kompenzační cvičení, vyrovnávací, relaxační a jiná cvičení / Teoretická část v rámci tv : - význam pohybu pro zdraví / rekreační a výkonnostní sport / - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech / pp / - zdravotně orientovaná zdatnost / kondiční programy, manipulace se zatížením / - historie a současnost sportu / významné soutěže, olympismus – olympijská charta / - komunikace v tv / tělocviční názvosloví,

	- smluvené povely, signály, značky, atd./ - sportovní oblečení, - / výstroj, výzbroj / - pravidla her, soutěží, závodů - měření výkonů, evidence, vyhodnocování - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech
Komentář	
Použití pomůcek, které přímo souvisí s danou činností. Např. kladina, můstky, žebříky, bedny, gymnastické koberce, trampolíny, kruhy, hokejky, brusle, míče, hrazda, volejbalová síť, stany, startovní bloky, štafetové kolíky, koule, granáty, plné míče, lavičky, hudba, atd.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Poznávání lidí - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Hudební výchova 7. ročník - Poslechové činnosti Sportovní hry 7. ročník - Praktická cvičení

Činnosti ovlivňující zdraví

Očekávané výstupy	Učivo
žák: odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	- význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců - zdravotně orientovaná zdatnost - rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného
Komentář	
- internet - kondiční programy pro různá cvičení – s ukázkou - videa a filmy o bezpečném chování v přírodě, chování v silničním provozu - P - nebezpečí úrazů, prevence, PP - HV -> Poslechové činnosti - způsob relaxace, strečink	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	Občanská výchova 7. ročník - Člověk ve společnosti Sportovní hry 7. ročník - Praktická cvičení

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Očekávané výstupy	Učivo
žák: posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	- pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity - gymnastika - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí

	- estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance - úpoly - základy sebeobran, základy aikido, judo, karate - atletika - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí - sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy) - herní kondiční činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie - turistika a pobyt v přírodě - příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, lezení na skály- základy horolezectví, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce - přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla - plavání (podle podmínek školy - zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti) - další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti - lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy) - běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (další zimní sporty podle podmínek školy) - další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)
Komentář	
netradiční pohybové aktivity a hry jako squash, kroužková, lezení s instruktorem – rovnováha v tělocvičně, bowling, kuželky, snowboard, ukázky mistrů Aikida v TV + pomůcky k tomu určené: lana, hokejky, rakety, kladina, hrazda, žebříky, startovní bloky atd.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Sebepoznání a sebepojetí - Kreativita - Komunikace - Hodnoty, postoje, praktická etika Mediální výchova - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Hudební výchova 7. ročník - Hudebně pohybové činnosti

Činnosti podporující pohybové učení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu (3. období) • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji (3. období) • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora (3. období) • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí (3. období) • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže (3. období) • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci (3. období)	• komunikace v TV - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech • organizace prostoru a pohybových činností - v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj - výběr, ošetřování • historie a současnost sportu - významné soutěže a sportovci, olympismus - olympijská charta • pravidla osvojovaných pohybových činností - her, závodě, soutěží • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech • měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - měření, evidence, vyhodnocování • zdroje informací o pohybových činnostech
Komentář	
• IKT - zpracování dat a informací o závodech, soutěžích, zapisování výsledků soutěží do tabulek, prezentace soutěží na webových stránkách atd.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Komunikace • Hodnoty, postoje, praktická etika Mediální výchova • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Hudební výchova • 7. ročník • Poslechové činnosti • Hudebně pohybové činnosti

8. ročník

Praktická cvičení

Očekávané výstupy	Učivo
	• pořadová cvičení - organizace žáků při tv / výchova k vedení družstva / • kondiční cvičení - práce se švihadlem, tyčí, plným míčem, lavičkami, lanem, cvičení na žebřinách, bednách, žebříku, překážkách • akrobacie - průpravná cvičení, kotoul vpřed ve vazbách, vzad v obměnách, sestavy z osvojeného učiva, stoj na rukou s dopomocí, přemety, kotoul letmo, • přeskoky - roznožka přes kozu našíř, oddálený můstek, skrčka s oddáleným můstkem, skrčka přes bednu s oddáleným můstkem

	• cvičení na nářadí - hrazda, kruhy, kladina, šplh na tyči s obměnami, kladina • rytmická gymnastika a tanec – zdokonalování lidových tanců, aerobiku, sestav, cvičení trupu, paží, nohou • úpoly – hry, přetahy, přetlaky, základy sebeobrany, technika pádu – zdokonalování techniky pádů, judo, aikido, karate • atletika – vylepšování techniky běhu, skoků, předávek u štafet, startů nízkých i vysokých, vylepšování techniky hodů / oštěp, disk /, vrhu koulí skoků, běhu • pohybové hry – na rychlost, vytrvalost, obratnost, sílu, hry s míčem, hry pro aktivní odpočinek, netradiční hry a aktivity, schopnost samostatného vedení těchto her, vymýšlení a vyhledávání dalších nových • sportovní hry - naučit žáky základní kombinace a pravidla sportovních her, zdokonalit volejbal, florbal, kopanou, baseball a košíkovou, házená – základní pravidla, organizace jednoduchých turnajů a závodů žákem, evidence a zápisy turnajů v roli rozhodčího apod. • turistika a pobyt v přírodě – táboření, ochrana přírody, pravidla silničního provozu, základy orientačního běhu, – vše podrobněji a v praxi, v náročnějších podmínkách, ochrana přírody při sportu, dokumentace z turistických akcí, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla • bruslení, lyžování, plavání – zdokonalování technik, pohyb v zimní horské krajině, jízda na vleku • další nové, tradiční i netradiční sporty: squash, spinning, snowboarding – dle zájmu žáků a podmínek • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - kompenzační cvičení, vyrovnávací, relaxační a jiná cvičení /druhy strečinku, pobyt v sauně, masáž v praxi / Teoretická část v rámci TV: • význam pohybu pro zdraví: rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců dle jejich dispozic a individuálních předpokladů • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech : / PP při sportech v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného / • zdravotně orientovaná zdatnost : kondiční programy- seznámení s různými nabídkami a jejich vhodná volba, manipulace se zatížením, seznámit žáky s odbornou literaturou, videokazetami apod. • historie a současnost sportu: významné soutěže, olympismus – olympijská charta, naplňování olympijských myšlenek v praxi:

	čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt, významní sportovci ve světě a doma / - komunikace v TV: / tělocviční názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího čtenáře novin, uživatele internetu, rozvoj smluvených povelů, signálů, atd./ - sportovní oblečení: / výstroj, výzbroj, vhodné obutí pro pohyb, firmy vyrábějící sportovní obuv a oblečení – základní orientace / - pravidla osvojování pohybových činností : her, soutěží, závodů - zdokonalování vědomostí - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností : evidence, vyhodnocování, zpracování dat, prezentace v novinách, časopisech - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech

Komentář

Použití pomůcek, které přímo souvisí s danou činností. Např. kladina, můstky, žebříky, bedny, gymnastické koberce, trampolíny, kruhy, hokejky, brusle, míče, hrazda, volejbalová síť, stany, startovní bloky, štafetové kolíky, koule, granáty, plné míče, lavičky, hudba, atd.

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Kooperace a kompetence - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Hodnoty, postoje, praktická etika Mediální výchova - Práce v realizačním týmu	Hudební výchova 8. ročník - Poslechové činnosti - Hudebně pohybové činnosti Výchova ke zdraví 8. ročník - Zdravý způsob života a péče o zdraví

Činnosti ovlivňující zdraví

Očekávané výstupy	Učivo
	- význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců - zdravotně orientovaná zdatnost - rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného
Komentář	
IKT -kondiční programy, napodobňování pohybů přes CD - videa atd. P -bezpečné chování se v přírodě, nebezpečí úrazu, prevence úrazů, PP – VZ -hygiena, bezpečnost, PP, relaxace	
Průřezová témata	Přesahy do

Osobnostní a sociální výchova • Seberegulace a sebeorganizace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Hodnoty, postoje, praktická etika Environmentální výchova Mediální výchova • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Přírodopis • 8. ročník • Poskytování první pomoci • Člověk, zdraví, budoucnost Výchova ke zdraví • 8. ročník • Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence • Hodnota a podpora zdraví Sportovní hry • 8. ročník • Praktická cvičení

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Očekávané výstupy	Učivo
	• pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity • gymnastika - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí • estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance • úpoly - základy sebeobran, základy aikido, judo, karate • atletika - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí • sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy) - herní kondiční činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie • turistika a pobyt v přírodě - příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, lezení na skály- základy horolezectví, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce • přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla • plavání (podle podmínek školy, zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti) • další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti • lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy) - běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (další zimní

	sporty podle podmínek školy) další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)
Komentář	
- IKT - výstupy lze srovnávat s CD na PC, video - s profesionály, zjišťování nedostatků, možné příčiny - HV – relaxační hudba	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebe organizace - Psychohygiena - Kreativita Environmentální výchova - Vztah člověka k prostředí	Hudební výchova 8. ročník - Poslechové činnosti - Hudebně pohybové činnosti

Činnosti podporující pohybové učení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu (3. období) - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji (3. období) - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora (3. období) - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí (3. období) - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže (3. období) - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci (3. období)	- komunikace v TV - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech - organizace prostoru a pohybových činností - v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj - výběr, ošetřování - historie a současnost sportu - významné soutěže a sportovci, olympismus - olympijská charta - pravidla osvojovaných pohybových činností - her, závodě, soutěží - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - měření, evidence, vyhodnocování - zdroje informací o pohybových činnostech
Komentář	
- IKT - zpracování dat a informací o závodech, soutěžích, výsledky do tabulek, prezentace soutěží na web. stránkách atd. - VZ - pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochrana přírody při sportu...	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebe organizace - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí	Hudební výchova 8. ročník - Hudebně pohybové činnosti Výchova ke zdraví 8. ročník - Vztahy mezi lidmi

• Mezilidské vztahy • Komunikace • Kooperace a kompetice Environmentální výchova • Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mediální výchova • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • Práce v realizačním týmu	

9. ročník

Praktická cvičení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	• pořadová cvičení - organizace žáků při tv / výchova k vedení družstva i čtyř / • kondiční cvičení - práce se švihadlem, tyčí, plným míčem, lavičkami, lanem, cvičení na žebřinách, bednách, žebříku, překážkách, s malými činkami, gumami, v posilovně • akrobacie - průpravná cvičení, kotoul vpřed ve vazbách, vzad v obměnách, sestavy z osvojeného učiva, stoj na rukou s dopomocí, přemety stranou ve vazbách, kotoul letmo, přemety vpřed • přeskoky - skrčka přes bednu naššíř s oddáleným můstkem, bedna naššíř – odbočka, bedna na délku – roznožka – jen kluci, koza naššíř- skrčka – holky • cvičení na nářadí - hrazda, kruhy, kladina, šplh na tyči s obměnami, kladina, šplh na laně bez přírazu – jen hoši, smyčka - holky • rytmická gymnastika a tanec – zdokonalování lidových tanců, aerobiku, sestav, cvičení trupu, paží, nohou, mazurka a jiné taneční kroky • úpoly – hry, přetahy, přetlaky, základy sebeobrany, technika pádu – zdokonalování techniky pádů, držení soupeře na zemi a boj o únik z držení, základy: judo, aikido, karate • atletika – vylepšování techniky běhu, skoků, předávek u štafet, startů nízkých i vysokých, vylepšování techniky hodů / oštěp, disk / , vrhu koulí skoků, běhu • pohybové hry – na rychlost, vytrvalost, obratnost, sílu, hry s míčem, hry pro aktivní odpočinek, netradiční hry a aktivity, schopnost samostatného vedení těchto her, vymýšlení a vyhledávání dalších nových • sportovní hry - naučit žáky základní kombinace a pravidla sportovních her, zdokonalit volejbal, florbal, kopanou, baseball a košíkovou, házená – základní pravidla, organizace jednoduchých turnajů a závodů žákem, evidence a zápisy turnajů v roli rozhodčího apod.

	• turistika a pobyt v přírodě – táboření, ochrana přírody, pravidla silničního provozu, základy orientačního běhu, – vše podrobněji a v praxi, v náročnějších podmínkách, ochrana přírody při sportu, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla, dokumentace z turistických akcí • bruslení, lyžování, plavání – zdokonalování technik, pohyb v zimní horské krajině, jízda na vleku • další nové, tradiční i netradiční sporty: squash, spinink, snowboarding – dle zájmu žáků a podmínek • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - kompenzační cvičení, vyrovnávací, relaxační a jiná cvičení /druhy strečinku, pobyt v sauně, masáž v praxi / Teoretická část v rámci TV: • význam pohybu pro zdraví: rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců dle jejich dispozic a individuálních předpokladů • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech: / PP při sportech v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného / • zdravotně orientovaná zdatnost: kondiční programy- seznámení s různými nabídkami a jejich vhodná volba, manipulace se zatížením, seznámit žáky s odbornou literaturou, videokazetami apod. • historie a současnost sportu: významné soutěže, olympismus – olympijská charta, naplňování olympijských myšlenek v praxi: čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt, významní sportovci ve světě a doma / • komunikace v TV: / tělocviční názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího čtenáře novin, uživatele internetu, rozvoj smluvených povelů, signálů, atd./ • sportovní oblečení: / výstroj, výzbroj, vhodné obutí pro pohyb, firmy vyrábějící sportovní obuv a oblečení – základní orientace / • pravidla osvojování pohybových činností : her, soutěží, závodů - zdokonalování vědomostí • měření výkonů a posuzování pohybových dovedností : evidence, vyhodnocování, zpracování dat, prezentace v novinách, časopisech • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech
Komentář	
Použití pomůcek, které přímo souvisí s danou činností. Např. kladina, můstky, žebříky, bedny, gymnastické koberce, trampolíny, kruhy, hokejky, brusle, míče, hrazda, volejbalová síť, píšťalky, ukazatel skóre, stany, startovní bloky, štafetové kolíky, koule, granáty, plné míče, lavičky, hudba, atd.	
Průřezová témata	Přesahy do

Osobnostní a sociální výchova • Seberegulace a sebe organizace • Kreativita • Kooperace a kompetice • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Hodnoty, postoje, praktická etika Environmentální výchova • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí Mediální výchova • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Hudební výchova • 9. ročník • Poslechové činnosti • Hudebně pohybové činnosti Výchova ke zdraví • 9. ročník • Zdravý způsob života a péče o zdraví • Hodnota a podpora zdraví

Činnosti ovlivňující zdraví

Očekávané výstupy	Učivo
	• význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců • zdravotně orientovaná zdatnost - rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného
Komentář	
• IKT -kondiční programy, napodobňování pohybů přes CD - videa atd. P -bezpečné chování se v přírodě, nebezpečí úrazu, prevence úrazů, PP - VZ -hygiena, bezpečnost, PP, relaxace, nebezpečí úrazu	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Seberegulace a sebe organizace • Psychohygiena • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova • Vztah člověka k prostředí	Výchova ke zdraví • 9. ročník • Změny v životě člověka a jejich reflexe • Zdravý způsob života a péče o zdraví • Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence • Hodnota a podpora zdraví

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Očekávané výstupy	Učivo
	• pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity • gymnastika - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí • estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance • úpoly - základy sebeobrany, základy aikidó, judo, karate • atletika - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a

	v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí • sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy) - herní kondiční činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie • turistika a pobyt v přírodě - příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, lezení na skály- základy horolezectví, základy orientačního běhu, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potraviny, tepla, dokumentace z turistické akce • plavání (podle podmínek školy - zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti) • další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti • lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy) - běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (další zimní sporty podle podmínek školy) • další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)

Komentář

Použití pomůcek, které přímo souvisí s danou činností. Např. kladina, můstky, žebříky, bedny, gymnastické koberce, trampolíny, kruhy, hokejky, brusle, míče, hrazda, volejbalová síť, píšťalky, ukazatel skóre, stany, startovní bloky, štafetové kolíky, koule, granáty, plné míče, lavičky, hudba, atd.

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Sebepoznání a sebepojetí • Seberegulace a sebe organizace • Psychohygiena • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Hodnoty, postoje, praktická etika Environmentální výchova • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí	Hudební výchova • 9. ročník • Poslechové činnosti Výchova ke zdraví • 9. ročník • Zdravý způsob života a péče o zdraví

Činnosti podporující pohybové učení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • užívá osvojované názvosloví na úrovni	• komunikace v TV - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely,

cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu (3. období) • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji (3. období) • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora (3. období) • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí (3. období) • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže (3. období) • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci (3. období)	signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech • organizace prostoru a pohybových činností - v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj - výběr, ošetřování • historie a současnost sportu - významné soutěže a sportovci, olympismus - olympijská charta • pravidla osvojovaných pohybových činností - her, závodě, soutěží • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech • měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - měření, evidence, vyhodnocování • zdroje informací o pohybových činnostech
Komentář	
• IKT - zpracování dat a informací o závodech, soutěžích, výsledky do tabulek, prezentace soutěží na web. stránkách atd. • VZ -pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochrana přírody při sportu...	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Seberegulace a sebeorganizace • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Kooperace a kompetence • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Hodnoty, postoje, praktická etika Environmentální výchova • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí Mediální výchova • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • Práce v realizačním týmu	Hudební výchova • 9. ročník • Hudebně pohybové činnosti Výchova ke zdraví • 9. ročník • Vztahy mezi lidmi

5.9 Člověk a svět práce

Charakteristika oblasti

Oblast člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Koncepte vzdělávací oblasti člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů, které jsou pro školu povinné.

Na 2. stupni je rozdělen na osm tematických okruhů: Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, ze které školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů, kromě povinného tematického okruhu Svět práce, minimálně jeden další okruh. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu.

Rozdělení tematických okruhů předmětu Člověk a svět práce:

6. ročník

- Práce s technickými materiály, Pěstitelství a chovatelství - třída je rozdělena na dvě skupiny, které se střídají

7. ročník

- *Práce s technickými materiály II. Příprava pokrmů
- *Provoz a údržba domácnosti I. Příprava pokrmů

8. ročník

- Svět práce

9. ročník

- *Design a konstruování
- *Provoz a údržba domácnosti II.

**žák si vybere jednu ze dvou variant*

Dále se již neuvažuje rozdělení na chlapce a děvčata, všechny okruhy jsou určeny pro všechny žáky bez rozdílu.

Tematický okruh Svět práce je určen pro 8. a 9. ročník i odpovídající ročníky víceletých středních škol. Je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a lze jej zařadit již od 7. ročníku. Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. v závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vedeme žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci.

5.9.1 Člověk a svět práce

Charakteristika předmětu

1. stupeň

Žáci se v předmětu praktické činnosti učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Člověk a svět práce je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

Práce s drobným materiálem

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

Konstrukční činnosti

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

Pěstitelské práce

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

Příprava pokrmů

- pravidla správného stolování
- příprava tabule pro jednoduché stolování
- orientace v základním vybavení kuchyně
- příprava jednoduchého pokrmu

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Vyučovací předmět disponuje touto časovou dotací:

- 1. ročník – 1 hod. týdně
- 2. ročník – 1 hod. týdně
- 3. ročník – 1 hod. týdně
- 4. ročník – 1 hod. týdně
- 5. ročník – 1 hod. týdně

Předmětem prolínají průřezová témata, zejména Osobnostní a sociální výchova a Výchova demokratického občana (zodpovědnost každého jedince za své zdraví, spolupráce a pomoc při práci), Environmentální výchova (podmínky života, vztah k životnímu prostředí)

Vyučování probíhá v kmenových třídách, kuchyňce, keramické dílně, v přírodě.

2. stupeň

Obsahové vymezení

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce postihuje širokou oblast pracovních činností a technologií. Vede žáky k získání základních dovedností v různých oborech lidské činnosti, přispívá tak k postupnému vytváření profesní orientace žáků. v této oblasti budeme vycházet z konkrétních životních situací. Žáci budou přicházet do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a souvislostech. Od ostatních vzdělávacích oblastí se odlišuje oblast Člověk a svět práce cíleným zaměřením na praktické pracovní dovednosti a návyky. Doplnuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro dobré uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.

Při výběru praktických činností jsme vycházeli z podmínek a možností naší školy.

Na naší škole využíváme dobře vybavenou odbornou učebnu dílen, cvičnou kuchyň, pracovnu pro ruční práce a šití, učebnu informatiky. Staráme se o zeleň, stromy, keře a květinové záhony v areálu školy.

Rozdělení pracovních činností

6. ročník

- Technické práce, Pěstitelství - třída je rozdělena na dvě skupiny, které se střídají

7. ročník

- Technické práce II. Příprava pokrmů – chlapci,
- Vedení domácnosti I. Příprava pokrmů – dívky

8. ročník

- Svět práce - chlapci i dívky

9. ročník

- Elektrotechnika – chlapci
- Provoz domácnosti - dívky

Vyučovací předmět Příprava pokrmů se prolíná do vyučování všech ročníků:

- 6. ročník - ovoce, zelenina jako nezbytná součást zdravého jídelníčku
- 7. ročník - vybavení kuchyně, nákup, skladování potravin, zdravý jídelníček studená kuchyně, základy vaření, úklid, bezpečnost práce v kuchyni
- 8. ročník - profese spojené s přípravou pokrmů (kuchař, číšník, pekař, cukrář.) osobní a zdravotní předpoklady k vykonávání těchto profesí, pracovní činnosti, prostředí, pracovní pomůcky, předpoklady, bezpečnost práce
- 9. ročník - výživa těhotné ženy, příprava pokrmů pro malé děti, čistý a zdravý domov

Organizační vymezení

Výuka probíhá v 6. a 7. ročníku v dílnách, cvičné kuchyni a na zahradě školy. Žák používá pracovní oděv a pomůcky. Výuka je doplněna o exkurze, vycházky, soutěže /Mladý zahrádkář/, referáty. Hlavní důraz klademe na praktickou činnost žáka. Jednoduché pracovní postupy, práce s vhodnými nástroji a nářadím. Žák organizuje a plánuje svou pracovní činnost za vedení vyučujícího, dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany. v 8. ročníku pracujeme v kmenových třídách, učebně informatiky, cvičné kuchyňce. Žáci mají v tomto ročníku nejvíce exkurzí. v 9. ročníku žáci pracují v učebně informatiky a fyziky, žákyně využívají cvičnou kuchyňku a pracovnu pro ruční práce a šití.

Časové vymezení

- 6. ročník - 2 hodiny týdně
- 7. ročník - 2 hodiny týdně
- 8. ročník - 1 hodina týdně
- 9. ročník - 1 hodina týdně

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učíme žáky osvojovat si základní pracovní dovednosti a návyky
- umožňujeme žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- vedeme žáky ke zdokonalování a k hodnocení vlastních výsledků práce
- s žáky pracujeme tak, aby osvojené poznatky, činnosti dokázali použít v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky promýšlet pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- žáci volí nejvhodnější postup z dalších možností
- rozvíjíme tvořivost, vedeme je k vlastním nápadům
- vedeme žáky k vytrvalosti při řešení problému, k dokončení činnosti

Kompetence komunikativní

- učíme žáky popsat postup práce
- vedeme je k užívání správné technologie
- umožňujeme žákům využívat různé typy záznamů

Kompetence sociální a personální

- podporujeme příjemnou atmosféru spolupráce při skupinové výuce
- vedeme žáky k pomoci a spolupráci

Kompetence občanské

- žáci jsou vedeni k zodpovědnému chování při situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k dodržování správných technologických postupů
- vedeme žáky k adaptaci na dané pracovní podmínky
- vedeme žáky tak, aby dokázali využít znalostí a zkušeností při přípravě na své budoucí povolání

1. ročník

Práce s drobným materiálem

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	• vlastnosti materiálu - práce s přírodninami, modelovací hmotou, papírem a kartonem, textilem • pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití, bezpečnost práce s nimi • jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce • lidové zvyky, tradice, řemesla • dodržování zásad bezpečnosti a hygieny práce
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Psychohygiena • Kreativita • Mezilidské vztahy • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova	Český jazyk a literatura • 1. ročník • Dramatická výchova Matematika • 1. ročník • Číslo a početní operace • Geometrie v rovině a prostoru

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	Prvouka 1. ročník - Rozmanitost přírody Hudební výchova 1. ročník - Instrumentální činnosti - Hudebně pohybové činnosti Výtvarná výchova 1. ročník - Rozvíjení smyslové citlivosti Tělesná výchova 1. ročník - Pohybové hry a netradiční pohybové hry

Konstrukční činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování jednoduchých modelů - práce s jednoduchým návodem
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Český jazyk a literatura 1. ročník - Literární výchova a čtení Matematika 1. ročník - Číslo a početní operace - Geometrie v rovině a prostoru Prvouka 1. ročník - Lidé kolem nás Výtvarná výchova 1. ročník - Rozvíjení smyslové citlivosti - Ověřování komunikačních účinků

Pěstitelské práce

Očekávané výstupy	Učivo
žák: provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování	- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování ze semen v místnosti - pěstování pokojových rostlin
Komentář	

• setí obilnin pro velikonoční výzdobu (dle možností)	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura • 1. ročník • Komunikační a slohová výchova • Literární výchova a čtení Prvouka • 1. ročník • Místo, kde žijeme • Rozmanitost přírody Hudební výchova • 1. ročník • Vokální činnosti Tělesná výchova • 1. ročník • Turistika a pobyt v přírodě

Příprava pokrmů

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • připraví tabuli pro jednoduché stolování	• základní vybavení kuchyně • výběr, nákup a skladování potravin • jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování • příprava jednoduchého pokrmu
Komentář	
• Stolování ve školní jídelně, seznámení s vybavením cvičné kuchyně, příprava jednoduchého salátu.	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova • Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura • 1. ročník • Jazyková výchova Matematika • 1. ročník • Číslo a početní operace Prvouka • 1. ročník • Místo, kde žijeme Výtvarná výchova • 1. ročník • Rozvíjení smyslové citlivosti • Uplatnění subjektivity

Konstrukční činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování jednoduchých modelů - práce s jednoduchým návodem
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova - Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura 2. ročník - Komunikační a slohová výchova Matematika 2. ročník - Geometrie v rovině a prostoru Výtvarná výchova 2. ročník - Rozvíjení smyslové citlivosti

Práce s drobným materiálem

Očekávané výstupy	Učivo
žák: vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- vlastnosti materiálu - práce s přírodninami, modelovací hmotou, papírem a kartonem, textilem - pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití, bezpečnost práce s nimi - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla - dodržování zásad bezpečnosti a hygieny práce
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova - Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura 2. ročník - Komunikační a slohová výchova Matematika 2. ročník - Číslo a početní operace Prvouka 2. ročník - Místo, kde žijeme Hudební výchova 2. ročník - Vokální činnosti

	• Hudebně pohybové činnosti Výtvarná výchova • 2. ročník • Uplatnění subjektivity Tělesná výchova • 2. ročník • Pohybové hry a netradiční pohybové hry

Pěstitelské práce

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • pečuje o nenáročné rostliny	• základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo • pěstování ze semen v místnosti • pěstování pokojových rostlin
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Kreativita • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova • Základní podmínky života • Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura • 2. ročník • Komunikační a slohová výchova • Literární výchova a čtení Matematika • 2. ročník • Čísla a početní operace Prvouka • 2. ročník • Místo, kde žijeme • Rozmanitost přírody

Příprava pokrmů

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • chová se vhodně při stolování	• základní vybavení kuchyně • výběr, nákup a skladování potravin • jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování • příprava jednoduchého pokrmu
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova	Český jazyk a literatura • 2. ročník • Jazyková výchova Matematika • 2. ročník • Čísla a početní operace Prvouka

Vztah člověka k prostředí	2. ročník - Místo, kde žijeme - Člověk a jeho zdraví

3. ročník

Konstrukční činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - pracuje podle slovního návodu a předlohy - pracuje podle slovního návodu a předlohy	- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování jednoduchých modelů - práce s jednoduchým návodem
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Mezilidské vztahy - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Multikulturní výchova - Lidské vztahy	Český jazyk a literatura 3. ročník - Komunikační a slohová výchova Prvouka 3. ročník - Místo, kde žijeme - Člověk a jeho zdraví Hudební výchova 3. ročník - Hudebně pohybové činnosti

Práce s drobným materiálem

Očekávané výstupy	Učivo
žák: pracuje podle slovního návodu a předlohy	- vlastnosti materiálu - práce s přírodninami, modelovací hmotou, papírem a kartonem, textilem - pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití, bezpečnost práce s nimi - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla - dodržování zásad bezpečnosti a hygieny práce
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Kreativita - Mezilidské vztahy - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Český jazyk a literatura 3. ročník - Komunikační a slohová výchova Matematika 3. ročník

	- Číslo a početní operace Prvouka 3. ročník - Místo, kde žijeme - Lidé kolem nás Hudební výchova 3. ročník - Vokální činnosti

Pěstitelské práce

Očekávané výstupy	Učivo
žák: pečuje o nenáročné rostliny	- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování ze semen v místnosti - pěstování pokojových rostlin
Komentář	
- exkurze v zahradnictví - Nové Město na Moravě (dle možností)	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura 3. ročník - Literární výchova a čtení Prvouka 3. ročník - Rozmanitost přírody - Člověk a jeho zdraví Hudební výchova 3. ročník - Vokální činnosti

Příprava pokrmů

Očekávané výstupy	Učivo
žák: připraví tabuli pro jednoduché stolování	- základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování - příprava jednoduchého pokrmu
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita	Český jazyk a literatura 3. ročník - Jazyková výchova

• Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Matematika • 3. ročník • Čísla a početní operace Prvouka • 3. ročník • Místo, kde žijeme • Člověk a jeho zdraví

4. ročník

Práce s drobným materiálem

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • vytváří přiměřenými pracovními operacemi výrobky z daného materiálu • využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic • volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	• práce s technickým materiálem - korále, drátky, bužírky, kelímky, knoflíky, nitě, krabičky • práce s tvárnými hmotami - modurit, těsto, modelovací hlína • práce s textilem - základy ručního šití (základní a ozdobné stehy, přišívání knoflíků, zašívání), poznávání druhů textilií
Komentář	
• návštěva keramické dílny - DDM Klubíčko Nové Město na Moravě (dle možnosti)	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Výtvarná výchova • 4. ročník • Uplatnění subjektivity

Konstrukční činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu • volí podle druhu pěstitelských činností	• stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování složitějších modelů • práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

správné pomůcky, nástroje a náčiní	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Matematika 4. ročník - Geometrie v rovině a prostoru

Pěstitelské práce

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu - orientuje se v základním vybavení kuchyně - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - dodržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, zelenina, koření) - pěstování pokojových rostlin a péče o ně - rostliny jedovaté, rostliny jako droga, alergie
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Poznávání lidí - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura 4. ročník - Komunikační a slohová výchova Výtvarná výchova 4. ročník - Rozvíjení smyslové citlivosti - Ověřování komunikačních účinků

Příprava pokrmů

Očekávané výstupy	Učivo
žák: připraví samostatně jednoduchý pokrm	- základní vybavení kuchyně - pravidla správného stolování

	a společenského chování - výběr a nákup základních potravin - technika v kuchyni - historie a význam
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova - Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura 4. ročník - Komunikační a slohová výchova Výtvarná výchova 4. ročník - Rozvíjení smyslové citlivosti

5. ročník

Práce s drobným materiálem

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- práce s technickým materiálem - korále, drátky, bužírky, kelímky, knoflíky, nitě, krabičky - práce s tvárnými hmotami - modurit, těsto, modelovací hlína - práce s textilem - základy ručního šití (základní a ozdobné stehy, přišívání knoflíků, zašívání), poznávání druhů textilií
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	Český jazyk a literatura 5. ročník - Komunikační a slohová výchova

Konstrukční činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování složitějších modelů - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Český jazyk a literatura 5. ročník - Komunikační a slohová výchova Matematika 5. ročník - Rovinné obrazce, tělesa Výtvarná výchova 5. ročník - Uplatnění subjektivity

Pěstitelské práce

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, zelenina, koření) - pěstování pokojových rostlin a péče o ně - rostliny jedovaté, rostliny jako droga, alergie
Komentář	
péče o zeleň v okolí školy a ve škole	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Psychohygiena - Kreativita - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Český jazyk a literatura 5. ročník - Komunikační a slohová výchova Tělesná výchova 5. ročník - Turistika a pobyt v přírodě

Environmentální výchova • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí	

Příprava pokrmů

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • připraví samostatně pokrm • dodržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • orientuje se v základním vybavení kuchyně • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	• základní vybavení kuchyně • pravidla správného stolování a společenského chování • výběr a nákup základních potravin • technika v kuchyni - historie a význam
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Kreativita • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova • Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Český jazyk a literatura • 5. ročník • Komunikační a slohová výchova Výtvarná výchova • 5. ročník • Uplatnění subjektivity

třídění odpadu

- žáci třídí odpady, které mohou být druhotně využity k dalšímu zpracování

6. ročník

Pěstítkelské práce - základní podmínky pro pěstování

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • Žák volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin • používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • dodržuje technologickou kázeň, zásady	• základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy

hygieny a bezpečnosti práce, poskytně první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty při práci bere ohled na ochranu životního prostředí	
Komentář	
učebna, zahrada porovnání vzorků půdy	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Mezilidské vztahy - Komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova - Princip sociálního smíru a solidarity Environmentální výchova - Ekosystémy - Základní podmínky života - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	Přírodopis 6. ročník - Půdy - Planeta Země a vznik života na Zemi - Život na Zemi - Základní struktura života - Člověk a příroda

Pěstitelské práce - zelenina

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - Žák volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytně první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty - při práci bere ohled na ochranu životního prostředí	zelenina – osivo, sadba, podmínky a zásady pěstování
Komentář	
učebna teorie setí, sázení, pokus- klíčivost semen, příprava zeleninových pokrmů,	
Průřezová témata	Přesahy do

Osobnostní a sociální výchova - Komunikace Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	Přírodopis 7. ročník - Čeledi – miříkovité, brukvovité, lipnicovité, lilkovité

Pěstitelské práce - okrasné rostliny

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - Žák volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty - při práci bere ohled na ochranu životního prostředí	okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových rostlin, květina v exteriéru a interiéru
Komentář kmenové třídy - péče o květiny, exkurze zahradnictví, květinářství, pozemek	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Mezilidské vztahy - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Evropa a svět nás zajímá Environmentální výchova - Ekosystémy - Základní podmínky života - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	Přírodopis 8. ročník - Ochrana životního prostředí

Pěstitelské práce - ovocné rostliny

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - Žák volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsoby pěstování, uskladnění, zpracování

• dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty • při práci bere ohled na ochranu životního prostředí	
Komentář	
• učebna, vycházka - poznávání, praktická příprava ovocných pokrmů - cvičná kuchyň	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Evropa a svět nás zajímá Environmentální výchova • Ekosystémy • Základní podmínky života • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí	• 7. ročník • Příprava pokrmů • Ovoce v jídelníčku • 6. a 8. ročník • Výchova ke zdraví • Zdravá výživa

Pěstitelské práce - léčivé rostliny, koření

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • Žák volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin • používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty • při práci bere ohled na ochranu životního prostředí	• léčivé rostliny, koření – rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté, rostliny jako drogy a jejich zneužívání, alergie
Komentář	
• učebna teorie, vycházka- poznávání, podmínky sběru a sušení	

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání Environmentální výchova - Ekosystémy - Základní podmínky života - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	Přírodopis 7. ročník - Léčivé rostliny

Chovatelství

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty - při práci bere ohled na ochranu životního prostředí	chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu, kontakt se známými a neznámými zvířaty

Komentář

- Exkurze, referáty - péče o domácí zvířata

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova - Ekosystémy - Základní podmínky života - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	Přírodopis 8. ročník - Domestikace zvířat

Práce s technickými materiály - práce s dřevem

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - zhotoví technický náčrt - popíše technický výkres	- vrtání, spojování hřebíky - řezání, rašplování, pilování, broušení, lepení

• zná, k čemu a jak se používají běžné nástroje na opracování dřeva jako čepovka, ocaska, rašple, pilník, nebozez • zvládne dokončovací operaci úpravy povrchu dřeva broušením brusným papírem • zná zásady pro spojování dřeva hřebíky • při práci žáci používají pracovní oděv • dodržují základní zásady bezpečnosti práce, jako správně upnutý materiál, správné držení nástrojů a nářadí, nepoužívají tupé nebo poškozené nástroje • dodržují při práci na pracovišti pořádek • zhotoví výrobek ze dřeva - kočka	
Komentář	
• výuka probíhá v učebně dílen	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Kreativita • Komunikace	Matematika • 6. ročník • Úhel a jeho velikost • Osová souměrnost • Trojúhelník • Kvádr a krychle

Práce s technickými materiály - práce s kovem

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • zhotoví technický náčrt • popíše technický výkres • popíše vlastnosti oceli, mědi, hliníku a jejich užití v praxi • zná, k čemu a jak se používají běžné nástroje a nářadí pro práci s kovem jako pryžová palička, svěrák, kleště s oblými a plochými čelistmi, pilníky, rýsovací jehla, kovový úhelník, ruční nůžky na plech • při práci žáci používají pracovní oděv • dodržují základní zásady bezpečnosti práce, jako správně upnutý materiál, správné držení nástrojů a nářadí, nepoužívají tupé nebo poškozené nástroje • při práci s kovem dávají pozor na ostré	• nejčastěji využívané kovy, přehled • ohýbání drátu • stříhání plechu, ohýbání

otřepy - dodržují při práci na pracovišti pořádek - zhotoví výrobky z kovu - jehla, háček na zavěšení obrazu	
Komentář	
výuka probíhá v učebně dílen	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Kreativita - Komunikace	Matematika 6. ročník - Úhel a jeho velikost - Osová souměrnost - Trojúhelník - Kvádr a krychle Fyzika 6. ročník - Těleso a látka - Veličiny a jejich měření - Magnetismus - Elektrické vlastnosti látek

Práce s technickými materiály - práce s plasty

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - zhotoví technický náčrt - popíše technický výkres - popíše vlastnosti lehčeného polystyrenu, polyetylenu a jejich užití v praxi - zvládne řezání polystyrenu odporovým drátem - při práci žáci používají pracovní oděv - dodržují základní zásady bezpečnosti práce, jako správně upnutý materiál, správné držení nástrojů a nářadí, nepoužívají tupé nebo poškozené nástroje - dodržují při práci na pracovišti pořádek - zhotoví výrobek z polystyrenu - holubička - zhotoví výrobek z polyetylenu	- polystyrén a polyetylén - řezání polystyrenu - řezání a vrtání polyetylenu, broušení
Komentář	
výuka probíhá v učebně dílen	
Průřezová témata	Přesahy do

Osobnostní a sociální výchova - Kreativita - Komunikace	Matematika 6. ročník - Úhel a jeho velikost - Osová souměrnost - Trojúhelník - Kvádr a krychle Fyzika 6. ročník - Těleso a látka - Veličiny a jejich měření

Základy technického zobrazování

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - zhotoví technický náčrt - popíše technický výkres - zhotoví technický výkres - jeden hlavní pohled - zhotoví výrobek ze dřeva - kočka - zhotoví výrobky z kovu - jehla, háček na zavěšení obrazu - zhotoví výrobek z polystyrenu - holubička - zhotoví výrobek z polyethylenu	- druhy čar - kótování - měřítka - zobrazení jedním průmětem
Komentář	
výuka probíhá v učebně dílen	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání	

Nauka o dřevě

Očekávané výstupy	Učivo
žák: popíše vlastnosti měkkého a tvrdého dřeva a jeho užití v praxi	- rozdělení dřeva a jeho vlastnosti - zpracování dřeva - druhy polotovarů
Komentář	
výuka probíhá v učebně dílen	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání	

Environmentální výchova	
Ekosystémy	

7. ročník – chlapci i dívky

Příprava pokrmů - kuchyně

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé - dodržuje základní principy stolování, společenského chování - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni - šetří potravinami, energií a vodou, správně likviduje odpad	kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu
Komentář	
cvičná kuchyň, pravidelný úklid, práce ve skupinách	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova - Základní podmínky života - Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Výchova ke zdraví 6. 8. 9. ročník - Zdravý způsob života

Příprava pokrmů - potraviny

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti	potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku

práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni • šetří potravinami, energií a vodou, správně likviduje odpad • provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	
Komentář	
• učebna, práce ve skupinách, cvičný nákup - porovnání cen v různých odchodech, jídelníčky pro různé věkové skupiny- tabulky energ. hodnot potravin	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Mezilidské vztahy • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Hodnoty, postoje, praktická etika Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Objevujeme Evropu a svět Environmentální výchova • Základní podmínky života • Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Výchova ke zdraví • 6., 8., 9. ročník • Zdravá výživa

Příprava pokrmů - příprava pokrmů

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé • dodržuje základní principy stolování, společenského chování • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni • šetří potravinami, energií a vodou, správně likviduje odpad	• příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů

Komentář	
cvičná kuchyň - práce ve skupinách u jednotlivých linek, využívání elektr. spotřebičů, vybavení kuchyně	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Objevujeme Evropu a svět Environmentální výchova - Základní podmínky života - Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Výchova ke zdraví 6., 8., 9. ročník - Rodina, zdravý způsob života

Příprava pokrmů - úprava stolu a stolování

Očekávané výstupy	Učivo
žák: dodržuje základní principy stolování, společenského chování	úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole
Komentář	
kuchyňka - příprava stolu k podávání pokrmů, chování - využití videa Etiketa	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá - Jsme Evropané	Výtvarná výchova 6. - 8.ročník- estetické cítění, aranžování

Výchova demokratického občana • Občanská společnost a škola • Občan, občanská společnost a stát Multikulturní výchova • Princip sociálního smíru a solidarity	

7. ročník - chlapci

Práce s technickými materiály II - práce s dřevem

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • zná použití dřevařských deskových výrobků, jejich výhody a nevýhody • zná, k čemu a jak se používají běžné nástroje na práci s dřevem jako pila děrovka, dláto, kolovrátek, šroubovák • zvládne spojování dřeva plátováním • zná zásady pro spojování dřeva vruty • při práci žáci používají pracovní oděv • dodržují základní zásady bezpečnosti, jako správně upnutý materiál, správné držení nástrojů a náradí, nepoužívat tupé nebo poškozené nástroje • dodržují při práci na pracovišti pořádek • zhotovení podlouhlého otvoru děrovkou • zhotovení průchozí díry dlabáním • zhotoví výrobek ze dřeva - rámeček na fotografii	• dřevařské deskové výrobky • řezání děrovkou • dlabání • spojování dřeva plátováním • vrtání dřeva a spojování vruty
Komentář	
• výuka probíhá v učebně dílen	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Kreativita • Komunikace	Matematika • 7. ročník • Čtyřúhelníky • Hranoly

Práce s technickými materiály II - technické kovy

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozumí pojmům železo a ocel, popíše mechanické vlastnosti oceli	• výroba železa a oceli • vlastnosti kovů a slitin

Komentář	
výuka probíhá v učebně dílen	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Matematika 7. ročník - Shodnost; středová souměrnost - Čtyřúhelníky - Hranoly

Práce s technickými materiály II - práce s kovem

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - umí změřit posuvným měřidlem vnitřní a vnější průměry - zná, k čemu a jak se používají běžné nástroje pro práci s kovem jako pilka na kov, pilníky, - zná zásady nýtování a dokáže vytvořit nýtový spoj - při práci žáci používají pracovní oděv - dodržují základní zásady bezpečnosti, jako správně upnutý materiál, správné držení nástrojů a náradí, nepoužívat tupé nebo poškozené nástroje - při práci s kovem dávají pozor na ostré otřepy - dodržují při práci na pracovišti pořádek - zhotoví výrobky z kovu - obdélník z plechu s přesností v desetinách mm, úhelník	- měření posuvným měřidlem - řezání a pilování - vrtání a nýtování

Komentář

výuka probíhá v učebně dílen	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Kreativita - Komunikace	Matematika 7. ročník - Shodnost; středová souměrnost - Čtyřúhelníky - Hranoly

Základy technického zobrazování

Očekávané výstupy	Učivo
žák:	pravoúhlé promítání

• zhotovení technického výkresu s využitím nárysu a půdorysu nebo nárysu a bokorysu	• kreslení technických výkresů (nárys a půdorys, nárys a bokorys)
Komentář	
• výuka probíhá v učebně dílen	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání	

8. ročník

Volba profesní orientace

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • Žák se orientuje v pracovních činnostech vybraných profesí • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr • posoudí své možnosti při rozhodování o volbě povolání • prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při vstupu na trh práce	• volba profesní orientace – sebepoznání, osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní
Komentář	
• učebna - testy, dotazníky, konzultace, počítačová učebna doporučené programy k sebehodnocení, k volbě povolání, referáty	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace • Kooperace a kompetice • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Hodnoty, postoje, praktická etika Výchova demokratického občana	Výchova ke zdraví • 6., 7., 9. ročník • Vývoj jedince • Vztahy mezi partnery

• Občanská společnost a škola • Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá Multikulturní výchova • Princip sociálního smíru a solidarity Environmentální výchova • Vztah člověka k prostředí	

Informace pro volbu povolání

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr • posoudí své možnosti při rozhodování o volbě povolání	• informace pro volbu povolání
Komentář • učebna - systém školství v ČR, exkurze do výroby, exkurze Úřad práce, využití Dnů otevřených dveří S, výchovná poradkyně, nástěnky, počítače - informace o SŠ v okrese, kraji Vysočina, v ČR	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Sebepoznání a sebepojetí • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace Výchova demokratického občana • Občanská společnost a škola • Občan, občanská společnost a stát Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Objevujeme Evropu a svět Environmentální výchova • Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Informační a komunikační technologie • 5., 6. ročník • Vyhledávání informací

Možnosti vzdělávání

Očekávané výstupy	Učivo
žák:	• možnosti vzdělávání – náplň učebních

• Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr	a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby
Komentář	
• učebna - systém školství v ČR, exkurze do výroby, exkurze Úřad práce, využití Dnů otevřených dveří SŠ škol, výchovná poradkyně, nástěnky, počítače - informace o SŠ v okrese, kraji Vysočina, v ČR	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání • Psychohygiena • Komunikace • Hodnoty, postoje, praktická etika Výchova demokratického občana • Občanská společnost a škola • Občan, občanská společnost a stát Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Objevujeme Evropu a svět Mediální výchova • Fungování a vliv médií ve společnosti	Výchova ke zdraví • 6., 8., 9. ročník • Vývoj jedince, sebepoznání Informační a komunikační technologie • 6. - 9. ročník • Vyhledávání informací o školách

Trh práce

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr	• trh práce - povolání, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních prostředí a činností, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobní
Komentář	
• učebna - referáty, videonahrávky z ÚP, počítače internet - charakteristiky jednotlivých povolání, práce ve skupinách	

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Hodnoty, postoje, praktická etika Výchova demokratického občana - Občan, občanská společnost a stát Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá Multikulturní výchova - Lidské vztahy Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Občanská výchova 7., 9.ročník - Trh,výroba, rozpočet, daně

Zaměstnání

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - Žák se orientuje v pracovních činnostech vybraných profesí - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě povolání	zaměstnání – pracovní příležitosti v regionu, způsoby hledání zaměstnání, problémy nezaměstnanosti, úřady práce, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů
Komentář	
exkurze ÚP, učebna, Zákoník práce, příčiny a důsledky nezaměstnanosti - referáty	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Sebepoznání - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Výchova demokratického občana - Občan, občanská společnost a stát Výchova k myšlení v evropských a globálních	Občanská výchova 7. ročník - Zásady lidského soužití a spolupráce 8. ročník - Osobní rozvoj – cíle - Právní základy státu

souvislostech - Evropa a svět nás zajímá Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí	

Podnikání

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - Žák se orientuje v pracovních činnostech vybraných profesí - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr - posoudí své možnosti při rozhodování o valbě povolání	podnikání – nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání
Komentář	
Učebna - příklady soukromého podnikání - referáty, živnostenský list, video	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Sebepoznání - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Výchova demokratického občana - Občan, občanská společnost a stát Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá	Občanská výchova 7. ročník - Majetek, rozpočet, daně - Protiprávní jednání 8. ročník - Principy demokracie - Právní základy státu 9. ročník - Principy tržního hospodářství - Mezinárodní spolupráce

9. Ročník - dívky

Provoz a údržba domácnosti - kultura odívání

Očekávané výstupy	Učivo
žák: žákyně dodržuje bezpečnost práce a technologickou kázeň	kultura odívání - oděvní materiály, funkce oděvu, údržba oděvu
Komentář	

Učebna, šicí stroje, využití módních časopisů, módní přehlídka, videonahrávka, praní - teorie, žehlení - učebna, vlastní výrobky	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Kreativita - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Hodnoty, postoje, praktická etika Environmentální výchova - Vztah člověka k prostředí Mediální výchova - Práce v realizačním týmu	Výtvarná výchova 9. ročník - Rozvoj osobnosti Výchova ke zdraví 9. ročník - Změny v životě člověka a jejich reflexe - Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

Provoz a údržba domácnosti - ruční šití

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - žákyně dodržuje bezpečnost práce a technologickou kázeň - používá základní techniky ručního šití a vyšívání - dodržuje zásady údržby oděvů, praní a žehlení - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	ruční šití - pravidla ručního šití, druhy stehů
Komentář kultura odívání - oděvní materiál, učebna, návštěva prodejny Textilní galanterie, ručně šitý jednoduchý výrobek	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Výtvarná výchova 7. ročník - Práce s textilními materiály

Provoz a údržba domácnosti - strojové šití

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - žákyně dodržuje bezpečnost práce a technologickou kázeň - používá základní techniky ručního šití a vyšívání	strojové šití – základní orientace, navlékání horní a spodní nitě, cvičné šití, jednoduchý výrobek

• užívá šicí stroj pro výrobu jednoduchých výrobků • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	
Komentář	
• kultura odívání - oděvní materiál, učebna, šicí stroje, využití módních časopisů, módní přehlídka, videonahrávka, vlastní výrobky	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mediální výchova • Práce v realizačním týmu	Výchova ke zdraví • 9. ročník • Zdravý způsob života a péče o zdraví • Výchova ke zdraví

Provoz a údržba domácnosti - práce se stříhem

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • žákyně dodržuje bezpečnost práce a technologickou kázeň	• práce se stříhem - vytvoření stříhu podle návrhu v časopise/zvětšení, zmenšení/, braní míry pro šití různých textilních výrobků
Komentář	
• Učebna -využití časopisů, stříhových příloh, stříhů	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Provoz a údržba domácnosti - ruční práce

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • žákyně dodržuje bezpečnost práce a technologickou kázeň • rozhodne se pro základy pletení, háčkování, vyšívání-dle vlastního zájmu • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	• dle vlastního výběru základy vyšívání, háčkování nebo pletení, jednoduchý výrobek

Komentář	
• učebna - dle výběru si žákyně osvojí základy vybraných ručních prací a vytvoří vlastní výrobek, techniky ručních prací mohou při výrobě jednoduchých výrobků /dárků/ kombinovat, výstavka, přehlídka barvení látek, batika	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Péče o dítě

Očekávané výstupy	Učivo
žákyně: • dodržuje základy hygieny • sestaví zdravý jídelníček • dokáže se postarat o dítě • provádí 1. pomoc	• péče o dítě - plánované mateřství, základní znalosti o vývoji dítěte, péče o dítě, základy hygieny, zdravá výživa, pomoc při nemoci, úrazech, výchova a osobní příklad rodičů
Komentář	
• učebna- krmení, oblékání, koupání /cvičně/, příprava pokrmů - cvičná kuchyň, videonahrávky, 1 1. pomoc – modelové situace	

9. ročník - chlapci

Design a konstruování - konstrukční stavebnice

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • dodržuje bezpečnost práce a technologickou kázeň • sestaví podle návodu, náčrtu, plánu jednoduchého programu daný model • navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a provádí jejich funkčnost stabilitu aj. • provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	• tvorba jednoduchého programu
Průřezová témata	Přesahy do

Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Psychohygiena • Mezilidské vztahy • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

5.10 Volitelné předměty

5.10.1 Cvičení z českého jazyka

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Předmět Cvičení z českého jazyka je zařazen jako volitelný předmět pro žáky 9. ročníku. Je určen pro žáky s hlubším zájmem o český jazyk a literaturu, zároveň je připravuje na přijímací zkoušky.

Vzdělávacím obsahem je procvičování a prohloubení znalostí získaných v předmětu Český jazyk a literatura. Žáci si procvičují již osvojená pravopisná pravidla, rozvíjejí slovní zásobu, opakují slovní druhy, určují větné členy, rozebírají souvětí. Pracují s textem, učí se správné komunikaci. Tvoří vlastní jazykové projevy podle komunikační situace.

Organizační vymezení

Výuka probíhá většinou ve třídách nebo v učebně s interaktivní tabulí, někdy v učebně informatiky. V hodinách jsou využívány pracovní listy, výukové programy na PC a jazykové příručky.

Časové vymezení

9. ročník (2 hodiny týdně)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- klademe důraz na čtení s porozuměním a práci s textem
- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací, pracujeme s různými zdroji
- učíme žáky vyjádřit vlastními slovy své myšlenky a názory

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení

Kompetence komunikativní

- učíme žáky výstižně, kultivovaně a logicky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory
- učíme žáky naslouchat a vhodně reagovat na promluvy druhých

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k vzájemné spolupráci a zodpovědnosti za svoji práci
- rozvíjíme u žáků základní společenské návyky a dobré mezilidské vztahy

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s kulturním a společenským děním
- pěstujeme v žácích kladný vztah ke kulturnímu i historickému dědictví
- učíme žáky respektovat přesvědčení druhých lidí

Kompetence pracovní

- motivujeme žáky k pečlivé a systematické práci
- učíme žáky zodpovědnosti a samostatnosti při plnění jejich povinností

9. ročník

Význam slova, slovní zásoba, tvoření slov

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní	• význam slova • slova jednoznačná a mnohoznačná • synonyma, homonyma, antonyma

zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální a slovotvorný	• odborné názvy • slovní zásoba • stavba slova, tvoření slov • pravopis související se stavbou slova a s tvořením slov
Komentář	
• jazykové příručky - Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny • výukové programy na PC	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání	Český jazyk a literatura • 7. – 9. ročník • Slovní zásoba a tvoření slov

Tvarosloví

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny • v písemném projevu zvládá pravopis morfologický i syntaktický	• slovní druhy • podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky - jejich druhy a tvary • slovesa a jejich tvary • pravopis koncovek jmen a sloves • psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech • neohebné slovní druhy
Komentář	
• jazykové příručky - Pravidla českého pravopisu • výukové programy na PC	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání	Český jazyk a literatura • 6. – 9. ročník • Tvarosloví

Skladba

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí • orientuje se ve složitých souvětích • v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	• věta jednoduchá • větné členy holé, rozvité, několikanásobné • věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent • samostatný větný člen, oslovení, vsuvka • věta hlavní a vedlejší • souvětí pořadné a souřadné • složitá souvětí • čárka ve větě jednoduché, v souvětí
Komentář	
• nástěnné přehledy • výukové programy na PC	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání	Český jazyk a literatura • 6. – 9. ročník

	• Skladba

Slohová výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace • dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	• funkční styly • vypravování • popis • výtah • úvaha • proslov • diskuse • publicistické útvary
Komentář	
• jazykové příručky - Slovník spisovné češtiny, Pravidla českého pravopisu • doplňkové texty - knihy, denní tisk, časopisy • obrazové materiály • odborné publikace	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání • Kreativita • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá Mediální výchova • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality • Stavba mediálních sdělení • Vnímání autora mediálních sdělení • Fungování a vliv médií ve společnosti • Tvorba mediálního sdělení	Český jazyk a literatura • 6. – 9. ročník • Slohová výchova

Literární výchova

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele • uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	• česká poezie a próza 20. století • nejdůležitější díla světové literatury 20. století • humor v literatuře pro děti a mládež

• uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	
Komentář	
• úryvky z literatury 20. stol. • zvukové nahrávky • filmové nahrávky	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Evropa a svět nás zajímá	Český jazyk a literatura • 6. – 9. ročník • Literární výchova Dějepis • 9. ročník • Mezi dvěma válkami • Evropa a svět po roce 1945 • Rozdělené světy

5.10.2 Cvičení z matematiky

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Cvičení z matematiky je zařazen jako volitelný předmět v 9. ročníku a je určen pro žáky s hlubším zájmem o matematiku. Svým pojetím navazuje na žákovské výstupy vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace, ale také na výstupy ostatních vzdělávacích oblastí. Snaží se je dále rozvíjet a prohlubovat. Pomáhá žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti a dovednosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci. Vede žáky k tomu, aby získávali takové vědomosti, dovednosti, návyky a kvality osobnosti, které jim umožní pokračovat ve studiu, zdokonalovat se ve zvolené profesi a během celého života se dále rozvíjet.

Žáci řeší především problémové úlohy z běžného života, rozvíjí myšlení a osvojují si a využívají základní matematické pojmy a vztahy. Vyučovací předmět vede žáky k tomu, aby se naučili rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě, k rozvoji systematickosti, vytrvalosti a přesnosti.

Hodnocení výsledků žáka je založeno na plnění konkrétních úkolů a na posuzování individuálních výkonů. Hodnotí se schopnost aplikovat získané dovednosti a vědomosti, ochota spolupracovat, přemýšlet, řešit úlohy a obhajovat své názory.

Časové vymezení

9. ročník – 2 hodiny týdně (volitelný předmět)

Organizační vymezení

Výuka probíhá v kmenové třídě, popřípadě v učebně informatiky.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Podporujeme vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě
- Vedeme žáky k vytváření určitých rysů osobnosti jako je vytrvalost, pracovitost a kritičnost

Kompetence k řešení problémů:

- Vytváříme praktické problémové úlohy a situace, učíme žáky problémy řešit
- Podporujeme netradiční způsoby řešení problémů, učíme žáky hledat různé možnosti řešení
- Podporujeme u žáků samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- Učíme žáky nebát se problémů

Kompetence komunikativní:

- Vedeme žáky k tvořivému využívání matematických prostředků při prezentaci výsledků své práce
- Dbáme na přesné užívání matematických pojmů a symbolů
- Vedeme žáky ke zdůvodňování svých poznatků a obhajobě vlastního názoru

Kompetence sociální a personální:

- Učíme žáky aktivně se podílet na získávání nových poznatků
- Podporujeme vzájemnou spolupráci žáků
- Učíme žáky kriticky hodnotit svoji práci
- Vedeme žáky k uplatnění matematiky v praktickém životě

Kompetence občanské:

- Učíme žáky rozumně a zodpovědně využívat matematických prostředků s ohledem na jejich účinnost a vliv na osobnost jedince

- V hodnocení žáků uplatňujeme prvky pozitivní motivace

Kompetence pracovní:

- Vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s rýsovacími pomůckami
- Učíme žáky využívat matematických operací ke zvýšení efektivity jejich činnosti
- Vedeme žáky k racionální organizaci práce

9. ročník

Číslo a proměnná

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	• celá čísla • racionální čísla • druhá mocnina a odmocnina • výraz s proměnnou • hodnota výrazu • mnohočleny • lineární rovnice a soustavy lineárních rovnic
Průřezová témata	Přesahy do
	Matematika 6. ročník • desetinná čísla 7. ročník • celá čísla • racionální čísla 8. ročník • mnohočleny • lineární rovnice 9. ročník • soustavy dvou lineárních rovnic

Slovní úlohy

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • zaokrouhluje a provádí odhady • účelně využívá kalkulačtor • řeší aplikační úlohy na procenta • formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů • využívá potřebnou matematickou symboliku • odhaduje a počítá obvod a obsah základních rovinných útvarů • určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti • odhaduje a vypočítá objem a povrch těles • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy	• procenta v praxi • úrokování • užití Pythagorovy věty v praxi • obvodu a obsah obrazce, objem a povrchu těles v praktických situacích • slovní úlohy o pohybu • slovní úlohy o směsích • slovní úlohy s procenty • slovní úlohy o společné práci

s využitím osvojeného matematického aparátu • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů • nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	
Průřezová témata	Přesahy do
	Matematika 6. ročník • kvádr a krychle 7. ročník • procenta; úroky • čtyřúhelníky • hranoly 8. ročník • Pythagorova věta • lineární rovnice • kruh; kružnice • válec 9. ročník • soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými • slovní úlohy řešené pomocí rovnice nebo soustavy rovnic • jehlan; kužel; koule • základy finanční matematiky

Konstrukční úlohy

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů • využívá potřebnou matematickou symboliku • využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k řešení konstrukčních úloh • načrtne a sestrojí rovinné útvary • запиše postup řešení konstrukční úlohy pomocí symboliky • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů • nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	• množiny bodů daná vlastnosti • konstrukční úlohy na sestrojování trojúhelníků a čtyřúhelníků • složitější konstrukční úlohy (užití poloměrů opsaných a vepsaných kružnic, těžnic, úhlopříček apod.) • Thaletova kružnice • osová a středová souměrnost
Průřezová témata	Přesahy do
	Matematika 6. ročník • úhel a jeho velikost • osová souměrnost • trojúhelník 7. ročník • shodnost; středová souměrnost

	- čtyřúhelníky 8. ročník - konstrukční úlohy

Závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - porovnává soubory dat - pracuje s daty v tabulce a grafu	- příklady závislostí z praktického života - nákresy, schémata - diagramy - grafy - tabulky
Průřezová témata	Přesahy do
	Matematika 7. ročník - procenta 8. ročník - statistika 9. ročník - finanční gramotnost

5.10.3 Informatika

Charakteristika předmětu

V 7. až 9. ročníku mohou žáci k zdokonalení svých dovedností a znalostí práce na počítači a zpracování informací využít podle svých potřeb nabídku volitelného předmětu Informatika

- 7. ročník: opakuje a upevňuje základy práce na počítači
- 8. ročník: prohlubuje využívání známých programů o další funkce
- 9. ročník: rozvíjí využívání počítače v dalších oblastech (vektorová grafika, multimédia, databáze, tvorba webových stránek).

Zaměření vyučovacího předmětu

- směřuje k správnému chápání a užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti
- vede k praktickému zvládnutí základní práce s textem, grafikou, tabulkami a prezentacemi
- vede k vyhledávání informací na internetu a jejich srovnávání, posouzení a zpracování
- vede k používání elektronické pošty
- předává žákům dovednosti práce na počítači a internetu, které využijí v dalších předmětech

Formy a metody práce

- individuální práce u počítače, práce ve dvojicích a týmová práce ve skupinách
- výuka ovládání počítačových programů
- sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků
- práce s informacemi z internetu
- projekty, samostatné práce

Mezipředmětové vztahy

- všechny předměty – výukové programy, práce s informacemi
- Fyzika – grafy
- Matematika – grafy, vzorce, zpracování dat, geometrické obrazce
- Český jazyk – pravopis, sloh
- Výtvarná výchova – počítačová grafika
- Rodinná výchova – hygienické zásady

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Na úrovni předmětu Informatika jsou pro utváření a rozvíjení příslušných klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a porovnávání získaných informací
- učitel vede žáky k využívání informačních technologií a ke kritickému zhodnocení získaných informací
- zadávanými úkoly učitel vede žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě,
- učitel vede žáky k využívání zkušeností s jiným SW, nápovědy u jednotlivých programů, literatury a spolupráce s ostatními žáky

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- učitel zadává úkoly způsobem, který vede k tomu, že nemají jen jedno správné řešení, ale že možností řešení je více
- učitel zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k logickému formulování svých myšlenek, ke správnému používání odborné terminologie
- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné informační technologie
- při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce, posoudit i výsledky práce ostatních žáků
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací – žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k pozitivnímu hodnocení výsledků práce vlastní i druhých

Kompetence občanské

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla, ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo, ...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst
- žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

7. ročník

Textový editor

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • využívá vhodných aplikací • uplatňuje základní typografická pravidla pro práci s textem • uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s textem • uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s obrazem • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové formě • používá informace z různých informačních zdrojů	• typografická pravidla • formátování odstavce • odrážky a číslování • formátování obrázků

Komentář	
- Poznámkový blok - MS Word - OpenOffice Writer - online aplikace	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Kreativita - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mediální výchova - Stavba mediálních sdělení - Tvorba mediálního sdělení	

Bitmapová grafika

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - využívá vhodných aplikací - uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s obrazem - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v grafické formě	vytvoření a úpravy bitmapového obrázku
Komentář	
- MS Malování - Irfan View - Zoner PhotoStudio	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Kreativita - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Tabulkový kalkulátor

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - využívá vhodných aplikací - uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s obrazem - používá informace z různých informačních zdrojů	- odkazy na buňky - zadání vzorce - vytváření tabulek s jednoduchými výpočty
Komentář	
- MS Excel - OpenOffice Calc - online aplikace	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Kreativita - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Prezentace

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • využívá vhodných aplikací • uplatňuje základní typografická pravidla pro práci s textem • uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s textem • uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s obrazem • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v multimediální formě	• vytvoření prezentace
Komentář	
• MS PowerPoint • Open Office • online aplikace	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mediální výchova • Stavba mediálních sdělení • Tvorba mediálního sdělení	

Informační zdroje a etika

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	• internet jako zdroj informací, vyhledávání • bezpečnost při práci s internetem • zpracování informací • ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright • informační etika při komunikaci
Komentář	
• výukový program • internet • encyklopedie	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Kreativita • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Vektorová grafika

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • využívá vhodných aplikací • uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s obrazem	• vytvoření a úpravy vektorového obrázku

• zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v grafické formě	
Komentář	
• Zoner Callisto	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Základy práce s počítačem

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie • respektuje pravidla bezpečnosti práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě závady • chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	• části počítače (monitor, klávesnice, sluchátka, reproduktory, tiskárna, myš) • pojmy hardware, software • multimediální využití počítače • jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software • zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky
Komentář	
• vyřazená jednotka	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Rozvoj schopností poznávání	

Tvorba webových stránek

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • využívá vhodných aplikací • uplatňuje základní typografická pravidla pro práci s textem • uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s textem • uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s obrazem • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v multimediální formě • používá informace z různých informačních zdrojů	• využití webových stránek • hypertext, odkazy • tvorba jednoduché webové stránky
Komentář	
• MS PowerPoint • Open Office • online aplikace	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mediální výchova	

• Stavba mediálních sdělení • Tvorba mediálního sdělení	

Textový editor

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - využívá vhodných aplikací - uplatňuje základní typografická pravidla pro práci s textem - uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s textem - uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s obrazem - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové formě - používá informace z různých informačních zdrojů	- typografická pravidla - pokročilé formátování textu, odstavce a objektů - formátování stránky
Komentář	
- Poznámkový blok - MS Word - OpenOffice Writer - online aplikace	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Kreativita - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mediální výchova - Stavba mediálních sdělení - Tvorba mediálního sdělení	

Tabulkový kalkulátor

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - využívá vhodných aplikací - uplatňuje základní typografická pravidla pro práci s textem - uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s textem - uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s obrazem - používá informace z různých informačních zdrojů - vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	tabulky s výpočty
Komentář	
- MS Excel - OpenOffice Calc - online aplikace	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova	

• Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Základy programování

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • využívá vhodných aplikací • vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	• tvorba jednoduchého programu
Komentář	
• konstrukce strojů • lego Mindstorms	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Grafika

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • využívá vhodných aplikací • uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s obrazem • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v grafické formě	• animace • prezentace obrázků
Komentář	
• MS Malování • Irfan View • Zoner PhotoStudio • Zoner GIF Animator • MS PhotoStory	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Kreativita • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Zvuk v počítači

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • využívá vhodných aplikací • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v multimediální formě	• řehrávání zvukových souborů • tvorba a úprava zvukového souboru
Komentář	
• MS • Audacity	

Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Kreativita - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Video v počítači

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - využívá vhodných aplikací - uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s obrazem - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v multimediální formě	- přehrávání video souborů - tvorba a úprava videa
Komentář	
- MS - MS MovieMaker	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Kreativita - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

9. ročník

Tabulkový kalkulátor

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - využívá vhodných aplikací - uplatňuje základní typografická pravidla pro práci s textem - uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s textem - uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s obrazem - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v grafické formě - vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	- tabulky s výpočty - využití funkcí - podmínka
Komentář	
- MS Excel - OpenOffice Calc - online aplikace	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Kreativita - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Tvorba webových stránek

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - využívá vhodných aplikací - uplatňuje základní typografická pravidla pro práci s textem - uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s textem - uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s obrazem - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v multimediální formě - používá informace z různých informačních zdrojů	- tvorba webového projektu - blog
Komentář	
- MS PowerPoint - Open Office - online aplikace	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Kreativita - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mediální výchova - Stavba mediálních sdělení - Tvorba mediálního sdělení	

Zvuk v počítači

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - využívá vhodných aplikací - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v multimediální formě	- přehrávání zvukových souborů - tvorba a úprava zvukového souboru
Komentář	
- MS - Audacity	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Kreativita - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Video v počítači

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - využívá vhodných aplikací - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v multimediální formě	- přehrávání video souborů - tvorba a úprava videa
Komentář	
- MS - MS MovieMaker	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Kreativita - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mediální výchova - Tvorba mediálního sdělení	

Bitmapová grafika

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - využívá vhodných aplikací - uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s obrazem - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v grafické formě	- úpravy bitmapových obrázků - masky a vrstvy
Komentář	
- Zoner PhotoStudio - Gimp	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Kreativita - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

5.10.4 Konverzace v anglickém jazyce

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Žáci jsou vedeni k:

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a k aktivnímu využití účinné komunikace v AJ
- získávání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v AJ
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní i profesní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů

Organizační vymezení

Formy realizace:

- skupinové vyučování, dialogy, práce s obrazovým materiálem,
- výklad, poslech, četba, reprodukce textu, samostatná práce, hry, soutěže, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, práce s multimediální technikou (interaktivní tabule, internet..)
- konverzační soutěže
- příležitostné akce (besedy s rodilými mluvčími, výjezdy do zahraničí.)
- projekty

Místo realizace: jazyková a běžná učebna s interaktivní tabulí, počítačová učebna

Časové vymezení

- 2 hodiny týdně v 9. ročníku

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učíme žáky od první vyučovací hodiny osvojovat si efektivní strategie vedoucí k zvládnutí CJ
- vedeme je prostřednictvím zajímavých a různorodých metod k aktivnímu učení během výuky.
- žáky systematicky vedeme ke správné orientaci v dalších materiálech (slovníky, knihy, doplňkové texty..)
- vedeme žáky ke schopnosti využívat analogie, odhadovat význam neznámých výrazů podle známých a dříve osvojených, orientovat se v novém neznámém textu poslechovém i čteném - nezbytné pro komunikaci
- žákům je dáвана příležitost v praxi pochopit přínos osvojení CJ. (internet, besedy, časopisy) a zároveň si můžou rozšířit znalosti v různých oborech (kultura, sport, příroda...)

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky vyhledávat informace z různých zdrojů, vyhodnocovat a zpracovávat - projektové vyučování
- učíme je používat opakovaně již vyřešený problém na jiné téma - ověření v praxi, jakého pokroku dosáhli

Kompetence komunikativní:

- žákům vytváříme dostatečné množství komunikativních situací, aby byli "nuceni" vyjadřovat samostatně svůj názor, svoje mínění a myšlenky. Situace jsou tvořeny pro různě velké skupiny i jednotlivce.
- dialogy a formy komunikace obměňujeme a aktualizujeme. Vycházejí z potřeb každodenního života.
- velkou pozornost věnujeme nácviku poslechu s porozuměním. (vhodné texty a písně pro danou věkovou skupinu)
- vhodně volíme témata dle mentality žáků
- učíme žáky pracovat s internetem

9. ročník

Holiday

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • Vyžádá jednoduchou informaci, jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích • Sestaví jednoduché sdělení (ústní/písemné) týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy • Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	Žák: • Využije informace získané během letních i zimních dovolených. Zopakuje si a připomene užití základních časů (Past and Present Simple), rozšíří si slovní zásobu na dané téma.
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova • Poznávání lidí • Komunikace Multikulturní výchova • Kulturní difference	Anglický jazyk • 9. ročník

Family

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • Vyžádá jednoduchou informaci, jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích • Zvládá společenskou konverzaci, udrží průběh konverzace v modelové situaci • Sestaví jednoduché sdělení (ústní/písemné)	Žák: • Využije prostředí rodiny, s níž žije, dokáže o ní a o jejích členech prohovorit. Stručně dokáže popsat významné situace v životě rodiny a její problémy.

týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Mezilidské vztahy - Komunikace	Anglický jazyk 9. ročník

English Speaking Countries

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - Vyžádá jednoduchou informaci, jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích - Zvládá společenskou konverzaci, udrží průběh konverzace v modelové situaci - Sestaví jednoduché sdělení (ústní/písemné) týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy - Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	Žák S využitím znalostí a vědomostí z předmětů Zeměpis a Dějepis dokáže přiměřeně popsat jednotlivé anglicky mluvící země. Dokáže stručně prohovorit o jejich historii, zvycích a zajímavostech. Popíše některé významné osobnosti. Porovná život s životem lidí v ČR.
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Poznávání lidí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Objevujeme Evropu a svět Multikulturní výchova - Kulturní difference	Anglický jazyk 9. ročník

City and Country

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - Sestaví jednoduché sdělení (ústní/písemné) týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy - Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace	Žák: Dokáže popsat rozdíly života na venkově a ve městě. Stručně popíše výhody a nevýhody.
Průřezová témata	Přesahy do

Environmentální výchova Lidské aktivity a problémy	Anglický jazyk 9. ročník

School

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - Vyžádá jednoduchou informaci, jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích - Zvládá společenskou konverzaci, udrží průběh konverzace v modelové situaci - Sestaví jednoduché sdělení (ústní/písemné) týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tématickými okruhy - Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	Žák: Je schopen popsat jednotlivé předměty a prostředí školy. Jednoduše popíše rozdíly vzdělávacích systémů v jednotlivých zemích.
Průřezová témata	Přesahy do
Výchova demokratického občana Občanská společnost a škola	Anglický jazyk 9. ročník

Food and drink

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - Vyžádá jednoduchou informaci, jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích - Zvládá společenskou konverzaci, udrží průběh konverzace v modelové situaci - Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	Rozvoj slovní zásoby, návštěva restaurace, stravovací návyky, nákup potravin, zdravá výživa.
Průřezová témata	Přesahy do
Multikulturní výchova Kulturní difference	Anglický jazyk 9. ročník

Sport

Očekávané výstupy	Učivo
žák: Zvládá společenskou konverzaci, udrží průběh	Žák: Je schopen pojmenovat, popsat

konverzace v modelové situaci - Sestaví jednoduché sdělení (ústní/písemné) týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy - Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	a porovnat různé druhy sportů, rozdělit je do skupin, popsat jednoduše pravidla některých sportů, vliv sportu na život lidí a důvody jejich zájmu o něj. Zná některé významné osobnosti a popíše významné události v oblasti sportu. Dokáže stručně prohovorit o sportu v regionu.
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Psychohygiena - Komunikace	Anglický jazyk 9. ročník

Shopping

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - Vyžádá jednoduchou informaci, jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích - Zvládá společenskou konverzaci, udrží průběh konverzace v modelové situaci - Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	Rozvoj slovní zásoby, nakupování, orientace v obchodě, placení, obsluha, výběr zboží.
Průřezová témata	Přesahy do
Multikulturní výchova Kulturní difference	Anglický jazyk 9. ročník

Work

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - Vyžádá jednoduchou informaci, jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích - Zvládá společenskou konverzaci, udrží průběh konverzace v modelové situaci - Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	Rozvoj slovní zásoby na dané téma, pracovní trh, zaměstnanost, žádost o zaměstnání, pracovní doba, odměna, dovolená, příprava na výkon povolání.
Průřezová témata	Přesahy do

Multikulturní výchova • Kulturní difference Environmentální výchova • Lidské aktivity a problémy	Anglický jazyk • 9. ročník

5.10.5 Sportovní hry

Charakteristika předmětu

Žáci 7. - 8. ročníku mají možnost vybrat si volitelný předmět Sportovní hry, který je vyučován v hodinové týdenní dotaci. SH jako volitelný předmět má sloužit k aktivnímu odpočinku, pohybové rekreaci a hlavně k uspokojení zájmů a potřeb žáků.

Vyučování probíhá převážně v tělocvičně, ve sportovní hale, na plochách squashe na Sportenu, v posilovně, v bazénu na SKI, v hale bowlingu na Vysočině, travnatém hřišti atletického stadionu - baseball, případně na dalších sportovištích venku. Metody práce jsou zaměřené na další rozvoj tělesné zdatnosti žáka, na získání jistoty ve znalostech sportovních her, na přípravu žáka na reprezentaci školy.

Do sportovních her se můžou nahlásit žáci různé výkonnosti.

V rámci rozšíření učiva se děti učí navíc squash, stolní tenis, bowling, kuželky, plavání, chodí do posilovny, běhají na běžkách, jezdí na kolečkových bruslích.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka sportovních her probíhá společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a zdraví přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Žáka vedeme k tomu, aby užíval osvojené názvosloví, poznával smysl a cíl svých aktivit, posoudil vlastní pokrok a určil překážky či problémy bránící rozvoji tělesné zdatnosti, uměl naplánovat způsob zdokonalení svých schopností, orientoval se v informačních zdrojích.

Kompetence k řešení problémů: Žáka učíme vnímat nejrozumnější problémové situace a učíme ho plánovat způsob řešení-nesportovní chování, uplatňovat zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reagovat při úrazu.

Kompetence komunikativní: Žáka učíme využívat informační a komunikační prostředky jako zdroje dat, podporujeme využívání přátelských vztahů, učíme ho spolupracovat při týmových činnostech, reagovat na základní sportovní povely a pokyny, obhajovat svůj názor.

Kompetence sociální a personální: Žáka motivujeme aktivně spolupracovat ve skupině, respektovat názory druhých, podílet se na příjemné atmosféře a zdravém soutěžení, ovládat své emoce při sportovních aktivitách, řídit své jednání a chování.

Kompetence občanské: Žáka vedeme k tomu, aby respektoval názory ostatních, učíme ho formovat si volní a charakterové rysy, spojovat svou pohybovou činnost se zdravím, odmítat útlak a hrubé zacházení.

Kompetence pracovní: Žáka vedeme k tomu, aby efektivně organizoval vlastní činnost, aby si byl vědom nutnosti ochrany zdraví svého i druhých, dbal na čistotu prostředí, bezpečně užíval jednotlivá tělocvičná náradí a náčiní.

7. ročník

Praktická cvičení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - Řídí se základními pravidly - Používá správnou terminologii - Přihrává a chytá míč - Zdokonaluje útočné i obranné herní kombinace - Pohybuje se s míčem - Uvolňuje se s míčem - Střílí na branku nebo koš - Přihrává míč z místa, za pohybu, ve výskoku - Bezpečnost a hygiena při SH - Příprava a organizace utkání - Radost ze hry, požitky a spolupráce	- vybíjená - basketbal - volejbal - házená - florbal - kopaná
Komentář	
Používáme tyto pomůcky: pálky na squash, stolní tenis, rakety, míče, brusle, hokejky, píšťalky, branky, video pro jednotlivé sporty, pravidla her	
Průřezová témata	Přesahy do
Osobnostní a sociální výchova - Mezilidské vztahy - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Hodnoty, postoje, praktická etika Environmentální výchova - Vztah člověka k prostředí - Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mediální výchova - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - Fungování a vliv médií ve společnosti	Tělesná výchova 7. ročník - Praktická cvičení - Činnosti ovlivňující zdraví - Činnosti ovlivňující úroveň pohybových schopností - Činnosti podporující pohybové učení

8. ročník

Praktická cvičení

Očekávané výstupy	Učivo
žák: - Řídí se základními pravidly her - Používá správnou terminologii - Přihrává a chytá míč - Zdokonaluje útočné i obranné herní kombinace - Pohybuje se s míčem - Uvolňuje se s míčem - Střílí na branku - koš - Přihrává míč z místa, za pohybu, ve výskoku - Bezpečnost a hygiena při SH - Příprava a organizace utkání - Radost ze hry, požitky a spolupráce	- vybíjená - basketbal - volejbal - házená - florbal - kopaná
Průřezová témata	Přesahy do

Osobnostní a sociální výchova • Sebepoznání a sebepojetí • Kreativita • Komunikace • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • Hodnoty, postoje, praktická etika Environmentální výchova • Vztah člověka k prostředí • Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mediální výchova • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • Fungování a vliv médií ve společnosti	Tělesná výchova • 8. ročník • Praktická cvičení • Činnosti ovlivňující zdraví • Činnosti ovlivňující úroveň pohybových schopností • Činnosti podporující pohybové učení

6 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

- Pedagogičtí pracovníci zajišťují, aby žáci, zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků, popřípadě osoby, které vůči zletilým žákům plní vyživovací povinnost včas informovali o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte, žáka.
- Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.
- Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm /dále jen „klasifikace“/ slovně nebo kombinací obou způsobů. o způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.
- Škola provede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na jinou školu, která hodnotí odlišným způsobem a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.
- U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka.
- V posledním roce plnění povinné školní docházky vydá škola žákovi výstupní hodnocení o tom, jak žák dosáhl cílů vzdělávání stanovených v § 44 školského zákona. v pátém a sedmém ročníku základního vzdělávání vydá škola výstupní hodnocení žákovi, který se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole.
- Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka
- Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možno hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník.
- Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do třech pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad.. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.
- Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval. Tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.
- Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku a po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.
- Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy nebo školského zařízení se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených tímto řádem.

- Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, za záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.
- Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
- Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti uložit:
 - a) napomenutí třídního učitele
 - b) důtku třídního učitele
 - c) důtku ředitele školy
- Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí a důtek jsou součástí školního řádu.
- Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.
- Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí popřípadě důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.
- Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamenává na vysvědčení za polo letí, v němž bylo uděleno. Uložení napomenutí nebo důtky se zaznamenává do dokumentace školy.

Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- 1 - velmi dobré
- 2 - uspokojivé
- 3 - neuspokojivé

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhl ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon a naznačení dalšího vývoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 - výborný
- 2 - chvalitebný
- 3 - dobrý
- 4 - dostatečný
- 5 - nedostatečný

Při hodnocení těmito stupni jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Při hodnocení chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou a výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech se na prvním stupni použije pro zápis stupně hodnocení číslice, na druhém stupni se použije slovní označení stupně hodnocení (viz výše).

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- prospěl/a/ s vyznamenáním
- prospěl/a/
- neprospěl/a/

Žák je hodnocen stupněm

- prospěl/a/ s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebným, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré,
- prospěl/a/, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
- neprospěl/a/, je-li z některých povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- pracoval/a/ úspěšně,
- pracoval/a/

Při hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v České republice vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.